

Examen omnium syruporum, quorum publicus usus est ... / [A.M. Brasavola].

Contributors

Brasavola, A. M. 1500-1555.

Publication/Creation

Venetiis : In officina divi Bernardini (Stagnini), 1538.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/bwekxb7s>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

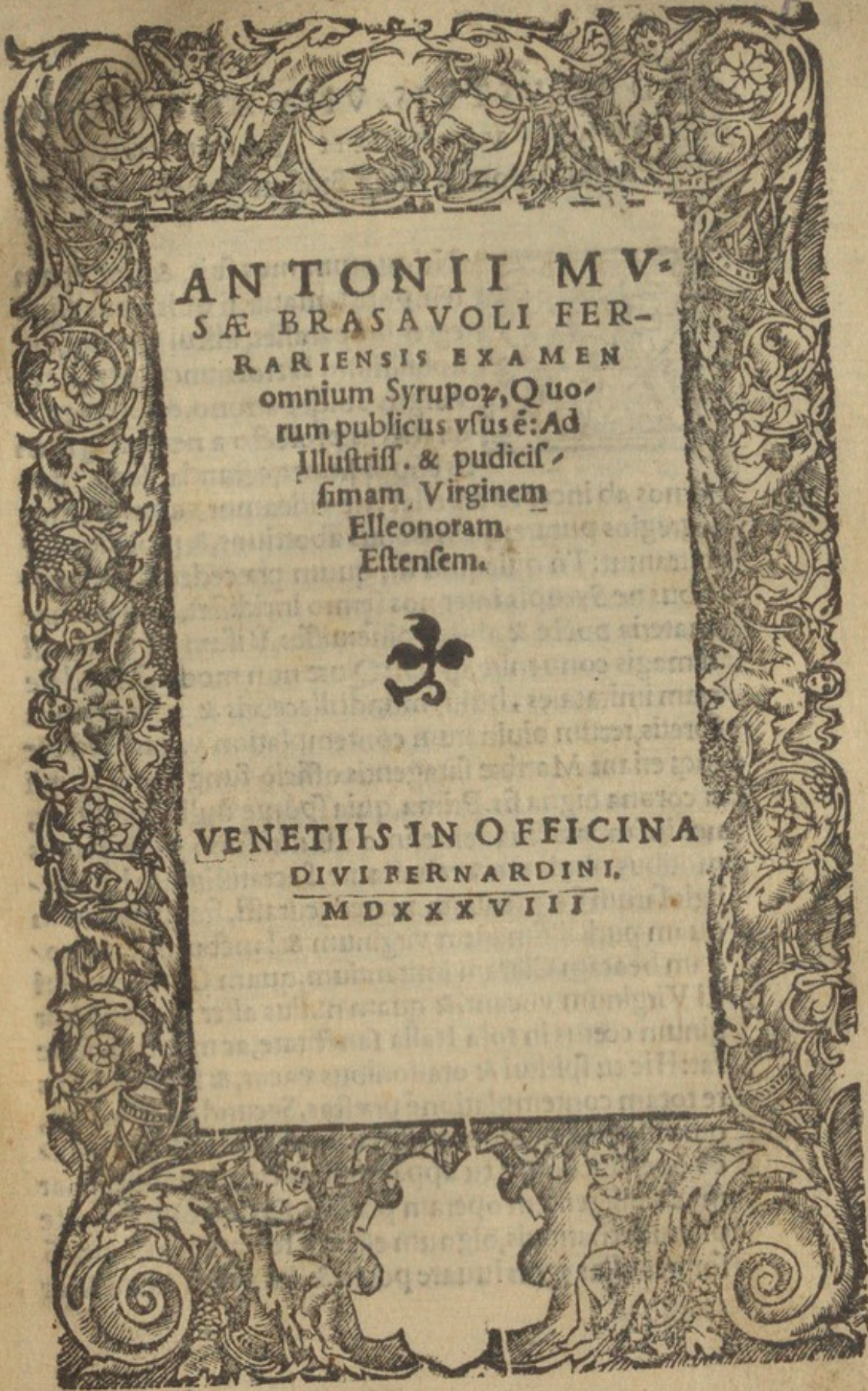
You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

33126

ANTONII M V.
 SÆ BRASAVOLI FER-
 RARIENSIS EXAMEN
 omnium Syropoz, Quo-
 rum publicus vsus ē: Ad
 Illustriss. & pudicif-
 simam Virginem
 Elleonoram
 Estensem.

VENETIIS IN OFFICINA
 DIVI BERNARDINI.
 M D X X V I I I

AD ILLUSTRIS. VNA ET PVDICIS
SIMAM VIRGINEM ELLEONORAM
Estes Antonius Musa Brasauolus bene agere.

Ntiquorum mos fuit, & hoc etiam tempore leuatur, si quis opus aliquod egregiuz paraffet, alicui principi, aut nobilissimo Heroi nuncupare: ne in vulgus absq; patrono, & tutore prodiret? Res profecto a nemine q; mentis cōpos fit, detrectanda, sed tamen q̄ nos ab incepto repellat, ne videamur partus nostros egregios putare: quos potius abortiuos, & prociduos arbitramur: Tñ quicquid fit, quum præcedentibus mensibus de Syrupis inter nos sermo incidisset, & tu de hac materia docte & abūde disseruisses, Visum est mihi, nulli magis conuenire, q̄ tibi: Quæ non modo Magdalenam imitata es, huius mundi illecebris & deliramentis spretis, rerum diuinarum contemplationi vacas? Sed plerūq; etiam Marthæ satagentis officio fungeris: Vt triplici corona digna sis. Prima, quia sponte nullo monitore, nec infantia dissuadente, imo Illustrissimo patre primis motibus obuiante & reluctante, Sacratissimam hanc Religionarum frequentiam ingredi curasti, frequentiam inquam pudicissimarum virginum & sanctarum, matronam beatam Claram imitantium, quam Corporis Christi Virginum vocant, & quam nullus alter Vestaliū Virginum cœtus in tota Italia sanctitate, ac miraculis superat: Hic tu spiritui & orationibus vacas, & statutis horis te totam contemplationē præstas. Secunda corona est, quia illis horis, quibus vel aliæ dormiunt, vel mechanico operi incūbunt, tu apparandis & concinnandis phar macis diligentem operam præstas. Quod opus utpote plenum charitatis, dignum est, ut a te fiat: nempe sic cōsorores alias egras iuuare potes: & ita veluti altera Mar

tha sollicita es circa frequens ministerium. Tertia corona
 quia Diui Alphonsij Ferrarie Ducis filia, quum in arituz
 principem, ex summis Italiae proceribus sperare posses,
 tu potius puerum Iesum, dulcem Mariae natu, pulcher-
 rimum, deliciosissimum, qui eadem semper virenti æta-
 te, eadem pulcherrima pulchritudine, eisdem semper p-
 biffimis moribus, in sponsum elegisti: Quem cognosce-
 re totis viribus studes Illustrissima Virgo, cognitum lau-
 dare, laudatum amare, amatum venerari, veneratuz ex-
 primere, expressum imitari: Vt deniq; cum eo immorta-
 li foelicitate perfruaris: Hic est ille prædulcis, & præpotēs
 sponsus, qui te non oppidi dominam, non Urbis Ducif-
 sam, non prouinciæ Reginā, nō Christianoꝝ impatricē,
 sed totius coeli, & paradisi deliciarum participem faciet.
 Igitur Illustrissima hunc sequi studeas, hunc imitari, hūc
 totis viribus amare: vt vna sis ex prudentibus quinq; vir-
 ginibus, quæ oleum sibi statuto tempore compararunt,
 vt aduenienti Sponso Iesu sine mora possis occurtere, &
 in eius amore semper conquiescere: Vt cum Phocillide
 concludam, vna cum sanctis Sororibus ΖΩΗ Ο ΕΠΤΕΛΕΟΙΤ
 α γαθην με' κσι γη' ραος ου' δ' ω̄ .i. Viram perficite malo-
 rum immunem vsq; ad senectutis limen. Sed cur Noꝝ
 etuas Athenas porto: aut Angelos bene agere instruo?
 Accipe igitur Elleonora Illustrissima, De Syrupis
 libellum: vt, quum Marthæ officio fungeris,
 In his componendis alioruz errores cor-
 rigas. Vale Virginū pudicissima.

IN EXAMEN OMNIUM SYRUPORUM
EXIMII PHILOSOPHI ET

Medici Antonij Musæ Brasauoli Francisci
Bouij Ferrarien. Epigramma.

Qui prius exacte Medicamina queq; recenset
Simplicia, ac vires, sint quibus illa, docet.
Mula, Syruporum totam hic Antonius artem
Explicat; & priscos æquat honore viros.
Hanc sacra Arestinæ Virgo noua gloria gentis
Luminibus placidis Elleonora legit.
Doctior hinc Medicus Mage Pharmacopola peritus
Hinc componendi pharmaca, abire potest.
Hinc necis humanæ, Medicinæ inscitia turpis
Causa aberit. Vitam lux patefacta feret.
Haud necis humanæ causa inuidiosa feretur.
Iam Medicina, quod est, ipsa salubris erit.
Arte sine ingenium cæcum est, Ars ipsa remoto
Officio, manca est, hoc sine pene nihil.
Non fat Aristotelis, magniq; Arcana Platonis
Nosse, licet viuo singula fonte petas,
Socratico hic sophiam voluit deducere ritu
Coelitus, atq; hominum consuluisse bonis.

INDEX EORVM		Cortex radicis an fumēdus	
QVE IN HOC LI		fit an tota radix.	35
bello continentur.		Cotonus	8
A	Cetum mulsum	Cynosbatos	100
	Acetum scylliticū	D	Efrutum
	<i>ακανθη λευκη</i>		92
	Acantha Aegyptia		Diamor̄ simplex
	Acantha Arabica		89
	Aegyptia ficus		Diamor̄ compositum.
	Alefangine species		90
	Alba spina		Diamorum compositum
	Alephāginē qd signet.		Alexandri
	Alphir sedu		95
	<i>αποζεμα</i>		Diacarydion
	Aqua pluuiialis		106
	Aqua fontis		<i>διὰ καρῶων,</i>
	Ambaso		ibidem
	<i>βατος</i>		Diacaryon
	βατος Idæus		ibidem
	Bedeguar.		Dianucis simplex
	Bombycina vestis		107
	Bombyx		Dianucis compositū.
	Caprea.		107
	Cardamomū ma.		Dorcas peregrina
	Calenum		6
	Calena vina		Dundebe
	Charmesinum		66
	Chermes		E
	Chamæbacos		Ggyptia ficus.
	<i>μισσα</i>		97
	<i>μισσα</i>		<i>εψιμα</i>
	Cichoreum		92
	Coccus		Eupatorium Mesuæ
	Coccus baphice		50
	Coccus scoletion.		F
	Coccus ilicis		Olij loco quid sumen-
			dum fit
			51
			Fragra
			102
			Azella
			6
			Gosopina
			8
			Gonsopium.
			8
			Grana.
			10
			H
			Eil quid fit
			77
			Hepsema
			92
			Hydro rosatum
			16
			Hydromalum
			41.75
			<i>η δρα</i>
			5
			I
			Vleb violatum ex aqua
			adambico
			28
			Iuleb violatum ex succo
			violarum.
			29
			Iu
			30

Iuleb iuiubinum	31	Oxymel compositum	82
<i>λευκικανθα</i>	53	Oxymel iuliani	83
Alatia pręgnantiã.		Oxymel splenicum.	ibidez
M Maratha	99	Oxymel p calculosis.	ibid.
<i>μεταξον</i>	9	Oxymel scylliticum.	85
Mel rosatum ex succo ro-		Oxymel scilliticum com-	
sarum	17	positum.	86
Mel rosatum ex infusione		Oxyzachara	87
rosarum	ibidem	Oxysachar	ibidem
Mel rosatũ quadruplex.	21	P Rępotio	3
Mel rosatum colatum & nõ		Propinatio	ibidem
colatum	22	<i>προπομα</i>	ibidem
Mel violatum	88	R Adicis an cortex, an	
Mel violatum colatũ ibidẽ		tota sumenda	35
Mellacium	93	R ad echio siluestre	66
Miua cotoneorum	73	R ahminus.	105
Misch	6	R hodomel	23
Mofchus	6	R hodostacte	24
Mora alba	96	R hoeti	25
Mora nigra	ibidem	Rob.	91
Mora celsi	98	Robub.	91
Mora bati.	99	Rob nucum	106
Mora vaticana	101	Rob de Ribes.	108
Mora campagnola.	ibidez	Rubus	99
Mora de sceni	103	Rubus caninus	100
Mucharus rosarum.	15	Rubus idæus	ibidem
Muschus quid fit	6	Rubus terrestris	ibidez
Myrtetum.	68	S Accola.	77
N Amponi	102	S Sachaha.	52
Necydalus	8	Sapa	91.92
Neurospastos	104	Scolecion	10
O Mphacomeli.	44	Secaniabin.	79
<i>ωφελιμα</i>	5	<i>σέρπος</i>	92
Oxymel	34	Seris	66
Oxymel simplex	78	Seris syluestris	ibidem
Oximel dieuchis	81	Seta	7.8.9

Sericum	7	bus perficorum.	20
Seres	ibidem	Syrupus violatus compo-	
Ser	ibidem	tus.	27
Sentis	99	Syrupus violat ^o ex infusio-	
Sentis canina	100	ne violarum.	ibidem
Sentis idæa	ibidem	Syrupus violatus de succo	
Sentis terrestris	ibidem	violarum	ibidem
σπικον	9	Syrupus violatus ex deco-	
Siraëum.	92	ctione violarum.	ibidem
Species Alephanginae.	74	Syrupus iuiubinus sim-	
Spina alba	53	plex	31
Squingebin.	79	Syrupus iuiubinus compo-	
Stangebin	ibidem	situs.	ibidem
Suleich	101	Syrupus de papauere sim-	
Sycaminea.	97	plex	32
Sycomora	ibidem	Syrupus de papauere com-	
Syrupus de corticib ^o citri. I.	positus		ibidem
Syrupis an Antiqui vterē-		Syrupus de quinque radici-	
tur.	2	bus.	33:36
Syrupus de acetositate ci-		Syrupus acetosus	34
tri.	11	Syrupus acetosus simp. ibi-	
Syrupus de stoechade.	13	Syrupus acetosus cum radi-	
Syrupus rosat ^o simplex. i4	cibus		35
Syrupus rosatus simplex &		Syrupus de duabus radici-	
succo rosarum	ibidem	bus cum aceto	ibidem
Syrupus rosatus simplex &		Syrupus de duabus radici-	
infusione rosarum recen-		bus sine aceto.	ibidem
tium.	ibidem	Syrupus de quinque radici-	
Syrupus rosat ^o simplex de		bus.	36
infusione rosarum sicca-		Syrupus bisantinus sine a-	
rum.	ibidem	ceto	37
Syrupus rosatus soluti-		Syrupus bisantinus cum a-	
uus.	18:26	ceto.	ibidem
Syrupus alter solutiuus ro-		Syruporum recipientium	
satus	19	acetum ordo.	38
Syrupus solutiuus ex flori-		Syrupus acetosus Diarho-	

don	39	uia?	ibidem
Syrupus acetosus Diachylon		Syrupus de endiuiā compositus	63
Syrupus acetosus de succis herbarum	ibidem	Syrupus de cichorea Nicolai	64
Syrupus de pomis simpliciter	40	Syrupus de cichorea Placentini	65
Syrupus de pomis sapor.	42	Syrupus myrtinus	67
Syrupus de agresta	43	Syrupus myrtinus simpliciter	ibidem
Syrupus de fumo terræ.	45	Syrupus myrtinus compositus	ibidem
Syrupus de absinthio.	46	Syrupus de matricaria.	69
Syrupus de menta	47	Syrupus de artemisia	69
Syrupus de epithymo	48	Syrupus mirachinus.	70
Syrupus de eupatorio.	49	Syrupus Nenufarinus compositus.	71
Syrupus de liquiritia.	55	Syrupus Nenufarinus simpliciter.	72
Syrupus de hyssopo.	56	T Araxacon	66
Syruporum pectoralium ordo.	58	T Tut.	98
Syrupus de capillis ueneris.	59	X ylini	8
Syrupus de calamento	60	Z Vcharum violatū.	88
Syrupus de endiuiā	61	Z ulapon.	30
Syrupus de endiuiā gentianis.	ibidem		
Syrupus de endiuiā simpliciter.	62	FINIS!	
Syrupus de succo endiuiæ			

EXAMEN OMNIVM SYRVPORVM

QVORVM IN PVBLICIS OFFICI

nis vsus est, Antonio Musa Brasauolo

Ferrariensis Authore.

INTERLOCVTORES BRASAVOLVS,

ET SENEX PHARMACOPOLA.

SENE X.

EVUS heus. Quorsum tam rapide, tamq; celeri cursu properas? qui testudineo gradu alioqui tuo huic antiquissimo mulo insidens incedere soleas? BRASAVOLVS. Ad coenam vocor hanc enim diem hucusq; ieiunus transiui. Se. Quur tu quē medice viuere oportet, ventriculum tam longo spacio Inanem esse permisisti? Forte heri vesperi pleniori cœna vsus es, quæ ad hanc vsq; horam te saturum fecerit. Bra. Nō equidem, Sed in diui Ioannis venerationē, pro qua oēs Christiani hodie ieiunant, i. semel in die comedunt, & ego eundem morem seruare institui. Se. Ad prandiū igitur vocaris, non ad coenam. Bra. Vtrunq; simul expediam. Sen. Quur in meridie pransus non es, vt est omnium fere communissimus mos? Bra. Vt vxorculæ meæ, & alijs domesticis mulierculis satisfacerem, atq; morem geram. Sen. O te miserum atq; infortunatum. Igitur mulierculis pares? Bra. Et pareo, & parent. Se. Deme actum esset, si in re vel tantilli momenti vxori meæ aures porrigerem, & annuerem. Bra. Tamen difficile est foeminam cogere. Se. Difficillimum. Bra. Quomodo igitur continuo domi non certas? Sen. Immo nulli sunt dies, vel nulla salarem hebdomas, quæ rixis, clamoribus, & contumelijs coniugalibus careat. Bra. Ego potius econtra

no dicam, o te miserimum, atq; incoelicissimum, qui cōtinuam rixarum & contumeliarum pestem domi alas. Sen. Quis ille est adeo temperans, & modestia præditus, qui vxorem ducens ab his temperare possit?

BR. A. Ego is sum, licet parum modestus: & parum temperans, tamen septimus agitur annus postquā vxorem duxi. Nunquam vero eam vel iratus turpino nomine, aut contumelioso appellavi, & ad hoc vsq; tempus adeo tranquille vna viximus, vt nullus vel religiosarum coetus pacatior inueniri possit. Se. At ego primis protinus diebus institui, nunq; suo nomine vxorem meam vocare, sed continuo aut belluam, aut mendicam, aut scortum, aut alio simili noie, quoties opus est vocare eam appello.

Bra. Ego aut meam non solum suo nomine, sed et honestiori eam appello, quæ mihi mitissima effecta est.

Se. Aut mulier non est tua vxor, aut diuino loco nata.

Bra. Ferrariæ orta est, & mulier quæ biliosissimā temperaturam nacta est, si qua altera. Se. Quomodo igitur tam diu absq; bello, iurgijs, & verberibus viuere potuisti?

Bra. Quomodo tu in taz magno incommodo in bello magis quam hostili tanto tempore vitam duxisti?

Se. Audies (si aures accommodare nō pigeat.) Ab initio cum vxorem duxi statui & fixa mente reposui: Quicquid vellem, quicquid dicerem, vel sanum, vel insanum, vt ipsa id ageret, & annueret.

Bra. O dementia non modo mira, sed plusq; feralis, hoc est, hoc est, qd vxores multas (pauperulas quidem illas quæ his nebulonibus lunguntur) in exitiuz pducit. Quippe nulla est mulier, quæ sitam bilem, & suam indignationem non habeat. Multi vero fatui putant leonem verberibus cicurare quod boni cicuratores non faciunt: Sed canes in conspectu leonis cædentes, cicures leones reddunt. Quid autem de vxore egeris prosequaris. Sen. Ex his quæ dicebam, illa quædam annuebat, alia negabat, quibus assentire volebam: & quia negabat, verbis atq; verberibus afficiebatur. Immo prima nocte qua domum meam ac

cessit, Muliebria femoralia parauerat, & duos baculos,
 quando hora cubandi in cubiculo soli clausi fuimus, fe-
 moralia in terram proieci, & sumpto baculo, alterum il-
 li dedi, inquit, volo nunc pugnemus, vter nostrum fe-
 moralia ferre debet, & quia nec baculum sumere voluit
 nec pugnare, grauiter fustuario prima illa nocte vapula-
 uit. Bra. O fatuissime virorū, pulchra matrimonij cō-
 sumatio illa fuit. Vtinam sumpto baculo te pro merito
 multasset. Dic autē illa quæ negabat, & quibus te inui-
 to annuebat, erant ne alicuius momenti? Sen. Minimi
 quandoq; & plerumq; nullius: sed experiundi gratia q̄-
 dam vana & absurda proponebam, vt ad mea vota an-
 nuere, & negare condisceret. Bra. Omnium quos ad-
 huc nouerim virorum fatuissimum vxorem igitur assen-
 taticem & prope parasiticam habere cupiebas, quæ in
 rebus falsis te laudaret, & manifeste vera inficiaretur?
 Se. Non assentaticem cupiebam, sed mihi obsequen-
 tem. Bra. Dic (ni pigeat) fuit ne vnquam obsequens?
 Se. Nunquā potui iurgiis minis, aut verberibus adeo
 efficere, vt præceptis meis obsecundaret. Bra. Igitur tā
 longeuam ætatem pugnans, & quali bello? Magis quā
 intestino miseram vitā ducere potuisti? Se. Plus certe
 fuit quam intestinum bellum, quod inter nos factū est,
 nunquam enim tam horrendum & ingens monstrum
 domari potuit, quod Herculeam clauam etiam retun-
 dit. Bra. Nescio an tu potius, vel illa mōstrū sit. Quip-
 pe tu nūquam domitus es: sed continue furiali incessu,
 & non humano processisti. Se. Nō licet virum ab vxo-
 re domari, & dorso muliebres clitellas gestare. Bra. Hoc
 est illud, quod perpetua bella inter vos facit. de te autē
 plurimum miror, quem plerūq; viderim famulum tuū,
 & pueros, quos instituis, benigne, & pie admonere, & la-
 bores multos vt eos recte instituas pateris, tamen quan-
 do & quoties lubet expellere potes, & illi sponte abire
 non potes autem pusillum tolerare, vt vxorem propriā
 edoceas, quæ velis nolis, tua est, eadem domo viuitis, ei-

de mente accubitis, eodem cubiculo aegrescitis, eodem toro cubatis, cōes filiorum patres estis, bonae, & malae fortunae participes, quam & si volueris, expellere non potes, nec ipsa sponte discedere, sed te ad cineres usque comitabitur. Sc. Libenter scire quomodo uxorem tuam mitiorem reddideris. nam discens forte imitabor, & quod superest mihi vitae, quietius transigam. Bra. Rem (ut arbitror) difficillimam aggredieris: nam psitaci rostrum nactus es, tamen non grauabor meum & verum has feras cicurandi modum edocere. Principio Antiquum morem considerare coepi, quo uxor maritum, & maritus uxorem emebat. Id interpretatur Plutarchus, ex hoc significari, inter virum & uxorem aequalitatem quandam esse debere, ut uterque alteri sponte obtemperet: Cuius rei erant illa uerba solennia. Si fueris mihi Caius ero tibi Caia. Deinde mihi ex instituto proposui, hoc momentaneum vitae spacium, in perpetua animi pace, quiete, & tranquillitate percurrendum esse. propterea primis illis diebus a nuptiis omnia agere coepi quae uxori meae placere praeuidebam, explorabamque ab ancillis a sorore, & alijs, an quicquam noscerent quod uxori meae placeret, quod illi gratum foret & iocundum, & nihil intentatum omittebam, quin efficerem, ut in omnibus illi satisfacerem, & sua vota implerem. Illa vicissim ita me amare coepit, ut quicquid cogitat, quicquid agit in meum solatiu sit, & nihil aliud animo habet, quam mihi grata parare. Quippe in dies nonas dapes, nouos intinctus & scitamenta, noua obsonia, quae meo palato sapiant perquirat. Si quandoque in habitu corporis, & vestium genere mihi displicuerit, Non arguo, non reprehendo, non exclamo, Iubens ut hanc vel illam vestem dimittat, ut manicas aut Torale mutet, ut vittas, infulasue alio more gestet, Sed mihi fabellam quandam fingo. In templo Mulierem vidisse tali habitu, talique mitra redimitam, quae mihi adeo placuerit, ut oculis meis nihil unquam gratius occurrerit. Sequenti die aliam mulierem me vidisse refero, quae ob vestium

3
facinias, ob vittarum, varietatem adeo mihi displicuerit,
vt eam magis q̄; Tiphonem abhorrerem, & quam nul
lo prætio matrimonio mihi iuncta esse velim. Hæc au
diens vxor mea vestes me iscio mutabat, vittasq; vt mi
hi gratum erat aptabat. Itaq; pacifice, summo cu; amo
re, & beneuolentia ad frugē redibat. Se. Vir sum ego
qui hæc pati non possem, & cui has feras imperiose po
tius quam blande vincendas esse videtur. Bra. Tuam
tamen ad hanc vsq; tam longeuam ætatem vincere nō
potuisti. Se. Nec (vt arbitror) posthac vincā, nisi inter
fecero, aut spontanea morte decedat. Bra. Ego autem
meam mihi cicurem, blandam, meisq; votis cōmodam
re minima reddidi: Nec dubito me oppositum facturū
fuisse, si contumelijs, aut verberibus illaz peruincere vo
luissem. Se. Nunquam in iram in tanto tpe prorupi
stis? Bra. Nūq;. Se. Quid ageres si tuos numos ex
penderet, tuaq; bona dilapidaret? Bra. Immo ingenus t̄
bi dicam, primis illis mensibus a nuptijs clauēs cubicu
lorum quorundam seruabam, in quibus pauca illa pe
cuniola quam habebam, & alia quæda; domestica bo
na aurea & argentea condebantur, quo ad eius mores
occulte expertus esse; Sed postq; mihi filios peperit, q̄
statim post nonum mensem accidere nosti, vniuersis bo
nis meis sumptis, & tota illa pecuniola quam habebaz,
oia illi præsentavi, & in eiusditiōe dedi, his verbis vsus.
Cassandra soror hæc tua sunt, & natoꝝ tuorū, si placet
expendas atq; pfundas, tibi. n. filijsq; pfundes. Si parca
eius, tibi, filijsq; parces, nunc. n. peperisti, & iteꝝ plena es,
quantum in me sit vel parca sis vel prodiga nihil refert,
mihi. n. vel hic, vel alibi nihil vnq; defuturū est, Sed tibi,
filijsq; tuis deesse posset si immatura morte præuenirer.
Se. Expendit ne q̄; tū lubet, & oēs mulieꝝ cupiditates
explet? Bra. Ter aut quater occulte obseruavi, magis
parca est q̄; optare, q̄ meapte natura liberalis sum. Se.
O te foelicissimum, qui adeo secundum vota vxorem
instituiti. O dignum & sanctum consortium. Bra. Hoc

est quod semper optavi, quiete, pacifice, & hilari mente
vitam ducere, & cuius gratia tales mores institui, quam
uis a principio ab amicis quibusdam admonitus essem
ne mihi femoralia (vt vulgari adagio fertur) ab vxore i-
poni sinerem, sed eam iurgijs & verberibus subiectam
redderem. Quem morem semper despexi, tanquam ne-
bulonum & indignorum hominum improborumq; pu-
tans. Etenim ingenuum existimo, nobile, ac pene diui-
num, beneficijs potius & blanditijs vxorem sibi beneuo-
lam reddere quam minis. Se. Deinceps & ego experiri
incipiam nunquid meam mitiorem reddere possim.
Bra. Id deniq; efficies, quauis difficillimum sic contra-
ctas rugas serico panno adimere. Se. Hæc de vxorib⁹
satis sint. Ad id autem propter quod te vocauit descen-
damus. Bra. Quid est illud? Sen. Præcedenti anno p-
misisti, & iureiurando affirmasti, post simplicia medica-
menta, ea composita, quorum apud publicos pharmacia-
copolas vsus est, examinare. immo & iam diu te coepis-
se enarrabas. Obsecro igitur atq; obtestor, ne promissa
rescindas. Bra. Promisi equidē, sed aliquem inuenire
oportet, qui promissa obseruet. Diuersa enim sunt pro-
mittere, atq; præstare. Se. Immo apud probos integros
q; viros, Idem plane est promittere & præstare. Bra. Ita
certe est, & probus vir nunquam iureiurando affirmare
aut negare debet, sed simplicissimis particulis, est, & nō,
continuo loqui. Quum igitur composita medica-
menta examinare promiserim, quando opus erit & tibi lube-
bit, ita efficiam, vt tu voti compos fias, & ego promissa
non rescindam. Oro autem, ne in præsentī me impedi-
as coenam petentem, & ingenti fame opprimum. Se. Et
ego apud te coenabo, ne alia occasione data laborem
subterfugas, & apprime opto hac die notatu digna fœ-
lici omine incipiamus. Bra. Quid prohibet deposita ve-
ste, cum domi simus iam incipere? Se. Omnia compo-
sita medicamenta quæ in officinis habemus vna scheda
secundum hunc ordinem descripsi, vt omnes syrups si

4

inul essent, omnia eclegmata simul, omnia vnguenta si-
mul, & eundē ordinem in cæteris seruo. Bra. In his di-
sponendis ordinem ne seruas: vt syrupi frigidi vno ordi-
ne, & calidi alio disponatur? Se. Nullum ordinem ser-
uauit, sed vt mihi offerebantur disposita sunt. Bra. Erit
igitur idē ordo qualis in simplicibus fuit. Se. Talis pla-
ne. Bra. Quæ autē series inter composita alias antece-
dit? Se. Primam seriē syrupis dædi, & inter illos, Is qui
de corticibus citri nuncupatur. Primum locum obtinet.
Bra. De his reb⁹ tractaturi id in primis admonere volo,
cum in his compositis, de simplicibus sermo erit, ad ea
recurrere oportet, quæ in examine simplicium scripta re-
liquimus, nisi aliqua sint, quæ incuria eo libro omiseri-
mus, hæc n. isto loco exponemus. Nūc at syrupi de cor-
ticibus citri cōpositionē enarra. Se. Ita apud Mesuē fe-
re legitur. Recipe corticum pomorum citri recentium li-
bram vnā in quinq; libras aquæ fontium bulliant ad
consumptionem duarum partium, & cum vna zuchari
libra fiat syrup⁹, & cum quatuor musci granis condiaf.
Nec desunt qui in Iuleb proijciunt ex corticibus citioꝝ
partes conuenientes, & propriæ quando vicinatur com-
plexioni cocturæ eius, & est delectabilis, & quando sub-
mergitur in aqua decoctiōis citri setu tinctā ex chesmes,
tunc est excellentior. Hæc Mesues, hūc syrupum descri-
bens. Bra. Immo & alij omnes hoc modo describunt.
Se. Reperit ne apud antiquos hic syrupus? Bra. Nus-
quam inuenire licuit, Immo paucissimas huius generis
portiones antiqui scriptis mandarunt, & paucissimis vte-
bantur. Se. Ergo syrupoꝝ mos antiquus non est. Bra.
Non more nostro, quoniam apud antiquos Oxymel,
Hydromel, Ptisana, & quædam alia non multa inueni-
untur: nec indiluculo ppinabantur vt nunc fit, sed in fe-
brium ardoribus pro fiti sedanda, & ad aperiēdum qua-
libet hora, diei, cum opus esset. Se. Mirū mihi videtur
antiquiores concoctricibus potionibus vsos non esse.
Bra. Immo maxime vsi sunt, & plerūq; Galenus con-

coqt, Melicratū ex hyssopo, Hydromel, & Oxymel tri-
bues. Se. Arbitrar Id nomen syrupus græcum esse
& ex antiquissimis authoribus sumptum. Brafa.
Græcum certe est, & a græca lingua deflexum, & potius
synopus, quam syrupus proferendum esset, vnde græci
succum ο'ρωυ vocant. fiunt autem potissimū ex succis
synopi, vsus autem fecit, vt syrupi dicerentur: quamuis
Hermolaus a syria dictos putet, & alij a ουρω, quod ē
traho, & ο'ρωυ succus. Se. Non possum aliqua ratione
arbitrari antiquos græcos nō habuisse syrupos. Bra. Po-
tiones habebant, sed quæ potius vinum, q̄ aquā recipe-
rent. Se. Nōne aliquibus nominibus eas appellabāt?
Bra. Quis hoc ignorat? nam πρῶτονμα, & πρῶτονματῶν
appellabant, nos præpotionem, & propinationes latine
interpretari possumus, longe autem a syrupis quibus nūc
vtimur absunt, Quippe Aetius capite centesimo vigesi-
mo quinto, libro. xiii. potiones ex melle & vino confe-
ctas πρῶτονματῶν peculiariter appellari tradit, Et Alexan-
der Trallianus lib. iij. capi. 43. (Alijs locis omissis) pro-
pomata facit ex Aniso, Apio, Althæa, Absinthio, Malis
medicis, Mastice ad colli dolorem repellendum, pro hy-
drope autem capite. 31. propoma ex Absinthio, cassia,
idest nostra vocata canella, spica nardi, & Apio compo-
nit. Quæ potiones nostrorum syruporum naturam scie-
pere videntur. Sed in vino potissimum parabant, & ex
melle, quia illis nostrum sacharum deerat, quandoq; ta-
men idem Trallianus in inflammatiōe iocineris, potio-
nes ex aqua per decoctionem tribuit, quæ recentium sy-
ruporum vice funguntur, vt ex apij decoctione, quæ po-
tionum genera græci ἀρωγεματῶν vocant. est autem capite
15. tertij lib. ex quibus certe habetur his potionibus hu-
mores concoxisse: & per potiones etiam capite. 28. con-
coquit, & capite. 29. Quid autem opus est loca adduce-
re? Quippe constat concoctricibus potionibus totum
Trallianum scaterere, licet alterius compositionis, & mo-
di sint, quam hic quas nos syrupos vocamus, tamen in
eundem

5

eundem finem factæ pro concoquenda materia : Nec
turberis quod alias dixerim calorem naturalem eum es-
se qui materiam vere concoquit, nunc autem hoc mu-
nus Syrupis attribuam, quia ita esse constat solum calo-
rem naturalem vere concoquere, Syrupos autem ideo
concoquere quia naturalem calorem augent, ideo in sy-
ruporum genere præsertim recentiorum multi sunt qui
tantum alterant, & non digerunt, quia nec naturalem ca-
lorem augent, nec illi opem præstant, sed vel solum infri-
gidant, vel alia qualitate corpus afficiunt, ea autem apud
Galenum potissime concoquunt quæ humores extenu-
ant, propterea. 24. Aphorif. primi libri Galenus humo-
res extenuat quos vult purgare Melicrato ex hyssopo,
vel origano, vel Tragorigano vel Thymo, vel Pulegio,
quæ ab eodem authore in lib. Quos oporteat purgare,
quo tempore, & quibus medicamentis, referuntur.

Se. Quomodo interpretari potest id vocabulum $\alpha\pi\omicron$
 $\zeta\epsilon\mu\omicron$? Bra. Defrutum seu defervefactum a $\zeta\epsilon\omega$ ferueo
erant autem ex herbis vel radicibus decocta, quæ frequen-
ter post catapotia exhibebant. Immo & apud Paulum
æginetam multæ potiones reperiuntur, quibus humo-
res concoquebat: & apud Aetium: Immo & ante hos
Oribasius sardus, qui pene diuinus creditus est, ut illo
versiculo circumfertur $\alpha\epsilon\iota\omicron\varsigma$ $\epsilon\upsilon\omicron\sigma\epsilon\beta\eta\iota\omicron\varsigma$ $\delta\iota\omicron\varsigma$ $\delta\prime\sigma\epsilon\beta\alpha\sigma\iota\omicron\varsigma$, hoc
est Dignus honore Deum Deus Oribasius. 3. lib. potio-
nes scribit, quæ vim concoquendi habent, & quæ a græ-
cis $\eta\delta\epsilon\alpha$. & $\omega\phi\epsilon\lambda\iota\mu\alpha$. i. suauia, & utilia nuncupantur. Ga-
lenus præterea Aquam ordeï, Mulsam, Oxymel, & an-
te ipsius Hippocrates ægris propinarunt, Cõstatq; apud
Dioscoridem & Galenum plura vinorum genera fictitia
quibus ægri utebantur, quæ vim nostrorum syruporum
habere certum est. Ex his igitur inferendum putamus ad-
uersus quosdam recentes sciolos, qui syruporum vsus
demunt, Antiquiores authores multa habuisse syrupis
nostris proportionata, licet syrupis nostris non vterentur
nec componere scirent, Illis tamen materias concoque

bant, nam & extenuabant, & vias parabant vbi opus
erat. Si autem voluerim per Hippocratis, Galeni, Pau-
li, Aetij, Sorani (si is liber Sorani sit qui publice cir-
cunfertur) Tralliani, Aureliani, Celsi loca edocere An-
tiquos potionibus concoquentibus vsos esse, ex solis
Authorum sententijs liber in iustum volumen cresce-
ret, & institutum nostrum omittere oporteret. Se. Sa-
tius duco Syrupos trutina perpendere, & vno verbo
contentos esse, Antiquiores morborum materias po-
tionibus concoxisse. Dic autem hic Syrupus de corti-
cibus citri iam citatus, conuenitur, ne an quicquam il-
li addi oportet? Bra. Præter ea quæ a Mesue dicun-
tur, valet etiam ad Cerebri, & cordis affectus frigidos,
& ad omnes pituitosas ægitudines, ad has enim intem-
peries hoc syrupo frequentissimæ vtor. Quippe mihi
institui ab initio & prodesse ægris, & placere. Se. Ideo
optimos poetas imitaris, qui simul & prodesse volunt,
& delectare. Bra. Immo & optimos medicos imi-
tari studeo, qui ea sectantur, quæ ab Hippocrate in
Aphorismorum libro edocentur, vbi iubet ægro paulo
deteriorem cibum exhibendum esse, modo suauior sit.
Ventriculus enim illum amplectitur, & melius conco-
quit, quam insuauiolem & meliorem. Mihi enim illi
medici semper displicuere, qui adeo se uere suos ægros
tractant tanquam tyranni, vbi mitioribus & suauioribus
rebus sanare possunt: quamquam & nimis indulgentes
etiam accusent, qui omnia concedunt, huic communi
sententiæ innixi. Quantitas nocet, non qualitas.
Se. Si possibile esset, omnia ad exactam regulam, idest
mediocritatem ducere oporteret, Sed cum fieri non pos-
sit, plerumque ægris (cum sine periculo est) indulgere con-
uenit. Nos autem ad prædictum syrupum reuertamur.
Bra. Vt lubet, pro citri corticibus quid sumendum sit,
disputatum est, an citri extrema pars, idest vltimus ille
cortex luteus, vel simul caro illa alba, quæ post corti-
cem sequitur. Si cortex ille extremus sumatur, calidior

est syrupus: nos autem totum id sumere consueuimus a lute cortice usque ad succum. Ego potius laudare ut extremus cortex cum aliqua carnis parte, ad quantitatem semipollicis sumeretur. Quibus citrea poma desunt, hi ex limonum corticibus parare possunt quamuis nulla virtus in his corticibus in coquendo relinquatur, vel saltem pauca: propterea limonum cortices non conduntur. Si quis autem condire tentet, nullus sapor vel odor aut paucissimus relinquitur, demptis paruis limonibus, qui supra citra inserti sunt. Hi enim & dulcem succum, & corticem citri corticibus affinem habent. potest etiam hic syrupus ex Aranciorum corticibus fieri, tamē insuaues sunt illi cortices quia amaritudinem habent gustui ingrata, quæ adhæret ventriculo, tamen illi confert si potui detur. Cum hic syrupus deest, plerumque citrorum conditura utitur, quæ corticum citrorum vires maxime suscipit. Id autem quod a Mesue dicitur (& sunt qui in iuleb proijciunt ex corticibus citrorum partes conuenientes). Tres sensus habere potest, Vnus est ut doceat, Syrupum de corticibus citri hoc modo fieri posse, Cum iuleb fit, & prope cocturam suam peruenerit (nā ut suo loco ostendemus) particularem cocturam exigit in ipsum citrorum cortices pone, & ad cocturæ finem bullire sinas, Tunc syrupus de corticibus citri (prætermo dum iam edoctum) perfectus est. Secundus modus, qui sententiæ Mesuæ applicatur est, ut ad primi syrupi modum, quando prope cocturam accedit citrorum cortices addantur, quantitati iuleb. i. iam syrupi perfectionem accipere volentis pro ratione tamen, ut non sit plus quam oporteat, nec minus. Etenim in decoctione quinque librarum aquæ libra corticum fit, & viginti unciæ relictæ sint, & vna zuchari libra addita fit, quæ ad spissitudinem facit: duæ unciæ corticum citrorum sumantur, ut syrupo vis fortior reddatur, quoniam ex longa ebullitione priores cortices vires aliquas amisisse videntur. Itaque cor, cerebrum, & ventriculum vehementius iuuabit. Nec te lateat quod hoc no-

mine Iuleb ipsum syrupum intelligit, vt pluribus etiam locis videre licebit. Tertium sensus omnes fere pharmacopole sequuntur, vt non legant corticum citrorum, sed cidoniorum, quod re ipsa quidem conuenit, tamen nec ab re est, citrorum legere, & non cidoniorum, quandoquidem ex citris quocumque anni tempore fieri possit, ex cotoneis, non nisi statutis, nisi quis siccos cortices seruet, tunc autem vires amittunt. Immo & annis superioribus citra sola hyeme ad nos ferebantur, nunc nullum est anni tempus, quo citra desint, immo & incorrupta seruantur, & Italia nunc citreta habet amoenissima pluribus locis opere topiario disposita fundis mire confita sunt. Et apud Anxures & formias. Anxur, quæ a viarum asperitate nomen sortitu est secundum recentes, tamen secundum antiquos Anxur dictum est quod ibi Iuppiter Iberbis coleretur: quasi *α'ν'ευ' ευ'ρος*. i. sine nouacula, nunc vulgo dicitur Terracina. Formicæ autem mollis prope castram in via Appia spacio tribus millibus passuum plus minus. Se. Multi sunt pharmacopole qui cidoniorum cortices in vltima coctura accipiunt: alij citrorum. Quibus inhæres tu? Bra. Hoc nihil refert, quoniam hic syrupus a Mesue sine his paratur: Denique addit aliquos esse, qui prædictos cortices addere voluerunt, propterea quoscumque cortices sumeres, non magnifacerem. Id tamen summe optarem, vt duo syrupi ex corticibus citri pararentur, vnus, qui hos cortices reciperet per aliquot dies ex aqua maceratos pro effeminatis & delicatioribus viris. Alius ex cortice non macerato, pro his qui amara potare non verentur: Nam si hic cortex sine maceratione ebulliat, extremam quandam amarulentiam in decoctione relinquit, quæ tamē huic syrupo efficaciores vires præstat, vel primum ex maceratis corticibus dimittas, & citrorum conditorum condimento, illius loco utaris. Hic etiam syrupus delectabilior efficietur, si in Iuleb fere decoctum, cortices ponuntur: Nam zucharum ita densatum amaritudinem in ipsius imprimi non sinit,

& ita delectabilior efficietur, sed minus eff'icax. ⁷ Se. In his tuis prædictis, non aderit muscus, nec seta tinctæ in chermes. Bra. Immo vt plurimum ex mosco componunt. An vero seta illa in chermes tinctæ poni debeat, non magnifacio: quia nec Mesue dicit eam setam necessario in huius syrupi decoctionem ingredi: Immo inquit perfectiorem esse, Quod an verum sit ambigimus. Se. Quid sit Muscus abste discere cupio, de eo enim in simplicium examine tractare oblitus sumus. Bra. Quæ de nostro vocato mosco his oculis hausi, ea audacter enarrare tentabimus. Antiqui hoc est Hippocrates, Dioscorides, Galenus, & Plinius. Galeno antiquior, & forte in his perquirendis accuratior, nusquam de mosco locuti sunt: Intelligo autem de nostro vocato mosco odorato quia Muscum herbam & Marinum Muscum ad vnguem pertractarunt: De Mosco autem vel Moscato nihil vnquam apud hos inuenire licuit: Græci autem posteriores vt Aetius, & Paulus Musci quidem vel Mosci meminerunt, quid autem sit non exponunt, sed apud ipsos in compositionibus quibusdam mixtus inuenitur, vt apud Aetium legere potes lib. 16. capite. 116. & deinceps in oïbus compositionibus quas moschatas appellat, quia Moschum recipiunt, in ipsis mixtum inuenies. Se. Quomodo proferendum est Muscus vel Moschus? Bra. Nos Muscum & Muscatum dicimus, & apud Plinium Muscus herba in Cyrenaica prouincia odorata nascitur. Græci posteriores moscum appellant, Mauritanî Misch. Non est mihi curæ quomodocunq; nuncupetur, vel cum aspiratione, vel sine aspiratione scribatur, quoniam nulli sunt probati authores qui de eo loquantur: Suaderê tamen quod posteriores Græcos imutaremur, Moschum dicentes. quod nomen hinc nonnulli dictum putant, quia Græci animal hoc ex quo Moschus colligitur, vitulorum colorem habere iudicarunt, quos *μοσχους* & *μοσχασια* appellant: Alij inquit ita appellari; quia Græci primos

stolones *μοσχου* vocant. Moschus autem odoratus, est
tāquam in eo animante stolo: Quicquid tamen sit, cū
Misch Afrum nomen esse nouerim, & in Africa potissi-
mum hæc aīalia nascantur, arbitror a Misch Moschū re-
centes græcos deflexisse, fit autē hoc modo. Animal est
(quod Alphonsus illustris Ferrariæ Dux quandoq; in
delitijs habuit in sua Padana insula quæ Alcinoi hortos
æquat) in Aegypto, & pluribus Africae locis in colore cer-
uo simile, Dorcade aut Capreolo paulo maius, & non-
nūquam æquale. in figura capreolo simile, vngues mul-
tifidos habens vt Capreolus, agile valde, & velocissime
currens, quod incolæ Gazellam appellant, Nos capreaꝝ
vel Dorcadem peregrinam nuncupare possumus: quā-
uis nonnulli voluerint, diuersuz animal a Gazella esse,
id in quo nascitur Moschus: Quicquid tamen sit, quia
de incertis nominibus cura esse nō debet, illis inherem⁹
qui ex illis partibus proficiscētes Gazellam appellari di-
cunt. Venetijs mercatores vidimus qui Illustrissimo Al-
phonso Duci Ferrariæ Gazellam vendere cupiebant,
moschum in folliculo habentem: Quippe in hoc aīan-
te superflu⁹ sanguis circa vmbilici partes colligitur, qui
sanguis primo fetet, deinde paulatim maturatur, quous-
q; ad suppurationem perueniat, & magis ac magis con-
tinuo redolet: Inest autē his beluis naturalis instinctus,
cum huius abscessus maturitatē persentiunt, lapidibus
atq; arboribus tumore confricant, quoad durā pellez ex-
tenuātes pus exeat, quod odoratissimū est: hoc incolæ
colligunt, & est Moschus odoratissimus q̄ spōte fit, & vi
ab aīali non demitur: Tñ si in ea vltima maturitate ab
aīali sumeretur eandē fere perfectionem haberet: Qui
aut colligunt, folliculos ex alijs Gazellis abreptos habēt
quos implent hoc perfecto pure, antequam maturuerit
graue olet, Venetijs Gazellæ folliculū odorare volui cū
esset animali iunctus, omnino grauem odoreꝝ habebat,
quia nondum ad maturitatem peruenerat. Si autem ac-
cidat ab animali auferri anteq; abscessus concoctus sit

vt auferri debeat concoquitur quidem, sed ineptius olet
 ad nos perfectus in copia non affertur, Sed folliculi solū
 vi ab animali abrepti, ex orientalibus & occidentalibus
 partibus ad nos comportatur perfectior est ex oriente al
 latus præsertim ex illis partibus in quibus nardus, & odo
 ratae herbæ nascuntur. Si folliculus ab animali dematur,
 ad moschum progignendum deinceps aptum non est.
 At si sponte sua exeat in maturitate confricādo tunc ite
 rum atq; sepius moschum facit. Eiusmodi animalia mo
 schum quidem maturant apud nos si habuerint quan
 do conuehuntur, illa etenim sanies ad cocturam venit,
 tamen iterum nō emittit pus, aut inepte emittit. Quod
 ratione cœli, aeris, & earum rerum quibus uiuit euenire
 arbitror, Nec aliud excogitare possum quam tumorem
 illum, præter naturam toties repetitum materiam esse,
 quæ naturaliter in eo animante per illaz viam p̄ modū
 crisis expellatur. Sicut in multis alijs mensura sunt: nec
 id animal diu uiuere posse nisi ita expurgetur, propterea
 in nostro cœlo breui expirat: Nunc in mentes venit, qđ
 odoratissimum Moschum Venetijs viderim, subnigrum
 quem mercator quidam habebat, & ex puincia Cathai
 se attulisse fatebatur, Iter non ineptum sibi fingens per
 mare Euxinum, Colchum, Ibericham, Albaniam, quo
 ad in Scythiam peruenerit: Est enim Cathai regio Scy
 thia extra Imaum pars. Nec mirum videatur, quonia
 eo loco regio est a Ptolomæo vndecima Asiae tabula
 Randamarchostri nuncupata, in qua nardus abundat
 & quam setus fluuius alluit: Incolæ regionem, vbi opti
 mus Moschus nascitur Ergimul vocant, particulare ve
 ro urbem Singui. Se. Mirum est quomodo pus adeo
 redolere possit. Bra. Non mirum, quia omnibus non
 redolet, immo aliquibus ita displicet, vt noceat, alij odo
 rantes capitis dolorem incurrunt, alij attonitum morbum,
 Mulieres præfocationem vteri: Nobis humanum ster
 cus mire displicet, non solum ob odorem, sed & visu, ta
 men canes & galline eo vescuntur, tāquam re odoratis

firma, quia eorum odoratus a nostro longe diuersus est,
& multa brutis sapiunt, quæ nobis amara videtur: ideo
non mirum si hominibus id, quod pus est alterius animæ
tis redoleat, cum in maturitatem peruenerit. Se. Num
quæ deinceps hoc pure in condimentis utar. Bra. Mul
ta dimittere oporteret, si vnde veniant, & quid sint confi
derentur: quæ tamen optima obsonia sunt, vel ex ijs sal
tem optima parantur: sed quod intrat per os non coin
quinat hominem, Iuxta Christi sospitatoris sententiæ:
Si harum rerum rationem habere volueris, nunquæ pin
guis fies: Se. dicas, qua qualitate Moschus insignia
tur, Calidum esse nemo dubitat, & etiam caliditate insi
gni, quod sanguinis concoctio indicare potest, præter ex
perientiam, quæ rerum magistra est. Si enī corpori no
stro applicetur, manifestissime calefacit. Bra. Varias
& diuersas partes habere facile deprehendi potest. Qd
ficcitate habeo, ex eo videtur, quia si corpori nostro ap
plicetur exiccat, & præterea odor in sicco fundatur, vt
Aristoteles in Meteoris, & in libris de anima docet. habet
præterea suauitatem annexam, qua multorum capita
aggrauantur & replentur. Auicenna calidum & siccum
esse in secundo ordine iudicauit. Nos autem ab eo mul
tas partes humiditas non remouemus, & humiditas eius
multum crassa est. Additq; Auicenna citrinum, idest lu
teum cæteris perfectiorem esse: Nos autem huius colo
ris Moschum nunquam vidimus, nisi per citrinum fer
rugineum colorem habentē intelligat. Hæc de Moschi
generatione & qualitatibus. Se. Post Moschus quid
granum sit apud antiquos scire percipio, ne errem in
Moschi pōdere, quod grana quatuor esse debet: video
autem aliquos filiquæ semen, alios triticum, alios hor
deum sumere. Bra. Ne sis mihi in hacre molestus,
quoniam de ponderibus alias seorsum tractabimus, res
optime ostendentes, nō ex aliorum scriptis, Sed ad ocu
los: quia nobis institutum est, potius sensibus loqui, q̄
aliorum scripta imitari, præsertim vbi ex antiquis sen

9
rara rationes habentur. **Se.** Magnam Moschi copia
am singulis annis iunioribus vendo, ad venerem exci-
tandam. **Bra.** Id mire facit, si cum oleo Cicino quod
vos de Kerua appellatis, componatur. immo si virile
membrum eo vngatur, adeo mulieres in Venerem pro-
ritat, vt varijs & inusitatis motibus clunes moueant: Id
faciunt qui in sui gratiam & amore mulieres ducere cu-
piunt: quod indicium est calidum atq; siccum esse: eius
etiam odore vterus mire trahitur, propterea eius vsus
in pessarijs maximus est, præsertim in vteri strangula-
tu. **Se.** Ingreditur & hanc compositionem seta in cher-
mes tineta. **Bra.** Id ex duabus causis factum Ara-
bes putant, Primo quia setam confortare cor arbitrantur,
vt Serapio cap. 28. Aggregationis, & Auicenna in li-
bello de viribus cordis scriptum reliquere. Secundo pu-
tant Chermes, & ipsum cordis confortatiuum esse, & se-
tam calidam & siccam cum temperamento. **Se.** Es ne
tu alterius sententiæ? **Bra.** In hac re quicquid senserim
enotare tentabo, De seta in primis sermonem faci-
ens, quam antiqui Sericum appellarunt. In Italia anti-
quiori tempore non nascebatur: nunc passim habetur:
& omnes Ferrarienses mulieres fere eius natales norunt
& artificium. Vnum tamen est quo moueor vt non pos-
sim nostram vocatam setam sericuz appellare, Quia se-
ricum ex arbore depectitur apud seres: Sunt autem Se-
res populi in Scythia extra Imau montem, vt Prolomæ-
us. II. Asiæ tabula docet: in quo loco Sericum nasci ca-
pite. 17. 6 lib. Plinius scribit, Inquiens seres lanicio sylua-
rum nobiles perfusa aqua depectentes frondiuz canicie
vnde geminus foeminis nostris labor redordiendi fila, rur-
sumq; texendi, tam multiplici opere, tam longinquo or-
be petitur, vt in publico matrona transluceat. Seres mi-
tes quidem, Sed & ipsi seris persimiles coetum reliquoz
mortalium fugiunt, cum comercia expetant. Hactenus
Plinius: ex quibus colligere licet supra arbores, & arbo-
rum folia sericum nasci, & a vermiculo non fieri: Alias

autem arbitratus sum, vermes supra arbores suapte natura ascendere, Ibiq; & depasci, & sericum facere: At supra folia fieri plane constat: hos populos Ptolomæus sericos appellat, vbi Serici montes sunt: quamuis Plinius Series vocet. Sericum nunquam vidimus quod sciamus, tamen Scythicas vestes, mappasq; Scythicas, & sudariola obseruauimus, quæ ex alia materia esse quam sit nostra seta comperimus. Cum Plinio Virgilius est inquit Velleraq; vt folijs depectant tenuia seres, & Ausonius in singulari Ser dicit, in plurali Seres, Quod præcitato Virgilij loco Seruius animaduertit, est autem Ausonij carmen. Iam pelago volitat mercator vestifluus.

SER. Ex his igitur constat Antiquorum Sericum nostrum non esse, quia ipsi e folijs lanuginem quandam aqua depectabant, deinde filabant, vt deniq; telas contexterent. Sed de quo miror Pausanias est, q non vult Sericum dici eo quod apud seres nascatur, sed potius seres a serico denominationem habet: Nam Ser est (vt inquit) nomen vermiculi qui Sericum facit, a quo & sericum & seres denominantur. Quod an verum sit. non reperio, immo oppositum constat, vt Solinus capite 58. testatur. Idem fere cum Plinio scribens: Inquit enim in tractu eius oræ, quæ spectat æstiuum orientem ultra inhumanos Scythas, Primos hominum Seres cognoscimus, qui aquarum aspergine mundatis frondibus vellera arborum adminiculo depectunt, liquoris & lanuginis teneram subtilitatem more domant ad obsequium: hoc illud est sericum in vsum publicuz dāno seueritatis admissum, & quo ostentare potius corpora, q; vestire, primo foeminis, nunc et viris persuasit luxuriæ libido. & reliqua de earum gentiū moribus, quæ & Plinius & ipse referunt: ex quibus habetur. Arboris lanam potius esse sericum, q; nostra a vermiculo facta seta: Quauis serici nomen ad omnes arbores lanigeras vsurpemus: Constat equidem apud alias plures gētes, præter serias lanigeras arbores inueniri. Omnis autem

eius generis lanugo sericum dicitur, quia ea quæ apud
 seres nascitur cæteris perfectior est, vnde per excellentia
 alie lanugines sericum appellantur tamen & suo parti-
 culari nomine insignita sunt. Plinius capite. 11. lib. 12. In
 Persia Gosopinos arbores appellat, qui circa fruticez la-
 nuginem habent, ex quibus lintea fiunt indicis præstan-
 tiora: In Arabia præterea Cyna arbor reperitur, ex qua
 vestes fiunt: & Insula est in Persia, quam Plinius capite
 10. 12. libri Tylus vocat, in qua arbor est cucurbitam fa-
 ciens cotonei mali amplitudine, quæ maturitate rupte
 ostendunt lanuginis pilos, ex quibus vestes pretioso lin-
 teo faciunt: Hæc omnia a nobis serica nuncupantur:
 Quæuis Plinius dicat has arbores lanigeras eē alio mo-
 do quam serum. Si autem rem interius contemplari vo-
 luerimus, ex his Telæ fiunt quæ a nobis bombicinæ ap-
 pellantur: Nos etenim herbam habemus, ex qua bom-
 bicinæ vestes ita a nobis vocate fiunt, quas latinæ Go-
 sopinas dicere possumus. Ea autem lana ab aliquibus
 inter lina numeratur, Vnde xylina dicuntur: quamuis ab
 alijs inter lanas esse iudicentur. Plinius inter lini genera
 xylon numeravit, vnde xylina lina. Adde quod capite
 primo lib. 19. etiam Gosopium vocat. Nos omnia ea,
 quæ ex arbore, vel herba nascuntur, potius inter lina nu-
 merare suademus: Quæ autem ex animalibus inter la-
 nas: quamuis inter hæc etiam non multum discriminis
 facere, nec cum alio, qui secus dixerit, digladiari volue-
 rim. Sunt vero qui contenderint seres idem sericum ha-
 bere, quod apud nos est, & illud vermiculos facere, nec
 supra folia nasci, cuius sententiæ Volateranus est, cui nō
 solum non assentimus, sed de eo miramur, qui Plinium
 quem non recte intelligit, repræhendit: namq; dicit non
 nasci supra folia, nisi illuc vermiculi scanderint: Sumit
 autem argumentum Volateranus ex Virgilio sc̄o Ge-
 orgicorum supra citato, dicente, Velleraq; vt folijs depe-
 ctant tenuia seres: Addit Pausaniæ authoritatem in fi-
 ne sexti lib. dicentem, σὴρ appellari vermiculum .i. ser,

quo sericum fit, vnde seres populi apud Indos, quod his
potissime abundant: Addit & Procopij sententiam de se-
rico in Europa aduecto, hoc autem est primo libro bel-
li persici, vbi inquit. Ad Iustinianum principem duos
Monachos eius semen (ego potius oua, quam semen
nuncuparem) ex serinda Indiae ciuitate Constantinopo-
lim attulisse: ex eoq; deinde sub fimo posito paula-
tim vermiculos emeruisse, qui mori folijs enutriti sericuz
fecere, Inde transfusum est per reliquam Europam. Vt
autem Volaterani sententiam magis affirmemus ea ad-
dam, quæ a Diuo Ambrosio capite. 23. quinti Hexeme-
ron dicuntur, vbi inquit, & quia de volatilibus dicimus
non putamus alienum ea complecti, quæ de verme in
dico tradit Historia, vel eorum relatio qui videre potue-
runt, forte hic corniger vermis conuerti primum in spe-
ciem caulis vtq; in eam mutari naturam in processu quo-
dam fieri bombilis, nec eam tamen formam figuramq;
custodit, sed laxis, & latioribus folijs videtur pennas assu-
mere. Huc accedat pro Volaterano Seruij testimoniu3,
qui scdo Georgi. inquit apud Indos & seres sunt quidam
in arboribus vermes, qui Bombices appellantur, qui in
Araneorum morem fila tenuissima deducunt, vnde est
Sericum: nam lanam arboream accipere non possumus,
quæ vbiq; procreatur. ex quo seruij testimonio sumi po-
test, apud seres vermiculos esse, qui bombices dicuntur,
sericum facientes: & non esse lanam supra arbores, quia
hæc vbiq; habetur. Accedat in hunc cumulum, quod
aqua calida sericum nostrum deducitur: Nec præter mit-
tamus Suidæ testimonium, qui idem refert quod a pro-
copio dictum est, duos peregrinos seniores vel præsby-
teros, non autem Monachos, vt procopij interpres retu-
lit, & etiam a Volaterano refertur: quamquam non du-
bitem Iustiniani tempore monachos fuisse, hi ad Iusti-
nianum detulere: Suidæ autem verba (ne forte deside-
res) hæc sunt σήρες ἔθνος, ἐνθα ἡ μετὰ ξα γίνεται τῆς σουκίας
σηρικῆ τα ἔει μετὰ ξης ὑφασμένα λέγονται, καὶ σήρ σηροῦς

Ἰουδαίων. σιρική, ὅτι ἡμέτερον ἔστιν, ἐξ ἧς εἰώθεσαν τὴν
 εὐθνήτα ἐργάζεσθαι ἢν πάλαι μὲν Ἕλληνας μηδικὴν ἐκά-
 λουν. τὰ δὲ νῦν σιρικήν ὀνομάζουσιν, ἐπιθεῖν Ἰουσιναίου
 πρὸς αἰθίοπων πρεσβεύονται ῥωμαῖοι, ὥσπερ οἱ αἰθιοπες
 ὠνομενοὶ τὴν μέταξαν ἐξ ἰνδῶν, ἀποδομένοισι δὲ αὐτὴν ἐς
 ῥωμαίους αὐτοὶ μὲν κυριοῦνται, μεγάλων χρημάτων
 ῥωμαίοις δὲ τούτο πρὸς πωλίσασιν κερδαίνειν μόνον, ὅτι δὴ οὐ
 ἐτι ἀναγκαζήσονται τὰ σφετέρᾳ αὐτῶν χρημάτα ἐς
 τοὺς πωλεμίους μετενευγῆν, καὶ σιρικὸν νῆμα, καὶ σιρική

ἱμάτια. Quem si interpretari voluerimus, hæc dicit.
 Seres gens, apud quam ea, quæ vulgo a nostris seta di-
 citur a græcis metaxa: gignitur: vnde & serica dicuntur:
 quæ sunt ex seta contexta: & ser seris vermiculus. Sericum
 idem est quod metaxa, id est seta: ex quo consueverunt
 vestem conficere: quam olim græci medicâ vocabant: nunc
 sericam dicunt. Tempore Iustiniani imperatoris Romani ad
 Aethiops legationes miserunt: ut Aethiopes ementes sericum
 ab Indis & id per manus tradentes Romanis. Ipsi quidem
 magnam pecuniarum vim compararent. Romani vero hoc vnum
 lucrifacerent: ne cogerentur in hostes suam pecuniam trans-
 fundere: hinc dicitur & filium sericum & sericum vestimentum.
 Nos autem ab his dissentire cogimur, quicumque hi sint qui
 Plinio aduersari volunt, Quippe scimus sericum apud se-
 res in arborum folijs nasci, tanquam lanugo, ut supra co-
 tonea mala lanuginem videmus, Ampla autem est, & oblonga
 apud seres, ut filari possit: Quod non solum ex Plinij testi-
 monio scio, sed viros allocutus sum, qui totas scythiam
 peragrarunt, hi referunt supra arborum folia nasci, & ipsa
 folia reduci: Huc afferam Amiani Marcelini testimonium,
 qui libro. 23. idem cum Plinio sentit in quiens, Agunt ipsi
 quietius seres, armorum semper & præliorum expertes,
 utique hominibus sedatis, & placidum est otium voluptabile,
 nulli finitimorum molesti, Coeli apud eos iocunda, salubrisque
 temperies, aeris facies munda, leuiumque ventorum
 commodissimus flatus, & abun-

de syluæ subluclidæ, a quibus arborum foetus aquarum
asperginibus crebris velut quædam vellera mollientes
ex lanugine & liquore mixtam subtilitatem tenerrimam
pectunt, nentesq; subtegmina conficiunt sericū, ad vsus
ante hac nobilium, nunc etiam infimorum sine vlla di-
scretione proficiens. Ipsi præter alios frugalissimi, paca-
toris vitæ cultores, vitant reliquorum mortaliū coetus,
cunq; ad coemenda fila vel quædam alia transeunt flu-
men aduenæ nulla sermonum vice propositarū rez p-
tia solis oculis æstimant, & ita sunt abstinentes apud tra-
dentes genita, nihil ipsi comparant aduentitium. Ex qui-
bus manifeste colligitur Marcellinum idem cuz Plinio
sentire, & vere sentire: eos autem longe decipi qui aliter
sentiant: nam sericum vere lanugo est supra arborū fo-
lia concrescens. Se. Authores tamen, quibus innitun-
tur despiciendi non sunt. Bra. Non equidem si ab il-
lis intelligerentur. Se. Volateranus igitur authores
non intelligit? Bra. Non lubet supra hanc rem iudi-
cium ferre, fuit equidem vir multæ lectionis Volatera-
nus: sed non multi iudicij, qui nō animaduertit alios au-
thores a Plinio aberrare potuisse: nempe difficile est Pli-
nium summum virum taxare, non quia & ipse vir non
sit, sed difficile, quia nisi certas, & statutas rationes habea-
mus, si lendum potius est, quam incerta effutire: Vt aut
exquisitius recentiorum errores ostendam, qui volunt
apud seres vermiculos esse supra arbores, & non folioꝝ
lanugines, id scire te volo apud antiquiores nostrum se-
ricum bombicem appellari, nam vt Plinius lib. xi. capi-
te. 22. docet in Assyria gen^o est bombicum nidos luto fa-
cientium, & ceram longe copiosius quam apes parien-
tium, hic non est vermiculus iste qui nostram setam fa-
cit, sed erucæ genus est. Deinde addit esse aliam originē
huius vermī, nam habet duo veluti cornua; nec is est q
nostram setam faciat. Postea iquit. fit Bombilis, ex quo
Necydalus, ex hoc in sex mensibus bombyces telas ara-
nearum more texunt ad vestem, ad luxum virorum ac

foeminarum, quæ bombycina appellatur: hic est ille vermiculus, cuius ova inter mammæ nostræ mulieres fouent, & vermiculi nascuntur fetifici passim per totam Italiam nunc, de quo elegatissime Hieronymus Vida Mantuanus cecinit. Se. Igitur nostra seta apud antiquos bombyx erat? Bra. Erat equidem, & Plinius capite. 23. eiusdem lib. IX. tertium genus ponit in Co insula inuentum, quod proprie ad nos per lacum est in Italiam ex folijs arborum caducis natum: & hoc est ex quo proprie nostra vocata seta fit: & quamuis ex cupressi, Terebinthi, fraxiniq; folijs nascatur, & fursure pascere, tamẽ inuentum est temporis processu morum maxime amare, quamuis & alia quælibet folia amet, sed nõ ita bene foetificat. Mulieres ferrarienses in primo vere antequam Mori folia eruperint (quia postrema arborum morus germinat, ideo sapientissima nuncupatur) suos vermiculos lactuca nutriunt. Vehementius nigræ mori folia amat, & propterea si hæc comederit elegantius sericum, & abundantius facit. Nostra igitur seta sericum dici non debet, sed Bombyx, quia ita apud antiquos appellabatur.

Se. Quid ergo erit, quod vulgo Bombaso dicitur.

Bra. Quod ab antiquis Gonsopium vocabatur, ex arboribus vel herbis, Nos Cottonum vulgo dictum habemus: In Creta nascitur ex frutice paruulo, fructus similem barbatae nuci ferentem, In Apuleia, & oenotria etiã frequentissimum habetur, & in Maltha insula prope Siciliam, quam superioribus annis equites Hierosolymitani vel Rhodij Rhodo amissa non vi, sed prodicione, sibi Coloniam elegere: Nos etiam Ferrariæ cottonum vidimus, & plantauimus, ac collegimus: Quare cottonum nostrum, sericum potius appellandum duco, quam nostram setam quia omnia lina (hæc ita nunc appellantur) quæ vel ex arboribus vel herbis initium sumunt, potius serica nuncuparem, quam bombycem, si proprium nomen non haberent, tamen habent, quia quod apud Seres nascitur sericum dicitur, Quod in Oenotria, Gosi-

9
pion, Nostra autem seta ab antiquis Bombyx dicta est,
a nobis seta, quoniam primi panni ex ea confecti lon-
giores villos in morem setarum habebant: est enim se-
ta quasi sueta in sue pilus: Illud tamen prætermittendū
non est, posteriores græcos hoc nomen sericum, etiam
nostræ setæ a vermiculo factæ attribuisse, & σερικον di-
xisse, quavis & μετὰ σερικον appellent. Se. Ea quæ de seri-
co a te enumerata sunt, breuibus collige. Bra. Liben-
ter, Cotonum vel Bombaso Gosopium est apud anti-
quos, Nostra seta bombix, quamuis & recentes græci σερ-
ικον, idest sericum appellent, Sed diuersa appellatione
quia antiquum sericum ita nuncupatus est, quia apud
seres fit, in Scythia. i. Tartaria, & inde pulcherrimum ad
nos fertur, & pulcherrimas texturas Scythicas obseruauit
quæ aliam speciem habebant quam nostra seta faciat:
Nostra autem seta dicta est Sericum a sere vermiculo
ipsam faciente, Ita enim hic vermis in aliquibus Indiæ
partibus nuncupatur. Se. Vnum est, quo discrucior,
quid. s. ad eorum virorum authoritates dicendum sit, quæ
oppositum sentire videntur. Bra. Dicas a recentibus
non recte intelligi, Nam Virgilius pro nobis est quædo
depectunt tenuia vellera folijs: Pausanias autem dicit
Seres esse Indiæ populos, quamobrem opus est esse ali-
os Seres in India, quæ apud Scythas: Non defuere ta-
men qui proceres apud nos appellantur, dicentes seres
in India esse, & Scythiã esse Indiæ partem, quæ quædam halluci-
nent, claz̄ ē Cosmographos p̄sideratibus, Nã Scythiam
diuidunt in scythiã extra Imaũ montem & scythiã intra Imaũ
montem Seres, & Serica regio sunt in Scythia extra Imauz
montem, cuius termini hi sunt, Ab occasu h3 alterã Scythiã
& Sacas, a Septentrione terram incognitam Ptolomæo
ab ortu Sericaz, a Meridie partem Indiæ extra Gangem,
Similiter Serica a Meridie partem Indiæ extra Gangez,
vt videre liceat Sericam aliam prouinciam ab India es-
se. Si in Scythia sit, si autem per se prouincia sit, adhuc ab
India diuersa est, quia ad Indiam a Meridie terminari
dicitur

dicitur a Proſomæo: Adde Indiam trans Gangem dicitur terminari ad Sericam, Nam ab occaſu alteram Indiã habet, & Gangem fluuium, a Septentrione Scythiam, & Sericam, ab ortu Sinarum regionem a Meridie Indicũ Pelagus: Propterea, quod a Pausania dicitur, Seres populos eſſe apud Indos a Sere vermiculo denominatos, gentes alias eſſe, putare oportet, quam quæ in Serica apud Scytas viuunt: Nam in India, maxima noſtræ ſetæ copia eſt, cuius Maximum emporium in Calechut fit: quamuis & ex Serica regione illuc afferatur. Vides etiam, quod ex Procopio adducitur, eẽ apud Indos, nõ inueniri apud Probos authores, aut Serindam, aut Seres in India: Arbitrorq; Monachos illos nõ attuliſſe vermiculorum oua, aut ex Serica, aut ex Serinda, Sed potiõ ex Aſſyria, vbi maxima eſt horum vermiculorum copia, & Inde Conſtantinopolim facillimuseſt tranſitus: Qõ præter rem non eſt, illos Monachos ex Hieruſalem & partibus Syriæ veniſſe, aut forte ex Seri regione Venere, quæ in tractu eſt regionis Colchicæ, Vel cum noſtro hoc tempore in Perſia, eri, ſit vrbs ita forte dicta corrupto vocabulo quaſi Seri, in qua ingentiſſima eſt huius Setae copia, adeo vt totus alicuius etiam magnæ Urbis pp̄s Seta vestiiri poſſit, q̄ a vermiculo fit, forte illi Monachi inde Venere. Quod vero additũ eſt ex Diuo Ambroſio, nihil ad rem, quia de verme Indico ſermonem habet, non autem de Serica regione. Nos autẽ fatemur noſtrum vermiculum ex India allatum eſſe, aut ex eri parte Perſiæ in regione quæ Chorazani nunc dicitur: q̄ uis & ex Colcho, & ex Tyro, & ex tota Aſſyria potuiſſet Conſtantinopolim a Monachis, aut ſenioribus quibuſdam ferri: Seruij autem teſtimonium ſatis videretur, Niſi maior eſſet Plinii, Marcellini, Solini, ac Melæ autoritas, & etiam veritas oppugnaret: Mirorq; de ipſo qui dixerit, nos lanam arborem accipere non poſſe, quæ vbiq; procreatur: quia arborea lana, quæ Sericum fit, non niſi apud Seres procreatur. Se. Breuibus quæ dicta ſunt conclude. Bra. Noſtra ſeta apud antiquos Bõ.

bix est, apud posteriores. Sericum, non quidem deductum
a Serica regione, Sed a Sete vermiculo: Nostrum Coto-
num vel Bombasum Gofipion est. Se. Fertur Sericum
ad nos e Serica regione. Bra. Fertur quidem, &
praesertim pulcherrimae vestes feruntur, Sed a nobis to-
ta ea pars Tattaria nuncupatur, quavis post Ptolomaei
tempora, regiones inuentae sint & potentissimi reges, ac
bellicosissimae gentes post Sericam, quippe inuenta sunt,
Tagus, Tholonia, Chaira, Cathay, & multa alia illis an-
tiquioribus ignota, e quibus pulcherrima Serica veniunt.
Habes igitur quid Sericum sit, & quod nostra Seta non
sit vere Sericum. An modo Seta nostra calida sit, & cor
confortet inquirendum est, quod per duos tramites age-
re tentabimus, Primus est via regia. i. experientia ipsa re-
rum magistra, ex qua manifeste deprehenditur Setam
siccam esse, Sed an calida sit facile deprehendi non po-
test: Alia via est ex causis rerum sumpta, naturam ho-
rum vermium considerantes, & quibus nutriantur: Nu-
triantur hi vermes apud nos Mori folijs, quae summo pe-
re amant, vnde ex horum foliorum qualitate, & Setam
esse putamus, quavis nulla fere sit herba, qua non satu-
rentur, immo Ferrarienses mulieres, antequam Mori ger-
minauerint, lactucae folijs libenter pascunt, Sed opus Se-
ricum totum ex Moro est, Morus autem frigidam tem-
peraturam habet, Ideo & Sericum nostrum frigidum ef-
se censeo. An vero cor confortet, a nullo Authore dicitur,
qui fide dignus sit, Serapione & Auicenna demptis: Se-
rapio tamen id non asserit, sed a quibusdam medicis di-
ci asseuerant. Nobis autem ea cordi conferre videntur
(vt Galeno placet) quae odorata sunt, Seta autem non
solum odorata non est, sed fetet, nisi ab alio odorem su-
mat: ideo a compositionibus quae corroborare habent,
potius arcerem, quam recipere voluerim. Se. Tamen
hic mos valde incaluit. Bra. Quicquid sit, & quomo-
documque vsus processerit, hanc esse veritatem non solum
arbitror, immo scio, & potius alicuius corroborares. Si
eum Serica veste donares, quam si libram Serici come-

deret. Se. Nos Sericum accipimus in Chermes infectum. Bra. Et hic alius error est priore maior, quia Sericum ita infectum in primis præparatur vt colorem recipere possit: præparatur autem liquido a lumine, quo primo imbuitur, liquidum autem Alumen ventriculo aduersatur, quomodo igitur hic Syrupus ad ventriculū valebit? Adde postquam Sericum in Chermes ebullitionem immersum ste, statim in rem quandam immergūt, quæ nostra lingua Mistra nuncupatur, in quam Gallæ ingrediuntur ipsi prope appellant. S uaderem igitur, vt Setā in Chermes tinctā non acciperes. Se. Quid igitur sumemus? Bra. Aut nihil, aut ipsum Chermes sine seta. Se. Vidi, qui granum tinctorum pro Chermes acciperent. Bra. Hi minus despiciendi sunt, quam qui setam in Chermes tinctam sumunt, Sed quia facillimum est habere Chermes, ideo potius ipsum habere cures, quod etiam vili pretio assequeris, nempe Venetijs non expendes pro qualibet libra, quatuor libras Venetas: Non est autem Coccus Chermes, quia Coccus est nostra vocata grana, quæ ex Cypro affertur, & in Italia etiam nascitur: vnde multi decipiuntur qui putāt Chermes esse coccum. Se. Reperitur ne apud antiquos Chermes? Bra. Non erat in magno vsu apud eos, tamen ipsum reperio: non tamen sub hoc vocabulo Chermes, Sed sub cocco. Se. Rem inauditam dicis. Bra. Forte magis miraberis si tibi dixero in Italia esse Chermes, & in Apennino, Regium lepidi versus, nos excauasse, sed (vt arbitror) tincture ineptum, tamen experti non sumus. Se. Quid dicis excauasse? Chermes semē esse putabam. Bra. An semen sit, an non sit, ambigo: quod autem putem, aut dubitem afferre non grauabor. Scito ex herbarum radicibus sumi, & non esse semē quod extra terram herbis insit. Ego frequenter excauaui, & granula circa radices collegi quæ bræui tempore in vermiculum transeunt. Se. Quomodo transire possunt? fit ne ex semine vermis? Bra. Aperitur semen, & parua quædam formica alata exit, quæ auolat, exterior cortex

Inanis relinquitur, qui ad tincturam nihil valet, & hic est
cocci vermiculus, qui apud Diuū Hieronymum reperitur,
& in sacris litteris legitur tinctura ex vermiculo .i. re
in vermiculum tendente, immo proprio vermiculi san
guine, in ea re quæ semen videtur, vel paruum ouuz in
cluso. Se. Quomodo prohibetur, ne in vermiculum
transeat? Bra. cum ea semina, vel quicquid sint, statim
a radice demuntur: in aliquibus locis aceto inspergunt,
vt velox illa generatio extinguatur. In alijs locis in bu
tyrum, aut pinguedinem iaciunt, quæ vermen extingui
unt. Se. Quæ herba est illa, cuius radicibus inheret
Chermes? Bra. Multe sunt herbæ, sed vna inter alias
parua incisa multum, quæ Pimpinellæ folia imitatur, ta
men magis incisa sunt. In multis Germaniæ locis colli
gitur, & in Polonia præsertim apud Crocouiam urbem
regiam, circa vistulum flumen: Immo Poloni Chermes
appellant Cleruicel quod etiã nomen mēsis est, in quo
potissimum Chermes colligunt, solum enim apud Polo
nos hoc mense colligitur, Et quod in Polonia nascitur
alia plura in perfectione excellit: In Hetruria quoq; na
scitur, & Hetrusci putant genus Pimpinellæ esse, & hanc
herbam suo vulgari nomine strellã appellant, alij Thri
almum: Nascitur autem & sub alijs herbis, Nam Polo
ni tres herbæ habent, sub quibus nascitur, vna est, quã
ipsi appellant Nyedospialek, putant esse auriculaz mu
ris, tamen non est illa Dioscoridis sed ipsi ita appellant:
Nascitur & sub Parietaria & sub Siligine, quam Græci
& Latini Olyram, Poloni Zito: nos Segala vocamus,
Sed hanc non excauant, quia maior est prouetus ex Si
ligine quam ex Chermes. Se. Cur dubitas an semen
sit? Bra. Quoniam in vermiculũ transit. Se. Apud
nos etiam multa legumina vermiculi efficiuntur.
Bra. Non ita cito, nec in vniuersum, sed ex corruptiõẽ,
vna tm̄ parte leguminis in vermẽ transeunt, qui aliam
partem comedit. Quod autem sit ouum, & non semen,
mihi persuadet etiam sub varijs herbis inueniri, Vnde
suspicio esse aliquorum vermium oua, vel subterraneo

rum animalium, vt suadet illa cita vermiculi generatio
 & si vermiculum velantem digitis interfeceris, purpureū
 cruorem, aut purpuream humiditatem emittit, qua di-
 giti inficiuntur: Immo si in granis Chermes, quæ Vene-
 tijs venduntur, spectes, non nihil inest quod vermiculi
 odorem habet: Adde quum senescit non tingere: Qd
 indicium est humiditatem illam purpuream exicari:
 Ideo suspicatus sum ouum esse, & non semen, & præfer-
 tim, quia & illa herba pimpinellæ similis, & aliæ, in qua-
 rum radicibus Chermes inuenitur, aliud semen habent
 supra terram, quo progenerantur. Se. Quid in cau-
 sa fuit, vt in hoc syrupo Chermes acciperetur, & seta in-
 eo tricta? Bra. Quid sentiam aperire enitar. Quod
 Græci Coccum dicunt, Arabes Chermes, vel Chesmen
 appellant: Ideo vbi in arabum compositionibus pon-
 tur Chermes, Coccus sumi debet, vt apud Serapionem
 videre licet, capite. 321. Verum quia granum id, quo se-
 tam inficimus, dicitur & ipsum Chesmes, & nos Charme-
 finum vocamus colorem illum floridum, & Chermes
 hoc granum nostra vulgari lingua, propterea Recentis
 in Arabum compositionibus cum Chermes inuenere,
 nostrum Chermes accipiunt, Cum potius Coccum ac-
 cipere debuissent, qui est verus Arabum Chermes, vt fa-
 cile videri potest si quis Serapionem, & Dioscoridem le-
 gat, inquit enim Serapio Chesmen apud Dioscoridem
 est arbustum, quod administratur ad accendendū ignē
 & est medium inter arborem & herbam, cuius rami sūt
 multum subtiles super quos sunt grana rotunda similia
 lenticulæ, quæ colliguntur & reponuntur, & conseruan-
 tur, & conficiuntur ad tingendum. Et melior grana
 est illa quæ defertur ex terris quæ dicuntur Galates &
 Andabusi, & ex Armenia, & secunda est illa de Siana
 & Lithia, & deterior omnibus est Hispana Reperitur au-
 tem in arbore glandium interius Calchic animal testo-
 sum paruum simile limacijs, & colligunt illud mulieres
 cum ore earum. Hæc Serapio ex sententia Dioscoridis
 satis barbare & infide, Cui si Dioscoridem in capite de

infectorio cocco per leges, Idem cum suo Chermos est
seprehendes, Inquit enim Dioscorides Coccus bapri
ce. i. granum tinctoruz surculoso nascitur frutice, cui gra
na lenticulae adherent: leguntur haec ad vsus, componu
turq;. Optimum est e Galacia, & Armenia, sequens ex
Asia, Ciliciaq;, pessimum ex Hispania. In cilicia e robo
ribus prouenit limaci paruo simile, quod loci eius mulie
res exceptum ore Coccum specialiter appellant. Vbi vi
des Chermes apud Serapionem esse Dioscoridis Coc
cum: Quid autem per id velit Dioscorides, quod mulie
res excipiant ore, non possum aliud coniectari, quam
ita excipere vt melius seruerur: Inde enim no nihil ma
turitatis contrahitur: Aliter enim quid sentiat, imagina
ri non possum, nisi codex corruptus sit, & aliquid desit:
Immo alias putauit Coccum Dioscoridis esse nostrum
Chermes, & mulieres ore accipere, ne in vermiculu tran
siret: Sed hoc me dimouit a tali sententia, quia dicit na
sci frutice surculoso, herba autem est, ex qua nostrum
Chermes ortum habet: Coccus autem infectorius nasci
tur ex frutice, & de eodem loquens, dicit in Cilicia e ro
boribus nasci: apparet autem quod e roboribus nascitur
esse granum quod tingendo est, non autem Chermes:
Vel dicimus in Codice Dioscoridis nullum esse vitium:
Sed locum fuisse ab interprete male intellectum: Cuius
loci verba sunt. *ην αιτι δε γυναικες τω σωματι αναλεγουσαι
νοικιον κηλουσιν.* Quae sic ad verbum transferas. Quem
ei⁹ loci mulieres ori colligentes coccum vocant: Mulie
res enim colligunt coccum ori. idest ad os tingendum
ac fucandum. vt τω σωματι non septimi apud nos casus
sed datiuu vim habeat: Illam autem vocem euulsum
vel exceptum, de suo addidit interpres, neq; vsquam est
in graeca litera. Cuius rei Magnificus & Reuerendissi
mus Coelius Calcagninus vir vndequaq; doctissimus
me attentum fecit. Sed ad rem nostram redeuntes, Cuz
in Mauritanorum compositionibus Chermes, aut Se
tam in Chermes tinctam reperies: noli Charmesinum
intelligere, Sed infecturam in coccum. idest in granam

tinctorum appellatam } vnde coccinea vestis apud an-
 tiquos: Est enim alia res Chermes: Ideo illos non mul-
 tum reprehendo, qui pro Seta in Chermes tinctoria Coc-
 cum sumunt: Adde tamen nec setam tinctoriam aut pari-
 num sumenda esse ob præparationem. An vero corro-
 boret, nondum apud aliquem Authorem fide dignum
 repperi, sed tantum adstringere, & vulneribus neruorum
 prodesse: Tamen supinus quidam error apud nonnul-
 los plane quintæ classis medicos innenitur, qui granum
 quod tingendo est, ad prouocandos menses exhibent,
 cum plurimum supprimat, vt ego plerunq; eius pulue-
 rem exhibeam his mulieribus, in quibus de abortu du-
 bium est: Et quia nonnullæ sponte abortire volunt, ne
 in furto deprehendantur, petentes vt in hac re illis ope-
 datem, ego hoc granum exhibui, ne si vellent, abortire
 possent: Qui autem ducere menses fatentur, argumen-
 tum sumunt ex colore, quia rubrum, ac si rubra men-
 ses ducant: Multi enim maximam propositionem ha-
 bent summe falsam. Omnia rubra menses prouocare,
 tamen multa rubra inueniuntur, quæ vim adstrictiuam
 habent: Scitoq; quod a Dioscoride dicitur, Cuius grana
 lenticulæ adherent non esse intelligendum grana lenti-
 culæ figuram habere, sed quod more lenticulæ inhæret.
 Se. Igitur non est nostra, qua tingunt in Chermes?
 Bra. Non vt videtur. Se. Igitur nostram granam
 edoceas, & quid illud sit, quo nunc in Chermesinum
 tingunt. Bra. Nostra grana est coccus baphice, idest
 granum infectorium Dioscoridis, & Plinij, & Chermes
 Serapionis, ac Mauritanorum: Quid autem sit apud
 antiquos Chermes nostrum, quo floridum colorem,
 quem Charmesinum vocamus, fit, dubium est: Tamen
 bene Plinium considerans visus sum expiscatus esse
 Grana nostra in Cypro, & Creta, & pluribus alijs lo-
 cis nascitur, Venetiasq; affertur ex pusillo frutice fo-
 lia habente, Ilicis aquifoliæ similia, vt Plinius libro de
 cimo sexto, capite octauo docet: tamen hæc folia par-
 ua sunt, & spinosa, Tamen & in robore coccus nasci-

51
tur, præsertim in illice, vt Plinius capite quarto libri
24. testatur, & Theophrastus tertio de plantarum histo-
ria inquit granum puniceum facit, de his loquitur, quæ
in arboribus fiunt, tamen fructus non sunt, vt Nux auel-
lana, quæ vilum callo compactili facit. Idem in eodem
lib. repetit, cū oīa enumerat, q̄ in Illice nascūtur. Se. Ea
igitur q̄ in Illice nascit nra grana est. Bra. Nō est, sed a
Pli. capite. 4. lib. 24. cocco, Ilicis appellat. Est aliud gra-
nū a cocco, sed & ipsuz tingit, Si aut apud antiquos nrx
Chermes reperiatur, est id de quo Pli. p̄citato loco ingt
est autem genus ex eo (.s. cocco) in Attica fere, & Asia
nascens, celerrime in vermiculum se mutans, quod ideo
Scolecion vocant, improbantq̄, si apud Antiquos no-
strum Chermes sit, est coccus Scolecion, nam Chermes
nostrum ocysime in vermiculum transit: Vnde tria coc-
ci genera apud antiquiores scripta inueniuntur, Coccus
infectorius absolute, qui nostra grana est ex arbuscula
pusilla nascens, folia circinata spinosa habens parua, &
Coccus Scolecion, qui forte est nostruz Chermes, nisi in-
telligas esse genus aliquod cocci Ilicis, quod in vermi-
culum cito transeat Scolecion dictum, aut dicas non ha-
buisse rationem tingendi ex Scolecio, qualez nos habe-
mus, ideo ab ipsis Scolecion despiciebatur, nobis autez
facit colorem magis floridum, quam coccus baphice fa-
ciat, Tertium est coccus Ilicis, vt ex his omnibus collige-
re possis quid sit Chermes apud Recentēs, & nunquid
apud antiquos reperiaf. An vero corroboret Chermes,
nec antiqui nec recentēs p̄didere, non antiqui, quia ap̄
ip̄os quid sit non reperitur. Arabum enim Chermes est
coccus baphice, quem granum vocamus, Recētes etiā
nihil prodidere, quia ip̄si de Chermes loquentes de eo
verba habent, de quo Arabes scripsere: propterea in hoc
Syrupo Chermes dimiterem, veluti vnum, de quo expe-
rimenta sumpta nō sunt, quod an calidæ naturæ sit, an
frigidæ, si sciræ cupias, calidæ naturæ esse illud ostendit,
quod celerrime in vermiculum transit, ea enim cita ge-
neratio caliditatem notat. Se. Mihi videtur mirum

antiquos adeo modice de nostro chermes esse locutos.
 Bra. Ne admiratione afficiaris, quoniam forte nihil lo-
 cuti, nisi id sit, quod coccus Scolecion a Plinio nūcupa-
 tur, quāuis plerūq; dubitauerim quod esset coccus, de
 quo Plini. capi. 41. 9. libri, vbi de tingendo Amethysti-
 no tractat, & inquit coccum Galatiæ rubens granum,
 postea addit, vt dicemus in terrestribus, Putabam hanc
 particulam a Plinio positam esse, vt sub terra nasci ani-
 maduerteret. Nostrum autem Chermes vel ouum sit,
 vel semen sub terra nascitur, est enim granum illis radici-
 bus inhærens, quod potest ratione coccus appellari, Idē
 enim est apud græcos κοκκός, quod apud Latinos granū.
 Se. Si autem reperirentur qui & Setam, & Chermes in
 hunc syrupum imponere voluerint quomodo agere de-
 bent? Bra. Aut seorsum Setam, & Chermes ponat,
 aut hoc modo præparet, Accipiat libram Chermes, qd̄
 in puluerem redigant, Sintq; igni suspensæ in æneo le-
 bete quinq; aquæ libræ, quæ cum calida est antequam
 feruere incipiat, in eam Chermes puluerizatum iniiciat:
 deinde vna ebullitione bullire faciat, & ab igne depona-
 tur: postea Setam, quam crudam vocant, (eo q; nulluz
 colorem suscepit) in predictam aquam ponat: & donec
 optime imbibatur relinquat: deinde eam statim expri-
 mat, factaq; mediocri expressione, in succum pomorum
 dulcium, & aquam rosaceā infundat. Se. Igitur exic-
 cari non debet? Bra. Non debet exiccari, Sed debet
 statim in predictum succum & aquam infundi, & statim
 pharmacopola cum extrahit suo vsui accommodare de-
 bet, quia solum eo tempore præparanda est, quando sy-
 rupum hunc conficit. Se. Quæ proportio Setæ esse
 debet ad Chermes? Bra. Pro libra Setæ, libra Chermes
 sumatur, ad imbuendum: Vnum tamen est, in quo de-
 vobis pharmacopolis miror, qui fere semper hunc syru-
 pum candum habetis. i. quo zucharum concreuit.
 Se. Aliter fieri non potest. Bra. Quia arte caretis,
 qua fiat. Multi sunt modi, sed vnus hic p̄cipuus est Ad-
 dere parum Mellis Zucharo, hoc enim p̄hibet, ne zu-

charum in duritiem illam (quam vulgus cadum vocat) concrefcit, Mel tamen prohibere non potest quin durefcit in proceffu temporis, fed bene prohibet, ne candefcat (vt hoc vocabulo vtar) tamen non durefcit nifi longo tempore tranfacto, Sed interim a Pharmacopola venditur. At vnum aliud apud pharmacopolas obferuaui, hunc fyrupum mucidum fieri. Se. In hoc non finas te mentiri, fed caufam ignoro. Bra. Facile reddam: & fi noftro modo parabis, nunquam aut hic, aut alter fyrupus mucidus fiet. Se. Dic obfecro. Bra. Mucor, & muciditas ex fuperflua humiditate fiunt, hoc manifeftè deprehenditur in dolijs vinarijs, quando guttæ delambendo vas exeunt, mucor fit ob eam humiditatem, & quanto magis vinum aquofum eft, tanto magis mucore abundat: Eodem modo, quando e naribus humiditas exit, mucor fit, & ideo pueri ob ingentem capitis humiditatem continuo nares mucore plenas habent: & in humidis locis femper fitus & mucor generatur. Se. Forte pifcantium nares femper mucidæ funt, & perftillantes, quia intrinfecca humiditas ab extrinfecca allicitur. Bra. Ridicula, fed non præter rem ratio: Idem in veftris fyrupis accidit, quando fyrupum vſq; ad aquæ & humiditatis refolutionem non decoquitis, mucidus fit: Igitur fi ad vnguem decoquatis, mucidum non fieri animaduertetis. Se. Mucor etiam ex caliditate fieri videtur, nam æftiuo tempore, & fæuiente cane, panis potiffimum mucidus fit. Bra. Idem ex humiditate caufatur: tunc enim calor aeris, intrinsecam panis humiditatem ad extrinsecas partes allicit, vnde intrinsecus exiccatur panis, extrinsecus humefcit, & mucidus fit: Qd vt euitetur, lubeo mulieres meas panariam capſam tota æftate in cella vinaria feruare, quoniam loci frigiditas panem mucidum fieri non finit: Sed hæc alio commodiori loco tractanda funt. Se. De hoc fyrupo factis dictum erit, fi quæ in ipſo, omittenda funt, breuibus repetas. Bra. Setam, & Chermes omitterem, quæ ad rem nihil faciunt, immo ſeta in Chermes tineta ob præ

parationem obest. Se. Prosequar ne alios syruos?
 Bra. Tibi ipsi cātare poteris: mihi. n. fabulam surdo can-
 tabis, nepe cœnare decreui, qm̄ fame plusq; Saguntina
 p̄mor, cœnans aut obaudio, p̄sertim in prima mēsa, ubi
 dentes solū strident. Se. Igitur canina fame p̄meris?
 Bra. Immo humana: heus puer sterne mappam, vosq;
 ancillæ dapes i mēsam portate, tu q; manibus lymphas
 p̄be: Obaudio nūc senex qm̄ ea vulgata sentētia vera
 est, Ieiunus venter, non audit verba libenter, l; ineptiori
 carmine dicta sit: Et Catonis vet^o sn̄ia est. Venter aures
 non habet. Mecum in cœna eris: postea syruos alios,
 & cætera cōposita medicamēta prosequeris: Interim dū
 hæc pedissequæ in refrigerādis dapibus retardant, hæc
 striblitā in Spirā versa, famē sedare incipiet. BR A.

Quid impedit nunc syruos iam coeptos p̄sequi?
 Postq; exempta fames, & amor cōpressus edēdi,
 & oēs inuicē loqui incipiunt, quia, p̄pe finē sunt, in quo
 rumor gentiū fieri solet. Se. Tu iuuenis, p̄pere come-
 disti, imo tuburcinatus es: Ego edentulus nondū huius
 comœdiæ actuz primū exegi. Bra. Vno verbo sequē-
 tem syrupū noīa, qui in tua scheda scriptus est. Se. Ego
 prius huius clupeæ geniturā, & hos fluuiatiles cācros co-
 medam, bisq; hunc cyathum exhauriā, q; de syruis ver-
 ba facturum sim. Bra. Et ego interiz bellaria depromā
 Se. Sū bellarioz satur. Syrupus, qui sequitur is est q de
 acetositate citri appellatur. Bra. Ego potius de succo
 citri nūcuparē, quia intrinseca citri pars tota succus est, q
 busdam pelliculis dēptis: Hunc aut syrupū sm̄ Mesuæ
 sententiam parant pharmacopolæ, cuius compositio
 hæc est, p̄ Mesuæ verba descripta, vt simul & cōpositio-
 nē, & Mesuæ verba, vt ab ipso Authore dñr habeas.

Recipe succi Acetositatis citri, lib. xij. Decoque in
 vase vitriato super prunas cū facilitate vsq; dū con-
 sumatur tertia pars ipsius: deinde coletur, & dimittatur
 donec clarificet: & accipe ex eo quod clarz est lib. vij. &
 funde super ipsum ex Iuleb claro & depurato libras qn̄
 q; & coquatur donec inspissetur: Si autem æstas fuerit

dimittatur in sole donec eius aquositas consumatur.
Hæc est secundum Mesuem huius Syrupi compositio.
Addit deinde eius iuuamentum magnum esse in extin-
guendo inflammationes cholerae rubrae, & febres infla-
matorias vehementes, & febres pestilentiae, & proprie quæ
fiunt in æstate venenosa, & confert ebrietati, vertigini, &
siti vehementi. Se. Posses ne vno verbo ad quid va-
leat exprimere? Bra. Possum, Ad omnes ægrotudines
biliosas ex pura bile valet, & pestilentes, vel quæ vene-
ni naturam sapiant, & ad sitim extinguendaz. Se. Est
ne hic parandi modus apud antiquos? Bra. Antiqui
de Zucharo nihil vnquam prodidere, & hunc Syrupum
nunquam fecere, tamen in omnibus fere ægrotudinibus
præcitatæ acido citri succo utebantur. En Galenus lib.
7. de simplicium medicamentorum facultatibus inquit
esse tertij ordinis resiccantium, infrigidantiumq;, & de aci-
da citri parte loquitur, quam partem in .ij. de alimentorum
facultatibus lib. etiam frigidam facit, sed gradum non
determinat: Et Paulus Aeginata lib. vij. & Aetius lib. .j.
acidam citri partem in tertio ordine frigidam & siccam
esse arbitrari sunt: Sed Paulus primo lib. capite. 81. dicit
abunde infrigidare, gradum vero non determinat. Plin-
nius scd̄s quarto, de re medica. lib. (Si is plinij liber sit,
qui de re medica circumfertur) huic frigidam naturam in-
esse fatetur: immo & experientia ipsa hoc comprobat:
Quis igitur negare poterit vehementibus inflammatio-
nibus & æstibus succurrere? Immo Aetius capite. 29. li.
12. ad inflammationes vitur hoc succo pani, aut pollini
admixto, & modo cataplasmatibus appposito: Nam antiq;
citri succum per os non sumebant, sed cortice tantum, &
carne vescebantur, vt apud Galenum, Paulum, & Aetium
videre licet, qui inquit corticem, ventriculum roborare,
quæuis difficilioris concoctionis sit, & carnem pituito-
sam materiam gignere, Nec immerito hic syrupus con-
tra pestilentem morbum valere a Mesue dicitur, quonia
& antiqui citrum veneno aduersari fatebantur, Quod
potius Semini attribuunt, quam pomo, Quamuis Dio-

Scordides anceps fit, quū dicit *δύναμις δὲ ἔχει ποθεῖν ἐν
 ἐὶ ἴω ἀντερεργεῖν θανάσιμοις*, i. viz aut̄ habet quod ī vino
 potū venenis aduersatur: hoc autem ita ad pomū, sicut
 ad semen referri potest, quāuis de semine propinquius
 sermonem habuisset: Tamē præter rem non est, si & de
 semine, & de pomo id intelligamus, Quia Plini. lib. 23.
 capite. 7. inquit Citri contra venenum in vino bibunt,
 vel ipsa vel Semen: Nec obstat quod Theophrastus. 6.
 lib. Istud pomo attribuat, & Paulus, & Aetius, quoniaꝫ
 & Semini hoc dotis inest, quod Auicenna cortici, & Se-
 mini attribuit: Serapio etiam Dioscoridem referens, ita
 refert ac si pomo hanc dotem elargiatur: Quicquid sit
 totum pomum veneno resistit. Vnum autē est, in quo
 recentiorum quorundam error deprehenditur, qui hunc
 syrupum valere inquit contra prægnantium fastidia
 quando edere non possunt, & extranea appetunt, vt car-
 bones, Terram, pilos, & similia: Quam affectiōem græ-
 ci *κισσαυ & κισσαν*. i. picam docant. Pli. lib. 23. capite. 6. 12
 Malatiam prægnantium interpretatur: Inest autē hoc
 genus fastidij prægnantibus vsq; ad tertium mensem,
 vt Paulus Aegineta capite primo, primi libri docet: cau-
 sa autem est, quia foetus parvus & imbecillis ea quæ ad
 locos mittuntur consumere non potest: Nos autem mu-
 lieres vidimus quæ vsq; ad quartum, quintum & sextū
 mensem hac affectiōe vexabantur, sed cōmune est tē-
 pus, cum foetus moueri incipit: dicitur autem cissa. i. pi-
 ca, quoniam hoc animal, quia vorax, in cibi fastidium se-
 pe venit: Sed ne præsentem occasionem omittamus Il-
 lustrissima Renata Galla Ferrariæ Ducissa, nunc cissa ve-
 xatur, tamen in quarto mense a conceptu est: Nec op^o
 est putes cissam solum esse cum extranea appetunt, sed
 cissa etiam appellatur, cum adeo perturbatus est ventri-
 culus, vt conuenientia edere non possit, quamuis extra-
 nea non appetant: propterea Plinius precitato loco præ-
 gnantium malatiam merito appellauit: Constat autem
 prægnantium ventriculo (nisi æstuans fuerit) potius ob-
 esse, quam prodesse: Illorum autem error ex hoc proue

nit, quia Authores non considerarunt, qui non dicunt citri succum ad hunc morbum valere, sed semen: Quauis in Dioscoride indifferens videatur, Tamen Plinius capite. 7. lib. 23. de semine id dicit, & Paulus Aegineta lib. j. Ad rem autem nostram redeunt, hic est optimus syrupus in aestuantibus morbis, quo frequenter iubeo ægros pro intinctu vti: vt nuper Magnificæ Dianæ Estensi contrariæ in aestuantis ventriculi morbo: fit autem ex succo citri, tamen citri nomine limones, Adam poma, & Arantia veniunt: Ego potius ex limonibus pararem, quoniam succum frigidiorum habent, hic autem potissimum frigiditas expetitur, & limones saporē habent citro maxime conuenientes. nam vt Plinius dicit capite. 28. lib. 15. Citris odor acerrimus, sapor asperrimus: Inter hæc autem limones omnium asperrimum habent, ideo potissimum citra sunt limones: Tamen si ex citro etiam habere placeat, vbi tanta frigiditas non expetitur, parato. Illos autem pharmacopolas damno, qui Venetijs succum citri emunt Sed potius voluerim vt citra emerent, & seorsum succum & corticem in syrupum redigerent, carnem vero condirent. Succus enim quem Venetijs afferunt, plerumque aqua mixtus est: Zucharum, præsentem syrupum ingrediens, clarificatum (vt dicitur) esse debet: propterea a Mesue Iuleb nuncupatur: Multi sunt, qui nimis coquunt, tunc facile candescit, & concrescit, & in durioris mellis formam transit. Quod est oppositum acetosi succi, qui suapte natura nec durefcit, nec concrefcit, sed potius quæ gelascunt liquidiora reddit: ex nimia autem coctura, & succi extrema resolutione concrefcit: propterea Tu (ne erres) sume citri succum, & paulatim per linteum præcolato sine aliqua expressione, vt quod subtile est, paulatim transeat qui enim vehementer linteum exprimunt succum nimis spissum colligunt: Vnde id solum sumere oportet, quod ex se descendit: Duobus autem modis syrupus fieri potest, Sole, & Igne: Si Sole fiat, id est per moram in sole, magis clarus continuo permanet: Si igne, nisi bene animaduertatur, nimis crassescit: qui enim ni-

mis coquunt, in duritiem Enogari, idest vocatae Gelati
nae ducunt. Se. Igitur ex limonibus etiam parabo
Bra. Immo parabis, quia vehementius infrigidat, &
penetrat. Postquam hic puer mappam sustulit, & denti
scalpia praebeuit, syrupos alios psequaris. SENEX.

Syrupus de Stœchade tertio loco habetur. Bra. Igi
tur his syrups disponendis nullum ordinem seruasse
Se. Nullum, ut iam praefatus sum. Bra. Gaudeo
tamen hoc ordine disponi, quoniam eos primo enume
rare visus es, quibus illustrissimus patronus meus Her
cules Ferrariae Dux utitur. Est compositio apud Mesue
reperita in hunc fere modum ab eodez authore, & sequē
tibus verbis descripta.

Recipe florum stichados		3.	xxx.
Hæce. i. Thymi)			
Calamenti)	añ.	3.	x.
Origani)			
Anisi)	añ.	3.	vij.
Pyretri)			
Piperis longi		3.	iiij.
Zinziberis		3.	ij.
Passularum enucleatarum.	vncie		iiij.
Mellis		lib.	v.

Hunc syrupum (cum hæc solum recipit) appellat de
stichados sine speciebus, vel de stichados incompletum.
Tu autem potius de stœchade dicito. Si autem pulue
res consequentes recipiat, syrupus de Sticados cum spe
ciebus, vel completus nuncupatur.

Pulueres autem sunt hi qui sequuntur.

Recipe Cinamomi

Calami aromatici

Spice. i. Nardi

Croci

añ. 3. j. 5.

Zinziberis.

Piperis nigri.

Longi.

Ligentur in panno raro, & suspendantur in syrupo. Do

62
his eius est vncia vna cum decoctione spicæ, & Alchihil.
Hic syrupus expertus est ad omnes ægri tudines neruoꝝ
frigidas, vt est Paralyfis, Epilepsia, spasmus, Tremor,
& Tortura. Valet etiam ad catarrhum frigidum, a capi
te ad pectus & vētriculum ipsum roborat. Hæc Mesue.
Se. Reperitur ne apud Antiquus hic syrupus? Bra. In
primis eius vires audias. Obstructiones aperit, crassa at
tenuat, extergit totumq; animalis habitum roborat ex
taq; confirmat: Quod semper a causa frigida male affe
cta intelligendum est, & præsertim pectori anhelatibus,
& destillationes habentibus opitulatur. Se. Est igit
valde utilis hic syrupus? Bra. Vtilissimus cum vero
multo calore non indigemus, incompletum sumimus,
id est euz, quem vos sine speciebus appellatis (quamuis
non defuerint qui dixerint, eum qui incompletus est, so
lum recipere stœchada & passulas) In intensiori vero
frigiditate, eum sumendum iubemus, qui species. i. pul
ueres aromatum enumeratas recipit. De hoc syrupo ni
hil apud antiquiores reperitur, tamen dicunt ad omnia
prænumerata Stœchada valere, sed vnū est in quo am
bigere possemus, quomodo. s. componi oporteat: quo
niam a Mesue simplicia solum enumerantur, sed mo
dum componendi, & an coqui debeat, pretermittit.
Se. Subintelligitur decoctionem fieri secundum artē.
Bra. Quæ est, & qualis hæc ars Ad coctiones paran
das? Se. Nos instinctu quodam, sine pondere, sine
determinatione aquam sumimus, vt oculis præsentatur
& ingenio nostro videtur: postea ad libitum bullire fini
mus: deinde simplicibus expressis, q̄ prius decocta sunt,
Mel in hanc decoctionem ponimus, quod tamen prius
expumatum sit: Itaq; ad syrupi formam altera ebul
litione reducimus. Bra. Miror admodum in his con
diendis vos statuta aliqua pondera non habere.
Se. Omnino non habemus. Bra. Viam igitur inue
niamus, & certam normam, per statutas mensuras com
ponendi syrupos. Se. Id libenter addiscam. Bra. Et
ego lubentius edocebo, si aures præstabis. Se. Et au
res &

res & caput, & vniuersum corpus habebis. Bra. Noli autem vniuersalem regulam in omnibus syrupis expectare, quia in aliquibus solum conueniet, in quibus egerimus te admonebimus: In alijs vero suas particulares regulas edocebimus. Quum syrupum de Stechade parare opus est, omnia quæ ipsum ingrediuntur, para, & crassiuscule contunde, & in vitriatum catinuz omnia pone, deinde octo aquæ libras superinfunde: Si omnia syrupi simplicia sicca fuerint: Si ita egeris, optime infundi experieris: post viginti quatuor horas exprime, & inuenies duas aquæ libras a simplicibus imbibitas esse: Tunc & aqua, & simplicia simul igni suspendas, vt bulliat igne claro ad consumptionem tertiæ partis, vel supra ignitos carbones fiat: Relinquentur quatuor libræ decoctionis plus minus, in quas libras quinque puri mellis imposito, & itez bulliant exprimando, quoad fuerit consumpta decoctio, & ad formam syrupi redactum sit, in quâ formam tunc redactum esse deprehendes, cum gutta summo pollice capta inhæret, non tamé coit, & si indice guttam quæ in pollice est tetigeris, prætenuia fila mittat, & non statim abrumpatur; Nec guttæ resiliunt, in hoc præsertim syrupo qui mel recipit, Nam mel optimuz vt Pli. lib. xj. cap. xv. docet reglutinosum est. Si autem herbæ recentes sint, septem libræ aquæ in infusione satis sunt, quia vna tantum imbibitur. Sunt vero Recetes qui generalem quandam regulam tribuunt, quoties ab authoribus scriptum reperiunt, quod aliquid in sufficiēti quantitate aquæ bulliat, ipsi hanc sufficientem quantitatem, ita exponunt: Si res sint quæ multam ebullitionem sustineant in omni manipulo ponantur (vt eorum verbis vtar) bocalia quatuor aquæ: Si vero mediocrem ebullitionem sustineant, dimidium aquæ accipiant: Si vero paruam ebullitionem sustineant, vnum bocale sumere oportet, volentesq; hanc regulam ad pondus reducere, res, quæ plurimam decoctionem sustinent, hoc modo recipiunt aquam, vt vna libra ipsarum in sex aquæ bulliat: quæ vero mediocrem in tres: Quæ paruam, in

vnam & semis: Sed hæc non est congrua, conueniensq;
regula, Quoniam in hoc syrupo sunt res, quæ multam
decoctionem sustinent, vt zinziber, Pyretron, & quæ me
diocrem, & quæ paruam, vt cætera alia: Nunc autem po
namus omnia hæc mediocrem ebullitionem pati, tunc
oportebit, hanc simplicium quantitatē in tres fere aquæ
libras ebullire, Quod apparet si quis computet, vnicuiq;
libræ simplicium tres aquæ libras dando. Sunt enim
simplicia quæ hunc syrupum ingrediuntur, fere quatuor
decim vnciæ. speciebus demptis: sed nimis absurdus es
set in tam paruam aquæ quantitatē ebullire, nempe
ad sextam partem consumere satis est, ideo nihil fere re
linqueretur, in quod quinque mellis libræ iniici deberent,
& ad syrupi spissitudinem ebullirent: quia partiz p ebul
litionem, partim per breuem cocturam consumptum es
set, & fere mel exhauriretur. Se. Certe, hanc esse nimis
paucam aquæ quantitatē semper iudicaui. Bra. Om
nino pauca est, Ideo tu pro tota huius syrupi quantitate
si herbæ aridæ sint, octo aquæ libras sume: Si autem vi
rides septem, & adeo bullire sinas, vt expressione facta
quatuor libræ decoctiones relinquuntur: Nam duabus
libris imbibitis in herbas, sex relictæ erant, Si deinde has
sex ad consumptionem tertiæ partis resolueris quatuor
libræ solum relinquuntur. Ego hunc syrupum ex zucha
ro pro Illustrissimo Herculæ Duce Ferrariæ parari facio,
vt iocundior sit. Se. Qua hora species illæ in syru
pum conijci debent. Bra. Recentes pharmacopolæ
cum syrupus fere coctus est, Imponunt. Nos autem se
cundum hunc ordinem incedendum esse iubemus. Si
multo calore indigeames, etiam diu hi pulueres in syru
po bulliunt: Si non, tanto minus. Immo iubendum est
vt prædicti pulueres suspensi in Syrupo maneant: Qd
& ipsæ Mesue innuere videtur. quâuis multi hoc soluz
intelligant cum decoctio fit. Se. Hoc mihi summe
quadrat, quia si multa caliditate indigemus: magis ebul
lire oportet: si autem pauciori caliditate opus sit, tantū
his pulueribus condiatur: Quod opus nos pharmaco

polæ dicere solemus aromatizare. Bra. Sed hi pulue-
 res magis agunt, quam aromatizare, nam aromatizare est
 odorem aromatum, rei, quam cõdimus præstare. Hi au-
 tem pulueres sunt potius syrupo calcaria: Cum vero ad
 formam syrupo decoctus erit, Si pōderabis, inuenies quinq;
 libras esse, & semis plus minus, Vnum tamen aduer-
 tas; quod maiori coctura indiget æstate, quam hyeme.
 Quippe hyeme sex libræ, aut paulo amplius esse debet
 æstate solum quinq; & semis sint, vel circa: Aliter in va-
 se, in quo seruatur, sponte ebulliret, & spumam faceret, at-
 que mucorẽ. Se. Loquuntur ne de hac re antiquiores?
 Bra. Immo, nam Paulus ægineta capite. xv. septimũ
 libri, in his, quæ ex vino fiunt dicit Mellis despumati se-
 xtarium vnum ad vini sextarios quatuor accipiunt, &
 componuntur incocta: In his vero quæ ex succo & aqua
 fiunt (hæc autem ad nostrorum syruponum naturam fere
 accedunt). Si quidem coquantur vnam mellis partem
 ad tris accipito, liquore in coctione ad duas ferme par-
 te consumpto: Re tamen vera nostri syrupi æstiuo tem-
 pore seruari non possent, si succi aut decoctiones ad du-
 as partes solum consumerentur: propterea hi recte agunt
 quæ ad mellis fere, aut zuchari pondus: vel circa arctant: In-
 uentus autem est syruponum seruandorum vsus, tum ut cõpõnes p-
 sto sint, quoniam eis idigemus, tum quia radices & herbe omni tempore non
 habent, tum quia cõpositiones ex mora quodammodo fermentantur.
 Denique in vitro circũlitum vas serua: In hoc syrupo
 nulla simplicia examinare oportet, quia omnia in exa-
 mine simplicium medicamentorum exposita sunt. Id
 solum animaduertere iubeo, ut pro calameto, calamin-
 tha montana sumatur, & montanum origanum, vel quod
 ex Greta ad nos nuper per Illustrissimi Ducis nostri na-
 ues comportatum est. Quod autem dicit passulas enu-
 cleatas, tum corinthiacam vnam a pediculis mundam in-
 tellige. Quære etiam verum calamum aromaticum, &
 veram spicam. i. nardum. Inquit eius Dosim esse vnciam
 vnam. Nos duas etiam exhibemus magno ægrogum com-
 modo. Quod autem addit sumi cum aqua decoctionis

Spicæ, & Alchilil, Spica nostra quæ Spæudo spica est, & non vera, grauiſſimum odorem, & ægros lædentem in decoctione facit: ideo dimittenda, quouſq; verâ nardum naçti erimus. Alchilil vero est libanotis, quam nos roſmarinũ vocamus, cuius flores potius ſumendi ſunt, quâ herba, vel cacumina illa, quibus flores inſident: noſcũ alijs aquis igne eliquatis exhibemus, præſertim cum Illuſtriſſimus Princeps ſumit, ne diſpliceat. Se. Si abſq; infuſione ebullire voluerim, debeo ne omnia ſimplicia vna vice ſimul in aquã conijcere? Bra. Non, ſed prius ea ponantur quæ multam decoctionẽ patiuntur, deinde quæ mediocrem, tertio quæ modicam: vel hunc ordinem ſerues, Primo Pyrettrum in decoctionem ponere oportet, deinde paſſulas, mox aniſi ſemen, Inde calamentum & origanum, poſtea Stechada, quã ſequatur haſce, & pulueres, quas ſpecies nuncupatis, piper lõ gum. f. & nigrum, & zinſiber. Se. Nunc in mentem venit ſyrupus alter de Stœchade a Meſue in capite de ægri tudinibus neruorum deſcriptus. Bra. Est in principio capitis, vbi Iudæum quẽdam adducit, tamen in iſto ſine ſpeciebus, & illo Iudæi paruanı differẽtiam vıdeo, nam præcipua ſimplicia in hoc ſunt, Illius autem ſyrupi permixtio (ne forte quæras) hæc eſt.

Recipe ſorum ſticados. vnc. iiij.

Halcæ.)

Ziniam. i. ibigæ) añ. vnc. j.

Piperis) añ. 3. iiij.

Piretri)

Paſſularum ſine interiobus vnc. j.

Coquuntur in libras quatuor aquæ vſq; ad duas, & Sa pæ libram ſemis, fiat ſyrupus, Doſis eius eſt ab vncia. j. vſq; ad duas cum aqua Alchilil. Vides hæc ſola caſamẽ tum, Origanum, Aniſum, & Gingiber deeſſe, vna tamẽ met intentio eſt, & ad vnum met finem tendunt: forte il le Iudæus imperſecte ſcriptum reliquit. Ex hoc etiam ſyrupo quantitas aquæ ſumendæ pro decoctione imp ſecte habetur. Se. De hoc ſyrupo ſatis dictum eſt.

Bra. Alios igitur prosequaris? SENEX.

Syrupus Rosatus simplex quartus in ordine est.

14

Bra. Gaudeo plurimum, te in hoc tuo ordine, Syrupos primo loco posuisse, quibus Illustrissimus Princeps & patronus meus Hercules Ferrariæ Dux utitur.

Se. Ego hoc ordine digessi, quia in pennæ apicem venerere.

Bra. Quicquid sit, ego apud vos pharmacopolas, nomine syrupi Rosati simplicis tres syrupos inuenio, vnum ex infusione Rosarum recentium, Alium ex infusione rosarum siccarum, Tertium ex succo Rosarum.

Se. Ita est, Sed & Quartum habemus, qui Rosatus solutius appellatur.

Bra. Hoc noui, sed tres solum esse intelligo, qui sub nomen Rosati simplicis veniunt: Ille autem solutius appellatur, non quia simplex non fit, sed quia soluit, quod alij non faciunt. Ad id autem, quod erat nobis propositum redeunt, dicimus, Inter pharmacopolas maximam confusionem esse, immo & inter medicos maximam ignoratiam, & animæ suæ maximum dispendium, qui pharmacopolarum compositiones ignorant, nec discere curant, sed tanquam cæci funt se duci ab ignaris quandoq; pharmacopolis: nam cum pro ægris suis syrupum rosatum simplicem indicunt eundem syrupum semper non exhibent, quia varij pharmacopolæ varius parant: Sunt enim, qui pro simplici rosato, eum qui de rosis siccis fit, parant & exhibent magno errore, quia forte restringere non est opus, hic autem restringit, Alij pharmacopolæ eum pro simplici faciunt, qui de succo rosarum est, alio etiam errore, nam hic soluit, cum forte tunc solutione non indigeamus: Alij pro simplici illum parant, qui ex infusione rosarum fit. Se. Qui nam pro syrupo rosato simplici sumendus est? Bra. Is, qui ex infusione rosarum fit, de quo Nicolaus in Antidotario sub nomine syrupi rosati, qui siccitati & calori febrium succurrit, sitim reprimat, recreat, & constipat: fit autem in hunc modum.

Recipe rosas recentes, & pone in vas, & super asperge aqua feruente, & cooperi vas, ne fumus inde exeat.

D iij

eat, & cum aqua refrixerit exprime rosas & eijce; deinde eandem aquam feruentem super alias feruētes rosas iterum projice, & supradictō modo facies, tam diu mutando rosas, quo ad aqua fiat rubea, deinde in lib. quatuor zuchari pone, & cum bullire inceperit, albumen oui in aquam frigidam iniice, & aquam simul, atq; albumen adeo concuties quoad spumescat, & eam spumaz in syrupum bullientem impone, & cuz spuma nigrescere coeperit, suauiter cum Spatula remoueas, & iterum aliam spumam infunde, & supradictō modo fac quousq; syrupus clarior fiat, & cum coepit quasi filum facere, vel supra matmor positum, vel supra vnguem non diffunditur, coctus est. Hæc Nicolaus. Se. Hic est syrupus rosatus simplex, quem semper parauī, & exhibui, quum medici syrupum rosatum simplicem ordinant. Bra. Et hic est, quo vti debent qui præscribunt, & in febribus sitim sedare cupiunt, ventriculum roborare, & calorē extinguere: nam ille qui ex succo rosarum fit, comprimendo soluit, qui autem ex rosis siccis, nimis adstringit: In vno autem de Nicolao miror, qui huius syrupi descriptionem posuerit, tamen quantitatis rosaz, & aquæ normā omiserit: propterea ego potius Mesuem sequerer, q. & Rosaz, & aquæ pondera docet, & quot vicibus infusio fieri debeat, assignat: Hæc enim imperfecta regula ē, quod toties infundatur, quoties aqua rubra fiat, quia aliquibus citius rubra videbitur, alijs tardius: Et infusionum multiplicatio (vt apparebit) hunc syrupum solutiuum facit: Ideo Mesuem imitandum suadeo, qui tertantum infundit, immo cum his tribus infusionibus aqua adeo rubra fit vt vinum videatur, & odorē seruat: Ideo ne feceris hunc syrupuz sine ordine, vt triuiales pharmacopolæ faciūt, Sed Mesuē imiteris ita dicentem.

Recipe folioꝝ rosaz recentiuꝝ libras sex, ponant in vas vitriatum terreum stricti orificij, & fundantur super eas aquæ calidæ libræ quindecim, & stringatur orificium vasis & dimittatur per horas octo, tunc denuo colentur, & in vas tantundem foliorum rosaz recentiuꝝ

mittatur, & demum eadem aqua calefacta, sup ea emittatur, & stringatur orificium similiter per octo horas, & deinde coletur: Et si cōseruare volueris, ponatur in vas vitriatum stricti orificij, & destilletur oleū in orificio eius & stringatur caput eius, & exponatur soli per dies quadraginta, & hoc appellat Muchar^o Rosaz. Hæc Mesue. Ut ex his colligere possis, Mesuem bis solū infundere, quod satis est: Tamen si alicui ob pfectiores vires tertiā infusionem facere placebit, tertiā faciat, Tñ duæ satis sunt: aliter in solutium transiret: nā quinta infusio hūc syrupum soluentem facit: Potius igitur hunc modum infusionis Mesue eligito perconueniens pondus factum quam illum Nicolai, in quo non est pōderis determinatio: Semper enim illi mihi displicuere, qui sine mensura & ordine agunt. Infusionē habes: nunc opus est modū componendi Syrupum edocere. Idem Mesue inquit loco prædicto, Si sumantur infusionis rosaz lib. quinq;, zuchari lib. quatuor, deinde bulliant leniter ad spissitudinem syrupi, quales Nicolaus in suo edocuerat, Ipse autem Nicolaus æqualem quantitate zuchari, & Infusionis sumit, & tunc minori ebullitione indiget, quia citius ad spissitudinem venit. Se. Quare Mucharus appellatur? Bra. Quia Mucharus apud Arabes, idem est qđ infusio apud latinos: Ideo dicitur Mucharus rosaruz. i. infusio rosaz. Se. Reperitur ne apud antiquos hic syrupus? Bra. Quomodo repiri potest si zuchaz ignorabant? habebant autem fere similem ex melle factum vt apparet, si quis Paulum Aeginetam legerit lib. vij. capite. xv. vbi Hydro rosati compositionē parat, Inqens, hydro rosatuz e rosaz detractis vnguibus libris quatuor confici, aquæ sextarijs quinq;, Mellis sextarijs duobus, an ebullire debeat, an non prætermittit, supponens (vt arbitror) ab eo qui talia parare scit, Intelligi. Si aliqd igiē sit apud antiquiores quod nostro rosato simplici cōparari possit, est hoc hydro rosatum, quod aquam recipit: nos autem ex Infusione rosaz iam dicta, Mel rosatuz ēt conficimus: Immo vos pharmacopolæ infusione in illā

per totum annum ad huncvsum More Mesue feruatis?
Se. Ita est. Bra. Suaderem igitur omnibus pharmaco-
pulis, vt tres syrupos ex rosis feruaret, eum, de quo nu-
per egimus ex infusione recentium rosarum, que volue-
rim simpliciter, syrupum rosatum simplicem appellan-
dum, & eum, qui ex rosis siccis fit, & eodem modo vt p-
dictus componitur, In hoc tantum differt, quod Rosæ
sicæ sunt, ita enim magis constringit, & ventriculum ro-
borat, Quem syrupum de rosis siccis nuncupare debe-
mus: Est autem recentior inuentum, quia infusiones ro-
sarum potius soluunt, præsertim cum transeunt scdam
aut tertiam infusionem: Tertius Syrupus est ex succo ro-
sæ factus, Sumitur enim succi rosæ rubræ quantum
lubet, & tantundem Sachari, & simul clarificentur, vel
vtrunq; prius q̄; misceatur, ex albumine oui clarificatus
fit, vt supra edocuimus: deinde ad spissitudinem syrupi
bulliant: Sunt aliqui qui minus Sachari ponunt, Sed hoc
nihil refert, quia deinde magis bullit: Hic autem syrupus,
de succo rosæ appellandus est, qui si in quantitate suf-
ficienti exhibeatur, soluit: vt si tres vnciæ sumantur. Itaq;
fit Mel rosatum ex succo rosæ & ex infusione rosarum,
quam (vt supra diximus) pharmacopola seruant.
Se. Quum de syrupis rosaceis sermo interciderit, non
ab re forte erit, & de solutiuo tractare. Bra. Immo con-
uenientissimum erit, nam & ipse simplex est, sed ad alio-
rum differentiam solutiuis nuncupatur: Est idem cum
syrupo rosato simplici. hoc dempto, q̄; plures infusões
habet: Si quintam infusionem habuerit soluit, sed in no-
na exquisitissime: A vobis ex cõmunibus rosis paratur
cum potius ex valde rubris fieri deberet, Sed & ex voca-
tis damascenis plerunq; ab aliquibus fit, & magis soluit
q̄; ex alijs: Tres vnciæ exquisite soluunt, quatuor autem
exquisitissime. Si cum aqua endiuia, aut alterius herbe
sui intentionem ægritudinis misceatur, adeo vt ibi pos-
sit: Subtiles materias & aquosas potissimum trahit, & a-
venis & ab omni parte corporis: Quamuis nonnulli, ex
vjs solum ducere putarint, experientia autem reꝝ magi

17

18

Ira ab omni membro ducere suadet: Hatus autem per
 venerem excitat, nisi Aniso, cinamomo, foeniculoue cor
 rigatur: Nouus est syrupus. i. qui non multo ante tēpo
 re in vsum venerit, quum tamen sine molestia æstiuo
 tēpore educat. Ego etiā ex melle parari iubeo, vt hye
 me sumi possit: Nihil aliud additur illi, quem Mesue pa
 rat, nisi quod infusiones multiplicantur. S cito autē aliū
 syrupum solutiuum Rosaceum apud Auicennam in
 ueniri lib. iij. canoni, .sen. xxiij tracta. ij. capi. xx. Sed ip
 sum facit ex succo, non ex infusione: Recipit autem suc
 ci rosaꝝ lib. duas, mellis li. quatuor, scamoniij assati. vnc.
 j. decoquantur, quousq; inspisset: & eius dosis est a duo
 bus vsq; ad qnq;. Ego autē itelligo a duab⁹ drachmis vsq;
 ad qnq;. Se. Electuariū Rosatū Mesue, Idē fere ē nō
 nullis additis. Bra. De electuarijs nihil in pnti curę sit,
 Sed m̄n syrupos tractemus. Se. Miz est antiquos suū
 hydrorosatū nō ebullisse. Bra. Immo ebulliebāt. Se.
 Tñ paulū supra adduxisti, q de ebullitiōe nihil locut⁹ ē.
 Bra. Subintelligenda erat in Paulo tanq; res præneces
 saria: Nam si Aetiū legeris lib. v. capi. 138. Videbis ebul
 litionem edocere, & quod ad cōsumptionem tertię par
 tis fieri debeat, vt est etiā apud recentiores in decoctio
 nibus mos: Inquit enim Rosaz recentium resectis vn
 guibus, & in vmbra integro die cum sua nocte flaccida
 rum, librā vnā, Mellis sextarium vnū, pluuiialis aquæ
 ad tertias decoctæ sextarios tres: vt nouem inquam sex
 taria, ad tria tantū feruescendo perueniat: In feruescen
 tem adhuc profinus ab igne remotam, rosas languefa
 ctas conijcito, atq; in vase exquisitissime obturato serua
 bis: postridie aquæ excolatæ, expressis abiectisq; rosis,
 Mel admiscebis, totumq; in fictile vitriatum excipies, &
 aliquot diebus insolabis: Postremo in vinaria cella re
 condes: Quod longe magis infrigidat, quā mel rosatū:
 ex quo vides ebullitionem fieri, non autē vt nos: Qui
 pe nos post mellis miscellam ebullitionem facimus, Illi
 ante: Nos etiā experi sumus hydrorosatum antiquo
 rum parare: sed cito conumpitur, nisi in frigidissimo lo

co seruetur: Ideo nos & comodijs, & scelicijs nostro sy-
rupos rosaceos aut ex melle aut sacharo paramus, qui p-
totum annum seruatur: Quod antiqui æ que leuiter fa-
cere non possunt, nisi frigidum locuz sibi elegerint: Ideo
Aetius dicit in vinaria cella seruari: Eodem autem mo-
do, quo syrupus rosatus solutiuus fit, lubeo syrupuz so-
lutiuum ex floribus persicoꝝ fieri, q̄ bibliosias materias
educit & subtiles, odoratus multum, & qui sex infusioni-
bus perfectus est. p̄fectissimus si septem fiat, & qui opti-
mi gustus est, & in ardētibus febribus refrigerat. Se. De
syrupis ex rosis satis dictum esset, si Mel rosatum expli-
cuisses. Bra. Ea quæ dicta sunt, satis esse potuerunt, ni-
si ad abundantiorein doctrinam addere voluerimus.

21 Triplex, immo quadruplex Mel rosatum fieri debere,
vnū quod rosas integras recipit, potius inter eclegmata
numerandum, sicut & Zucharum rosatum, Intellige au-
tem ex integris rosis, non quia conteri non debeāt & cō-
tundi: sed ex integris. i. non ex succo: sed ex folijs, detra-
ctis vnguibus. Præparatur aut hoc modo apud omnes
pharmacopolas: sed antiqua præparatio non est, p̄ qua
cunq; libra mellis vncias quatuor folioꝝ rosaz accipiūt:
eodē ē modo Zuchaz rosatum conficiunt, vncijs qua-
tuor rosaz libram vnā zuchari exhibentes, & in serue-
tem solem ponunt, Sed de his alias, ad mel rosatum co-
latum veniamus, in quo omnes pharmacopolæ maxi-
me errant. Se. Quomodo in hac re tam facili, tamq̄
vulgata errare possumus? Bra. Errorē manifeste osten-
dam. Se. Nūquam crediderim, nisi his oculis viderim.
Bra. Si quiete audies, quod dixi verum esse percipies.
Se. Cito expedias. Bra. Nonne pharmacopolæ erra-
bunt si nec antiquos, nec recentes authores sequentur, in
re tamen, quam antiqui, & recentes parare docent? imo
& ipsi pharmacopolæ recentes se imitari fatentur.
Se. Si hoc ostendes, deinceps silebo: & vez sequar: sed
per recentes quos intelligis? Bra. Nicolaum vestrum,
qui Antidotariū scripsit, sed ignarus quid significet no-
men Antidotus, si ipsum legeris, differentiam inter no-

strum Mel rosatum, & illud Nicolai manifeste percipies.

Dic (ni refugis) quomodo vos mel rosatum paratis?

Se. Duo mellis rosati genera habemus, alteꝝ colatum, alteꝝ non colatum: Non colatum fit vnicuiqꝫ libræ mellis vncias quatuor folioꝝ, vnguibus remotis exhibedo.

Bra. De hoc in eclegmatibus loquemur, de colato nũc sermo fiat.

Se. Colatum ex infusione rosaꝝ fm Nicolaum aut Mesuem facta paramus, tantũdem mellis, qꝫ tum infusionis sumentes: & ad formam syrupiⁱ ebullire facientes, quæ est quoties sumpta gutta supra vnguem non diffluit, aut si digitis compressa cũ aperiuntur in se se resiliat.

Bra. Quis edocuit vos Mel rosatum ita parare?

Se. Ego a præceptoribus laudatissimis pharmacopolis didici, tamen in nullo libro legi: puto alios ita fecisse, propterea in vsum cesserit.

Bra. Non possum negare hoc Mel rosatum ex infusione aliquid conferre: & vim rosaꝝ seruare, tamen cum antiquiores: & recentes de aliqua re optime sentientes habeamus, eos poti⁹ imitari debemus, quã vsum aliquem sine ratione factum.

Se. Ita est.

Bra. Lege in primis vestrum Nicolaum: quomodo Mel rosatum parat, ventriculum roborans & abstergens, & frigiditas materias concoquens.

En. Nicolai liber eius compositionem lege.

Se. In decẽ libras albissimi & purissimi mellis despumati succi recentium rosarum librã vnã, ponantur in caccabo ad ignem, & cũ bullire inceperit, viridium rosaꝝ cum forficibus vel cull

tello incisã libras quatuor addas, & tam diu bulliant, quod ad succi consumptionẽ veniat, & cũ bullierit semper agitetur & in fictili vase posito, quãdiu magis tenebitur, tanto melius erit.

Hæc Nicolaus.

Bra. Cum albissimum mel accipi iubet?

Se. Quoniam album mel alijs perfectius est.

Bra. Nescio vnde hoc inuenerit Nicolaus, & tu affirmare possis, quod mel albũ alia excedat.

Se. Ita semper audiui.

Bra. Si Dioscoridem legis, didicisses, Mel optimum subrutilum esse, non albuꝝ, & vt Plinius inquit capi. xv. vndecimi libri aurei coloris, quod sit e thymo: Ideo Mel albũ sumi non debet

quando optimum mel quærimus, sed subrutilum, vel
 aureum colore: Quod autem addit, Dispumandum est
 se, mukum conuenit, vt flatuose partes demantur, & si
 ne noxa Mel rosatum fiat. Se. Mesue habuit nefer-
 monem de ipso? Bra. In Melle rosato ipsum quodam
 modo adumbravit, vbi dicit, aliquos ex succo, folijs, &
 melle fecisse, tamen eadem mensura non est, nec idē pō-
 dus, quoniam vult folioꝝ rosaz partem vnā, & semis,
 succi partez vnā & semis Mellis partes tres sumi: Quic-
 quid autem sit, Nicolaum potius, q̄ Mesue, aut alium
 recentem in hoc sequi debemus. Se. Quo ordine
 Mel rosatum antiquiores fecere? Bra. Dioscorides De
 Rhodomelle tractat lib. v. sed quomodo fiat nō docet:
 Id tantum dicit, quosdam ex succo rosaz, & melle con-
 ficere, quod Rhodomeli appellant, arteriæ asperitatibus
 vtile. Sed Aetius lib. v. capi. 137. Mellis rosati cōfectio-
 nem in hunc modum fieri docet, Succo rosaz exētis vn-
 guibus, partes tres, Mellis partem vnā, calido soli plu-
 ribus diebus exponitur: Si vero aer sit nubilus, & nō ap-
 pareat sol, Mel rosatum cribro setaceo rariori excolabis,
 mitioribus carbonibus decoques. Se. Refertne eius
 vires Aetius? Bra. Immo refert, inquit enim lenitet ad-
 stringit, Refrigerandiq; potestate pollet, ac nō nihil, Mel-
 lis ratione abstergit: Habet & quid sub amari, & molli-
 ter acris, Ideo ori confert, quod calida inflammatioe ob-
 feruentis destillationis defluxum labore, & ventriculo,
 ad quem humores acies, & biliosi defluant, post vomitum
 medetur, ad stomachum etiam absq; materia æstu-
 antem, & ad febricitantes, in totius morbi, atq; in particu-
 laris quoq; accessionis vigore constitutos vtiliter exhibe-
 tur: Sæpe numero enim in febribus vna tantum largior
 potio congruo tempore exhibita, ad integraz morbi so-
 lutionem suffecit procurato sudore, ac citata aluo: nam
 præ cæteris cunctis potionibus, mel rosaceum potentis-
 simum est ad acutos humores per aluum ducendos. Ha-
 tetenus Aetius. Se. Pretiosissima res est Mel rosatum
 sed eodē modo non fit ab Actio, & Nicolao. Bra. Nō,

Equidem. Nam apud Nicolaum copia mellis maior e,
 quam apud Aetium: nec Aetius folia ponit, quæ Nico
 laus addebat. Se. Tu autem Quod Mel rosatū ma
 gis laudas? Bra. Quod ab Aetio describitur, quoniam
 succi rosarum magis sumit, quam mellis. In succo autē
 vires sunt. Adde, Mel rosatum Nicolai ad potum ine
 prum esse, nisi alicui aquæ misceatur: Quod autem ab
 Aetio fit, per se potabile est, & quod est apud Nicolaum
 calefacit, nec illud in acutis febribus exhiberem: Quod
 autem apud Aetium est, ad temperiem vergit, & potius
 in frigiditate transit: Ideo in acutis febribus Aetius suū
 potui dat. Se. Servant ne perpetuo græci modum
 conficiendi, Aetii? Bra. Servant multi, Tamen Her
 molaus putat Idem esse Aetij Rhodomel, quod Pau
 li Rhodostacti, quum tamen non sit: licet Rhodostacti
 succum rosarum, & mel recipiat: Differentia autem est
 in pondere, nam Aetij Rhodomel tres partes succi rosa
 rum recipit, & vnam mellis: Sed Pauli Rhodostacti du
 as partes succi rosarum sumit, & vnam mellis: Quippe
 compositio Rhodostacti Pauli, quæ habetur lib. vij. ca
 pite. xv. ita habet succi rosarum, vnguibus detractis, se
 xtarios duos, mellis sextarium vnum, decoquit vsq; de
 spumando, donec pars quarta coctura euanescat: Ha
 bet præterea compositionem quandam Paulus, quam
 Rhoeti appellat, præcitato loco inquires. Decoquito ad
 tertias succi rosarum sextarios treis, Mellis sextarios qu
 quæ compositio cū præscriptis affinis est. Se. Hæc
 plus recipit Mellis, Ideo melli rosato Nicolai magis p
 pinqua videtur. Dic autem tu quam compositionē ma
 gis sequeris? Bra. Voluerim pharmacopolas suc
 cum rosarum seruare, postea modo vnum modo aliud
 (vt experit morbus) componere: In acutis febribus Ae
 tij Rhodomel parato. Cum ventriculum roborare vo
 lueris, & pituitam excerni, Melle rosato Nicolai vta
 ris. Pauli Rhodostacte vehementius est, quam Aetij
 Rhodomel, quoniam mellis maiorem copiam recipit.
 Adhuc vehementius ad incidendum Rhoeti eiusdem

24

25

Pauli est. Se. Nicolai Mel rosatum tantū, rosaz tēpo-
 re fieri potest. Bra. Ita est: sed Pauli, & Aetij composi-
 tiones omni tempore parantur: quia toto anno Rosaz
 succum integre seruatis: Ab vno aut abstinere non pos-
 sum, aliquos esse, qui mel rosatum colatum faciunt ex
 melle rosato cū folijs exprimendo, propterea dicunt co-
 latū appellari, non animaduertentes, vbi succus ingre-
 ditur, necessarium esse percolari. Se. Vnum in syrupo
 rosato solutiuo considerandū omisimus. Bra. Quid
 est hoc? Se. An æquales partes infusionis, & zuchari,
 an minorē, an maiorem sumere debeat. Bra. Si hæc
 obseruabis, quæ tibi aperiemus vera esse depræhendes,
 pro omni libra Sachari, librā vnaꝝ & semis infusionis, ac-
 cipito, & ad mellis spissitudinē ebullire sinas: tunc mire
 soluit, & quandā vtilem amaritudinē enanciscitur. Sunt
 aut qui æque sachari libram, & infusionis miscent & mi-
 nus soluit: Ineptissime aut soluit, si octo vnciæ infusiōis
 & libra vna zuchari sumantur: quod faciūt plures phar-
 macopolæ Ferrariæ. Se. Ita certe est. Bra. Hac re
 multum perturbor, quoniā plerūq; quatuor vncias syru-
 pi rosati solutiui exhibeo: & nihil penitus soluunt: Alias
 duæ, aut tres vnciæ mire educunt. Breui aut futuz spera-
 mus, quod omnes pharmacopolæ (in nostra præsertim
 vrbe) omnes compositiones eodem modo parabunt: &
 ab Illustrissimo principe nostro publico proclamate iu-
 bebatur: nā vt iustissimus est princeps, ita, ne populi sui
 ex pharmacopolaz & medicoꝝ ignauia pereant, procu-
 rabit. Se. Aequissimi principis munus hoc erit, Sed ar-
 bitror, circa maiora occupatissimum hæz rez non recor-
 dari. Bra. Immo nihil est, quod eius profundissimam
 memoriam effugiat: nempe omnia etiam minutula, tā-
 quam præsentia sint, intuetur, & consecratur: Neminē
 adhuc repperi, qui Illustrissimū Herculem memoria nō
 quidem superaret: sed æquaret: & qui his duobus sensi-
 bus impēsius vigeret, auditu, & visu, qui sunt disciplinæ
 sensus. Tempus autem est ad alios syrupos transire.

Syrupus violatus accedit. Bra. Et hoc etiam illu-
strissimus princeps noster vitur, cum destillationes
sub cane ad pectora fluunt, dum a pros sub ardenti sole
& feras voraces insectatur. Tamen apud Auctores syru-
pi ex violis, aut violati diuersi reperiuntur: nepe vnus
est de succo violarum: alius ex violarum infusione factus:
Alius ex decoctione, quem Mesue scribit. Vos quo uti-
mini? Se. Nos Mesuem imitamur, qui in hunc modum
syrupum de violis parari iubet, & his verbis.

Recipe violarum vnc. ij.
Seminum cydoniorum)
Seminum maluarum) añ. 3. viij.
Iuiubarum)
Sebeste) añ. nu. xx.

Coquantur in libras sex aquæ cucurbitæ, ad consum-
ptionem tertiæ partis: deinde addas zuchari libram vnã
& semis, & syrupum facias fm artē: Hic est syrupus, quo
in publicis officinis vitur. Bra. Cū igitur syrupum vio-
latum præscribo, hunc exhibetis? Se. Hunc. Bra. At
ego quoties absolute syrupum violatum præscribebam,
eum sumendum intelligebam qui ex violarum infusione fit.
Se. A quo ponitur is, quem intelligis? Bra. A Me-
sue ipso, & Nicolao: Mesue enim in principio tractatus
de syrupis simul ac semel infusionis rosarum & violarum
operationem docet: vni enim debent foliorum recentium
violarum libræ sex, & in vitreatum vas terreum stricti orificii
poni: deinde supra ipsa, aquæ calidæ libras quindecim
imponere, & orificium vasis bene obturato: itaq; per octo ho-
ras dimittito, postea colato, & iterum in vas alias sex lib.
violarum. i. foliorum ex floribus violarum ponito, & eadem aqua
calidam per octo horas superingerito, deinde percolato
& in vitreatum vas stricti oris seruetur, deinde superponen-
do, & obturando, Soliq; per quadraginta dies exponat:
Tuncq; Mucharus violarum nuncupatur: Hæc est apud
Mesuem infusionis violarum præparatio, qua vitur ad pa-
randum syrupum violarum ex infusione violarum: Tamen
non ita præparatur apud omnes, quia Nicolaus excedit

numerum duarum infusionum. *Se.* Debemus ne eo
 uti, antequam sit per quadraginta dies insolatus? *Bra.* Si
 eo indigemus, protinus fit sine aliqua mora in sole: sed
 cum seruare voluerimus, ne corrumpatur, per quadra-
 ginta dies insolatur. *Se.* Aliquos vidi, qui Iuleb vio-
 latum ex infusione ita parabant. *Bra.* Et ita fieri nihil
 impedit, Tamen communis mos est ut ex aqua vi ignis
 eliquata & zucharo fiat: Non defuere tamen, qui cum
 violarum succo pararent, & qui cum infusione violarum
 aridarum, cum recentes defunt, Sed minus efficax est:
 De eo, qui ex violarum succo fit a Mesue tractatur, qui
 vult sumendas esse succi violarum libras tres, zuchari li-
 bras duas, & decoquatur. *Se.* Nos semper ex aqua
 vi ignis eliquata Iuleb nostrum facimus. *Bra.* Tamen
 de hac aqua per ignis vim eliquata, apud hos authores
 sermo non fit: Nam Mesue, cui hoc Iuleb attribuitur,
 tantum vel ex infusione, vel ex succo violarum fieri iu-
 bet: ex aqua autem igne eliquata fieri nunquam memi-
 nit, quamuis & hoc Iuleb suaue fit, & non aspernandū:
 Vnde in his iuleb hūc ordinem ponimus, ut id ex aqua
 igne eliquata factum primum locum habeat, quia cæ-
 teris debilius, tamen suauius: Isto autem an potentius
 fit, quod ex succo violarum paratur an quod ex infusio-
 ne, in dubio est: Id quod ex succo est, violæ substantiaz
 recipit: quod autem ex infusione fit, superficiales partes
 sumit, quæ magis lenientes sunt: Ideo secundum locum
 habet quod ex infusione fit: Tertium quod ex succo.
Se. Nos id tantum paramus, quod ex aqua vi ignis
 eliquata fit, tamē & alia iuleb genera parare cō-
 ueniret, sed omitti possunt, quia syrupos eodem fere modo con-
 fectos habere oportebit, alterum de infusione violarum
 alterum de succo violarum, quibus loco iuleb uti pote-
 rimus. *Se.* Fient ne eodem modo syrupi? *Bra.* Om-
 nino ex solo succo, & zucharo, vel sola infusioe & zucha-
 ro fiunt, sed apud nostros pharmacopolas in his condic-
 dis syrupis varius est mos. *Se.* Nos non utimur.
Bra. Aliqui sunt qui fecere, sed inter se non conueniūt:
 quippe

quippe in syrupo de succo violaz quidam sex vncias
 succi, & libram zuchari accipiunt: Alij octo vncias succi
 & libram zuchari: Alij æquales partes zuchari, & succi:
 Alij quatuor vncias succi & librā zuchari, eundem mo-
 rem in syrupo isto de succo violaz seruari volentes, qui
 in zucharo rosato, & violato ex integris rosis, & violis ser-
 uatur: Sicut enim in illo pro qualibet zuchari libra, vn-
 ciæ quatuor rosaz ponunt, ita hic pro qualibet zuchari
 libra quatuor vncias succi rasaz ponūt. Se. Res adeo
 inconstans est, vt quem sequi debeaz ignorē. Bra. Ego
 aut te edocebo, vt errare non possis. Se. Tibi plurimū
 debebo. Bra. Nonne hoc factum putabis, si in Me-
 sue conficiendi modum ostendā? Se. Certe, sed nus-
 quam locum animaduerti. Bra. Lege modum faciē-
 di Iuleb de succo violaz apud Mesuem, vbi accipit suc-
 ci violaz libras tres, zuchari libras duas, & iubet cum fa-
 cilitate coqui: hinc ratio sumitur condiēdi syrupum de
 succo violaz. Se. Est modus parandi iuleb, non syru-
 pum. Bra. Quam differentiā facis inter Iuleb & syru-
 pum? nam & Iuleb syrupus est: Græci recentes zula-
 vocāt, qđ recētes Iuleb quasi succū vel ex succo Immo,
 & Iu apud barbaras quasdā natiōes succū signat: & cur
 nō Iulebū eo qđ in eū viola infundat: *ioy* viola ē *λειβω*
 ifundo vñ fieri potuit *ιολειβω*. Quāuis hanc vocē bar-
 baris quam græcis magis esse consuetam & Reueiendis-
 simus Coelius Calcagninus iudicet. Se. Putabam iu-
 leb a syrupo differre, quia suauior & limpidior esset.
 Bra. Hæc non est differentia, sed quia syrupus magis de-
 coquitur, quam Iuleb, & in multis syrupis plura ponun-
 tur, In iuleb simpliciter vnum: Propterea si syrupum de
 succo violaz parabis, eandem mensuram seruare debes
 quam Mesue in iuleb seruat, Sed tu postea decoctionē
 augeas. Se. Hoc non displicet, veꝝ & in illo syrupo,
 qui ex infusione violaz fit, pharmacopolas distinctos
 video: vt aliqui plus, aliqui minus decoctiones p̄ zucha-
 ri portione sumant. Bra. Habent tamen apud Mesuē
generalem regulam conficiendi, Statim in principio tra

Etatus de Syrupis, vbi operationis Iuleb ex infusione modum ponit, v3 quinq; infusionis libras sumendas esse, & quatuor zuchari, & paulatim coquatur, itaq; Iuleb fit: Si vero parum plus ebullire feceris, syrupus erit: vnde tres syrupi violati inueniuntur, & in officinis seruari debent, ex succo violaz, ex infusione violaz, & violat^o compositus: Cum aut simpliciter syrupus violatus ordinatur, eum intelligere opus est, qui ex succo violaz fit, & simplex est: Is vero qui fit ex succo, cum additiōe indici debet, Syrupus ex succo violaz: Tertius, qui his fortior est, & qui plura recipit, debet cum hac additione indici, Syrupus violatus cōpositus: Itaq; nullus error fiet: Immo etiam tot syrupos p gradus distinctos habere cōuenit, quoniam & ægritudines p gradus distinctæ sunt: Vnus enim syrupus vni ægritudini, & alter alteri magis conuenit. Se. Deinceps omnes parabo: Sed in condiendo syrupo de succo violaz nōnulli æquas partes succi, & zuchari accipiunt, Regulam huius rei a syrupo de fumo terræ maiori sumentes, in quo æquales partes succi, & fumi terræ ponit. Bra. At is syrupus non potest esse conueniens regula ad hunc, quia illum multa alia ingrediuntur præter succum fumi terræ, in hoc solus violarum succus ponitur: Ideo non mi3 si copia zuchari in eo de fumo terræ fit maior: Ideo potius laudo, vt a Iuleb de succo violaz modo iam dicto normam sumas: De his autem syrupis, & si a mesue dicantur leniendo soluere, Copiam notabilem exhibui ad vncias sex perueniendo, tamē nihil penitus eduxere: In aliquibus parum. Se. Igitur Tres syrupos violaceos parabo. Bra. Nec aliquem prætermittere debes, sed quando cōpositum syrupum facies, prima quæ decoctionem ingredientur, sint iuiubæ & Sebestem, Deinde semina malug & Cydonioz, deniq; violæ: quoniam minimam decoctionem patiuntur, vt violaz capite Mesue docuerat: Deniq; vt de hoc syrupo finia, scito, alias mihi fuisse suspectos syrupos & potiones, quæ Iuiubasreciperet: qm̄ ab antiqs dānant, Quippe Galenus scōo de alimētoz

facultatibus Serica dānat, Sūt autē apud Græcos serica q̄
 apud Latinos Zizipha appellantur, Inquit autē Galenus
 solū appeti ab insolentibus, & effrenatis pueris, ac mu-
 lieribus, naz imbecillissima sunt, & difficillime cōcoquū-
 tur, cūq; hoc stomacho inutilia sunt: Damnantur præte-
 rea ab Oribasio, Paulo, Aetio, quæ & ab aliquibus Syri-
 ca nuncupantur, tñ dulcedinem quandam habēt emol-
 lientem, quæ pectoribus conuenit: propterea non dubi-
 to Tussi ex materia calida factæ, & his pectorū intempe-
 riibus valere, vbi materiam crassiusculam reddere opus
 sit. Se. Reperiuntur apud antiquos Zuchari ad suc-
 cos proportionēs? Bra. Ex Paulo Aegineta elici pos-
 sunt, capite. xv. septimi lib. vbi compositionem, quā ap-
 pellat Rhodostacti, docet: i qua sumit succi rosarū sexta-
 rios duos, Mellis sextariū vnum, decoquito vsq; despu-
 mando, donec pars quarta cocturæ euanescat. Se. Ex
 hoc loco zuchari proportionem ad succum facile elicio,
 quāuis ipsi Mel zuchari loco ponerent, quia ipsis zucha-
 rum ignotum erat. Bra. Propterea Mesue non ab re
 maiorem portionem succi, minorem zuchari ponit, quā-
 uis dimidium præcise non ponat. Se. Reperiturne sy-
 rупus violatus compositus aliter descriptus? Bra. Equi-
 dez reperitur, & Mesue in capite de pleuresi in sermone
 in aqua ciceæ duas descriptiones assignat alteram Ioa-
 nitij, alteram Hamec, quæ ab hac differunt, licet nō mul-
 tum. Se. Adducas ni piget. Bra. En Ioanitiij syru-
 pus in primis.

Recipe violarum recentium)

Seminum Cydoniorum) añ. ʒ. x

Seminum citruli)

Seminum maluæ ʒ. xij.

Gumi brabici ʒ. viij.

Dragaganti. ʒ. iij.

Super hæc libras septem aquæ calidæ fundas, & p diē
 ac noctem permittuntur: postea ad consumptiōem me-
 dietatis bulliant: deinde cum duabus libris & semis pe-
 nidiarum fiat fiat syrupus. Se. Hic syrupus nostrum

multum excedere videtur. Bra. Certe multum excedit, nec dandus esset, nisi maiori attenuatione indigeremus: Nunc illum Hamec audias.

Recipe violarum.

vnc. ij.

Seminum cydonioꝝ)

Maluæ)

añ.

vnc. j.

Iuiubarum)

Sebestem)

añ.

nu. xxx.

In septem aquæ cucurbitæ libras ad consumptionē tertiæ partis decoque, & cum duabus zuchari libris fiat syrupus. Se. Hic a nostro, quem paramus, non multum differt. Bra. Immo cum esse arbitror, quo utimur & ubi differunt, librarioꝝ error fuit: Quippe Mesue ab Hamec sumpsit; Addeq; tibi alium syrupum de violis a Serapione edoceri Tractatu. 7. capi. 23. Quem si lege re volueris, simplicem esse ex infusione violarū percipies: Sed de hoc iam satis. Se. Nondum satis erit, nisi in primis admonueris, an ex ficcis violis fieri possit.

Bra. Fieri quidem potest, Sed inefficax est, propterea & succum, & infusionem serua, & magnam syrupi violati compositi copiam, cum violæ florescunt, ad totius anni vsum para: ne ex ficcis violis parare cogaris, quæ minus frigida, & minus humida sunt, quam recentes, nec leniunt: Quod præcipue in hoc syrupo exigitur.

S E N E X .

31

Syrupus Iuiubinus in ordinem venit. Bra. In hoc etiam vos composito, & non simplici utimini: Est autem Iuiubinus simplex is quem Mesue, Iuleb Iuiubinum appellat: & re vera conueniret hunc syrupum per se distinctum fieri, nam ubi non magna pectoris asperitas adest, & Sputum tenue ac subtile sit, vt in crassatione indigeamus, sed non magna, tunc simplici syrupo Iuiubino uti oportebit: Cum autem intesa materiez in crassatione indiguerimus, composito Iuiubino utemur: In simplici autem centum Iuiubæ in quatuor aquæ libris ad medietate resolutionis aquæ coquantur, & cum vna zuchari libra syrupus fit. Se. Quam aquam sumere

debemus? Bra. Alias de aquis disputatum fuit a recentibus, & conclusum, pluuialem aquam in syrupis pectoralibus sumendam esse, quonia tenuior fit, & magis penetrans, q̄; aliæ: quia ex vaporibus facta: hinc vt ad pectoris partes penetret, magis efficacem esse, & aptam existimarūt: Nos aut non ita simpliciter hanc rem inferendam censemus, Sed Galeni sententiæ inherentes primo de simpliciū medicamentoꝝ facultatib⁹ capite quarto, dicimus, Quanto aqua est magis simplex, tanto frigidior est: propterea vbi refrigeratione indigemus & incrassatione: vt in hoc syrupo Iuiubino, pluuialem aquam sumendam Iudicarem: vbi aut infrigidatiōe, aut incrassatione non indigemus, aquam fontis sumere: vtz hæc nō sunt hoc loco discutiēda: Sed satis sit apud antiquos talem differentiam aquaz non fieri, Sed eam tantū qđ sit pura, quam Galenus lib. supracitato capi. v. ex tribus sensibus Iudicat, Gustu, visu, & odoratu, & sit expers qualitatis, & nihil in gustū imprimat, vt sit plane perlucida, ac sincera, vt in odore nullam habeat qualitatem, tūc iudica aquam eē purā, & illā esse q̄ syrupos & medicamēta ingredi debeat: Qđ aut a recentibus, credit pluuiialis aquas magis penetrare, ab Aetio nō credit, q̄ capi. 175 libri tertij aquam pluuialem fontanæ comparans, inqt, plus enim habet constipatiōis q̄ fontana, Ideo neq; abstergit facile, neq; coquit, neq; madefacit, & excretiones impedit: Quod si alicubi moram traxerit, magis adhuc constipat, tardiorisq; transitus fit, egestionem detinet, tardius concoquitur, distribuiturq; ac destillationes gignit. Hæc Aetius de pluuiali aqua: & Pli. lib. xxxi. capi. iij. eoz opinionem grauer redarguit, q̄ aquas pluuias probant: immo inqt, hoz sententiam refellere interesse vitæ. Se. Non videt qđ pectorales decoctiones probe ingredi possit, tamen Paulus eam laudat capi. 50. primi libri, ingens, Coelestis præterea aqua, teste Hippocrate nullo pondere grauis, dulciore abūdanti, limpiditate neutiq; vulgari, tenuitate deniq; censetur, eo qđ a Sole leuissimū trahat, & tenuissimum. Bra. Id ex Hippocratis

sententia dicit Paulus, qui tenuissimam aquam laudauit, Sed aqua duobus modis considerat, vno modo ratione qua elementum est, Altero vt nostrum corpus ingreditur: Ratione qua elementum, & frigida, ac tenuis est ab Hippocrate, & Paulo pluuiialis summe laudat, At hæc eadem pluuiialis ab Aetio, vt nostrum corpus ingreditur, datur: propterea & Paulus præcitato loco Inquit omnium aquarum pluuialem maxime putrescere (quauis Auicenna in syrupo de papauere primo oppositum dicat) quæ ex qualitatibus diuersis constat, ex marina enim aqua: & alijs eleuat: tamẽ (inquit Paulus) & si facillime putrescat, ob hoc non est existimanda deterrima, nam alterationis procliuitas virtuti magis quàm vitio adscribenda est: Quapropter quæ inculpatæ aquæ indicijs prædita, facile putrescit, saluberrima censenda est: Hoc intelligo ratione qua aqua: Et hæc verba Pauli, & Hippocratis de perfectiõne aquæ vt aqua loquentium, nõ aut vt a nostro corpore sumenda, in causa facere, vt recentes putarint, in omnibus affectibus pectoris pluuialem sumendam: Sed hæc alias disputanda sunt: Nunc syrumpum de Iuiubis Mesue prosequamur: Hic autem est, vt passim in omnibus fere scriptum authoribus reperitur.

Recipe Iuiubarum.

lib. x.

Violarum)			
Seminum maluæ)	añ.	vnc.	v
Capillorum Veneris		vnc.	j.
Seminis cydoniorum)			
Papaueris)			
Melonis)	añ.	3.	iiij.
Lactucæ)			
Dragagati)			
Liquiritiæ)			
Ordei mundi)	añ.	3.	viiij.

Decoque in libras quatuor aquæ fontium, & cum libris duabus zuchari fiat syrumpus. Se. Hic est re vera Iuiubinus apud Mesuem Syrumpus, tamen ipsum hoc modo nunquam parare potui, Sed opus fuit semper, vel aquam

augere, vel zizipha diminuerē. Bra. Non possum nō credere descriptiones has mendosas esse, nempe ziziphæ aquam longe superant, vnde si decem libræ ziziphæ in quatuor aquæ libras bulliant, potius eclegma fiet q̄ syrupus: Immo vel non posset, vel egre bulliret: propterea arbitror errorem potius esse in ziziphis, q̄ in aqua: hunc enim syrupū puto proportionem habere ad Iuleb Iuiu binū, in quo etiam quatuor aquæ libræ ingrediuntur: sed qa hic centū Iuiubas accipit, & nihil aliud ingrediē, hic sexaginta Iuiubas sumendas puto, vel cētū, nō aut cētū quinquaginta, vt nōnulli acceperē: Vez sexaginta sumēdas poti⁹ laudo, qm̄ & antiquū Mesue hēo ita icipiētē.

Accipe Iuiubas sexaginta: & potius enumerandæ sūt, q̄ pondere describende, qa si pondere tradant, opus est semina extrahere. Se. Propter qd? Bra. Qm̄ hæc ē, & esse d̄z v̄lis r̄sa apud pharmacopolas, vbi iueneris apd̄ authores Sebestē, pruna, Iuiubas, Tamaridos, p̄ pōdus i suis receptiōibus descripta, emina abstrahēda sunt, & pijciēda: vbi aut per numez ponūtur: Semina extrahere non est opus, vt in hoc loco: Quare legendū puto vt meus antiqu⁹ Mesue habet, Iuiubas sexaginta: In alia etiam re error est, vbi enim legif violaz, Seminū maluæ vnc. v. legi debet. 3. v. ut ille antiquus Mesue citatus habet, q̄ in multis multo emendatior est: & ubi recētes uiolæ haberi possunt, recētes semper accipias, qm̄ siccæ uires mutant. Se. Quid de Iuiubis? Sūtne recētes, an siccæ sumendæ? Bra. Recētes potius, Sed bene maturę: Sūt aut bene maturæ cū rugosæ fiūt, & dulciores: acqrūt aut & perfectam maturitatem ab arbore remotæ qa humiditas q̄dam crassa resoluit, & rugosæ ac dulciores fiūt, dulcedine quadam emolliente: propterea & si a Galeno & antiquioribus reprobent, tamen ad incrassandam materiam probe ualent, & maxime profunt: Sumant recētes, bene maturæ: Cū vero recētes desint, siccas accipito, non qdem siccite extrema: sed tali ut intus sit mollities illa suæ carnis sub corio prædulcis: Quales sunt eæ, quas Ferrarienses mulieres filo consuūt, & se

nēstris suspensas seruant, priusq; sextū mensem transe-
 rint: Pro semine papaueris, De albi papaueris semine in-
 telligito: pro ordeo mūdo intellige a suis corticibus, vt
 uis absterfua habeat, & lenitiua remaneat: Cū aut̄ hūc
 syrupū facis, Primo Iuiubæ ingrediatur, postea semina,
 & Glyciriza, Deinde Tragagantū, Deniq; uiolæ, & capil-
 li Veneris. *Se. Quædere? Bra.* Quoniam prius
 ea ponere oportet, q̄ maiorem decoctionem sustinent,
 deinde q̄ minorem, Tertio quæ minimam: Quippe tres
 gradus in decoctionibus sūt, Primus ea recipit q̄ multā
 decoctionem sustinent, Secūdus ea quæ mediocrē, Ter-
 tius ea q̄ paruam. In unū te admoneo, qđ zucharū hunc
 syrupum ingrediens libra vna esse debet, nō duæ: Quia
 in simplici syrupo Iuiubino, quem Iuleb de Iuiubis ap-
 pellant, vnā zuchari librā soluz ponit, in quo nihil aliū
 est quod inspissare possit, q̄ iuiubæ: In hoc autē syrupo
 composito multa alia sunt, quæ decoctiōem inspissant.
 Adde quod syrupi magis cog debent quam Iuleb, ideo
 nimis spissare, si duas zuchari libras reciperet: nec opus
 est dicere quod decoctio ad dimidiū non fiat: nam & si
 Mesue pondus decoctionis non ponat: quātū solui de-
 beat, tamen Regula sequentis syrupi seruanda est, & Iu-
 leb Iuiubini, & alioꝝ multoꝝ, vbi quatuor aquæ libras
 decoquendo ad duas reducit: Si etiam experioris, inue-
 nies pulchrius fieri cū vna librā zuchari, quam cū duabꝰ
 & in sequenti Syrupo de papauere, in quo Mesue qua-
 tuor aquæ libras tantū ponit, satis esse voluit octo vnci-
 as zuchari, & octo penidiaꝝ, Tamen quæ zuchaz (vt fer-
 tur) nullū ferculū perturbat, Si duas libras ponere volue-
 ris in tuo arbitrio sit, Sed vna sola satis est, & syrupꝰ apti-
 us ducitur. Hoc aut̄ nūc omisso, ad syrupos alios trāsea-
 mus. S E N E X.

32

Syrupus de papauere sequit̄. *Bra.* In nulla re ma-
 gis confusi sunt pharmacopolæ, quaz in hoc syrupo.
Se. Quædere? Bra. Quia multæ sunt descriptiōes
 & aliqui pharmacopolæ vnā, alij aliam sequuntur. O-
 miseros ægros, quibus præter intentione vnus syrupus

contingit ex his de papauere, qui suæ ægritudini ita nõ
quadrat: a Medico aut putatur conueniens exhiberi.

Se. Credebam ego omnes pharmacopolas composi-
tum Mesue de papauere parare. Bra. Quem appel-
las tu cõpositum? nam oēs cõpositi sunt. Se. Ego illũ
cõpositũ appello, cuius descriptio apud Mesue hæc ẽ.

Recipe papaueris albi.)

Rubri) añ. 3. 50

Capillorum veneris 3. xv.

Liquiritiæ 3. v.

Iuiubæ nu. xxx.

Seminum lactucæ 3. xl.

Seminum Maluæ)

Cydoniorum.) añ. 3. vj.

Coquant in libras quatuor aquæ ad consumptionem
medietatis, & cũ zuchari & penidiæ. añ. 3. viij. fiat syru-
pus. Bra. Tu hoc vteris? & paratũ seruas? Se. Et
nunc seruo, & continuo seruauĩ. Bra. Multi tamen in
hac vrbe sunt, qui sequentem a Mesue positum ante sy-
rupum Dinari faciunt.

Recipe Papaueris albi.)

Nigri) i. eoꝝ capita. añ. 3. Ix.

Et decoquant in libras quatuor aquæ pluuiialis quo
usq; redeant ad lib. vnã & Semis, & cũ zuchari albi, & pe-
nidia. añ. 3. iij. fiat syrupus. Se. Est simplex de papa-
uere. Bra. Ita appellari potest, q̃a nihil aliud decoctio-
nem præter papaueris capita recipit: Alios etiam nota-
ui, q̃ primũ syrupũ de papauere Auicena faciunt, qui &
ipse simplex est, Sed vix succũ recipit, aut Sapa: pro-
pterea nonnulli in composito Mesue a te citato Sapa
addũt: nam semi libram Sape cũ syrupo ad bulliedum
ponũt: quod tñ nec ab authore dicif, nec conuenit, cũ
infrigidare intendamus, & sapa calida sit. Se. In tan-
ta confusione quos seq̃ debemus? Bra. Op̃ est duos
syrupos Mesue de papauere paratos habere, Primum
simplicem, Alteꝝ compositũ: nam ambo ad somnũ in-
ducendũ, ad sitim extinguendam, ad prohibendam deq̃

Stillationem ad pectus, & ad leniendum valent, Sed ille
simplex minus frigidus est, & solum intentionem simpli-
cem habet ad prædicta, ad Somnū. s. prouocandū, & le-
niter infrigidandū: Compositus autē ad infrigidandū &
leniendū intensius: Ideo a Mesue ad tussim siccam, &
phtisim valere dī. Se. Curabovt in mea officina am-
bo sint. Bra. Si vtrosq; hēre neglexeris, saltem cōpositū
hēas: Ego autē pharmacopolā laudabo, q̄ vtrosq; serua-
bit. Se. Nūquā mihi deerūt: Dic autē (nī piget) debēt
ne eo modo fieri, vt descripti sunt? Bra. Nonnullis er-
roribus demptis, aut emendatis, eo modo fiant. Se. Il-
los libenter audirem, ne deinceps incautus errarem.
Bra. En in simplici de papauere, papauerum capita in
quatuor aquæ libras ebullit, quousq; libra vna cū dimi-
dia relinquatur: Sed papauer ex his est, q̄ mediocrez de-
coctionem patiuntur: propterea si tā diu bullierit, vires
amittere puto, præsertim si papauer capita recētia sint:
Si enim antiqua essent, maiorem ebullitionē exigent.
Se. In recentibus ad quantū aqua ebulliendo resoluū
debet? Bra. Satis est, si pars tertia resoluatur, vel libra
vna, & Semis: Ideo Mesuem ita legas & decoquas in li-
bras quatuor aquæ, vsq; dum desit libra vna & Semis,
vt a quatuor libris aquæ libra vna & Semis bulliēdo eua-
nescat: vnde libræ duæ & semis decoctionis relinquen-
tur. Se. Conuenientius vī quod minus restet, pp̄ mi-
nimam quantitatem zuchari, q̄ ingredis: sunt enim qua-
tuor zuchari, & quatuor penidiarū drachmæ. Bra. O-
bone vir Mendosus est Mesue contextus, & legi debet
vncias quatuor, non drachmas: Idem error in composi-
to de papauere est, vbi enim legis, zuchari & penidiarū
añ. 3. viij. legi debet vncias octo: nec valet qđ aquæ q̄ti-
tas respectu zuchari multum exuperet in simplici de pa-
pauere, quia penidia vice zuchari fungunt. Non debēt
autē tm̄ papauera ebullire tū ob causam dictam, tū quia
humiditas & frigiditas maxime expetūtur, quæ ob mul-
tam decoctionem evanescent: Non laudo etiam qđ plu-
uialis aqua sumas, ob rationes dictas: quam tm̄ Mesue

Numendam iudicat. Se. Suntne in composito de pa-
 pauere aliqua errata? Bra. Et maxima. Se. Quo-
 modo maxima in re tam vulgata? Bra. Audies, Nā
 calida pro frigidis recipit. Se. Quæ sunt hæc? Bra. Di-
 cit papaueris albi & rubri, est aut rubꝝ papauer antiqua
 anæmone, quæ calida est: In hoc aut syrupo frigida so-
 lū recipienda: propterea legendū est potius papaueris
 albi & nigri, non rubri, aliter præter intentionem rubruz
 papauer ponere. Adde, in nostro antiquo Mesue legi,
 papaueris albi, & nigri: & quod nigri, & non rubri legi de-
 beat, testimoniū sumi potest ex simplici de papauere, in
 quo papauer album & nigꝝ ponitur, cuius intentio ē
 infrigidare: & somnū prouocare: Cū aut eadem intentio
 in hoc sit rationabile est albi & nigri legi, non aut rubri.
 Se. Hic esset magnus error. Bra. Immo est, & non
 animaduertitur. Se. Deinceps igitur nigꝝ, non rubrū
 accipiam. Bra. Itaq; non errabis. Se. Vidi alios syru-
 pos de papauere, quibus medici in alui profluuijs uteban-
 tur. Bra. Multæ aliæ sunt descriptiões syrupoꝝ de pa-
 pauere, a multis alijs authoribus scriptæ, quas proseq nō
 est opus: Auicēna duas ponit, quaz secūdam ad pflu-
 uium alui valere certū habeo: Prima aut ad somnū con-
 ciliandū: & a nonnullis fit, quem appellant Syrupū de
 papauere centū capitū, estq; simplex syrupus: Nicola^o
 etiam syrupum de papauere ad profluuiū valere scribit:
 immo & antiquores in profluuijs alui papauere vsi sunt,
 extantq; apud Aetiū, Paulū, & Oribasiū multa ad pro-
 fluuia, quæ papauera recipiunt: Hæc aut de hoc syrupo
 satis.

S E N E X .

SYrupus de quinque radicibus in ordinem venit.
 Bra. In quem ordinem, si ordinē non seruas? Se.
 In ordinem meæ inordinatę schedæ. Bra. Eadem in
 ordinatæ, nam simplices syrupos seorsum a compositis
 scribere poteras, & calidos a frigidis, aut saltem ordinem
 sꝑm humores habere, aut solū corporis partes, aut solum
 ægritudines. Se. Nihil considerauī, sed ordinaui vt in
 mentē uenire, & vt in officina p̄sentabant. Bra, Quū

hoc ad rem ipsam nihil referat, syrupū de quinque radicibus examinemus, Quid magis comodo fiet, si vna & syrupum de duabus radicibus: & syrupū bisantiū sine aceto & cū aceto, & syrupū acetosum simplicē discutiamus Omnes pharmacopolæ & hic: & per totam Italiam eūdem syrupū acetosum simplicem parant, eum. s. qui a Mesue describitur, & simpliciter syrupus acetosus nūcūpatur, qui & ab Auicēna ponitur prima sen. quarti canonis, in libro aut quinto plures syruos acetosos describit & Serapio in suo Antidotario, & Hali in. x. lib. suæ practicæ, hūc præsentem syrupū acetosum simplicem cōformari docent. Se. Nonne antiquiores de ipso tractarunt? Bra. Nusquā. Se. Quō hoc dicis: nam Mesue ipse de hoc syrupo Galenū adducit. Bra. Quō autem Mesue Galenū adducere potuit, Si Galenus zucharam ignorauit? Se. Istud igitur mix est, præsertim cū a recentibus Galenus. xj. de arte curatiua adducatur. Bra. Certus sis, nusquā de eo locutū esse Galenū, immo grauius errant, qui librū secretorū Galeni adducunt, in quo hunc syrupū inueniri dicūt. Se. Vnde igitur hic error emanauit? Bra. Quia Hippocrates, Galenus: & antiquiores de Oxymelite tractarunt, quō ab hoc differre non vult, nisi quia mel zuchari loco sumit: Zuchare vero antiquiores ignorarūt, p̄p̄ea acetosum simplicē Mesue parare nō poterant: sed bene Oxymelitē, de quo suo loco differem⁹: Est aut simplicis acetosi vel sine aliquo addito acetosi descriptio, hæc q̄ seq̄, p̄ Mesue v̄ba exp̄ssa.

Recipe zuchari boni albi partes quinq; & in vase lapideo pone, & superinfunde aquę fontis dulcis & clarę libras quatuor, & decoquatur, semper eius spumam abiiciendo, & sit ignis, in quo coquitur prunaz, aut tenuis flammæ sine fumo, & decoque, hoc modo, donec clarificetur, & diminuta sit aqua, sicut medieta eius: Deinde infunde super ipsum aceti vini albi clari partes duas in leui, & in forti partes quatuor, & in mediocri partes tres, & da ei post illud decoctionem in coctura, sit autē hæc coctura, coctura syrupi. Hæc Mesue ad verbū. Se. In

hoc syrupo plura mihi præsentantæ ambigua, incipiam
aut ab vltima parte, vbi inq̃t, In leui partes duas, in forti
quatuor, in mediocri tres: per hæc verba quid intelligen-
dū sit dubito, Nam illos aberrare puto, q̃ leue ad acetū
applicant, & forte, & mediocre, in aciditate. Bra. Immo
maxime errāt, quia potius de leui aceto partes quatuor
ponendæ essent, & de forti partes duæ: Sed verus intel-
lectus est, qđ leue, mediocre, forte: ad syrumpū referantur
vel ad morbū, vt sensus sit, In syrupo leui, qui non mul-
tū aperiatur, due aceti ptes sint i forti q̃ multū aperiatur, sint p-
tes quatuor, in mediocri q̃ mediocriter aperiatur, sint ptes
tres, Aut ad morbū referam⁹, In leui morbo sint duæ ace-
ti partes in syrupo, In forti sint quatuor aceti ptes i medio-
cri morbo sint tres ptes aceti. Dic aut paratissime hos tres
simplices syrurupos i leui, forti, mediocri? Se. Vn⁹ solū
paraf. Bra. Qui nā ē ille? Se. Differūt pharmacopole,
Sunt q̃ tres partes aceti ponāt, & q̃ duas, rari q̃ quatuor,
tamen & reperiūtur q̃ addant. Bra. Tu quem facis? Se.
Semper eū paro, in quo tres partes aceti sunt, nam
potius mediū seq̃ elegi, q̃ extrema. Bra. Ego autem
vnū extremum potius sequerer. Se. Quod? Bra. Vt
duæ partes aceti solū ponantur, q̃a medico semper licet,
q̃n voluerit, acetum addere: Sed q̃n plus aceti receperit,
q̃ medico placeat, ita facile subtrahi nō potest. Se. Im-
mo potest alia addendo. Bra. Sed non ita facile, nec
deinde syrampus acetosus erit. Se. Tua ratio non mihi
displicet, propterea eū deinceps parabo in quē duę par-
tes aceti ingrediunt. Bra. At opus erit, vnum semper
agas. Se. Quid est hoc? Bra. Vt medicū admoneas
qui hoc syrupo vtitur, te eū solū fecisse, q̃ leuis est: & in le-
ui morbo valet, in quo duæ partes aceti tantū sunt: vt si
acetū addere voluerit, addat: Tñ conuenientius esset
tres syrupos habere: Vex nostri temporis medici nō so-
lum hoc non curant: sed inter hos syrupos differentiam
nesciunt, nec an fiāt, sed cum indicūt ægro satisfacisse pu-
tant: rem vero quam ordinant, & an bene paretur, igno-
rant: Hæc aut alias, quia nobis institutū non est, de me.

dicis maledicere. Se. Aliud etiã est, quod in hoc syru
po me addubitare fecit, quia Mesue inquit ad materias
calidas valere, & ad frigidas & ad subtiles, & ad crassas
viscosas: hæc autẽ opposita videntur: & simul incõpa
ribilia esse. Bra. Opus est scias, quod hæc eadem quã
titate non agit, sed diuersa, nã hic syrupus ratione aceti i
cidit, & frigidus est, propter frigiditatem ad materias sub
tiles & calidas valet, sed ob incidendi vim, quã habet, ad
crassas materias & glutinosas v3, eas attenuãdo: vnde nõ
inconuenit vnum ratione diuersa2 partium, & qualita
tum ad duo contraria valere: Nota autem quæ sequun
tur, quia in materiebus frigidis & crassis, non v3 rone fri
giditytis, tñ v3 ratione incisionis: Ideo addit Mesue, pos
se virtutẽ infrigidationis tolli, non remota eius penetra
tione: Istud aut fit, illi non nihil calidi addendo, vt cina
momum, aut radices calidas aperientes, quæ non solum
frigiditatem remouent: sed ad penetrationem & resolu
tionem addunt. Se. Miror quõ Galenũ adducat, si nus
quã Galenus de eo loquatur. Bra. Galenus de Oxy
melite tractat, quod ex melle & aceto fit, de quo suo lo
co differemus: puto illũ esse locum, quem Mesue citat:
sed vnum est in quo magis ambigo, q̃ in prædictis.
Se. Quid est illud? Bra. Hunc syrupum ad atrabile
valere, tamen Hippocratis, & Galeni sententia est, acetũ
eos iuuare, in quibus amara, eos autem summopere læ
dere in quibus atrabilis dominatur: sed magis mulieri
bus inimicatur, q̃ viris, nã vte2 lædit: Non videtur ergo
in melancholica materia conuenire. Se. Quid igitur
ad Mesuem dicere oportebit? Bra. Forte non intelli
git ratione suæ qualitatũ ad atrabilem valere, sed tãtum
ratione penetrationis quia alia medicamenta atrẽ bili p
pria ad statuta loca penetrare facit, & vim dissoluẽdi ac
diffecãdi illis tribuit: Ideo acetũ atrẽ bili pueniens non
est, nisi ratione penetrationis. Se. Hoc igitur per acci
dens prouenit, & non ex natura huius syrupi ob suã q̃li
tatem. Bra. Quicquid sit, hic syrupus acetosus, ratiõẽ
qualitatũ aceti ad humorem melãcholicum non v3: sed

tātū penetrare facit, & resoluit: propterea ad syrupū
 acetosum compositum veniamus. Se. In Mesue post
 hunc syrupum simplicem acetosum, quem ipse syrupū
 acetosum absoluto vocabulo appellat, syrupus aceto- 35
 sus cum radicibus sequitur, quem recentes de duabus ra-
 dicibus vocāt, & acetosum compositum: fit autem cu-
 aceto, & sine aceto: cum Aceto est acetosus compositus
 sine aceto absolute est de duabus radicibus: licet qui or-
 dināt cum aceto, aut sine aceto addere soleāt. Se. Ita
 est, & nos utrosq; paratos seruamus: Et hunc, qui acetū
 suscipit de duabus radicibus cum aceto nuncupamus,
 vel acetosum compositum, vel acetosum cū radicibus:
 Qui aut acetum non habet, de radicibus absolute dici-
 tur, vel de duabus radicibus sine aceto. Bra. Vbiq; p
 totā Italiā ita paratur, & Mesue compositionem sequū-
 tur omnes medici, quæ hæc est.

R Ecipe aquæ fontis claræ lib. x. & projice super ipsā
 Radicis foeniculi, Apij, Endiuia, añ. vnc. iij. Anisi,
 Seminis foeniculi, Apij. añ. 3. viij. Seminis Endiuie, vnc.
 5. Coquatur cum facilitate quousq; veniat ad lib. v. tūc
 projice super ipsā zuchari boni lib. tres, & clarificetur: si-
 cut prius: deinde funde super ipsum, aceti boni quātita-
 tem sufficientem, iuxta domum superioris doctrinæ, &
 da ubi oportet. Hæc Mesue. Se. Hic est ille syrupus,
 quem facimus. Bra. Auicēna hunc syrupum quinto
 libro docet, & eum syrupū acetosum cōitatis appellat:
 red non addit radices indiuiæ, quæ forte in Mesue abes-
 se debent, nā & in meo antiquissimo Mesue nō adsunt,
 vnde vocatus est de duabus radicibus, quia duæ radices
 solæ ingrediuntur, & tunc non erit opus fugere, quod tā-
 tum duæ radices calidæ ingrediātur, Endiuiā aut sit ra-
 dix frigida, Ideo dictus sit de duabus radicibus. s. calidis.
 Se. Reperiturne apud Antiquos hic syrupus? Bra. Nō
 reperitur hoc modo compositus; sed apud Paulum, Ae-
 tium & antiquiores proportionales decoctiones inueni-
 untur ex radicibus & Apij, & foeniculi, & ex hyssopo, pu-
 legio, Origano, Tragorigano in materiebus crassis, vt li.

quidum est, Si eorum volumina legeris, quæ ubi de febribus notis tractat, his plena sunt: Hic autem Syroporum modus inuentus est, ut omni tempore hæc in promptu habeantur, & magis delectent: Dicas autem, quoniam radices in Syropis ponis, sumisne integras? Se. Non sed in frustra seco. Bra. Hoc non peto, sed an radices integras, non adempto medullio, an corticem tantum circa medullium accipias. Se. Semper ex coriamus, & medullium abijcimus. Bra. Sed sine ratione factum videtur, nam vis radices in eo potissimum consistere videtur, quod est medium totius, & in quo potissimum vita plantæ est, hoc autem est medullium, nam eo non modo tota radix, sed & tota planta vivit. Se. Ratio id inferre videtur, tamen in hoc Syropo de radicibus apud Auicenam. v. lib. ita scriptum reperitur. Recipe Corticis radices foeniculi, & Corticis radices Apij, Quod argumentum est, corticem sumendum esse. Bra. Et ego ex Mesue argumentum faciam, quia ipse in suo Syropo, dicit Radices accipendas, non corticem radices: Ideo radices sumendæ, quæ integre sint: Etenim Mesue cortices harum radicum dicere sciuisset, & non radices, Si cortices, & non radices sumendas voluisset. Se. Quid ergo sumendum? Bra. Ut hæc rem optime enodemus, Scito apud philosophos in viventibus ordinem perfectionis dari, & imperfectionis: Homines inter viventia perfectissimi sunt, propterea ad hominis generationem multa instrumenta requiruntur: In brutis pauciora quam in hominibus: In insectis adhuc pauciora. Adeo ut in frustra etiam consecuta per aliquod temporis spatium partes vivant: Arbores autem & herbarum tot instrumentis non indigent, ideo non solum per seminem, sed et per surculorum transplantationem, & insitionem: Eodem modo herbarum semine, & per ramulorum plantationem vivunt, & in eadem specie individua faciunt, Omnia autem quæ vivunt vno organo indigent, in quo potissimum vita fundatur, ut in animalibus cor, quod est caloris fons: Insecta vero in frustra concisa, habent aliquid cordi proportionale: propterea & incisa vivunt, non tamen diu, quia intercisum est cordi analogum, & corruptum: In plantis vero per totum est

tum est proportionale cordi, Ideo incisæ in partes, & plâ
tatae viuunt, & quælibet pars suū cor habere videtur, tñ
in tota planta vnū solū erat actu, plura autē potentia :
Cū autē incidunt rami & surculi a plâta, actu efficiuntur
illius speciei plâtae indiuidua: & actu habent cordi pro-
portionale: Similiter in oī viuente opus est vnū esse, qđ
in toto continuationem faciat, & a quo nerui & totius li-
gamenta nascatur, sine quibus non consisteret, nec mo-
ueretur: Hoc in aīalibus est cerebrũ, & spinalis medulla:
In plantis est meditulliuū illud: Sicut autē in aīalibus illa
pars frigida est s̄m speciem aīalis. Ita hoc meditulliuū spi-
nali medullæ proportionale: ratione herbæ, cuius ē me-
ditullium, est frigidius, vel minus calidū: pp hoc ita ape-
ritiuū non erit, sicut cortex, quo integitur in radicibus ca-
lidis: In frigidis radicibus secus est, quia hñt frigiditatem
maiores, q̄ habeat cortex, & hoc in multis: Sūt et aliq̄
radices, quæ hāc differentiā non habent, quia vsq; in p-
fundū eodem modo carnosę sunt, vt Rapa, cuius cortex
tenuissimus est, in medio tota caro est, & in Rapa vis in
medio est, non in cortice: Eadem forte ratio in Rhabar-
baro dicenda esset: Ad rem igit̄ redeuntēs, in radicibus
aperientibus cortex sumi debet, qñ radices aliquas de-
coctiones ingrediunt, & ratio in promptu habetur; quia
cortex magis calidus est, & magis aperitiuus, q̄ meditul-
lium: In frigidis autē radicibus & non aperientibus, medi-
tullium simul addere oportet, vt cū Cichoreū decoctio-
nes ingreditur. meditulliuū adimi non d̄z, tñ quia frigidū,
tum quia egregius cichorei qualitatem seruat, nā in me-
ditullio maiorem amaritudinem sentis, q̄ in cortice.

Se. Estne vere cortex id quod meditullium integit.

Bra. Respectu meditullij cortex appellari potest, tñ re-
spectu radicis nequaquam: Quippe in radice tria sunt,
Cortex, qui primo occurrit, & terræ propinquus est, q̄ ita
se habet ad radicem, sicut himē. i. pellicula tenuis, q̄ nos
ambit: deinde caro, quæ est a cortice isto subtili vsq; ad
meditulliuū: postea meditulliuū, qđ a mulieribus ferrariē-
sibus anima herbæ nuncupat̄: Exterior cortex sumi nō

debet, sed is, qui est a summo cortice vsq; ad meditulliu,
quod caro appellatur: Superior enim cortex & terream
naturam sapit, & a radijs solaribus exustus est: vnde in ca-
lidis & aperientibus radicibus in decoctionibus: & in hoc
syrupo: & alijs carne vtaris: In frigidis aut radicibus: & car-
ne, & meditullio, vt in Endiuia Cichoreo, lactuca: Qd
si dicas in cichoreo meditulliu calidum videri, quia amara
nam (vt Galenus quarto lib. de simpliciu medicamen-
torum facultatibus testatur capi. 18.) omne amara est cali-
dum. Rndemus omnino aliquam caliditatem habere, ppte-
rea aperit: his enim duobus insignitur Cichoreu, qd ape-
rit: & infrigidat. Se. Ita igitur agendum erit quomodo cu
q; Radices sint. Bra. Si radices multu tenues essent, ni-
hil moueri oporteret: Si aut crassae eent, meditulliu abij-
ciendum est. Se. Tu aut superius mihi videbaris satis
euidenti rone probare meditulliu efficacius esse, vtpo-
te in quo vis intensior sit, qa est tanq; anima plantae.
Bra. Tamen si carne gustes, atq; meditulliu, i carne, &
saporem, & odorem intensus herbae per sentis, sed in me-
ditullio par (aliquibus demptis praesertim frigidis) Gu-
sta hunc Apij corticem, & hunc foeniculi, nuc modo eo-
rum meditullia gusta. Se. Gustavi, & alias sepa gusta-
ueram, maior vis in carne sentitur, & nescio quid excellen-
tius, q; in meditullio sentitur: Tn quia Apij radices par-
uae sunt, & caro tenuis, raro aut nunq; meditulliu remo-
uemus. Bra. Sed Mesue in Scranabi (ita ipse appel-
lat) de radicibus inquit. Recipe Corticu radicis Apij,
foeniculi & reliqua, quae sequunt, quod indicium est ab
Apio etia meditulliu remouendu, & Auicena in syrupo
acetoso de radicibus coitatis, iubet corticem radicis apij
in syrupo recipiendu. Se. Forte hoc ab re non esset, cu
authores dicunt. Recipe corticem radicis, tunc sola ca-
ro sumatur: cum aut dicunt. Recipe radice, tota radix
integra, meditullio non amoto accipiat. Bra. Hoc vi-
deretur rationem aliquam habere, nisi Authores de radi-
ce qnq; loquentes carnem meditullio dempto intellige-
rent: & quia maior vis in aperientibus & calidis in carne

est, q̄ in meditullio: & quia meditullium minus crassum est & ouz quod magna decoctione indigeret. Se. In quibus casibus hoc syrupo vteris? Bra. In materiebus biliosis notis, quæ crassæ sunt: & etiã v3 ad materias pituitosas: nã obstructionũ aperitiuus est nõ modo hepatis, Splenis, & renũ: sed etiã vniuersi corporis & materias crassas atq; glutinosas incidit: & abstergit. Se. Quo tpe ægritudinis exhiberi debet? Solent enim Recentes post septimã propinare. Bra. Nullum adest statutum exhibendi tps per dies: sed semper exhiberi potest, quãdo oportet, et si in ægritudinis initio sit: Tñ ægritudines quæ non sunt biliosæ puræ: sed notæ, vt plurimũ hunc ordinem hñt: vt in primis portio subtilioris materię resoluat: ideo raro ante primã hebdomadẽ eo indigemus: Quare dicere nõ oportet ante septimum diem vel post septimum diem sumendum esse: sed qñ opus est: Op^o aut est, quoties materia crassa est, lenta, glutinosa, & partes nostri corporis obstructæ sint, tunc ab hoc syrupo et in principio ægritudinis incipere debes: Hic aut anteq; ad aliã trãsire: de tpe colligendaz radicum verba facerem, nisi statuissem determinato libello, de tpe colligendaz herbaz tractare: ab hoc aut nõ abstinebo: Cũ multi sint, qui voluerint radices colligendas esse, cũ herbæ folia amiserint, eo aut tpe in meditullio nulla vis est quæ ad temperaturam faciat: sed ad plantæ vitã solum facit, quod argm̄ est carnem: & non meditullium sumenda.

Ad rem autem nostrã redeuntes: Dic cum author inqt, tunc proijce super ipsum zuchari boni libras tres: & clarificetur sicut prius, quõ hãc partem intelligis? Se. Hoc modo, postq; ebullierit, percolamus omnia bene exprimentes. Bra. Hoc mihi summe placet, quod expressio fiat. Se. Postea tres zuchari libras addo: In hac autez re inter se differunt pharmacopolæ, qm̄ aliqui duobus, aut tribus ouoz albuminibus sumptis zucharum & totã decoctionem simul clarificãt: alij zuchaz per se clarificãt, & deinde in decoctionem ponunt: alij nullo modo clarificãt. Bra. Hi forte non inepte agunt, qm̄ frustra

albumen oui poni videtur, pro liquorum depuratione,
in quibus acetū ingreditur. Tu autē quō agis? Se. Ego
in tota decoctione clarificare soleo, duobus, tribus, aut
pluribus ouoz albuminibus sumptis, pro quātitate syru
pi, quā facio. Bra. Tu ergo maiorem syrupi copiā fa
cis quā ab authore describatur. Se. Equidem. Bra. De
inceps ne hoc feceris, nā in Theriaca ostendimus ex mē
te Galeni, nec augendas, nec diminuendas medicamen
toz quātitates, & compositiones, de qua re alias tracta
bimus. Se. Deinceps integrā compositiōem parabo.
Dic autē tu, laudas præsentem syrupū clarificari an nō?
Bra. Id agendū est, quod ab authore dicitur. Se. Qui
nā modus est ille. Bra. Ipsum lege, qui inquit clarifice
tur vt prius: Ideo opus est eo modo clarificare vt prius
docuerat, quod in acetoso simplici fuit. Se. Quō do
cuerat? Bra. Ebulliēdo & expumādo, semper spumā
abijciendo, & decoquatur hoc modo (inquit) donec cla
rificetur: itaq; huius syrupi clarificatio fiet, spumā demē
do cum ebulliet cum zucharo, donec clarus euadat, ea
s. claritate quam habere possit, quæ tñ erit integra clari
tas. Se. ouis igitur parca. Bra. In hoc casu parces, nā
& frustra cum aceto ponuntur. Se. Debetne diminui,
vsq; ad dimidium? Bra. Non, Sed vsq; ad claritatem,
quā habere potest. hāc autē habebit, cuz amplius spumā
non faciet. Dic autē quā aceti quātitatem in hūc syrupū
ponis? Se. Pro qualibet syrupi libra semilibrā aceti.
Bra. Sūt qui vncias quatuor, & qui quinq; : & qui octo
pro qualibet libra ponāt. Se. Quid in causa fuit, vt
hæc differentia nasceretur? Bra. Qm̄ in hoc syrupo
eodem modo vt in præcedenti acerū poni debet, in le
ui partes duæ, in forti partes quatuor, in mediocri partes
tres: quia Mesue ad præcedentē syrupum seipsum re
fert. Ideo aliqui fortem, aliqui debilem, aliqui mediocrē
aliqui nullum: sed suo modo parāt. Se. Igitur Tres
syrupi compositi acetosi fieri deberent? Bra. Deberent
quidē: sed satis est debilem. i. debili morbo conuenientē
vel in aceto debilem seruet: quia doctus medicus, ace

tum semper addere potest, si opus erit: Si autem vel fortis, vel mediocris esset, & debiliori indigeret, acetum auferre non posset, ut in simplici acetoso etiam diximus: semper autem bulliat expumando, post impositionem acetum quod syrupum clarum reddit: Ideo quis non indigemus ubi acetum ingreditur, sed illis solum utimur in illo de radicibus sine aceto secundum vos pharmacopolas: sed satis est secundum Mesue ebullitio: unumque aduertat: si absque aceto syrupum feceris, ut sine aceto de radicibus appelles, quando ipsum clarificas expumando, semper expumare debes quousque perfectus sit, & ad syrupi cocturam peruenerit: Si autem acetum addere uolueris, ut sit acetosus compositus, vel acetosus de radicibus, noli expectare quod coctus sit quando acetum addere uolueris, sed tunc ponas acetum, cum prope cocturam syrupi peruenerit, semper expumando. Se. De hoc satis dictum est: Ad illum de quinque radicibus veniamus. Bra. Ut lubet: sed dic quem auctorem sequimini in hoc syrupo? Se. Ignoro, nos ipsum magistralem syrupum appellamus, & eo medici utuntur: unde autem uenerit nunquam audiui. Bra. Et ego certe nusquam inueni, nisi in quibusdam libellis Receptarijs nuncupatis Petri Galli: possent dici libelli de componendis medicamentis: sed contra, & κατὰ γένη, & κατὰ τόπους, i. & secundum genera, & secundum locos: Tu autem addidisti esse magistralem Syrupum, quid intelligis per illam particulam magistralem? Se. Nos receptas magistrales appellamus quae in usu quotidiano sunt. Bra. Appelletis ut lubet. Quod mihi absurdum videtur, est, apud diuersos pharmacopolas vario modo ferrariae fieri: Sunt enim qui sequentem compositionem sequuntur: sed unde hauserint, ignorat: nec eorum praecipitantes sciebant.

Recipe radicis Apij)

Petroselini)

Foeniculi)

Asparagi)

Brusci)

añ. vnc. ij.

Misce, & bulliat in sex lib. aquae fontis ad consumptionem

F iij

nem tertiae partis, deinde facta expressione addantur zu-
chari librae tres, & in fine decoctionis, aut prope finem,
adde aceti optimi vnc. octo. Se. Hic non est syrupus
de quinque radicibus quem paro, & quae maior pharma-
copolae pars parat: In hoc enim a te citato semina de-
sunt. Bra. Hoc non ignoro, tu modo tuum edoceas.
Se. Est hic qui sequitur.

Recipe radicis Apij)

Petroselini)

Foeniculi) añ. vnc. ij.

Asparagi)

Brusci)

Seminis Apij)

Petroselini) añ. vnc. j.

Foeniculi)

Misce, & omnia decoquantur in lib. x. aquae, & libra
vna aceti ad consumptionem medietatis: Inde coletur,
& cum melle quantum sufficit, fiat syrupus. Bra. Ponis
ne acetum, ut cum aqua bulliat? Se. Pono. Bra. Id
non conuenit, sed tunc poni debet, cum fere coctura fa-
cta est, aliter nihil fere aceti haberet: vna & enim aceti li-
bra in libris decem aquae ebulliens non persentitur.

Se. Ob hoc aegrae persentitur acetum in hoc syrupo.

Bra. Cum aut apud aliquos pharmacopolas in suis sy-
rupis huius speciei sentitur acetum apud alios non senti-
tur, Causatur quia diuersas compositiones sequuntur &
diuersis modis agunt: Ego sentiri voluerim, quia eius of-
ficium est aperire, attenuare, resolvere, Quae omnia ex-
cellentius fiunt, si acetum in compositionibus addatur,
quam si desideretur: Dic aut facisne cum melle aut zucchero?

Se. Nullus melle utitur: sed zucchero. Bra. Tamen descri-
ptio tua, quae passim circumfertur Mel recipit. Se. Ve-
rum est: sed nos, ut suauiores faciamus, Mel accipimus.

Bra. Id dicis ac si mel suaues syrupos non faciat: imo
ex melle dulciores sunt, & in hoc, mel potius sumi volue-
rim, quam zucharam, quam hoc syrupo utimur ad vehemen-
tius aperiendum, quam faciat syrupus de duabus radicibus.

Se. Noui ego pharmacopolas quosdā, qui syrupum de duabus radicibus exhibent, quoties syrupus de quinque radicibus prescribit. Bra. Hi vehementer errant, nā & si ad eādē intentionem valeant, tñ hic est magis validus, q̄ ille de duabus præsertim qñ additur quantitas aceti sufficiens: Nā qñq; indigemus parum aperire, qđ facimus cum acetoso simplici, qñq; magis, qđ facimus cum illo de duabus radicibus: qñq; adhuc magis, quod facimus cum syrupo de quinque radicibus, vnde medicus hoc peculiare in se habere debet, vt ad vnā intentionem debilia, fortiora, & fortissima per grad° habeat, & immutare sciat: nec vim naturæ faciat si voluerit ab extremo ad extremum sine medio progredi: Cum aut per media conuenientia trāsit, naturæ satisfacit, & nullus error fieri potest: Alij tñ pharmacopolæ sunt qui alium syrupum faciunt ex quatuor radicibus, & illum pro syrupo de quinque radicibus parāt, Ipsum aut in libro quodā suo inueniunt, qui lumen apothecarioꝝ appellatur sub nomine syrupi de radicibus magistralis, cuius compositio hæc est.

Recipe radicum Apij)

Foeniculi)

Petroselini)

Endiuia)

Seminum Apij)

Foeniculi.)

Anisorum)

Ameos)

Asparagi)

Aceti boni.

libras duas

Omnia præter acetum in lib. xx. aquæ bulliant vsq; ad perfectam coctionem, deinde coletur, & colaturæ ad datur mellis purificati lib. 4. & acetum prædictum, & ad perfectā coctionem decoquantur. Se. Rari sunt qui hunc syrupum faciant. Bra. Aliqui tñ non desunt. Se. Quem debeo ego pro syrupo de quinque radicibus paratum habere? Bra. Ego eum paratem, quē tu paras, sed cum melle potius, quam cū zucharo. Se. Ac

E iiii

capiendæ sunt integræ radices in isto, an sola caro
 Bra. Caro sola, præter quã in Apio, cuius radicem inte-
 gram vt plurimum sumimus, tum quia parua, tũ quia
 Meditulliu tenellũ est. Bra. Cum is a medicis syrupus
 de quinque radicibus prescribit, eum facito qui in medio
 descriptus est, in quo radices, & Semina ponunt, Suade
 remque vt pro qualibet syrupi libra quatuor saltem acetũ
 vnciæ ponerentur, si quis plures addere voluerit: Sed ad
 Bisantinũ syrupũ veniamus, qui & ipse in ordine horum
 aperiendiũ Syruporum, & q acetum recipiunt, existimatur.
 Se. Est Mesue syrupus. Bra. Nullum alium auctorẽ
 legi (præter Mesuẽ) qui illũ describeret: In frequentissi-
 mo vsu est per totã Italiã, in materiebus crassis, glutino-
 sis, & in magnis obstructionibus, & p̄sertim vbi materia
 atra biliosa est, vt in quartana febre: Sed tu eius descri-
 ptionẽ enarra. Se. Ita ad verbum ex Mesue colligi-
 tur vt ego dicam.

37

Recipe succi Endiuia.) añ. lib. ij.
 Apij)
 Lupulorum)
 Boraginis vel Buglossæ aut dome) añ. lib. j.
 sticæ aut syluestris.)

Bulliant bullitione vna, & depurentur, ac depurentur,
 Tunc ex hoc depurate accipe lib. iij. zuchari T abarseth
 lib. ij. Semis, & coquantur cum facilitate donec fiat syru-
 pus, hic est syrupus Bisantinus Mesue. Bra. Nonne &
 acetum ingreditur? Se. Non ingreditur in hoc qui si-
 ne aceto est: Si autẽ euz aceto facere volueris, Mesue do-
 cet ad oẽm partem depurati succi addendum esse acetũ
 boni clari, partem semis, & tunc bisantinus cũ aceto ap-
 pellatur, sed hi ambo, & hic qui cum aceto est, & ille qui
 sine aceto dicuntur bisantini absq; additione. Bra. Ad-
 ditionẽ addas, ne qdq; omittatur, qd nostrũ examẽ effu-
 giat. Se. Additio hæc est, vt in p̄dictis succis bulliant.

Foliorum rosarum vnc. ij.
 Liquiritiæ. vnc. ʒ.
 Spicæ. ʒ. ij.

Anisi)
 Foeniculi) añ. 3. iij.
 Seminis Apij)

Nihil aliud additur. Bra. Hæc fere sunt alter syrupus.
 Sed quò hæc ponis? Se. In succis ebullire facio vsq; ad
 ebullitionem illã, deinde percolo, & clarifico, deniq; ace-
 tum addo. Bra. Hoc aut mixturæ est, In hac vrbe esse qui
 cum additione ista, & qui sine additiõe parent: Ego sua-
 derem, vt cum additione fieret, nã hic syrupus in aperi-
 endo eum excellere dicitur, qui de quinq; radicibus est.
 Se. Libenter abste ordinem præcedentium syruporum in
 aperiendo haberem. Bra. Talis erit ordo, vt inter oēs
 nuper enumeratos primus in aperiendo sit.

Acetosus simplex.

Postea de duabus radicibus sine aceto.

Tertio de duabus radicibus cum aceto.

Quarto de quinq; radicibus.

Quinto bisantinus sine aceto.

Sexto bisantinus cum aceto.

Bisantinus autem, vel cum aceto, vel sine aceto fit, cum
 additione semper fieri debet: Tñ de bisantino sine ace-
 to dubium fieri posset, an illum de quinq; radicibus su-
 peret, in quo acetum ingreditur: acetum aut ad aperiendum
 plurimum facit: ppea absolute dõm est, syrupum de quinq;
 radicibus, Bisantinum sine aceto superare: Tñ Bisanti-
 nus sine aceto nunq; dari dõz, nisi in eo casu, in quo ace-
 tum noceret, & reliqua quæ syrupum ingrediunt, conue-
 nirent: Sed & in hoc casu nec syrupus de quinq; radici-
 bus, nec acetosus compositus conueniunt. Se. Quo
 ægritudinis tpe exhiberi dõz hic Bisantinus syrupus? nem-
 pe Recentes post septimũ diẽ ppinare solent. Bra. Vt
 supra edocuimus, non adsunt statuta syruporum rēpora:
 sed ægritudo & materia, & ægri affectio ea sunt q̄ hunc
 vel illum syrupum vocant: vnde quocũq; tpe eo indige-
 mus, dādus est, et si ægritudo inciperet: Tñ raro accidit,
 qd̄ in principijs eo indigeamus, pp hoc recentes, in prin-
 cipijs a Bisantino abstinendum esse dñt, quod absolute

dicere non licet, In magna etenim obstructione ab hoc incipere conueniet: Inquit accipiendū esse Boraginem, vel Buglossam syluestre, vel domesticā: Hoc a Mesue positum non est: sed ab interprete additum, Mesue tantum boraginem scripsit, eius autē interpretis ignorabat Boraginem esse uel buglossum, sed de hac re in examine simplicium locuti sumus, Illuc recurras, ne libꝛ libro mī sceamus. Se. Dicitur a Mesue, Accipe eius depurati libras quatuor, zuchari Taborzeth libras duas & Semis. Qualis est horꝝ uerboꝝ sensus? Bra. Intellige pro singulis quatuor libris succi depurati, duas libras & Semis zuchari accipiendas esse: Vnūq; addo Mesue intentionem esse, ut nunquā maior copia huiꝝ syrupi fiat, q̄ sint quatuor libræ succi, & duæ & semis zuchari: Nepe Galenus in Theriaces compositione docet, nunq; authorū compositiones augendas esse, aut minuendas, q̄n p̄ certā & statutā mensurā & p̄ certū pondus scriptę sunt: ideo laudarem ut singulas compositiones in sua quantitate parares: neminem tñ in syrupis cogerē ut hac regulā seruaret, sed in aliquo antidoto, & maiori pharmaco, non solū suadens, imo cogerem: unde Venetoz Theriacā, & Mithridatū nihili facio, et si uera simplicia haberent: quāsm̄ Andromachi quātitatem & alioꝝ Authoꝝ non parant: sed adeo multiplicāt ut lacus harꝝ compositionum vna uice parent: Ad re autē nostrā redeūtes, quid intelligis tu per vnā ebullitionem? Se. Quod cū bullire cōperit, ab igne dematur: unde ex hoc infertur parꝝ ebullire debere. Bra. Deciperis bone uir: & tecum multi: quia illa uerba integrā ebullitionem notāt: sed illud semel fieri, non autem quod ebullire facias, postea frigescat: & deinde itez bulliat: Sed continuo bullire oportet, quoad spumā fecerit, & depuratū sit: Scitoq; zuchaz Tabarzeth esse zuchaz album, Quippe Mauritani album Tabarzeth appellant: est autē album zuchaz id quod bene expurgatum & excoctū est, non tñ quod uulgo finū uocamus: sed quod alijs p̄cedentibus purgationibus adeo depuratū sit, ut albū euaserit, nondum tñ extremā ma-

num accepit & finum effectum sit: Scito etiam, quod a
 Mesue dictum est ebullire cum facilitate, Id in omni sy-
 rupo intelligendū esse, quia vehemens ebullitio spumā
 ingentē excitat, & perfecte confici non finit. Se. Vnuz
 a te scire percipio, quare hic syrupus bisantinus, aut Di-
 nari nuncupatus sit. Bra. Idest nomen eius syrupus Bi-
 santinus, sed interpretas paz bonus qui in noīe deceptus
 est, verti Dinari, quia Bisantiū genus monetæ est, ac si
 dicatur syrupus qui moneta dignus est: Re aut vera hæc
 inscriptio ita intellectu vana est: sed potius hoc cōiectā
 dum a loco appellatū esse syrupū bizātinum. i. quo me-
 dici bizantini utebātur: Intellego aut per Bizantiū non
 Constantinopolim q̄ in Asia est: sed Bizantiū in Aphri-
 ca: q̄uis hoc Bizatium, non Byzantium scribendum sit,
 & sic apud Plinium legitur in castigatis codicibus: Me-
 sue enim Aphricanus fuit, & pprie Damascenus, vel for-
 te ab aliquo græco Cōstātinopolitano hāc compositio-
 nem habuit, propterea Bizantinum. i. Constantinopoli-
 tanum syrupū appellauit, utpote quem a Constantino-
 politano authore habuit: Quicquid tñ sit, de nomini-
 bus multū sollicitos esse non est opus, modo rem ipsam
 cognoscamus. Dic aut tu, si intra annum hic syrupus de-
 ficeret, quō eum reparabis, quia succos non habebis?
 Se. Nos magnā copiam facimus, & succos seruamus, si
 forte fortuna deficeret. Bra. Quō succos seruare pote-
 stis? Se. Factis succus, eos percolari dimittimus, quibus
 optime percolatis, fecē abijcimus, postea per dēsū lin-
 teum descendere facimus, deinde in vitreatum vas poni-
 mus cum bene depurati sunt, & oleum supra ponentes
 seruamus. Bra. Miror, quod breui non corrumpantur.
 Se. Immo corrumpuntur, sed non ita breui. Bra. Quo-
 to tpe durat? Se. Per spatium sex aut octo mensium.
 Bra. Hoc nihil est, nam opus erat saltem per integrum
 annum seruare: Vidi ego nōnullos, qui ebullire faciūt:
 deinde seruāt. Se. Et hoc modo cito putrescere debet.
 Bra. Cito: propterea in hunc modū fieri suaderem, Ex-
 presso succo per stamen bene coletur, deinde p̄ densuaz

linteum, postea soli per. xv. dies exponatur, deinde iteꝝ
percoletur: & in vitreū vas recondatur, oleo tñ supra po
sito, & vasis ore optime obturato: Itaq; per annū, & etiā
diutius perdurabit: Omnesq; succi hoc modo parati co
lorem quēdam subrubꝝ faciunt, colori granatoꝝ simile
& viridem colorem quē in principio habebant, amittūt:
Rosæꝝ vero succus vini speciem refert: Scito tñ aliquos
succos esse, qui citius corrūpuntur, vt succus Apij: Foeni
culi: alios, q; tardius. Se. Post annum, hi succi si serue
tur, suntne boni? Bra. Eos non laudo, sed ipsis abiectis
nouos para: nempe tractu tpsis semper vires amittunt:
imo si fieri posset, semper eris recentibus vti deberes.
Se. In hunc ordinem syrupoꝝ aperientiū: & acetū reci
pientiū syrupus acetosus Diarodon esse vñ. Bra. Nescio
vnde hic syrupus nomen Diarodon sortiatur. Se. A
Rosis, quæ ipsum ingrediuntur. Bra. Eadem Rosæ sy
rupum bisantinum cum additione ingrediuntur, tñ nō
appellatur Diarodon. Se. Verum est, sed rose non in
grediūtur Bisantinum sine additione. Bra. Quid ad
rem? Nulla ratio est. Cur potius de rosis, quā de Endiuia
vel foeniculo, vel Apio nuncupetur, quæ in maiori co
pia hunc syrupū ingrediuntur. Se. Quō igitur appel
landus est? Bra. Voluerim potius, quod appellare
syrupus acetosus Diachylon. Se. Cur Diachylon? De
rideremur, quia Diachylon ceroti genus est, non syrupus.
Bra. Et tu hos ignaros deridebis, qui nesciunt Chylon
succum significare: Cum autem multi succi hunc syru
pum ingrediantur, conueniens est ipsum acetosum Dia
chylon. i. de succis appellare. Se. Etiam Bisantinus suc
cos recipit. Bra. Vex est: sed non tot, & ille suū nomē
habet: Tñ Mesuem considerans, sentētiā muto, nam
Mesue post hūc syrupū, alium ex puris succis facit, quē
acetosum de succis herbaꝝ appellat: Ideo hunc potius
Diarodon, quā Diachylon appellato. Se. Quō hoc
fiet, Si rosæ in minori copia ingrediuntur? Bra. Cōue
niens est de rosis appellari, quia nihil per se solum i ma
iori copia hunc syrupum ingreditur, quā Rosæ: Si enim

Ipsū de Endiuia nūcupabis, a te petam cur magis de Apio non dicitur? Quia tanta succi Apij copia, quanta Endiuiaē ingreditur: eadem est ratio, si a fœniculo denominare volueris: Sed nihil est in tota compositione, quæ per se solum in maiori copia sit, quæ rosa, Ideo a Rosis denominatur, & ita etiam placuit Authori. Nūc vero eius compositionē in medium afferas. Se. Hæc est quæ seq̄.

Recipe succi Endiuiaē.

Apij) añ. lib. ij. 5.

Radicum fœniculi.

Apij) añ. vnc. ij.

Endiuiaē)

Rosarum vnc. j.

Liquiritiaē vnc. 5.

Spicæ 3. ij. 5.

Anisi)

Fœniculi) añ. 3. 7.

Seminis Apij)

Proijce super hæc aquæ dulcis lib. vj. & decoque vsq̄ ad consumptionem duarū partium, & cum tribus libris zuchari & duabus aceti fiat syrupus: Sed dicas ad quos affectus valet? Bra. Ad ingentes obstructiones, ad hydropē, ad antiquas febres & atrabilarias. Se. Easde i g i t u r vires cum Bisantino habebit. Bra. Non modo easdem, sed multo maiores: Ideo in ordine aperiētium bisantinum cum aceto etiam excedit. Se. Reperiturne alias syrupus, s̄m hunc ordinem, qui hunc in aperiendo superet? Bra. De alijs suo loco dicemus, nunc aut̄ id scito, illum de succis herbarū, quem Mesue describit, hunc excedere, quē in vsum reduci voluerim, quū nunc non fit, tñ optimus ē: Sed quō hunc acré Diarodon paras? Se. Omnia simul misceto cum aqua, vt bulliāt, & vsq̄ ad consumptionem duarum partium ebullire fino. Bra. Quō intelligis duarū partium, ex tribus, an ex quatuor? Se. Ex tribus. Bra. Bene sentis, quia si dixisset ad consumptionē rrium partium, opus esset intelligere ex quatuor: quia semper propinquior diuisio fieri d̄z, n̄

si expressa partium metio & diuisionis facta sit. Se. Post
cocturam ex primo, & in expressione zucharum & ace-
tum pono, ebullire faciēs, quousq; ad syrupi formam re-
ductus sit. Bra. Ponisne omnia simul eodē tpe vt bul-
liant? Se. Pono. Bra. Hoc agēdum non est, sed Ro-
sæ, & spica seruanda, quæ tam longam decoctionē non
patiuntur quin vires amittāt: & primo sunt rosæ, deinde
spica in fine decoctionis addenda. Se. Ita deinceps
agam. Bra. Non ab re erit frigidiori vino labia abluere.
Se. Vt lubet fiat. Bra. Eia postq; os ablutum est,
ad intermissum negotium reuertamur. SENEX.

40

Syrupum de pomis post prædictos scripsimus. Bra.
Quē de pomis? Se. Et simplicē, & eum qui inscri-
bitur Sabor. Bra. Simplicē primo tractemus. Se. A
Mesue describitur, pro cordis tremore, & eius debilitate,
ad confortādum, & qñ Syncopin patitur, & habet suspi-
ria, & suspiria luctuosa. Bra. In omnibus fere cordis
affectibus ab atrabile pendentibus conuenit. Se. In
hunc modum fieri docet Mesue.

Recipe pomoz dulcium & acetosoz, añ. lib. v. Co-
quatur hic succus, vsq; ad consumptionē medieta-
tis, & postea per duos dies dimittatur quousq; clarescat,
deinde coletur, & cum tribus libris zuchari fiat syrupus:
Hic ē simplex syrupus de pomis: Mesue deinde sequē-
tia verba addit: Sūt qui in succo setam tinctam in cher-
mes submergant, & hoc est ante depurationem succi, &
per tantum tps ibi tenetur, quousq; rubeat, & recipiat
virtutem tincturæ, tunc enim excellētior est, & magis cō-
fortat. Bra. Addis ne tu setam tinctam in chermes?
Se. Addo, & ita faciunt oēs pharmacopolæ. Bra. Ve-
rum est, sed magno errore, nam Seta in Chermes tincta
multum aluminis recipit, & aliarum rez cordi aduersan-
tium: Ideo hæc seta addēda non est, vt ēt superius in sy-
rupo de corticibus citri docuimus: Ideo non est adden-
da eiusmodi seta, p̄sertim quia a Mesue non addit: sed
aliquos addidisse refert: Si aut hanc setam imponere cu-
pis, illam ita para, vt in syrupo de corticibus citri edocui

mus. Se. Potius dimittam. Bra. Dimittas, quoniam
 modicam imo nullam spem habeo in seta, & in Cher-
 mes: Dic autem quæ poma sumis pro parando succo?
Se. Et dulcia & acida. Bra. Quo vulgo appellant
 hæc pomorum genera, quæ tu sumis? **Se. Nomina igno-
 ro: sed eo in foro, & poma gusto, que illuc vendenda por-
 tantur: si dulcia sint, pro dulcibus emo: si acia, pro acri-
 bus.** Bra. Hoc minus malum est, quam ea sumere quæ
 ab Arabum imitatoribus sumuntur: ea enim sumunt quæ
 ipsi muza. i. medij saporis sua lingua appellant: sed Me-
 sue ex utroque genere & acri & dulci sumenda censet: nec
 immerito, quia dulcia odorata sunt, & cor roborant: acia
 putredini aduersantur. **Se. Quendam medicum au-
 diui, qui hunc syrupum ex acidis pomis fieri debere pro-
 fitebatur.** Bra. Ego etiam audiui: sed longe necipieba-
 tur hic vir: nam ex acidis pomis factus syrupus aliam in-
 tentionem habet, ut ex Serapionis Antidotario sumi po-
 test, ubi ipse hunc syrupum ex acidis malis factum de-
 scribit: nec dicit passionibus Cordis succurrere, sed ven-
 triculum, atque ventrem roborare, & vomitum ex bile re-
 mouere, & sitim auferre, & eam sedare, nihil autem de
 corde ponit: Cordi vero odorata conueniunt, ut Galenus
 in libro de simplicium medicamentorum facultatibus do-
 cet: Immo Auicena. v. lib. sui canonis syrupum de pomis
 muzis. i. medij saporis describens non dicit valere cordi
 sed ad debilitatem ventriculi, & pulsus oris ventriculi ex
 caliditate, & vomitum cholericum abscindit, & sitim: Nul-
 la autem ratio est cur passionibus cordis non succurrat,
 nisi quia dulcia poma odorifera non sumit, quæ enim ino-
 dora sunt, ut acia poma, cordi non succurrunt, vel parum
 agunt: ut modicus est odor: Immo quia Mesue deinceps
 de syrupo acetoso de pomis tractabit, quæ dicit confor-
 tare stomachum & cor, & sitim sedare, Si quæque illum pa-
 rare volueris, poma dulcia & acia sumere debes: quia
 ratione dulcium odoratorum cordi succurrit: ratione acrum,
 ventriculo: Illi igitur aberrant, qui vel muza poma. i. me-
 dij saporis, vel acia accipiunt: sed ob cor odorata poma

& dulcia sumenda sunt, & acria per se: Immo suaderem
 vt maior copia dulcium, quam acidorum sumatur: Nam
 & Paulus egineta, hydromalum facit ex pomorum suc-
 cis, & poma dulcia tantum recipit. Se. Dic tu quæ po-
 ma sumenda sunt? Bra. Multa genera dulcium pomor-
 um sunt & acidorum: voluerim ego vt ex dulci & odo-
 rato fieret, Qualia sunt ea poma, quæ nos piola quasi
 Appia vocamus: & illa etiam quæ Rosa ob colorem, &
 fragrantiam nuncupamus: Suaderemq; vt pro acidis po-
 mis ea sumerentur, quæ Musona vulgo dicimus, in mā-
 marum formam oblonga & magna. Se. Suntne anti-
 qui de hoc syrupo locuti? Bra. De hoc præcise nūquā
 tractarunt, sed de facto ex pomorum succis: Nam paulus
 egineta lib. vij. capi. xv. de hydromalo loquens, ex suc-
 co cydoniorum facit. postea in fine illius partis inquit et
 se nonnullos, qui hydromalon ex malis dulcibus simili-
 ter composuere: Est autem compositio antiqua talis, Malo-
 rum concisorum purorum libras quinque in aquæ fontis
 sextarijs decem tantundē elixato, donec vnum corpus
 reddatur, postea refrigerato, & colato & mala proijce ex-
 presso cremore: aquā vero metiēs mellis quantitate di-
 midiam admisceto, & rursus assidue despumado donec
 octaua pars euanescat decoque. Se. Cur melle vsus
 ē Paulus? Bra. Quia antiquiores zucharo carebant.
 Se. Nunc credit in mentē. Bra. Erat & alter modus
 a prædicto, succi malorum dulcium mundorum confusorum
 sextarios duoscoquito despumans vsq; ad tertias, om-
 niaq; vna vice simul mixta sint. Se. Quis compositio
 tibi magis apta videtur, hæc Pauli, an illa Mesue?
 Bra. Antiquas compositiones nunquā despiciere aude-
 re, tñ vt ingenue suas laudes vnicuiq; tribuam, facto am-
 baz periculo, Mesue cōpositio aptius succedit: sed & il-
 la Pauli aptior venit, si loco mellis zuchaz acceperit: vn-
 de si hanc Pauli mēsuram sequaris, & ex zucharo para-
 bis, aptiorē syrupum inuenies: Ob hæc autē suadeo vt in
 syrupo de pomis Mesue maior pars sit dulcium & odo-
 ratorum pomorum, minor acrium. Appellatur autē syrupus
 de pomis

De pomis simplex ad illius differentiam, qui Sabor dicitur, est enim si compositus, tñ cū simplicitet syrupus de pomis ordinatur, absq; aliquo addito, hic intelligendus est: ille aut qui Sabor dicitur, nunquā nisi per eius nomē exprimitur intelligitur: Vex quia differentiaz video inter pharmacopolas in cōponendo hunc syrupum Sabor: p pterea Dic tu quem paras, vt eius compositiōem iusto examine perpendere possimus. Se. Illum paro [qui a Mesue in cura Maniæ & Melancholiæ sanguineæ describitur, vbi inquit, Sabor rex medoz syrupus conferēs Maniæ & melancholiæ ex adustione cholerae, cuius descriptio subsequens est.

Recipe succi Buglossæ domesticæ.)
 Siluestris.) añ. lib. ij.
 Succi pomoz dulciū redolentiū. lib. iij.
 Folliculorum senæ. vnc. iij.
 Croci s. ij.
 Zuchari taberzeth lib. iij.

Fiat aut sic, sena proijciatur in succos per diem & noctem, post contritionem eius: deinde bulliant ebullitione vna, aut duabus: deinde cum zucharo fiat syrupus: Crocus aut confricetur in pāno in eius decoctione: Hactenus Mesue. Bra. Hic est vere syrupus Sabor, sed nonnulli pharmacopolæ Ferrariæ pro hoc Sabor decepti alium faciunt, in quo & poma ingrediūtur. Se. Eū edoceas (ni tibi molestum sit.) Bra. Ille est, quem Mesue in capitulo de Soda frigida ab humore melancholico describit: Est aut syrupus Mesui Iuhe, qui multū valet in quartana & in omni ægritudine Melancholica, & oppilatione splenis: vnde non multū differt ab illo Sabor in intentione, sed bene in compositione: Decipiuntur aut putantes esse syrupum Sabor, quia principiū illius capitis incipit, Sabor heben Girges. Se. Quæ est huius syrupi descriptio? Bra. Si placet referā. Se. Placet. Bra. Hæc est quæ subsequitur.

Recipe capillorum Veneris)
 Radicum Buglossæ domesticæ.)

	Syluestris	)		
Florum earundem	)	añ.	vñc.	ʒ.
Polypodij	)			
Epithymi.	)			
Foliorum Senæ	)			
Chamomillæ	)	añ.	ʒ.	vij.
Stichados	)			
Chamedreos	)			
Schoenanchi	)	añ.	ʒ.	iiij.
Hellebori nigri	)			
Fumi terræ			ʒ.	vij.
Eupatorij			ʒ.	iiij.
Succi pomorum dulcium contextus cõiter legũt				
3. viij. Sed legi debet. vñc. viij.				

Itaq; legit cõtextus meus antiquus, oĩa p̄ter Epithymũ, & succum pomoz: In libris tribus aquæ bulliat, vsq; ad duas: deinde Epithymus in eo bulliat ebullitione vna, & coletur, & cum succo pomoz, & duabus libris zuchari fiat syrupus. Se. Hic syrupus certe laudabilis est.

Bra. Tñ præscriptum Sabor nuncupatum facere debes qui in roborando corde plurimũ valet, præsertim cum atrabile afficitur. Se. Quam zuchari quãtitatem in syrupo de pomis sabor ponere oportet? Bra. Diuersæ de descriptiones diuersa põdera habent, in summa aut zucharam sit libræ tres, vt superi⁹ annotasti & crocus. 3. ij. Ideo semper eodem modo facito, nam compositio exquisita euadet: Dic aut, quod a Mesue in fine additur, Croc⁹ aut confricetur in pãno in eius decoctione, quõ hoc intelligis? Se. Nos crocum in lineum pãnũ ligamus rãrum, & ebullire facimus. Bra. Optime agis, sed opus est lineum pannum, in quo est, fricare, vt crocus simul confricetur, & subtilior pars exeat crassior autem abijciatur: imo si actu subtilissime puluerizatus esset, in decoctionem ponere non vereretur, vt non solum vires, sed & ipsemet actu ingrederetur. Nunc ad alios syrupos accedamus.

S E N E X.

Syrupus de agresta accedit. Bra. Præstans est, atq;

optimus in magnis æstibus ad leuandam sitim, & inflā
 mationes tollendas, dandusq; est non solū ægris, imo &
 sitientibus sanis: inflāmatiōni ventriculi plurimum v3, &
 qñ bile plenus est, & in biliosis febribus, & in vomitu ex
 bile: valet et̄ ad vomitum prægnantiū, & ad earundem
 ventriculos, qui superfluitates facile recipiunt: valet &
 ad malatiā prægnantium, quam græci *κίττα* vel *κίττα*,
 nos picam dicimus: venenis etiam obstat, propterea mi
 rus syrupus est, qui et̄ in crassiusculis materiebus ob inci
 sionem exhiberi potest: sed sic quō illum paras. Se. Eo
 dem modo quo syrupum de acetositate citri; nam acci
 pio succi vux̄ omphaciæ lib. 12. & in vitreato vase ad
 consumptionē tertiæ partis super prunas, igne lento, &
 cum facilitate decoquo: postea percolo, & dimitto, quo
 ad clarificetur, & ex eo quod clar̄ est, lib. 7. accipio: & li
 bras quinq; Iuleb clarificati & depurati addo. i. zuchari
 clarificati libras quinq; & coquatur donec ispissetur: Si
 vero æstas fuerit, dimittatur in sole donec eius equositas
 consumetur. Bra. Fieri non potest nisi in æstate, quia
 hoc tpe solum & vinum omphacium, & vua omphaci
 na habentur. Se. Immo illo modo fiet. Bra. Eodē
 præcise modo paras, vt ille de acetositate citri paratur.
 Se. Ita est, Sed miror, quod apud aliquos hic syrupus
 non inueniatur. Bra. Immo inuenit̄, sed (vt dixim⁹)
 zuchaz̄ non habebant, propterea ex melle ꝑfecere. Pau
 lus lib. 7. capi. 15. de omphacomeli tractat, est aut̄ com
 positio ex vino omphacio & melle confecta, s̄m mensu
 ram fere a te citatam. Quippe in mensura par̄ differūt.
 Se. Quō facit suum omphacomeli Paulus? Bra. Au
 dies, Inquit, Accipi succi omphaciæ. i. vux̄ imaturæ sex
 tarios tres, Mellis sextariū vnum, & per. xl. dies soli expo
 natur, aut igne decoquatur. Se. Certe parua differen
 tia est inter vtrosq; nisi in positione Mellis & zuchari, in
 mensura aut̄ rez̄ parua ē: Numerat aut̄ Paulus dies ex
 positionis ad solem, qui a Mesue non numerantur & re
 vera numerari nō possunt, quia in aliqua æstate magis
 æstuans sol plus consumit, quā in alia in qua sol nō ita

æstuabit, ideo aquofitas citius vna æstare quã alia con-
sumitur. Se. Nos semper igne læto paramus. Bra. Ita
æt conuenit, sed solis calor magis vniformis est, ideo anti-
qui, vt plurimũ soli exponentes parabant, quãuis nõnũ
quã ad ignẽ coquerẽt, præsertim cum æstiuum tps plu-
uiosus erat, Quod tñ raro accidit: Ideo mihi magis pla-
cet quod tps expositionis ad solem p̄fixum non sit, sed
tã diu insoletur quãdiu aquofitas exiccetur. Tria aut a te
scire cupio. Primũ est, Quam vnam omphaciam acci-
pias. Scõm quo tpe colligas. Tertio an illico exprimas.
Se. His trib⁹ tibi satisfactũ iri conabimur: De vna om-
phacia respondemus nos electionem nõ habere, sed eã
agrestam sumere, quæ præsentatur. Bra. Hoc non cõ-
uenit, sed id omphaciũ sumere oportet, cui⁹ matura vna
qualitates, quæ syrupo attribuuntur, magis habet pro-
pterea sumendũ est Omphacium albæ vuæ, quam nos
vulgo albanam vocamus. Se. Ita deinceps faciam:
Colligimus aut in mense Iulij. Bra. In principio, an i
fine? Se. In fine. Bra. In Iulij mēsis medio colligen-
da est, anteq̄ sit initiũ maturitatis, & cum iam habet suc-
cum: in hoc enim medium seruare oportet, ne deflore-
scentiæ multum propinqua sit, vel maturitati. Se. Hoc
non obseruabamus; Omphacinam vuã vero a vite de-
ptam per duos dies seruamus, postea exprimimus.
Bra. Et hoc agendũ erat, vt superflua quædam humidi-
tas resolveretur. Se. Nescio aut an cum Gariophyllis
condire debeam. Bra. Ego cũ nulla re condirem: vidi
& qui cũ Myrobalanis condirent, tñ suaderẽ, vt simpli-
citer fieret, q̄uis & Auicena i. v. lib. sui canonis duas Ga-
riophylloꝝ drachmas simul misceat, & sine zucharo fa-
ciat: vel si tu dulcorare volueris, zuchaz addas: Quẽ sy-
rupum et describit Serapio, sed nos Mesue imitamur, vt
pote eum qui syrupũ paret Omphacomeli antiquoꝝ p̄-
pinquissimum: Quõ aut Omphacina vna exprimi de-
beat, oĩbus et mulierculis notum est. SENE X.

45

DE hoc satis dictum arbitror: Ad syrupum de fumo ter-
re veniamus. Bra. Cum duo sint de fumo ter-

re syrupi maior & minor, utrosq; ne paratis, an vnum so-
 lum. Se. Vnum maiorem. s. Bra. Nec immerito qua-
 is obstructions vetriculi, & hepatis magis aperit, & hęc
 mebra magis roborat, & cutis morbos sanat, a salsis &
 adustis humoribus dependentes, Quales scabies, Impe-
 tigo, serpigo, Lepra, Morbus gallicus ita nunc appella-
 tus, qua ille qui de fumo terrę minor est. Nunc eius de-
 scriptionem assigna. Se. Hęc est quę sequitur, a Me-
 sue ad verbum accepta.

- Recipe Myrabolanoꝝ Citrionoꝝ.) añ. nu. xx.
 Chebuloz.)
 Floꝝ boraginis vel buglosse Violaz.)
 Absinthij) añ. vnc. ʒ.
 Cuscutę)
 Liquiritię) añ. vnc. ʒ.
 Rosarum.)
 Epithymi) añ. ʒ. vii.
 Polypodij)
 Prunorum.) nu. c.
 Passularum enucleatarum lib. ʒ.
 Tamarindorum)
 Cassię fistulę) añ. vnc. ʒ.

Hęc omnia bulliant in lib. x. aquę, quousq; perueni-
 ant ad lib. tres, & cum succi sumi terrę cocti & depurati,
 & zuchari. añ. lib. iii. Fiat syrupus decoquēdo quo-
 usq; eius formam acquisierit. Bra. In hoc syrupo p̄-
 parando ordinem simplicium ingredientium potissimū
 considerare oportet, ratione ebullitionis, qm̄ aliqua ma-
 iorem, aliqua minorē decoctionē patiuntur. Se. Nos
 omnia simul vna vice miscemus, & ebullire facimus.
 Bra. Error grauissimus est. Se. Tu ergo ordinem edo-
 ceas. Bra. Libenter id faciam, Primo polypodium in-
 gredi debet: deinde pruna, Passulę, Glycyrhiza, Absin-
 thium, postea Rosę, Cuscuta, flores Boraginis, post hęc
 Violę, Myrobalani, Deinde Epithymus, Deniq; cassia
 & Tamarindi, Quę sm̄ aliquos ebullire non debent,
 qm̄ vim raram & debilem nactę sunt: Mihi aut magis

placet, quod in fine iniiciantur, & vna, vel altera ebullitione bulliant, vt cum aliis comodius vniatur, sicut Me-
sire in capite decoctionis docet: & si dixeris lenitiua bul-
liendo humiditatem amittere: Rndemus Amittere quidem
humiditatem accidentalem, non tñ naturalem: Si igitur
hunc syrupum parare volueris, huc ordinem serua, qui
subsequitur, facta decoctione, zuchaz aqua fontis clarifi-
fica, quo decocto & clarificato, sumi terræ succum adde-
cū ad cocturaz syrupi peruenerit, prædicta aut decoctio
pluribus vicibus paulatim addatur, quoad perfectā co-
ctionem habuerit, & hoc modo decoctionis vis non re-
soluitur: Deniq; Tamarindi, & Cassia iniiciantur, & deco-
ctio in finem ducatur. Se. Deinceps ita agā: sed quos-
dam audiui, qui hunc syrupū Rosas recipere negant, &
vbi legitur Ros, ipsi exponunt rasæ vt ita sequat Glycy-
rhizæ rasæ. Bra. Hi longe decipiuntur, tum quia in an-
tiquis Mesuę codicibus legitur rosæ, tum quia dicit ana-
vnciā semis: Si aut hæc particula rosæ abesset, legeretur
liquiritiæ rasæ, ana vnciā semis, quod absurdū est, nam
hæc particula ana de vna re sola dici non potest: Deniq;
rosæ in hac compositione multum proficiunt cū ob alia
multa, tum ad roborandum, scitoq; Boraginis flores su-
mendos esse: Interpres addicit Buglossæ: sed de oibus
simplicibus hic positis in simplicium examine abunde
egimus: Hic autem syrupus vim compressiuam, soluti-
uam & lenitiuam habet, ratione diuersaz rez ingredi-
entium. Se. Has res enarra, & statim alium syrupū in me-
dium afferam. Bra. Libenter hoc faciam: Ob myroba-
lanos, Tamarindos, & pruna comprimit. Se. Quo ob
pruna comprimit? Bra. Quia pruna sumuntur quæ aci-
dum saporē habent: tñ laudarem potius vt dulcia pru-
na, qualis Damascena & Iberica. i. quæ vulgo cathalau-
nica nūcupantur, acciperent, quia illa atrē bili magis ad-
uersatur, quā quæ vulgo sumuntur, & a mēse a quo ma-
turantur, & colliguntur, augustana appellatur. Se. De-
bentne sumi viridia pruna, an arida? Bra. Si viridia ha-
beri possint, viridia sumantur, quia magis siccant: Si at

fem viridia non habeantur, qñ hoc syrupo indiges, sicca accipito, quia & exiccata leniunt. Ad rem nostram rede untes, ob Epithimum, Polypodium, Absinthium, & terræ fumū soluit: Ob cassiam lenit, & Tamarindos, & ad de pruna, si dulcia sint. Se. Quæ quantitas huius syrugi ventrem soluere apta est? Bra. Si recenter factus sit quatuor vnciæ soluunt, moderate tamen: Si non ita recens sit, & in duriori aluo, sex exiguntur. S E N E X.

Q Vid impedit nunc syrupū de Absinthio considerare? Bra. Duę descriptiones a Mesue sunt: vtrā vos paratis? Se. Primam. Bra. Eius descriptionem proponere. Se. Hæc est ad verbum fere q̄ subsequitur. Recipe Absinthii Romani. lib. 5. Foliorum Rosarum. vnc. ij. Spicæ 3. ij. Vini albi antiqui boni & odoriferi, añ. lib. ij. 5. Succi Cotoneorum

Dimittatur per diem & noctem in vase lapideo, Deinde coquatur cum facilitate vsq; ad medietatem, & cum mellis lib. ij. fiat syrupus expertus & nobilis. Hæc Mesue. Bra. Syrupus est multis nominibus dignus, quippe ventericulus roborat, & prociduo appetitui conuenit, ventericulo debiliore succurrit, & qñ intestina mollia sunt, ipsis prodest, hepatis debilitatem remouet, præsertim qñ hæc a causa frigida prouenerint: Immo & in causis calidis conuenit si nonnullis frigidis corrigatur: sed per vas lapideum quid intelligis? Se. Nos vitriatum vas accipimus ex argilla cocta confectū. Bra. Quāuis de hac re multa cura non sit, tñ per lapideum vas marmoreum potius accipere oportet, q̄ lateritium, aut figulino opere factum: Quippe noie lapidis apud antiquiores figulina non veniunt: sed ea solum quæ in montibus prodeunt. Se. In hoc syrupo Rosæ, spica, & ea quæ modicam decoctionem patiunt, quo ordine poni debent, quia ante decoctionem omnia simul infusa sunt? Bra. Scito, & sit tibi alta mente repostum, qñ infusio per aliquod temporis spatium decoctionem præcedit, Tūc omnia simul

Infunduntur: Illa vero q̄ modicam decoctionem patiū-
 tur, suam vim exhibent rebus infusis, & ita in decoctiōe
 vis horū seruatur, quod nō fieret si primo infusa nō fuis-
 sent, sed ab ebullitione incepissent: Cum enim bulliunt
 & non præcedit infusio, tunc ordo seruandus est, vt quæ
 maiorem decoctionem patiuntur, primo iniiciantur: de
 inde quæ minorem: Deniq; quæ minimam. Dic vero,
 parasne hunc syrupum ex Melle, vel zucharo? Se. Ex
 zucharo qñq; parauī, sed nunc melle vtor. Bra. Non
 inficior ex zucharo fieri posse, sed & author ex melle fa-
 cit, & res ipsa exigit, eo enim in materiebus frigidis soluz
 vtimur: Si aut materia calida sit, frigidis temperamus, s;̄
 dicas cur alium syrupum de Absinthio non paratis, qui
 a Mesue fit, & simplex est? Se. Quia in vsu non est.
 Bra. Ego qñq; eo vterer, qa in aliqua hæpatis affectio-
 ne solo absinthio indigeo, & non aliis rebus, tunc hoc sy-
 rupo vterer. Se. Deinceps in tui gratiam parabo.
 Bra. Immo in egroꝝ gratiam, quibus cōueniet, & ego
 ipsum syrupum de Absinthio simplicem appellabo.

SE N E X.

47.

Syrupus de menta succedit. Bra. In syrupo de Ab-
 sinthio, erant duo syrupi, quoz primus erat in vsu,
 Secundus non est: Contrarium est in syrupo de Mēta:
 Duo etiam a Mesue scribuntur: sed secundus in vsu est
 primus aut non est: Et hoc merito, quia s̄m inuenit Me-
 sue, & probauit, & primo excellentiorem esse nō modo
 ipse dicit, sed quotidiana experientia comprobatur: Est
 aut optimus ad ventriculum, cum frigiditate peccauer-
 rit, & vomitus ac nauseas sanat: singultus remouet, atq;
 fluxus ventris a causa frigida: In calida etiam ventricu-
 lum roborat: nam ad hoc agendum egregius ē, sed eius
 descriptionem afferas. Se. Hæc est quæ sequitur.

Recipe succi Cydonioꝝ muzorum.)

Dulcium)

Succi granatorum acetosorum)

Dulcium)

Muzorum)

añ. lib. ʒ. ʒ.

49
Supra hos succos iniice Mentę siccā. lib. j. s.

Foliorum Rosarum 3. ij.

Et dimittantur per diem & noctem, deinde coquatur cū facilitate vsq; ad medium, & cum mellis vel zuchari lib. ij. fiat syrupus, & aromatizetur cū Gallia. Hæc Mesue. Bra. Cur mentam siccam accipitis? Se. Non accipimus siccam penitus: sed quæ passa fuerit, vtpote quæ humiditatem quandam superficialem amiserit. Bra. Et eo modo sumenda est: In hoc quoq; syrupo, in his quæ decoquantur ordo non punitur, quia oīa simul p diem & noctem infunduntur: Scitoq; cum apud hunc authorem inuenies per diem & noctem, intellige viginti quatuor horas: cum aut per diem, aut per noctem, intellige duodecim horas: Sed dic, ponis ne tu galliā vt redoleat? quod vos aromatizare nuncupatis? Se. Vt ingenue vep fatear, non pono. Bra. Multi pharmacoposæ, & Ferrariæ, & in tota Italia te sequuntur: Sunt tñ & aliqui Ferrariæ, qui redolere faciunt, & qui Galliam muscatā Mesue, semper paratam habent. Se. Ego deinceps parabo, ne quicq; vel necessarium mihi desit. Bra. Recte quidem ages. Se. Raræ sunt compositiones q̄ mentam recipiant, & sicca esse non debeat. Bra. Hoc non mirum quia viridis flatus excitat, qui ventriculū conturbant & ledunt: sicca aut vim flatuosam amittit: sed exquisite sicca non sit, vt superius tu ipse aduertisti. Vnum aut obiter annotare volo, In aliquibus pharmacoposæ descriptionibus legi mentæ humidæ, Tunc sola viridis Menta intelligenda non est, sed & ea quæ in pingui, & humido solo viruerit. Se. Hoc mihi summe placet a te annotatum esse. Bra. Hoc tibi addam, qñ absolute in aliqua compositione menta ponitur sine aliqua additione siccæ, vel viridis, siccam semper intelligere oportet: Idē Iudicium est de hyssopo, & pluribus alijs, quæ suo loco dicemus: sed vnus est, quod in hoc syrupo ppendēdū est, succos esse libras septem & semis, puluerem mente esse libram vnā & semis, uel mentam ipsam quæ imbibet fere totam succoꝝ quantitatem: Ideo non poterit ebullire

vsq; ad medium, propterea vel succi augendi, vel Menta
ta sicca esse non debet, ne succos imbibat.

SENEX.

Syrupus de Epithymo, post illum de menta scriptus
est. Bra. Ego hoc vtor magno et praesidio in scabie
gallica, in cancris, in Area, in scabie, in occultis vulneribus
quae cauernosa, sinuosa, & fistulosa sunt, In lepra, & in
vniuersum in omni morbo ex atrabile adusta facto, & sim-
plici atrabile, & bile adusta: qui si in copia sumeretur, e-
gregie euacuaret. Se. Quanta est haec copia? Bra. Qua-
tuor vnciae vsq; ad sex. Se. Eodem modo soluit & sy-
rupus de fumo terrae. Bra. Ille de fumo terrae minus
soluit. Se. Est igitur hic syrupus solutius? Bra. So-
lutius quidem, quia soluit: sed etiam digerit: pro hoc, quoniam
opus est, ipsum libenter exhibeo, quia simul & soluit, &
digerit: quod est infusionem Senae facere deprehendimus.
Se. Quae differentia est, inter hunc syrupum, & illum de
fumo terrae? Bra. Ille de fumo terrae minus calidus est
& hic de Epithymo magis: propterea in materiis calidi-
dioribus eo de fumo terrae vti debemus: In minus cali-
dis illo de epithymo, qui tamen inter se plurimum conueni-
unt. Cum igitur adustos humores biliosos esse video, sy-
rupo de fumo terrae vtor: Si autem atrabilarij, aut pituitosi
fuerint, syrupo de epithymo vtor: Nunc autem eius descri-
ptionem consideremus. Se. Haec est quae subsequitur
a Mesue ad verbum accepta.

Recipe Epithymi boni hortensis	3.	xx.		
Myrobalanorum citrinorum	añ.	3.	xv.	
Indorum				
Cuscutae	)	añ.	3.	x.
Fumi terrae	)			
Thymi	)			
Calamenti	)			
Buglossae	)			
Emblici	)	añ.	3.	vi.
Belirici	)			
Liquiritiae	)			

Polipodij	)	
Agarici	)	
Stœcados	)	
Rosarum	)	añ. 3. ij. 5.
Seminis sceniculi	)	
Anisi	)	
Prunorum		nu. xx.
Pastularum enucleatarum		vnc. iiij.
Tamarindorum		vnc. ij. 5.
Zuchari		lib. iiij.
Rob.i.sapæ.		lib. ij.

Fiat syrupus. Hæc Mesue. Bra. In hoc syrupo ambiguitas non mediocris est de ebullitione simplicium, in quanta aquæ quantitate ebulliri debeât: eodem putare nõ oportet, Mesuem in duabus libris Rob ebullire voluisse, quia fieri non posset. Se. Primo in aqua ebullimus, & exprimimus: Deinde Rob addim⁹. Bra. Sed quantam aquæ quantitatem sumis? nã a Mesue non exprimitur. Se. Sine pödere accipimus, vt nobis videtur, & omnia simplicia in tantam aquæ quantitatem infundimus, quanta sufficit: vt aqua simplicibus supereminet: itaq; per diem dimittimus, postea decoquimus, & exprimimus. Bra. Ergo prius infunditis? tamen a Mesue non dicitur infundi debere. Se. Ita semper facimus. Bra. Et ita semper erratis, quia sine ordine ponitis quæ maiorem decoctionem patiuntur, & quæ minorem, & quæ fere nullam, vbi ordo seruandus est. Se. Modum igitur, quo operari debeam in hoc syrupo edoceas, ne deinceps errem. Bra. Faciam si aures accommodabis. Se. Iam accommodatas habes. Bra. Credendum est hic Mesuem, & aquam, & aquæ quantitatem omisisse, quia supponit sumendam esse, & posse sumi ex aliquo superiori syrupo: Inter prædictos autem syrupos ille de fumo terræ maior huic magis affinis est, q̄; aliquis alter, & hoc non solum viribus, sed & compositione: Ideo ex illo per similitudinem aquæ quantitatē sumendam puto: sint ergo libræ decē aquæ, in qua fiat

Decoctio, adeo ut tres librae remaneant: Ordo autem rerum quae ingrediuntur hic fit, ut primo Polypodium & Agaricum ponantur, deinde pruna, passulae, Glycyrrhiza Foeniculi, Anisa, Stoechas, fumus terrae ingrediatur: postea Rosae. Cuscuta; Buglossa. Inde Myrobalani absque nucleis: denique epithymus: In vna aut decoctionis parte Tamarindi dissoluantur, & zucharum cum Rob possetum bulliat, & cum fuerit ad spissitudinem mellis decoctio paulatim addatur, & in fine Inijciantur Tamarindi in illa decoctionis parte dissoluti, & vna vel duabus ebullitionibus bulliant ad spissitudinem syrupi: nempe Tamarindi parum bullire debent. Se. Quid intelligis per vnam vel per duas ebullitiones? Bra. Tibi nunc aperiam: puto autem te scire cur simplicia ebulliamus.

Se. Nec istud perfecte scio. Bra. Per ebullitionem, simplicium vires excitantur, & melius in liquorem in quo decoquuntur, suas vires imprimunt: Appellatur autem vna ebullitio, cum ebullire incipit, quousque simplicia sursum & deorsum semel reuoluantur: Cum vero bis, duae ebullitiones sunt: vnde cum Tamarindos iniicis, tali hora iniicito quod vna vice agitando, aut ad summum duabus syrupus decoctus fit. Se. Mesue dicit hunc syrupum valere ad Saphati, per hoc vocabulum quid intelligere oportet? Bra. Id quod Graeci dicunt *ακωπάς* vides igitur eos qui dicunt quindecim libras aquae sumendas errare. Se. Cur hortenses Epithymum accipit? Bra. Quia syluestris & montanus nimis sicci sunt, Sed non quaerimus tantam siccitatem, quia materiebus adustis aduersari debet.

SE N E X.

49 **I**gitur syrupum de Eupatorio examinare incipiemus? Bra. Si eius descriptionem propones, de illo statim loquemur. Se. Mesue in hunc modum habet.

Recipe Radicum Apij)

Foeniculi)

añ. vnc. ij.

Endiuiae)

Liquiritiae)

Squinanti)

Cuscute	)	añ.	3.	vj.
Absinthij	)			
Rosarum	)			
Capillorum veneris	)			
Bedegar	)			
Suchaha	)			
Floꝝ buglossæ, aut radicū eius	)	añ.	3.	v.
Anisorum	)			
Foeniculorum	)			
Eupatorij	)			
Raued	)			
Masticis	)	añ.	3.	ij.
Spicæ	)			
Affari	)	añ.	3.	ij.
Folij	)			

Coque in libras octo aquæ ad consumptionem tertie partis, & cum libris quatuor zuchari fiat syrupus, cuz succi apij, & endiuix quantitate sufficenti. Hæc Mesue Bra. Syrupum excellentem quidem proposuisti: sed talem, qualem nos facturos non credo, est enim optimus syrupus in longis febribus, præsertim cum vires concoctrices, & Iecoris, & ventriculi corruptæ sunt, & ad hydropi præparantur: Valetq; ad *καχεξια*. i. malum habitum & ad Cacoethe, Si etiam in ventriculo & Iecore flatus sit, eo dissoluitur, Si hæc membra valde frigida sint & fere debilitate confecta, hoc syrupo reficiuntur. Ad tensionem hypochondrioz valet, & ad dolorem eorundem, & ad confirmatum iam hydropem: Equidem dignus est multis nominibus syrupus, sed adeo difficilis factu vt an fieri possit plurimum dubitem, ob simplicium, quæ ingrediuntur difficultatem. Se. Si omnia simplicia haberentur, quo ordine incederes? Bra. Ordinem continuo seruandum sequeretur, vt primo quæ maiorem decoctionem sustinent, iniiciantur: oẽinde, quæ minorem: neq; quæ minimam. Se. Modum enarra. Bra. Primo Radices Apij, Endiuix, Bedeguar, & Suchaha ingrediatur: Secundo Anisi semẽ, & foeniculi. Tertio Squinantium,

Quarto Abfinthium & Eupatoriū. Quinto Mastiche
Sexto Assarum. Septimo Spica. Octauo Cuscuta & flo
res buglossæ, & capilli veneris. Nono Raued, & hoc sit i
sine decoctionis, qm̄ hoc per viam infusionis potius, q̄
per viam decoctionis poni debet, vt magis operetur.

Se. Tuum ordinem iam accepi, sed mirum est cur hic
syrupus de Eupatorio dicatur, cum minimam portionē
Eupatorii recipiat. Bra. Vex dicis, tñ quia omnia alia
simplicia alios syruos ingrediuntur, ab Eupatorio de
nominationem accepit, tanq̄ ab eo qđ syruos cōposi
tiones raro ingreditur. Se. Quæ sunt illa, quæ in
hoc syrupo parando tibi difficultatem pariūt? Bra. Ab

eo quod syrupo nomē dat, incipiam Eupatorio inquā,
Quid pro eupatorio sumis? Se. Eupatorium vulgare
non accipio, sed id accipio, quod vulgo agrimoniū nun
cupatur. Bra. Equidem in omnibus antiquorum cō
positionibus quas Eupatorium ingreditur, Si ex antiqs
sumptæ sint, Agrimonium vulgare accipere cōuenit, &
tu id agēs optime facis: Quia (vt in examine simpliciu
late patet) Eupatorium Antiquoz, est nostrum vulgare
agrimonium: Tamen vbi Mesue eupatorium ponit, ou
bito an Agrimonium sumere debeas, quia Mesue eupa
torium ab antiquoz Eupatorio diuersum esse videtur:

50 In Mesue aut cōpositionibus, Mesue simplicibus vtor:
Sed eupatorium Mesue vulgare Eupatorium, & non
Agrimonium esse videtur. Se. Errabam igitur in hac
compositione Agrimonium sumens, sed cum viris sum
mis errabam. Bra. Tuo arbitrato errare poteras, nam
Agrimoniū vulgare, quod est antiquoz, & Dioscoridis
Eupatoriū, Iocinerosis quidem valet, Sed illis passioni
bus valere non videt, quibus Mesue Eupatoriū succur
rit. Se. Ego igitur in hac re sum anceps. Bra. Et nos
te hoc fasce leuabimus: Non desunt medici, qui Mesue
eupatoriū aliud esse ab antiquoz eupatorio iudicarint:
Tibi aut dicimus si pro eupatorio aut Mesue aut Anti
quoz vulgare Agrimoniū sumes, nunq̄ errabis, qm̄ &
Mesue eupatoriū est nostrū vulgare Agrimoniū, si eius

descriptionem consideres: Illique decipiuntur qui Mesue
 eupatorium, vulgare eupatoriū esse iudicarunt: Nā Me
 sue cū Dioscoride in eupatorio conuenit: Constat autē
 Dioscoridis eupatoriū, Mesuæ eupatoriū esse, Quippe
 Mesue dicit, est herba lōgitudinis cubiti, Dioscorides au
 tem esse herbam cubitalē, & aliqñ ampliorē scribit: Ad
 dit Mesue multæ amaritudinis, quod non ponit Disco
 rides: Addit et Mesue, Cuius folia sunt sicut Centaurēg
 minoris viridia: Nec istud ponit Dioscorides, tñ vez est:
 Quæ autē a Mesue dicuntur de eius folijs, qđ sunt aspe
 ra, incisa, est stipes eius est subtilis, hæc a Dioscoride an
 notant, etenim dicit folio per interualla inciso, prius au
 tem dixerat hirsuto: quod est esse aspez: dixerat etiam
 tenuis scapi, vt non videatur, dubitandum, Mesuē Dio
 scoridis Eupatorium, quod est Agrimoniū vulgare, vo
 luisse describere, sed id quā barbare fecit. Se. Igitur cō
 ueniens fuit Agrimoniū accipere. Bra. Et conueniēs
 fuit, & erit, si illud semper accipies. Se. Vehemēter tur
 babar si alia herba erat, & nemini credere incipiebam.
 Bra. Esto igitur bono animo, & reliqua prosequamur:
 In fine syrupi dicitur, & cum succi Apij, & endiuix quan
 titate sufficienti fiat syrupus, quantam succoz quantita
 tem accipis? Se. Ego sine pondere accipio, potest autē
 esse cuiuslibet succi libra vna. Bra. Ita etiam alij phar
 macopolæ faciunt: sed (vt ostendemus) errant, nam ti
 bi demonstrare potero determinatā quātitatem sumen
 dam esse. Se. Tibi plurimum debebo, nam oēs fere si
 ne ordine, & sine pondere succum iniiciunt. Bra. Au
 dies igitur, Cum Mesue dicit succos ponendos esse quā
 titate sufficienti, credendum est, aliquo loco hanc quāti
 tatem indicasse, Ideo locum quærere oportet, vbi succo
 rum quantitatem, qñ in fine cum zucharo ponunt edo
 cuerit: Si autē considerabis syrupum de fumo terræ maio
 rem, Inde regulam accipiendoz succoz accipi posse co
 gnosces: Nam eo loco tantā quantitatem succi depurati
 accipit, quantam zuchari: Ideo & hoc loco tanta quan
 titas succoz depuratoz accipienda est, quanta zuchari:

Ideo illi errāt, qui volunt hic accipi tres libras succorum,
quia & ibi tres libræ succoꝝ accipiunt: nam illic tres li-
bræ zuchari sumuntur: Ideo & tres libræ succoꝝ accipiū-
tur: Verum cum hic quatuor libræ zuchari recipiantur,
etiam quatuor libræ succoꝝ recipi debent: Hi aut̄ errant
qui volunt quatuor libras vtrorūq; accipere, nā pro quo-
libet succo tantum duas libras sumere oportet, vt duæ li-
bræ succi Apij, & duæ libræ succi Endiuix sumantur:
Quatuor enim libræ vniuscuiusq; zuchaz nimis supe-
rant: quod Mesue in suis compositionibus facere non
consuevit. Se. Certe hæc est conueniens regula, Acci-
piam igitur depuratum succum, & simul cum Zucharo
clarificato decoctionē paulatim addens ebullire faciā.
Bra. Semper ita agendum est, præsertim vbi per deco-
ctionem fiunt, & non præcedit infusio: Sed aliud quoq;
me angit, folium hanc compositionem ingredi, tñ nō ha-
betur, vos aut̄, illius loco quid ponitis? Se. Ego semp-
vltus sum duplum Spicę pro folio ponere. Bra. Vtinā
veram nardum haberes, sed duo a Paulo Aegineta pro
Malabathro. i. folio in eius defectu sumi possunt: Vnū
est indica nardus a vobis spica nuncupata, Sed Nardus
nostras ex india non affertur: Aliud est cassia, quā nos
canellam vocamus, In hac magis certi sumus: ideo pro
Malabathro canellam iniicias: Cum aut̄ Venetiis pro
Malabathro Gariophylloꝝ folia vendant, nō vereor so-
lii loco Gariophylloꝝ folia sumere, qm̄ & hæc folia in
hac compositione ad omnes intentiones, ad quas valet
efficaciam habent. Nec est mihi displicet, quod eius loco
macis ponatur, & hoc est Arabum inuentū: Nepe Auī
cēna sc̄do libro, capi. 259. cum folium deficit, macim su-
mi iubet: Dicas aut̄ pro Bedeguar & Suchaha quid acci-
pis? Se. Tibi ingenue vez̄ fatebor, Pharmacopolas
adeo varios videmus, vt hoꝝ loco nihil iniiciā. Bra. O-
mittis igitur? Se. Omitto volens ne aliquid accipiam
quod compositionem peruertat, & ab eius vniuersali in-
tentione discedat. Bra. Res equidem est, quę diu phar-
macopolas agitavit, Nam superioribus annis fructū syl-
uestris

uestris Rosæ. i. echinum illum qui in Rosetis concreuit
 sumere consueuerunt, & nunc etiam aliqui seruant: Alii
 carduum ipsum accipiunt: Alii Rubum, Sed nunc car-
 duum vulgo benedictum nuncupatum maior pars ac-
 cipit. Se. Tu aut quid sumendum iudicas? Bra. Si
 in primis quid sit Bedeguar apud antiquos discutiamus
 eius loco quid sumendum sit videbis. Se. Hoc lubetis
 sime audia. Bra. Serapio. 99. capite libri de simpliciu
 medicamentoz facultatibus de Bedeguar tractauit, Dio-
 scoridemq; ita dicentem adducit, Nascitur in Montib⁹
 Zagial, & habet folia similia Chameleontæ albæ, nisi quæ
 sunt strictiora, & albicra, & super ea est simile bõre, &
 sunt spinosa, & habet stipitem longum duobus brachijs
 in grossitudine digiti pollicis, vel plus: Color eius est ver-
 gens ad albedinem, & super summitates eius sunt capi-
 tella spinosa similia ericio marino, nisi quia sunt mino-
 ra & oblonga, & flos eius est coloris purpurei, & Semen
 eius est simile grano chartami, nisi quia est rotundius.
 Haftenus Serapio, Audias modo Dioscoridem de al-
 ba spina differentem, non dico aut de spina alba, vt recē-
 tes faciunt, sed de Alba spina, Nam & Manardus dece-
 ptus est, λευκοκανθαν, Dioscoridis esse putans, Cum sit Α-
 κανθα λευκη, cum enim dicimus λευκοκανθαν, fruticem
 intelligimus aculeatum, cuius copiam in nostris sepib⁹,
 & foueis habemus, flores albos, odoratos parietem, aut
 genus cardui aculeatum & quadratum, quod nõ est Be-
 deguar: Cum vero de Acantha leuce. i. Spina alba loq-
 tur, est Bedeguar serapionis: Quod manifeste apparet,
 si Dioscoridem Serapioni compares, Serapionis verba
 audiuiti; nunc Dioscoridi eadem dicenti attendas. Na-
 scitur inquit Montibus, syluosisq; locis, folia habes cha-
 mæleontis albi similia, vtz angustiora candidioraq; sub-
 hirsuta, spinis infesta, Caulem binos cubitos excedentē,
 Pollicari crassitudine, vel ampliore, subalbidum, & ina-
 nem: Cacumini echinus insidet, a marino differens ma-
 gnitudine, sed oblongus, flore purpureo continente se-
 men, quale Cnici, rotundius. Se. Nunc idem præcise

esse apud Serapionem Bedeguar, quod apud Dioscori-
dem spina alba, facile deprehendi: quid aut sit, ignoro.
Bra. In Mutinensibus montibus, Regiēsis, & Bono-
niensibus viret, & in aliquo loco Ferrariēsis agri asperio-
re, ego tibi oculis ostendam. Se. Gaudebo plurimum
& tibi ingentes gratias habebō: Audiui in Hetruria rusti-
cos ad coagulādū lac ei⁹ flore uti. Bra. Hoc quē nō vī-
di, quāuis p̄ Hetruriā eq̄tauerim & multa obſuauerim, s̄
bñ audiui, & ei⁹ flores ad me mittent hac estate: Vidi tñ
florib⁹ verbasci idē effici in eadē Hetruria. Se. Ad Su-
chaha trāseam⁹. Bra. Suchaha serapionis spinā Arabicā
Dioscoridis eē putat, plura tñ a Serapiōe de spina arabi-
ca s̄m Dioscoridē scribunt, quā ab ipso Dioscoride dicā-
tur. forte Serapio in suo Dioscoridis lib. tot habebat, quę
ab aliquo interprete scripta erant: quod autem a Sera-
pione plura descripta sint, quā a Dioscoride dicātur, ma-
nifestum fiet, si serapionem audies s̄m Dioscoridem ita
scribentem, Natura huius herbæ s̄m quod existimo est
prope naturam Bedeguar, & est stiptica, & semen eius ē
fortius satis, & confert relaxationi vuluæ, & fluxibilitati
ani, & conglutinat vlcera, qm̄ stipticitas eius est pauca si-
ne superfluitate, & radix eius confert cursui humiditātū
antiquaz matricis, & fluxui nimio menstruoz, & sputo
sanguinis a pectore, & alijs fluxibus humiditātūz corpo-
poris, Hæc Serapio s̄m Dioscoridem, Sed tu modo Dio-
scoridem audias ita dicentem, Spinæ albæ natura videt
esse, hoc est id quod Serapio dicit est prope naturam Be-
deguard: Sequitur Dioscorides, nam & ip̄a spissat, strin-
gitq; guttantia, mensium abundātiās, sanguinis excrea-
tus, & alias fluxiones etiānū radice valens. Nascitur in
asperis. Se. Idem re ipsa cum Serapione dicit, sed sera-
pio magis ampli, vel sermo arabicus non est ita breuis:
Habes autem aliud testimonium quod hæc sit, Si ea le-
gas quæ idem Serapio s̄m Galenum de suchaha scribit,
Inquit enim hæc herba est similis plantæ Bedeguard, ni-
si quia virtus eius desiccet & stipticat plus eo, & fructus
& radix eius est fortior res quæ sit in ea, & ideo radix ei⁹

confert nimio fluxui menſtruoꝝ, & confert in omnibus
 ægitudinibus, quibus præfert Bedeguard, & fructus eius
 & radix confert apoſtæmationi vuluæ & apoſtæmatibꝰ
 ani, & radix eius incarnat vlcera, quia in ipſa eſt virtꝰ cõ
 ſolidatiua cum temperamento. Hæc Serapio de ſucha
 ha ſm Galenũ: Nunc Galenũ audies de αὐθθα ægy
 ptia eadem tertio lib. de ſimplicium medicamentoꝝ fa
 cultatibus præciſe dicentem, In hunc modum exorſus
 Acantha ægyptia, quidam Arabicã vocant, ſimilis autẽ
 eſt albæ ſpinæ noſtrati, veꝝ facultate validior adſtringẽ
 te pariter, & deſiccante: Itaq; profluuiũ muliebre radix
 eius iuuat & alia quibus auxilio eſt, quæ apud nos naſci
 tur ſpina: ſed efficacius tm̄ oĩa adiuuant, tũ radix, tũ fru
 ctus, ſic vero & Columellæ prodeſt, & ijs quæ in ſede in
 flata ſunt, tum vlcera ad cicatricem ducit, mediocrez ha
 bens, & non moleſtam adſtriptionem. Se. Idem præ
 ciſe de ſuchaha dicit, quod Galenus de ſpina Arabica,
 vno dempto. Bra. Quale hoc eſt? Se. Cũ Galenus
 ſcripſit prodeſſe Columellæ, Serapio refert prodeſſe vul
 uæ. Bra. Deprauatus eſt ſerapionis contextus, a libra
 rio paꝝ perito, neꝝpe legi dꝝ vuule, q̄a hi Barbari vuulã
 appellant, quã latini columellã dicũt. Se. Ita certe le
 gendum puto. Bra. Auderem ego infinitos Arabum
 errores emendare, & ꝑciliare, græcis authoribus conferẽ
 do. Se. Nunc ſcio Arabum ſuchaha eſſe Arabicã ſpi
 nam antiquoꝝ: Cuperem autem vt mihi illam oſtende
 res, & quid accipiendum ſit edoceres. Bra. Multi deci
 piuntur, qui hæc ſpinam arbuſculã in Arabia eſſe putãt
 qua fiat Acatia, ſed lōge decipiunt, quia herba eſt, aſpe
 ctu ſimilis noſtræ albæ ſpinæ, tm̄ vero differt quia in A
 rabia naſcitur, vt ꝑꝑ ſolum efficaciores vires habeat, ſed
 quia haberi non poteſt, vel saltẽ facile, propterea pro ſu
 chaha Bedeguar ſumere collaudarem, q̄a has duas her
 bas idem eſſe arbitror, & tm̄ ſolo, quo naſcuntur, differãt
 hoc enim apud nos, id apud Arabes naſciſ. Se. Igiſ
 eam ſpinã Albã accipiã pro ſuchaha, & Bedeguar, quaz
 mihi oſtendes. Bra. Si ita feceris, non errabis: Sed vnũ

est quod me vehementer angit, nā huius syrupi intētio-
nem considerās, quæ est aperire reserare, & potius solue-
re q̄ stringere, & deinde vires harū herbarū perpendens,
quæ sunt prædictis oppositæ, nēpe adstringere obstrue-
re, & fluctiones remouere, statim suchaha, & Beneguar
in suspicionem mihi venere, quod in hoc syrupo poni
non debeant, qui est aperitiuus, & fluidum facere debet.
Se. Forte ob ventriculū ponuntur, cui stiptica conue-
niunt, q̄n eius formā amiserit. Bra. Et in hoc opus est
obstructiones aperire, Ideo varia Mesue volumina evo-
luere coepi, vt experirer an in oībus ita scriptum inueni-
retur. Oīa quæ incidi, hæc duo habebant Bedeguar su-
chaha, quæ tñ in hac compositione mihi suspecta sunt.
Ideo ne in hoc syrupo essent q̄ pugnātia absq; utilitate,
vel illoꝝ loco nihil ponerem, aut aperientia acciperem,
nisi quis dicat poni ad roborādum: quod vanum est: Il-
losq; non arguo qui Cardū benedictum, vulgo appella-
tum pro his ponunt. Se. Quid igitur in tanto discrimi-
ne facere oportet? Bra. Quod lubuerit facito: si autē
pro me. i. pro meis ægris parabis, loco hoꝝ duoꝝ sucha-
ha. s. & Bedeguar, sabinā & polypodiū iniijcito. Se. In
tui gratiā ita paratum habebō. Bra. Habeto: Alij suo
modo confectum velint: scito ēt cum Raued absolute
scriptum inuenies, R habarbaz semper intelligere oportet.
Se. Nunc pro hoc syrupo mihi in mentem venit,
quosdam esse, qui, a syrupo bisantino succoꝝ p̄portione
accipiunt. Bra. Quantā accipiūt? Se. Sicut in syru-
po bisantino sunt quatuor libræ succoꝝ & zuchari libræ
duæ & semis, ideo pro omni zuchari libra, debent poni
succī depurati vnc. xix. 3. j. scrop. j. gra. xvj. Bra. Est nī-
mia succoꝝ quātitas: potius sume tu ex illo q̄ fumo ter-
re, qui fit ex decoctione & succis, sicut ēt iste fit: syrupus
autē bisantinus fit solum ex succis, ideo inter istum, & Bi-
santinum nulla est proportio, sed magna est inter istum
& illum de fumo terræ. Se. Hic discursus mihi summe
placuit. Bra. Immo hoc erat summe aiaduertendum
quia in hoc adest decoctio & succus, ideo ab vno regu-

la sumenda est, qui decoctionem & succum recipiat, &
 non ex vno, qui solū decoctionē recipiat: vel solos suc-
 cos: Tu aut̄ omnes syrupos contempleris, cognosces nul-
 lum esse huic magis proportionatū illo de fumo terræ.
 Dic aut̄ quis ille fuit, qui hanc proportionem ex syrupo
 bisantino accepit? Se. Vnus est ex nostris satrapis a cu-
 ius nomine abstinere decreui. Bra. Viuitne? Se. Diu
 est quod desideratur. Bra. Igitur neminem offendes,
 quia hominum verbis, mortuoz̄ manes non lēduntur.
 Se. Est libellus lumen Apothecariorum inscriptus.
 Bra. Certe vir ille vituperādus non est, quia sua ætate in-
 adiuuanda hac arte pro facultate laborauit, & ingeniu-
 suum (vt illa ætas patiebatur) exercuit. Illos enim obtor-
 ta conscientia affectos puto, qui illos calūniātur, q̄ mor-
 tales adiuuare conati sunt, vel foeliciter, vel ifoeliciter sue-
 cesserit: si qd̄ foeliciter iuuerint, laude digni sūt si ifoeli-
 citer, corrigēdi sunt, & errores detegēdi, nō tñ puicijs irri-
 tādī. Se. Et hoc semper p̄bi viri offm̄ esse existimaui,
 neminē lædere. Bra. Hoc non solum vir probus age-
 re debet, sed etiam eius animus ita inclinatus & affectus
 sit: Nunc syrupos alios perpēdamus. SENE X.

Qui succedit, syrupus de liquiritia appellatur.
 Bra. Magnus est eius vsus ī pleuritide, in an-
 tiqua tussi, ad mundificandum pectus & pul-
 monē, sed eius conficiendi modum examine-
 mus, enarra simplicita, & eoz̄ quantitatem, vt ab autho-
 re scribuntur. Se. Ita Mesue ad verbum fere dicit.

Recipe liquiritiæ vnc. ij.
 Capillorum veneris. vnc. j.
 Hyssopi siccæ vnc. s.

Super hæc projice aquæ libras quatuor, & dimittat̄
 per diem & noctem. i. viginti quatuor horas, deinde co-
 quantur vsq; ad mediam partem: postea sup̄ hæc p̄ice,

Mellis)
 Zuchari) añ. s. viij.
 Penidiarum)
 Aquæ rosatæ. vnc. vi.

H ij

77

Fiat syrupus. .i. bulliat ad cocturam syrupi & qñ opus est administretur. Bra. In huius syrupi compositione nihil ambigui accidit, nisi cum dicit sicca hyssopum, non si intelligere extreme sicca: sed quæ in superficie humiditatem amiserit, nec opus est fm maiorem & minorem decoctionem simplicia iniicere, quia prius infunduntur. Se. In vno solum recentes ambiguitatē faciunt, cū hic syrupus aperire, & dilatare debeat cur aquā rosaceā recipiat: vnde, & ego, & multi alij pharmacopolæ, medicum est suasu aquā rosaceam omittimus. Bra. Re vera omittēda non erat, quia partes pectoris relaxatas roborat, & vim expultricem fortiorē reddit: quod siccitate, & stipticitate quadam fit, quæ tñ modica sit ratione aliarum ingredientium, Ideo aquā rosaceam semper iniicias: nec debet medicus vereri in morbis pectoris modice adstringentibus vti præsertim cum ab aperientibus superatur: ideo & illi summe errant, q in morbis pectoris Rhabarbarum exhibere nolunt, & qui ob aquā rosaceā compositionem Manus christi appellatā prohibent, & plura similia, in quibus inspiciendum non est, quia potius profunt, q̄ obesse possint: Immo, si omnia simplicia, & omnia composita consideremus, nihil est adeo perfectum, quin aliqua ex parte notari possit. S E N E X.

77
56

His omissis ad syrupum de hyssopo descendamus. Bra. In Mesue est hic sequitur, & non præter rationem, nam ad morbos pectoris, ad tussim, ad pleuritim, ad dolores corporis, ad asthmata efficacior est, quā is de Glycyrriza prædictus: Tu autem eius compositionē ediseras. Se. Hæc est apud Mesuem.

Recipe hyssopi sicca	)		
Radicum Apij	)	añ.	3. x.
Feniculi	)		
Liquiritiæ	)		
Ordei mundi		vnc.	5.
Seminum Maluæ	)		
Dragaganti,	)	añ.	3. iij.
Seminum cydoniorum	)		

Capillorum veneris,	3.	vj.
Iuiubæ)		
Sebestem)	añ.	nu. xxx.
Passularum enucleatarum.	3.	xii.
Ficum ficcarum)		
Dactiloz pinguium)	añ.	nu. x.
Penidiarum albarum		lib. ij.
Fiat syrupus.		

Bra. Simplicia quæ hunc syrupum ingrediuntur, In nostro simplicium examine perpensa sunt, & superius diximus quid per siccâ hyssopum intelligere oporteat, nec opus est dubitare, quid per alba penidia intelligendum sit, nempe illa intelligimus, quæ ex zucchero albo facta sunt: Quod vero dubium ingerit est, quia si huius syrupi simplicia misceatur, emplastrum fiet, nã Mesue nō dicit vel in aqua bulliendo, vel in alio liquore. Se. Subintelligere opus est, quia in pluribus alijs syrupis aquæ quantitatem posuit, in qua fit decoctio, Ideo non est op^o vt semper ponat, sed diligēs lector, & pharmacopola plerunq; ex alijs syrupis elicere debet. Bra. Optime sentis, sed quātam aquæ quantitatem sumis, vt hæc simplicia ebulliant? Se. Per pondus certam mensurā nō habeo, sed simplicia in vas pono, & tantā aquæ quantitatem injicio, qđ simplicia tegant, & aqua pollicari quantitate superineat: Itaq; p aliquot horas reliquo, postea ad psumptionē medietatis ebullire facio, deinde excolata decoctione penidia addo, & ad formam syrupi reduco. Bra. Nō mō tu, sed & ceteri pharmacopole ita opant, sed duplex error hic ē, primo qa nō semp idē syrup^o erit quia decoctio qñq; maior, qñq; minor euadit: secūdo, Quia eodem tpe omnia in decoctionem ponuntur, trā sunt aliqua, quæ maiorem decoctionem, aliqua minorem patiuntur: Nec opus est fugias primo infundi, quia infundi non debent qñ ab Authore non specificatur infusio. Se. Ab omnibus ita fieri vidimus. Bra. Et oēs sine regula agunt. Se. Hoc, estne sufficiens causa vt syrupum imutet. Bra. Trā immutare potest, quod vires

æque perfectæ non sunt in vno qui magis decoctus sit,
& in vno qui minus. Se. Da tū regulam in qua nunq̄
errare possim. Bra. In omnibus syrupis certa regula af
signari non potest, sed in vno quoq; syrupo sua exhibe
tur: Qm̄ (vt in syrupo de stœchade scriptum reliquimus)
simplicia, quæ ingrediuntur, ea sunt, quæ magis, & min⁹
aquæ recipiunt: si arida vel viridia sint: si muccosa, vel
non: si mollia vel dura: Ideo in omni syrupo sua aquæ
portio statuta esse debet. Se. Quantam in hoc syru
po inijcies? Bra. Nunc tibi ostendam, si hanc composi
tionem consideres, in ea paucissima sunt, quæ multum
aquæ imbibere possint: ideo multa aquæ quantitate nō
indiget: immo si experiaris, octo libras aquæ satis eē de
prehendes, & decoqui quousq; tres libræ relinquuntur,
postea exprimantur, & cum penidiis ad formam syrupi
iteꝝ bulliant. Se. Sed quem ordinem in decoquēdo
seruare oportet. Bra. Primo passulæ, zizipha, sebestē,
ficus, Dactyli, Radices, Apii, & foeniculi ingrediant: De
inde ordeum: semen Maluæ, semina Cydoniorum: De
niq; Tragachantū, hyssopus, & capilli veneris. Se. Nul
lus est inter nos, qui hoc modo paret. Bra. Ideo nul
lus est, qui recte operetur: Notaq; hunc syrupuz Dacty
los, & cydoniorum semina ingredi, quæ aliquam adstri
ctionem illi præstant: sed leuissimam: propterea adstrin
gēte aliquo vti licet, vbi etiam a pertione indigemus ad
confortandum & roborandum. Se. Quur istud nūc
iteꝝ repetis? Bra. Quia in magnorum viroz mentib⁹
insertum est, vt nec compositio Manus christi dicta, in
dispositionibus pectoris ob aquā rosaceam, quæ ingre
ditur, exhibeatur. Se. Tñ superius in syrupo de Eupa
torio, qui plurimum aperit, Lubebas suchaha, & Bede
guar abiicienda, quia adstringentia sunt. Bra. Id facie
bam, non quia adstringentia, sed quia nimis adstringen
tia: Immo ad reprimendam vim fortium medicaminuz
adstringentia miscemus, sed non vehementer adstringē
tia: Qualia illa sunt, quæ syrupum de Eupatorio ingre
diuntur, in quo nihil est, quod vehementē vim habeat.

Se. Hoc mihi satis est. Bra. Scito præterea multos de hyssopo syrupos a Mesue poni, vbi de tussi pertrahatur, qui omnes ab hoc distincti sunt: Tu solum isto vti debes, cuius per totam Italiam publicus vsus est.

S E N E X.

Rati sunt, qui syrupum de prassio Ferrariæ parent: Tñ quia ab aliquibus fit, & in vsu est apud illos, ideo ipsum adducere nõ grauibimur. Bra. Miror, qđ omnes non parent: nam cum syrupus de hyssopo nõ sanat, opus est ad syrupum de prassio deflectere: nam antiquæ tussi, & ægri tudinibus longioribus pectoris plurimum succurrit, & materiam crassam & glutinosam habetibus, & antiquis viris asthma patientibus præsertim a pituitoso humore, crasso, putrido, & difficulter solubili.

Se. Ad eadem igitur valet ad quæ syrupum de hyssopo valere dicebas? Bra. Ad eadem omnino sed efficacia.

Se. Est ergo in pectoralibus syrupis aliquis ordo.

Bra. Immo perfectissimo ordine incedunt: quãuis plures (non quidem medicorum: sed qui medentur, Quippe differunt Medicus, & qui sine arte artem exercent) id ignorent: Cum enim materia vel calida, vel ex calido & frigido mixta est, quia in principio calida materia magis agit, propterea a syrupo violato incipiendum est, Cum ægri tudo procedit, ad syrupum de capillis veneris transeo. Se. Ego hunc syrupum nõquã vidi vel audiui.

Bra. Nunc audiuisti, & deinceps videbis, Syrupus est, quem parari facio, inter violatum, & illum de glycyrriza medius, cuius descriptionem post hunc de prassio prosequamur, a syrupo de capillis veneris ad syrupum de glycyrriza peruenio, Interim subtilis & calida materia euanescit, frigida & crassa remanet, propterea ad syrupum de hyssopo deflecto, qui nisi profuerit, ad illum de prassio tanquã ad sacram anchoram confugimus, qui nisi sanat, is qui ægrotat, fere desperatus est, vel ad decocta, & Trochiscos veniendum: Nunc autem syrupi de prassio compositionem enarra. Se. Hæc est quæ sequitur.

Recipe prassij

vnc. ij.

Hyssopi	)	an.	3.	vj.
Capilloꝝ veneris	)			
Liquiritiæ	)		vnc.	j.
Calamenti	)			
Anisi	)	an.	3.	v.
Radicum Apij	)			
Fœniculi	)			
Seminum malue	)			
Fœnu græci	)	an.	3.	ij.
Ireos	)			
Seminum lini	)			
Cydonioꝝ	)	an.	3.	ij.
Passularum enucleatarum	)		vnc.	v.
Ficus siccas pingues	)		nu.	xv.
Penidiarum	)			
Mellis boni despumatī	)	an.	lib.	ij.

Bra. Hæc tñ ab authore dicuntur, & nihil de compo-
 nendi modo addidit? Se. Nihil propterea & nos aque
 quantitatem accipimus, vt nobis videbitur. Bra. In
 hoc syrupo decem aquæ libræ sumi debent, quæ ad cō-
 sumptionem medietatis bulliant, propter Mel & peni-
 dia, quæ ingrediuntur, nempe maiorem decoctionis q̄-
 titatem exigunt, q̄; præcedens syrupus de hyssopo fece-
 rit, qm̄ in illo solum duæ penidiaꝝ libræ erant, hic autē
 præter penidia, duæ mellis libræ ingrediuntur: Non de-
 sunt autē qui velint hic hyssopū viridem sumi, nos autē sic-
 cam sumendā putamus, non tñ extreme sicca: sed quæ
 in superficie humiditatem amiserit: & ita de alijs: Hūc q̄;
 syrupum, alioꝝ more composito, vt primo ea ingrediā-
 tur quæ maiore decoctionē patiuntur, vt passulæ, ficus,
 radices: posteaquæ minorem, vt semina: Deniq; q̄ mi-
 nimam, vt capilli veneris. Se. Hoc igitur semper obser-
 uabo. Bra. Nisi errare volueris, modo nō sit opus sim-
 plicia prius infundere, quia cum infusio decoctionem
 præcedit, tunc ordo ponendaz rez nō habetur. Se. Cu-
 perem nunc, vt syrupū illum de capillis veneris mihi re-
 ferres, quo vteris tu, nam & ego deinceps illum parabo.

Bra. Hic est subscriptus.

Recipe Glycyriæ mundæ vnc. ij.

Capillorum veneris vnc. v.

Supra iniicias aquæ fontis lib. iij.

Et dimittas per diem & noctem, postea coquatur ad consumptionem medietatis, deinde percoletur, & huic decoctioni addantur.

Zuchari clarificati)

Penidiarum) añ. vnc. viij.

Aquæ capilloꝝ veneris)

Mis. & ad formam syrupi decoquant, ad vsusq; seruetur.

SENE X.

Syrupus de calamento spõte in mea Schoeda occurrit. Bra. Cuz duo sint apud Mesuem de calamento syrupi, quem in tua officina paratũ seruas? Se. Primum apud Mesuẽ cuius descriptio hæc est, q̄ subsequẽ.

Recipe calamenti domestic.) añ. vnc. ij.

Siluestris)

Cherim)

Dauci) añ. 3. v.

Squinanti)

Passularum enucleataꝝ lib. 5.

Mellis lib. ij.

Fiat syrupus

In hoc quoq; aquarũ regulam nõ habemus, sed vt nõ bis videtur, aquam ponimus. Bra. In hoc syrupo sex aquæ libræ recipiantur, quæ bulliant primo passulas, deinde alia s̄m præscriptum ordinem ponẽdo, vsq; ad consumptionem medietatis: deniq; addito melle fiat syrupus s̄m artẽ. Quisyrupus ad lienosos plurimum valebit, quibus durus est lien & pene in resolubilis, & his qui frigida viscera habent, & asthmate laborant, præsertim in senibus, & in habentibus antiquas tusses: si quis enim vel pectus, vel ventriculum, vel intestina crassa, tenaci, & irresolubili materia plena habeat, hoc syrupo sanatur: vnum tm̄ est, quod te perturbare posset. s. Quid sit domesticum calamentum, in examine simplicium.

de calamentho differuimus, per domesticum vero Mentam intellige. Se. Quam Mentam? Bra. Nostratez vulgarem.

SENE X.

I Syrupus de Endiuia nos vocat. Bra. In hoc syrupo Pharmacopolæ plurimum differunt: aliquos enim Ferrariæ, & in omni fere Italica vrbe inuenio, qui syrupum de Endiuia Gentilis solum parant, & semper illum parant, a quocunq; & quæcunq; syrupus de Endiuia indiçetur: Alij syrupum de Endiuia Nicoli paratum seruât: Alij syrupum de Endiuia ex solo succo & zucharo. Quæ habes tu paratum? Se. Ego consuetus sum (& ita preceptor meus utebatur) syrupum de Endiuia gentilis parare, Cuius descriptio hæc est quæ sequitur.

- Recipe succi Endiuia)
- Hepaticæ) añ. lib. iij.
- Clarificentur prædicti succi ad ignem, vt expedit.
- Rosarum)
- Violarum)
- Lenticulæ aquæ) añ. vnc. s.
- Florum venularis)
- Polytrici)
- Capillorum veneris,)
- Ordei mundi) añ. vnc. s.
- Seminū cōium maiorū frigidorū)

Fiat syrupus cum zucharo quantum sufficit, fm artē
 & Aromatizetur, Cum

- Sandalis albis)
- rubris)
- Berberis)
- Seminum cydoniorū.) añ. scrop. s.
- Ligni Aloes)
- Cinamomi)
- Corticum citri)

Et vsui referuetur. Bra. Mihi summe displicet quod hunc syrupum habeas, aut vnq; paraueris: In eo enim nullum ordinem inuenio, immo confusionem quandā & ita syrupum de hepatica appellari posse, sicuti de en-

diuia: quando autem apud te pro meis ægris syrupum
de Endiuiā indicebam simplicem syrupum quærebam
non tā amplam compositionem, in qua calida frigidis
mixta sunt: Nos Gentili suum syrupum dimittamus, qui
eo utatur quando lubet, eo enim nunq̄ utemur: Alij
etiam Ferrariæ sunt qui aliam descriptionem sequun-
tur. Se. Quam? Bra. Subsequentem, Quam fa-
ciunt, & nesciunt a quo Authore sumatur.

Recipe succi Endiuiæ lib. Ix.

Purificetur, deinde in ipso bulliant.

Rosarum)

Sandalorum citrinorum,) añ. vnc. v.

Spodij)

Berberis) añ. ʒ. xx.

Asparagorum)

ʒ. x.

Zuchari)

lib. xx.

Aceti granatorum)

lib. iij. vnc. iij.

Miss. & fiat syrupus s̄m̄ artem. Se. Dicunt ex gē-
tile sumi. Bra. A quocunq; sumatur, mihi non pla-
cet: nam cum indico syrupum de Endiuiā, simplicem
semper intelligo. Se. Tu specifica. Bra. Non ē
opus cum aliquo addito indicare, Sed satis est simplici-
ter aut syrupū de Endiuiā, aut de succo endiuiæ p̄dicere
& tunc simplex intelligēdus est, Cuius descriptio hæc ē.

Recipe succi endiuiæ depurati. lib. viij.

Zuchari albi. lib. v.

Miss. & bulliant ad formam syrupi, sed opus est Zu-
charum prius clarificare, & cum decoquitur, succum ad-
dere. Se. Hic est, quem præparari vis? Bra. Hic
equidez: Nam si in laterali morbo syrupum de Endiuiā
indixero, hic conuenit, alii nō: syrupo autem de endiuiā
Medici in initio morbi lateralis plerunq; utuntur: Cum
vero indicunt, pharmacopolæ quos habent, exhibent:
vnde si compositos habent illos propinandos dant: Si
simplicem, simplicem: sed hic conuenit, ille contrarius
est. Se. Quos igitur ex his parabo. Bra. Simpli-
sem ex solo succo, & zucharo parato: & compositū non

Quidē illū Gētilis, q hepaticā recipit, sed aliū quē tu Gētili attribuisti: & cū Medici syrupū de endiuia indicūt, simplicē istū exhibeto, nisi addiderūt cōpositū: Cū vero indicūt syrupū de endiuia cōpositū, aliū da: sed illuc puenimus, qd̄ medici qd̄ indicēt parū curāt, & qd̄ a pharmacopolis fiat: sed tantū compositionum noīa sciunt, ex his vero, q̄ ingrediuntur, nihil nouere. S E N E X.

64

Syrupus de Cichorea expurgād^o accedit. Bra. Quē de Cichorea paras? Se. illum Nicoli Florentini, Cuius descriptio hęc est, ex tertio libro huius Authoris sumpta in capite de oppilationē hepatis.

Recipe endiuia Domesticæ

Syluestris

Cichoreæ

Taraxacon

Cucurbitæ

Hepaticæ

Scariolæ

Fumi terræ

Lupinorum

Ordei non excoriati

Alkakengi

Liquiritiæ

Capilloꝝ veneris

Coterach

Polytrici

Adianti

Cuscutæ

Radicum foeniculi

Apii

Asparagi

Bulliant in sufficienti quantitate aquæ, & colentur, & cum zucharo albo solido fiat syrupus, & pro vnaquaq; eius libra, ponantur ad coquendum .3. iiii. Reubarban electi, & scropo. iiii. spicæ ligatæ in petia rara, quæ sæpe exprimat, donec syrupus sit perfecte decoctus: Dosis est. vnc. iij. cum aqua euulsionis Seminum cōmuniūm

frigidorum, Hæc Nicolus. Bra. Certe hæc potius mihi videtur confusio, quam compositio: nam compositio- nes ordinem aliquem habent, & per componendi regu- las disponuntur: Hæc autem nõ ita est. Ideo eam omit- terem, vel pro illis Medicis pararem, qui simplicia igno- rantes, & regulas componendoꝝ pharmacoꝝ, ad has re- centium compositiones tanquã ad sacram anchorã cõ- fugiunt: Nunq̃ videbis me tali compositione vti in he- pate, quocunq; obstructo. Se. In alijs Italiae vrbib⁹ 65
 syrupo de Cichorea Gulielmi placentini vtuntur, quẽz magis probas tu? Bra. Nullam probõ: nempe & hic confusio quædam est: Immo de recentibus quibusdam miror, qui præmittunt syrupum de Cichorea Gulielmi ob hanc causam, quia plura simplicia recipit: vnde tota eoz ratio est multitudo simpliciuꝝ, ac si plura simplicia recipere hos syruos magis egregios faciat: Nam si hoc verum esset, possemus quatuor syruos solum parare, qui oia complecteretur: vnuz ex omnibus calidis, aliũ ex frigidis, Tertiuũ ex humidis, quartũ ex oibus siccis: Sz vanũ est sine ratioẽ multa simplicia aggregare. Se. Ni si pigeat, syrupum istum placentini de Cichorea enarras- qa a multis Italiae populis fit. Bra. Hic est subscriptus.

Recipe foliorum Cichoreæ m. j.

Foliorum boraginis)

Lactucæ)

Violarum)

Sariolæ) añ. m. 5.

Linguae bouis. i. buglossæ)

Acetosæ,)

Batiosæ)

Rhabarbari) 3 .ij.

Herbæ pistentur, & in libris tribus aquæ coquantur; donec tertia pars consumpta fuerit, & coletur & addan- tur in illa aqua libræ duæ zuchari, & cum dissolutũ fue- rit zucharum ad ignem cum Rhabarbaro puluerizato & ligato in vna petia, & sæpe exprimatur manu petia Rhabarbari, & tãdiu permittatur decoqui, quod in syru

pi form am transferit, tu nūq; ab igne deponere & reseruat
Hæc Placentinus. Se. Memini me qñq; hunc syru
pum parasse. Bra. Paraueris, & paraturus sis, quando
libuerit: Mihi hæ inordinatę cõpositiones non placent:
præsertim cum multa sint in illis affectibus, ad quæ va
lent, multa simpliciora & perfectiora: Tu igitur pro alijs
Medicis paratos habeto, pro me aut nūq;. Se. Saltē
edoceas Quid per Taraxacon intelligendum sit.

66

Bra. In hac re tibi libenter satisfaciam. Dioscorides de
se. i tractat, de qua abunde nos in examine simplicium
egimus, Serapio de Dundube capi. 143. scripsit, Idem si
gnificante quod seris, dicitq; Taraxacon esse syl. estrem
Dundube. i. serum syluestrem: est autem apud Diosco
ridem syluestris seris picris. i. amara, quam Cichoreū ap
pellari dicit: vnde illa herba; quã vulgo radechio siluatã
co nuncupamus, est seris syluestris, & Cichoreuz; Diosco
ridis, & Serapionis Taraxacon, dicant quodcūq; recen
tes, nam in inuenienda hac herba plurimum hallucinã
tur: Res igitur ita se habet, Radix syluestris amara, qua
in acetarijs qñq; vtimur, est Serapionis, & Mauritanor
Taraxacon, & seris syluestris, atq; Cichoreum Dioscoti
dis: Sed ad alios syrupos transeamus, ne in his recentius
amissis compositionibus tempus amittatur.

SE N E X.

67

E Rgo syrupum Myrtinū huc vocemus. Bra. Nō
possum non irasci, & non valde excandescere &
nostri pharmacopolæ in hoc syrupo partes: Sunt
enim qui compositum quendam Myrtinum parent, &
qui simplicem Mesue ex succo granoꝝ myrti faciãt: Tu
quem facis? Se. Ego semper compositum feci, & ab
alijs fieri vidi. Bra. Edissere hunc tuum compositum,
quem paras. Se. Est hic qui subsequitur.

Recipe myrtilorum.

3. xx.

Rosarum rubearum

Sandalorum rubeorum

Alborum

Sumach,

añ. 3. xv.

Balaustiaz

Balauftiarum)
 Berberis)
 Mespilorum 3. l.
 Aquæ fontium lib. viii.

Bulliant omnia ad consumptionē medietatis, postea
 coletur, & in colatura adde.

Vini granatorum,)
 Succu cydoniorum) añ. vnc. vj.
 Zuchari clarificati lib. iij.

Misce & decoquas ad modum syrupi. Bra. A quo
 Authore hunc syrupum accepisti? Se. Est magistralis
 a quo sumatur ignoro. Bra. Tamen non displicet hic
 syrupus, si omnes Ferrarienses pharmacopolæ hunc pa-
 rarent: sed aliqui sunt qui huius loco, composito quo-
 dam vtuntur, quem absolute syrupum myrtinum ap-
 pellant: cum & ipse cōpositus sit, immo & si ab hoc dif-
 ferat, differentia modica est, & in eundem finem tendit.
 Se. Ni pigeat, hunc, quem alij faciunt abs te scire per-
 cupio. Bra. Non piget, illum audias.

Recipe granorum myrti)
 Carnium cydoniorum)
 Sumach) añ. vnc. j.
 Acatiæ)
 Rosarum)
 Spodij) añ. vnc. ij.
 Hypoquistidos)
 Masticis 3. s.

Bulliant hæc omnia in libris tribus aquæ ad consum-
 ptionem tertiæ partis: deinde colétur, & colaturæ addan-
 tur, zuchari clarificati libre tres, & fiat syrupus. Se. Ea-
 dem est in hoc, & in eo quem facio, intentio: sed mea cō-
 positio mihi magis placet. Bra. Nec mihi displicet, p-
 pterea loco syrupi myrtini compositi, tuū parato: Qui
 vero & hunc faciunt, perperam non agunt: nam & hic ē
 magis constrictiuus quā tuus: vellem ego vt simplicem
 myrtinum, qui hoc perfectior est, haberes & quem Me-
 sue parandum docet. Se. Fieri non potest: nempe

13
Myrtilorum succo caremus. Bra. Hunc succum haberi
facilius est, quā R habarbaz, aut aliquod aliud ex his
quæ extra Italiam petuntur: imo in propinquissima par
te huius nostræ almæ Ferrariæ, & Myrtus, & myrti fru
ctus haberi possunt. Ne igitur hanc excusationē habeas
sed illum parato, ut Mesue syrupum de Acetositate ci
tri parare docuit. Se. Quo? Bra. En succi Myrtiloꝝ
lib. xii. decoque in vase vitreato lento igne ad consum
ptionem tertiæ partis: deinde coletur, & dimittatur, do
nec clarificetur, & accipe ex eo quod clarum est lib. vii. &
funde super illud zuchari clarificati lib. v. & decoquatur,
donec inspissetur ad formam syrupi: vel si æstas fuerit, in
sole ponatur donec eius aquosa pars evanescat: Hic ve
re est simplex & perfectus myrtinus syrupus, Quem &
Serapio describit: Quavis duas alias descriptiones, præ
ter hanc edocuerit, qui ad ventris fluxus tam recentes quā
antiquos plurimum valent: & in affectibus pectoris con
tinentur ubi contra pugnancia fuerit, quia adsit fractura ve
næ in pectore, & etiam exitu materiæ putride in ventri
culo & in pectore existente indigeat, Tunc hic syrupus myr
tinus simplex plurimum valet, alij vero compositi nihil:
immo ad antiquam tussim convenit: compositi vero ad
fluxus ventris magis proficiunt, quā hic simplex: ventri
culum roborat & omnia intrinseca viscera. Hunc igitur
omnino parabis, & potius compositos omittas: Tamen
si compositos habere volueris præter simplices, ab re non
erit. Se. In hoc tibi obtemperabo, nam continuo
in mea officina & simplex & compositus servabuntur,
& nisi medicus, cum indixerit specificabit, simplicem exhi
bebo: Si vero compositum addiderit, compositum da
bimus. Hunc syrupum antiquus appellasti, reperiturne
apud grecos? Bra. Immo apud Paulum Aeginetam
lib. vij. capi. xv. Reperitur & Myrtetum appellat, sed ipse
ex melle facit, quia zuchaz nesciebat, Sed ipsa compo
sitio parum differt. Se. Ne pigeat Pauli compositionem
subscribere. Bra. Non pigebit, inquit Paulus, Myrtetum,
hoc est ex myrtis compositionem facies, si succi myrto

rum sextarios treis, Mellis sextariū vnum semper despu
mando ad consumptionem tertiæ partis decoxeris.

Se. Parua differētia est, Sed plurimū gaudeo, antiquos
hoc syrupo vsos esse. & Myrtetum appellasse. Bra. Po
tissime in aluo fluente vtebantur. Se. Igitur & hūc de
inceps paratum habebō, & doleo, quod in nostra hac vr
be aliqui pararint, Ego autem omiserim. Bra. Satis est
nunc vices rependere.

S E N E X.

HOc igitur omisso syrupus de Matricaria accedat.
Bra. Nullū authorē fide dignum legi, qui hunc sy
rupum tractaret, sed compositiones quasdā inueni, & il
las quidem varias, quæ de Matricaria compositiones vo
cabantur: Nec nostri pharmacopolæ vno syrupo vtun
tur, sed quisq; fere cōpositionē ab alio diuersam habet:
vt aut a te incipiā, quā cōpositionē sequeris? vt alijs
cōparando dñiam videam⁹. Se. Hæc ē, q̄; subscribas.

Recipe Matricariæ	)		
Betonicæ	)		
Mellistæ	)		
Radicum Apij	)	añ.	vnc. j.
Acori	)		
Petroselini	)		
Foeniculi	)		
Assari	)		
Rubæ tinctorum	)		
Ciperi	)	añ.	vnc. s.
Calamenti	)		
Sileris montani	)		
Passularum	)		
Anisorum	)	añ.	vnc. j.
Gariophyllorum	)		
Spinæ albæ	)	añ.	vnc. s.

Bulliant in sufficienti quantitate aquæ ad consum
ptionem medietatis: postea coletur, & colaturæ addan
tur, zuchari libræ tres, & fiat syrupus fm artem. Bra. Cur
spinam albam ponis, quæ constrictiua est? Se. Nescio
sed in mea compositione ita scriptū repperi. Bra. Me

lius parant, qui loco spinæ albæ calamum aromaticum
 legūt, nisi pro spina alba cardum benedictū acceperint.
 Se. Illum semper accipio. Bra. Alii pharmacopolæ
 compositiones alias sequuntur. Se. Quas? Abs te au
 dire cupio. Bra. Prædicam libenter, & eo libentius, vt
 pharmacopolaz vnus tm̄ vr̄bis diuersitatem videas, q̄
 tm̄ diuersitatem in omni fere Italiae vr̄be inuenies: sunt
 enim pharmacopolæ, qui subsequenter compositionē
 sequuntur, & eam in suis officinis paratā seruant: & sem
 per cum syrupus de Matricaria indicitur, hāc exhibent.

Recipe Artemisiæ

m̄. ij.

Calamenti	)		
Folij	)		
Saturegiæ	)		
Origani	)	añ.	m̄. j.
Thymi	)		
Tamarisci	)		
Stoechados	)		
Chamomillæ	)		
Meliloti	)		
Sampsuci	)	añ.	vnc. j.
Anthos	)		
Blattæ bizantiæ	)		
Calami aromatici	)	añ.	ʒ. iij.
Spicæ celtice	)		ʒ. j.
Chamedreos	)		
Matricariæ minoris	)		
Betonicæ	)	añ.	m̄. ʒ.
Abrotani	)		
Acori	)		
Prassij	)		
Folioꝝ rubeę maioris	)	añ.	vnc. j.
Sileris montani	)		
Assari	)		
Squinanti	)	añ.	ʒ. vi.
Anisi	)		
Marathri	)		

Ameos

añ. 3. vi.

63

Apii

Bulliant in sufficienti quãtitate aquæ fm artem: postea addunt mellis quantum sufficit, & syrupum faciunt.

Se. Et ego hunc syrupũ in mea officina seruo, sed est syrupus de Artemisia, nõ autẽ Matricaria. Bra. Quid putas esse Matricariam? Se. Herbam ab Artemisia distinctam. Bra. Deciperis, nã Matricaria Artemisias species est, vt in examine simplicium habuisti: Tua autẽ compositio, quã de Matricaria vocas, mihi suspecta ẽ, cum ob simplicia, quæ sine regula ingrediuntur, tuq; pondera in diuersis simplicibus sub diuersis ana positis eadẽ sunt: Primoꝝ enim simpliciuũ vnciã vnã ponis, Secundoꝝ vnciã semis, Tertioꝝ vnciã vnã, Quartoꝝ vnciã semis: Qd̃ mihi cõpositionẽ suspectã facit, ne ipsa error sit. Se. In illa ẽt compositio, quã ego de Artemisia appellauì, posuisti Assari, Squinati ana. 3. vi. Deinde Anisi, Marathri, Ameos, Apij ana. 3. vi. Bra. Oĩa illa continuatim legenda sunt, tñ per hoc cõpositionem non excuso quia ponit Chamomilæ, Meliloti, Sãpsuci, Anthos, ana. vnc. j. Deinde Acori, Prassij, folioꝝ Rubeg Sileris montani añ. vnc. j. In qbus locis legendũ est añ. 3. j. quia vncia nimia quantitas esset: Sed & spicam celticam per se ponit, quæ tñ vna solũ drachma est. Se. Igitur & hãc compositioẽ suspectã habes? Bra. Habeo nihil eniz aliud est, q̃ multoꝝ simpliciuũ aperiẽtiũ, sine ordine collectio. Se. Illi igif, q hũc syrupũ, p̃ syrupo de Matricaria faciũt, Si a Medico syrupus de matricaria idicef, hũc exhibet? Et si ille de Artemisia idicef, ẽt eũdeẽ exhibet? Bra. Ita faciũt. Se. Ego vtrosq; distinctos seruo. Bra. Tñ ad eũdẽ finẽ valent, & nisi p̃fusiões potiꝝ q̃ cõpositiones essent, nõ multũ curarez, qñ tibi indico, vtꝝ hoꝝ accipes. Se. Sũtne alij, q syrupos alios de matricaria faciãt? Bra. Nõne supiꝝ dixi alias cõpones esse apud alios? Seruat & Ferrariẽ aliã cõpositionẽ nõnulli. Se. Quã? Bra. Est longissima qdam & confusa Receptio, quã asserre piget. Se. In gratiã meam adducito.

Bra. Faciã, postq; adeo tibi gratũ esse video, Ea hæc e.
 Recipe Artemisie)
 Capilloꝝ veneris,)
 Sabinæ)
 Chamedreos)
 Chamepitheos,)
 Origani)
 Ozimi)
 Sampfuci)
 Calamenti)
 Scolopendriæ) añ. m̄. j.
 Betonicæ)
 Scabiosæ,)
 Hypericon,)
 Cyperi)
 Squinanti,)
 Lupuli,)
 Polypodij,)
 Centianæ,)
 Ruberæ tinctorum)
 Spicæ,)
 Assari)
 Thymi,)
 Epithymi) añ. vñc. j.
 Chamomilæ)
 Rosarum,)
 Violarum,)
 Sandalorum rubeorum,)
 Seminum cõium frigidorum maiornm) añ. vñc. 5.
 Seminis Apij,)
 Fœniculi,)
 Petroselini,)
 Ameos,)
 Carui,) añ. 3. 0.
 Iuniperi,)
 Milij solis,)
 Seminum Rutæ,)

Hæc omnia bulliant in sufficienti quantitate aquæ ad consumptionē medietatis, sed prius in ea infusa hæc per decem horas maneant Cinamomi. ʒ. j. ʒ. Serapini, Armoniacci añ. ʒ. ʒ. dicta gumi ligentur in petia, & simul bulliant ad consumptionē medietatis: Deinde colentur & colaturæ addant Mellis purificati lib. vi. & fiat syrupus, debito modo coquendo. Se. Hic syrupus adhuc magis confusus v̄r, q̄; præscripti. Bra. Confusissimus ē & simul calida frigidis miscet sine aliquo cōponendi ordine. Se. Igitur parandus non est. Bra. Non modo non pararem, sed oibus suaderem vt paratū non haberent: immo nec duos prædictos pararem. Se. Ego parabo, quoad collegium medicorū congregatione facta composita omnia emendabunt. Bra. Hoc non abre erit: nempe opus est omnibus Ferrariensibus medicis in concionem vocatis quasdā pharmacopolarū compositiones corrigere, alias imutare, alias penitus demere, & in eo potissimum conari, ne vnus pharmacopola compositionem vnā habeat, alter aliam: Sed compositiones eadem esse debent: ne Medici rez ignari indicentes decipiant. Hoc igit de Matricaria omissio syrupo, ad alios vtiliores accedamus: nihil enim in componendi ordine tractabo, quoniam syrupus est qui absq; compositionū regulis paratur.

S E N E X.

DE Myrachino igitur dicamus. Bra. Nomen ipsius rem barbaram esse ostendit, & compositio a cōpositionum regulis abhorret, quæ (si recte memini) ex Cētile accipitur: Melius aut erit eam proponere, vt error cognoscat: nā simplicium pōd^o apud varios Cētilis codices, variū inuenit. Cōpositionē igit edisseras. Se. Hæc est.

Recipe polypodij quercini ʒ. xx.

Buglossæ,	)		
Melissæ,	)	añ.	vnc. j.
Cyperij,	)		
Corticū radicum caporum,	)	añ.	vnc. j.
Acori	)		
Assari,	)		

℞ iij

Senæ	)	
Epithymi	)	añ. vnc. ij.
Semina endiuixæ	)	
Lactucæ	)	añ. vnc. iij.
Scariolæ	)	

Pistentur omnia grosso modo, præter Senā, & epithy-
 mum oīa alia bulliant in lib. quatuor aquæ vsq; ad con-
 sumptionem medietatis, In fine decoctionis adde Senā
 & epithymū, & remoueat ab igne: & dimittas infrigi-
 dari: postea manibus exprimat, & coletur, & addant
 Mellis rosati cum foliis libræ duæ, & fiat syrupus fm ar-
 tem. Bra. Miror quod hic folia ponant, nā bene pota-
 bilis non erit. Se. Non accipimus folia, sed Mel rosa-
 tum ex foliis factum percolamus. Bra. Ob hoc te ad-
 monui, aliquos esse, qui, cum dicitur Mel rosatum cola-
 tū, semper mel rosatum cū folijs intelligunt, sed postea
 expressum. Nunc ad syrupū ipsum descendamus: Ali-
 quæ cōpositiones sunt, quæ habent polypodij. vnc. vj.
 Sed illas magis laudo, quæ habent polypodij. 3. xx. In
 aliquibus ēt compositionibus vbi dicitur Buglossæ, &
 Melissæ añ. vnc. j. habetur ana m̄. j. quod etiam magis
 quadrat, nam simplicia, quæ sequunt, etiam sub vna vn-
 cia ponderantur: Mihi aut magis placet vna composi-
 tio, quæ dicit, Buglossæ, Melisse añ. vnc. i. postea cyperi,
 Corticum radicū capoz, Acori, Assari ana vnc. ʒ. Se. Il-
 li recte fecerunt qui compositiones carmine tradiderūt,
 tunc enim pondera variari nō possunt. Bra. Ideo Ga-
 lenus Andromachū laudauit, qui Theriacā composi-
 tionem carmine scripsit: vnum tñ in hoc syrupo te edoce-
 re volo, Quāuis dicat omnia simul bulliri, præter epithy-
 mum, & Senam, Scito tñ alia esse in hac compositione,
 quæ tantam ebullitionē non expectāt: propterea in de-
 coquendo ordinem serua, quez. superius in aliis syrupis
 ostendimus: Tñ vltimo pone Senam & epithymū: Pri-
 mo autem radices, postea semina, deinde flores inicitō.
 Se. Semper illum ordinem seruabo, modo simplicia
 prius infundere non sit opus. Bra. Videtur in hoc re

centi syrupo nimis immorari.

SENE X.

Syrupum igitur Nenufarinum contemplemur.

71

Bra. Et hic quoque syrupus Recentior est, quippe a Francisco pedemontano fit, Quippe illum in capitulo de cura malae complexionis hepatis simplicis & compositae in hunc modum, qui subsequitur, describit.

Recipe florum Nenufaris vnc. ij.

Vngulae caballinae aquatice)

Psilij integri) añ. vnc. j.

Acetosae)

Seminum coium 3. ij.

Seminum frigidorum vnc. 5.

Radicum foeniculi vnc. j.

Bulliant in aqua ordeii, & addantur.

Zuchari lib. i.

Aceti albi)

Succi granatorum) añ. vnc. ij.

Et Aromatizetur cum

Sandalorum)

Spodij) añ. 3. j.

Et addatur parum Spicae, ne frigiditate oppilationem inducat. Se. Hunc Nenufarinum syrupum nunquam paravi, sed alium simplicissimum facio. Bra. Quem?

72

Se. Libras duas floz Nenufaris vna decoctione decoquo: postea exprimo, & in expressione addo zuchari libras duas, & decoquo ad cocturam syrupi. Bra. Hic magis placet: quia semper simpliciores syropos fieri voluerim, Quippe facile est duos, aut tres simul iungere, & intentiones immutare: nullus est certus author, qui hos syropos inuenerit. Se. Propterea nos, magistrales appellamus. Bra. Utrosque parare poteris pro his medicis qui composito uti volunt, tamen apud nos eius usus rarus est.

SENE X.

Mlua Cydoniorum in hunc ordinem posita est.

Bra. Et ipsam inter syropos numerasti? Se. Numero, nam addita aqua, ut syrupus, potabilis fit: & non modo eius usus est ad roborandum ventriculum, hepar,

73

& omnia viscera, & ad vomitum sistendum, & fluxu uē
 tris aduersatur, Immo ēt concoquit materias, & præpa
 rat vias: & Auicena hanc cōpositionem syrupuz de co
 toneis appellat, quāuis Mesue syrupū de Cotoneis pri
 mo prosequatur, deinceps de Miua sermonem habeat,
 tñ cōis est per totam Italianam vsus, vt ea p syrupo de co
 toneis vtantur: & re vera mira compositio est ad robo
 randa membra: Et nisi Gulielmi autoritatē refugeres,
 tibi dicerem eum Authorē non appellare Miua, Sed
 syrupum de Cotoneis: præterea tibi Almanforis nonuz
 librum adducērem in libro Diuisionum in capi. de me
 dicinis solutiuis ventris, vbi inquit, Confectio Miuæ cō
 strictiue, quæ est syrupus de Cotoneis. Bra. Videris ex
 pharmacopola factus Dialēcticus, vbi probare Miua
 syrupū esse cōnaris, vel bibi, vt syrupi bibuntur: Hoc au
 tem non inficior, sed id tñ me mouebat, quod hoc vo
 cabulum Miua apud Mauritanos succum fructuū si
 gnicat adeo coctū, vt in formam Sapæ, vel Mellis de
 uenerit: In reliquis tecum sum Miua esse potabilem,
 esse concoquentē malos succos, Immo syrupum vere ef
 se, quia ex succo fit: Sed ne pigeat compositionem quā
 facis, aperire, & componendi modum. Se. Mesuem
 penitus sequor, propterea in hunc modum paro.

Recipe succi cydoniorum acetosoz lib. xx.

Vini boni antiqui. lib. x.

Misceo, & cū facilitate coquo, donec ei^o tertia pars cō
 sumpta sit, & p̄tinuo spumā aufero: deinde p̄colo, & resu
 dere p̄mitto donec clarescat: postea addo lib. sex boni
 mellis depurati, iterūq; bullio spumā semp auferens, &
 Alefanginas spēs in lineo p̄ano iūct^o hēo, quas i p̄dictū
 liquore suspēdo, sæpe strigēs atq; modice fricās, vt spēs
 vis facile exire possit, & Miua trāsire: Cū in spissiorē for
 mā redacta ē, & iam facta sit Miua, Ipsam Aromatizo,
 Tertiā partē drachmæ Musci addēs, & duas. 3. Galliæ.

Bra. Quæ sunt ista Alefanginæ spēs? Se. Hæ, q̄s h̄ sub

Recipe cinamomi) (scribā

Heil) añ. 3. ij.

Cariophyllorum	)	3.	ij.
Zinziberis	)		
Masticis	)	añ.	3. j. 5.
Croci	)	3.	ij.
Ligni aloes	)		
Macis	)	añ.	3. j. 5.

Omnia præter crocum terantur contritione crassa, & lineum pãnum colligentur. Bra. Tot res ponis in tua Miua? Se. Tot. Bra. Nunq̃; ea vtar in pfluuio alui a calida materia dependente: Illi autẽ pharmacopolæ mihi magis placent, qui simplicissimam parât, ex cydoniorum succo: vino, & Melle, vel zucharo: q̃a Multi ex zucharo faciunt, & non ex melle quãuis antiqui Græci Miua ex melle conficerent, quia zuchaz̃ ignorabant.

Se. Antiquiores igitur Miuam nouere? Bra. Nouere quidez & ab ipsis Mauriani acceperẽ: Sed alio noĩe eam vocant, & alia proportione p̃ficiunt: Nẽpe Paulus lib. vii. cap. xv. hydromalũ fieri docet in hũc fere modũ.

Accipe succi Malorum Cydoniorum mundorum contusorum. sextarios duos.

Mellis sextarios tres.

Aquæ sextarios sex.

Coquito despumans vsq; ad tertias. Vides Paulum vini loco, quod Mesue ponit, Aquam posuisse: Alio et modo parabant (vt Paulus refert) Nempe accipiebant Malorum cydoniorum concisoz̃ puroz̃ lib. v. In aquæ fontis sextarijs decem elixabant, donec oĩa essent vnuz̃ corpus: postea refrigerabant, & colabant: expresso autẽ cremore, Mala proijciebant, & aquam metientes, Mellis quantitatem dimidiã aquæ admiscebant, & rursus coquebant, assidue despumando, donec octaua pars euanescat decoquendo. Se. Tibi forte placeret vt in hũc modum pararem? Bra. Et mihi placeret, & alijs multis bonis viris, vt Miuam his simplicioribus modis conficerẽ: Si aut̃ pro alijs compositam illã, quæ magis calida, q̃ temperata est, parare volueris, facito: Nam vbi possum antiquos imitari, semper imitor. Se. Quid signi-

- 76 ficat id vocabulum Alefangine? Bra. Vocabulus est Mauritanum, & etiam corruptum, quo ipsi pulueres odoratos intelligunt: quibus cibaria adiuntur: ut sunt apud nos species ex pipere, cinamomo, Gariophyllis, Gígibere, atq; similibus: Tñ ad pulveres et usurpant, q vel actu vel virtute compositiones ingrediuntur: Hic puluis, quem Mesue in Miuam ponit, certe odoratus valde est, & Miuam tribuit, ut possit tanq; intinctus comedi. Se. Equidem verum est, nã re vera est optimus intinctus. Bra. Ego qñq; Miuam exhibeo his qui habent ventriculum debiliorem cum carnibus, sicut alij solent intinctus vti, quos Sapore vocant, nec respuunt ægri, & illis plurimum prodest. Sunt ne hi pulveres prædicti, illi qui Alefanginas pilulas ingrediuntur? Se. Sunt pro parte, Sed multa alia Aromata: & ventriculum roborantia pilulas ingrediuntur: ut videre licebit, cum de pilulis agemus: Libenter aut scirem quid sit Heil, nam recentes inquirunt esse speciem cardamomi quam non habemus, cuius loco cardamomum maius accipimus. Bra. Immo heil cardamomum maius vere est, si Serapionem capite. 64. de simplicium facultatibus considerabis, ubi inquit Sacolla. h. cardamomum, & cardamomum maius est heil: est aut apud Arabes verum cardamomum maius, id quod pharmacopolæ minus appellant, quia est granum magnus plura parva grana continens, propterea bene dicit Serapio sicut Isaac hebem Abraham quod habet cortices & capita sicuti Rosa, & sunt grana magna sicut Nabach, aut parva maiora, & intra ipsum sunt granula parva angulosa boni odoris pinguis puluerulenta. Se. Certe hæc grana angulosa nostrum cardamomum minus sunt. Bra. Sunt (ut dicitis) tñ est cardamomum maius Serapionis, quia ipse denominat a grano magno, in quo alia grana continentur: Scito aut aliquos pharmacopolas sicut Mesue, Miuam parare, quam ipse simplicem appellat, & non primam, sine speciebus, cuius compositio recipit succi cydoniorum lib. centum, & ponitur in vas lapideum mundum, & cum facilitate bulliunt, semper spumam auferre
- 77

do, vsq; ad consumptionem medietatis, deinde colat, & per tres horas residere dimittunt: postea addunt vini antiqui lib. lx. postea supra prunas coquunt, quousq; syrupi spissitudinem habeat: addenda aut est conueniens quantitas mellis: Nonnulli ex nostris pharmacopolis hanc Miuam ex zucharo, non autem ex melle faciunt: Alij ex melle: Alij præscriptam pro simplici faciunt, & non addunt pulueres, & ex zucharo faciunt: Alij ex melle: Alii faciunt (vt tu) cum speciebus: vt in hac compositione tanta diuersitas sit vt nullus fere eodẽ modo paret: Tñ Medici nec sciunt, nec aduertunt, vel animaduertere curat: Vnum vero hoc loco annotabis, quod dicit has Alefanginas species esse triturandas grosso modo ob eã rationem, quia cum in syrupos vires specierum aromaticarum ponuntur, non ita facile resoluntur: Hoc documentum & hic accipio, & ex compositione Melicrati, vt si confectioes aromatizari debent, pulueres necessario subtilissimi sint, propterea in Alefanginis pilulis pulueres subtilissimos faciet: fiunt aut a Serapione nonnulli syrupi de Cydoniis, & ab Auicena, qui ab his multũ differunt, Ideo omittantur: Suaderẽq; vt Pauli æginetæ compositionem sequeremur: quã pro ægris meis para: pro illis autem medicis, qui Barbaros sequi volunt ne dicã mendicis, tuam miuã para. Se. Ego illam Pauli pro omnibus parabo: nullus enim ex his inuenitur qui compositiones scire voluerint, sed tñ compositionum nomina addiscunt, Indicuntq; quid indicent ignorantes: Ne autem in hac Miua diu immoremur, ad alios syrupos flectamus.

S E N E X .

O Xymel simplex, & compositum sequuntur.
 Bra. Apud vos multa esse puto, sub hac voce Oxy, quæ acetum recipiunt. Se. Multa quidem sunt, quæ in nostra arte acetum recipiunt, sed tñ quatuor sunt, quæ ab ὄξος voce græca. i. aceto nenoiationem sumunt, & ab ea incipiunt. Bra. Hæc enumera, ni pigeat.
 Se. Oxy mel simplex, Oxy mel compositum, Oxyzachara, Oxy mel squilliticum. Bra. Ab Oxymelle simo

plici incipere oportet: nam potus antiquissimus est, quo
Hippocrates, & Galenus utebantur, pro expurgando
splene, & hepate: vt Galenus testatur, pro incidendis ma-
teriebus crassis, & glutinosis, & quæ multum inhærent:
nempe subtiliat, aperit, incidit, abstergit, & in ægritudinibus
longioribus plurimum valet: estq; antiquus syrupus.
Se. Hi syrupi mihi summe placent, qui aliquid antiquitatis
sapiunt: nã facile est illos emendare, si error incidere
rit, cū Græci authores nunc passim habeantur. Bra. Hip-
pocrates lib. iiii de Ratione victus in morbis acutis egre-
gie de Oxymelle pertractat, Inquiens in illis morbis. si
acutis potissime vtilē esse: nã sputū educit, & spūm faci-
liorē reddit: Notatq; Hippocrates & valde acidū & nō
valde acidū fieri posse, Si valde acidū sit, adstringit sputa,
& viscosiora reddit, & submergit, Iō hoc exhiberi nō lau-
dat: si autem exhibueris, Tepidū sit, & paulatim tribuas:
Si vero adeo acidum non fuerit, os & fauces humectat,
sputum euocat, sitim compescit: præcordiis, visceribus,
ceterisq; id genus partibus amicum est: quia mellis no-
xas prohibet, nam quod in melle biliosum est, reprimit,
& flatus discutit, & vrinam ciet: Post hæc ab Hippocra-
te eius noxæ ponuntur: Notatq; hoc in loco Hippocra-
tem, oxymeli ante sorbitiones, ieiunio, & noctu potandū
dare, quæ cōmunis est hora sumendi syrupos: Tñ & post
sorbitiones propinat: sed longo spatio, vt sorbitio iã co-
ccta sit. Se. Quid intelligis per sorbitionem apud Hip-
pocratem? Bra. Nihil aliud quã cibum, quem in mor-
bo acuto dabat, qui erat vel ptisana, vel cremor, vel ali-
quid simile, quod per modum potus sumebatur: quãuis
Galenus ipse tempus assignet, velitq; inter potum oxy-
mellis, & sorbitionem duas horas interponi satis esse, sed
& multa alia ab Hippocrate notantur, interquæ hoc p̄-
sertim animaduersione dignum est, Qñq; in toto mor-
bo nos vti oxymeli opus esse, ideo inquit, tunc cum pau-
co aceto parandum esse, quia cum multo aceto plures
offensiones facere potest: Quanta autē aceti quantitas
esse debeat ab Hippocrate regula habetur, Tatum aceti

recipere debet, vt gustati dūtaxat sensum moueat: vñ
etiam addam ex Hippocrate, eodem loco, his. s. magis
conferre, quibus amara bilis potius quā atra exuperat,
quia acetum atram bilem parit: Notatq; Oxymeli mu-
lieribus potius q̄; viris obesse: Rationem reddit, quia vte-
rum dolore cruciat. Se, Reperiturne apud Græcos mo-
dus conficiendi hunc syrupum? Bra. Immo reperitur:
Sed tu in primis quem modum sequaris edoceas.

Se. Nos Mesuem sequimur, qui in hunc modum cō-
ponit: appellat autem Secaniabi, vel Stangebim scđm
alios, vel squingebi, sed decipiuntur. Bra. Quicquid
fit de illis barbaris nominibus non curemus: Sat est, illa
nomina apud Mauritanos syrupum acetosum signifi-
care. Se. Mesue accipit Mellis boni partes duas, aceti
boni partem vnam, aquæ fontium claræ & dulcis partes
quatuor: Primo aut aquā & mel accipimus, & purifica-
mus semper expumando: postea acetum super additur
& ita ebulliendo expumamus, & hoc Oxymel simplex
nuncupatur. Bra. Et etiam ab aliquibus Græcis oxy-
meli simplex dicitur, quāuis absoluto vocabulo, cū oxy-
meli dicunt, hunc intelligant ad differentia oxymellis,
Scilitici & Iuliani: Latini appellant acetum mulsum:
Paulus capi. xi. li. vii. de hoc oxymeli tractat, cui cogno-
mentum est simplex: Compositionem facit ex acerrimi
aceti candidi xesta vna, aquæ xestis duabus, Mellis xe-
sta vna: Hæc simul decoquit, semper despumando ad
crassitudinem Mellis: Inter hos differentia ē, quia Pau-
lus magis aceti ponit, q̄; Mesue: Sunt enim apud Paulū
æquales partes mellis, & aceti, & duplum aquæ. sed Me-
sue duplum aquæ ad Mel ponit, & aceti minus q̄; Mel-
lis. Se. Quō deinceps parabo? Bra. Ego Paulum
imitandum suaderem. Tñ Dioscorides lib. iiii. alio mo-
do conficit, nempe recipit aceti sextarios quinque, Marini
salis pondo vnum, Mellis pondo decem, Aquæ hemi-
nas totidem: Mixtaq; simul omnia coquito, vsq; dum
decies inferbuerit: tum refrigerata omnia in dolia diffun-
dito: Sed hanc met compositionē Pli. lib. xiiii. capi. 17.

79

80

scribit, sed ipse genus aquæ ponit: quod enim Dioscori-
des generali vocabulo dicit Aquæ heminas decem, Pli-
nius dicit Aquæ pluviæ: In reliquis parua differentia
est: Hæc sunt Plinij verba loco præcitato ne desideres,
Oxymeli hoc vocarunt, Mellis decem libris, Aceti vete-
ris heminis quinq;, Salis marini libra, aquæ pluviæ sex-
tarijs quinq; sufferuefactis decies, mox elutriatis, atq; ita
inueteratis, sed & hoc, & hydromeli a Themisone sum-
mo authore damnabantur. Se. Tu ergo ne arguas Re-
centiores, nec de ipsis mireris, si diuersas cõpositiones se-
quuntur: cū & antiq; ipsi (vt in hac videre lz) in eadē re va-
rias cõpõnes hērent. Bra. Immo & Plin. aliū modum
Oxymelitis edocet capite. ij. lib. xxij. ex snia Dieuchis:
81 verba eius hæc sunt. Oxymel antiqui (vt Dieuches tra-
dit) hoc modo temperabant, Mellis minas decem, Ace-
ti veteris heminas quinq;, Salis marini pondo, Thym-
bræ Quadrantem, Aquæ marinæ sextarios quinq; pari-
ter coquebant decies deferuescente cortina, atq; ita dif-
fundebant, inueterabantq;: Sustulit totum id Asclepia-
des, coarguitq;: nam etiam in febribus dabant: profuis-
se tñ fatentur contra serpentes, quos Sepas vocant, & ꝑ
Meconium, ac viscum, & anginas calidum gargariza-
tum, & auribus, & oris, gutturisq; desiderijs. Hactenus
Plinius. Se. Quem ergo, In tāta varietate sequi oportet?
Bra. Certum est apud antiquos de eadem re com-
positiones varias fuisse, sed vnā pro maiori parte seque-
bantur. Se. Eia quam compositionē parabo? Bra. In
hac re quid sentiam audies. Antiq; Oxymeli vario mo-
do composuere, cum pauciori melle, cum pluri, cū acio-
ri, cum minus acri: vt ægritudo, quam curabant, exige-
bat: Quod ex Hippocrate præcitato loco manifestissi-
me colligitur, & ex Galeno. iij. lib. de sanitate tuenda, &
ex ipso Mesue, qui inq; Q ñq; augendam aceti dosim,
& ex Serapione, & Auicena, immo & ex tota Arabum
schola, a græcis authoribus accipiente. Se. Erit ergo
incerta componendi regula. Bra. Immo certissima,
qua gustum sequebantur: propterea Galenum audias
loco

loco præcitato de Oxymeli dicentem, Ita præparari de-
 bebent, cum melli optimo super carbones spumam abstuleris
 conijcies in ipsum Aceti tantum, vñ gustati, nec acidum nimis,
 nec dulce videbitur: ac denuo super prunas coqto, quoad
 plane vnitæ amboꝝ q̄litate sint: nec appeat gustanti ace-
 tum adhuc crudum, hinc ab igne depones, cumq; vti voles, aquam
 ei miscebis, ita nimis temperans ut vinum: Ergo qui bibet, si
 neq; de acore eius querit, nec dulcedine, assidue eorum utatur
 si in altero offendit, adiecto quod desiderat rursus id coques.
 Neq; n. eos probo, qui sub vna quapiam mensura id perficiunt, qui
 mihi si in his affecti vñt, qui bibentes omnes si in aqua vino mi-
 scere censerent, non aduertentes quibusdam qui vtiq; dilutioni insue-
 verunt, caput statim, si vel pusillo meracius hauserint, ten-
 tari: Quibusdam qui meraciori delectantur, stomachus, si diu-
 tius biberint, subverti: Cum igitur in vino tam familiari potio-
 ne ista incidant, multo sane magis in oxymelite, utpote
 quod vinum tum minus familiari, tum magis forti, ipsa sequi par est:
 Satis ergo sit, si ex sumentis gustu, non nostro, iudicium de modo
 facere, id esse sumentis naturæ convenientissimum oxymeli ra-
 tos, quod vtiq; est iucundissimum, proindeq; est utile: Contra ad-
 uersissimum esse, quod in iocundum. Galenus hætenus: ex quibus
 precipere potes, ex gustu est alieno oxymel parare. Se. Er-
 go nullam certam oxymelitis compositionem habebimus, quam
 seruare possimus? Bra. Idem Galenus (predictis verbis non
 obstantibus, quasdam compositiones docet, quæ pluribus conueniunt,
 sed hæc sunt prime mixtiones, quæ deinde secundum varios gustus
 immutare oportet: Ideo inquit ipsam tamen primam ipsorum mixtionem
 quo plurimis conueniat tale est oportet, vni aceti parti, Mellis
 a quo detracta sit spuma, duplum est miscendum: deinde am-
 bo in leni igni coquenda, donec eorum qualitas in vnum coie-
 rit: Ita enim nec acetum amplius crudum appebit: Cum aqua
 non statim ita facies oxymeli, Melli quadruplum optimæ
 Aquæ miscebis, dein coques modico igni, quoad spuma
 re desinat: ac malum quod mel multa egerit spumam, quo est
 diutius coqui debet: Optimum vero ut breuissimo tempore co-
 quitur, ita minimum spumæ euomit, vñ nec pari ei coctio-
 ni est opus: plurimum certe quartam partem eius quod ab initio

est inditū, amittit: post vero dimidio aceti adiecto rursus
coquendū, donec qualitātū oīno sit vnitas, nec acetū cru
dū ēt appeat: Post hæc aliā cōpositionē ponit Galenus
ingens. Cōficiť sane Oxymeli, ēt tribus statim ab initio
mixtis ad hūc modū, Aceti vni parti addit Mellis duplū
& aquæ quadruplū, atq; hæc ad tertiā ptē coquunt, vel
ēť quartā spuma interim detracta: Qd si valentius id fa
cere studes, tñdē inijcies aceti, q̄tū mellis. Se. Hic est
mod⁹, quē Mesue docuit. Bra. Certe is est, & ēť ille Pau
li: nam si mel, & acetum æqualia sint, est modus Pauli:
Si aut acetum sit minus, est modus Galeni, & Mesue.
Se. Igit hūc mesue modū parabimus? Bra. Hūc Me
sue p̄ficio, qa est Galeni mod⁹: Sed bonus medic⁹ adde
re acetū, qñ opus ē, d̄z. At qa multi sunt, q aquā & Mel
accipiūt, & vsq; ad p̄sumptionē fere aq̄ semp expuman
do ebullire faciūt, anteq; ponant acetū, p̄pea magis lau
do, vt in primis, s̄m Galeni Normā, mel despumet: po
stea aqua addat, & bulliant semp despumado, quousq;
sint duæ lib. aq̄ p̄sumptę, vel aliqd magis: postea addito
aceto itez bulliant, nō, vt dicit Gale. ad tertiā partem, vel
ad quartā: Sed quousq; syrupi formā habuerit, vt seruari
possit. Se. Nōvis ergo vt antiquos penitus sequamur?
Bra. Vbi melius inuētū sit, semp melius sequor: Vides
aut antiquos in hac re inuicē esse diuersos, sed melior for
ma, & ad p̄seruandū aptior, & q̄ plurib⁹ p̄sit, hæc est, quā
Galenus edocuit, & q̄; Mesue, Serapio, & Auicena secuti
sunt: nec ēť illa pauli p̄p̄gruit: Mod⁹ at̄ p̄ficiēdi, quē
diximus. s. ad cocturā syrupi, magis p̄ueniens ē q̄; ille Ga
leni vel Pauli. Se. Arabes igit ita surgijs afficiēdi non
sunt. Bra. Immo incōdiendis rebus, & in varijs cōposi
tionib⁹ maxime p̄stant: nec vnq; illuc duci potui, vt de
ipsis maledicerē: cū in multis & ipsi n̄ram artē iuuerint:
Illos tñ redarguo, q in gratiā Arabū, eos despiciūt q bo
nas l̄ras sectant: Nūc ad oxymeli cōpositū veniemus, si
in p̄mis me admonueris, an ex zucharo vel melle, hunc
syrupū p̄pares. Se. Semp ex melle, & hunc, & oxymel
cōpositū p̄ficimus: tñ non desunt, q ex zucharo parent.
Bra. Scio, & Hermolaus Barbarus voluit hoc appellari

Oxyzachar, quæuis alia res sit vocata Oxyzachara; de qua
 postterius dicem⁹: Nunc de oxymelle composito agendum est,
 Cuius descriptionem enarra. Se. Ego Mesue sequor, nam
 alij multi sunt, qui illud non sequuntur. Bra. Id scio. Tu
 descriptionem, quam sequeris, proponas. Se. Hæc est:

Recipe Corticum radicum Apij	)	
Fœniculi	)	añ. vnc. ij.
Seminis Anisi	)	
Apij	)	añ. vnc. j.
Fœniculi	)	

Munden cortices, & terant, & piciantur sup eas in vase
 lapideo positas Aceti boni antiq & albi lib. x. aquæ lib.
 xx. & dimittat p diem & noctem: deinde coquant, donec ei⁹
 tertia pars sumat: postea coles, & piciat sup ipsum mel,
 quod sit medietas eius, & coquant cum facilitate. Hæc Mesue,
 quem sequor. Bra. Tamen multi sunt, qui alio modo parant, nempe
 quinque radices accipiunt, & hoc modo ordinant.

Recipe Corticum Radicum Apij	)	
Fœniculi	)	
Petroselini	)	añ. vnc. ij.
Brusci	)	
Asparagi	)	
Seminum Apij	)	
Fœniculi	)	añ. vnc. j.

Prædictæ Radices cum seminibus in lib. xij. aq., & lib. i.
 aceti decoquant, quæque ad medietatem resoluant, aut pau-
 lo plus: deinde cum melle, quantum sufficit ad syrupi formam
 ebulliant: sed hic syrupus cum eodem quocunque radicibus cum aceto
 plurimum puenit, si ex zucchero factus est: Si autem absque ace-
 to fiat, cum illo de quocunque radicibus sine aceto puenit. Se. Au-
 diui quosdam, qui seminum loco. vnc. j. s. Radicum raphani ad-
 didere. Bra. Equidem nonnulli sunt, qui ita parant, sed potius
 in gratiam quorundam medicorum, quæ quod ita comiter parari possit,
 aut debeat: Alij et sunt, qui semina penitus derelinquunt.
 Se. Repis ne apud antiquos hic syrupus? Bra. Non, quod
 sciuerim: quæuis apud antiquos sub oxymellis nomine multæ
 compositiones inueniantur, Sicut est oxymel Iuliani, in quem

plura ingrediunt, Cuius meminit Galen^o ad Clauiconē
 in cura podagrę a bilioso humore factę, & Pau. lib. iii. ca
 pi. xiiij. Aderat & Oxymel Splenicū ad spleniticos opti
 mū, & oxymel ꝑ calculosis, quoꝝ cōpositionū Pau. lib.
 vii. capi. xi. meminit: Nos aut hęc duo solū ꝑdicta i vsu
 habemus: Optarim aut vt Splenicū paratū seruares, naz
 optima cōpositio ē ad spleneticos, & claua vehementer
 aperit. Se. Si cōpositionē edocueris, in tuā grām para
 bo. Bra. Hęc est, quā dicā, a Paulo ꝑcitato loco sūpta.

Recipe corticis Radicis capparit)

Scolopendrij)

Affari)

Ireos)

Florum iunci rotundi odorati)

Florum Cyperidis)

Anisi)

Cymini)

Fœniculi)

Acori,)

Frutus erices)

Foliorum Tamaricis)

Salicis)

Radicis Apij)

Dendro libani)

Scillę)

Aceti xesta vna

Mellis xestis tribus

Guttę Amoniaci Thymiamatis.

Præpara ad modum Scillitici, & da cochlearia duo.

Se. Multa simplicia enumerasti, q̄ an habeā & qd sint
 ignoro. Bra. Oia hęc partiz in examine enucleata, ꝑtā
 qñ parare volueris, edocebim^o: Interim oxymel Scilliti
 cū tractem^o, Sed hoc cōmodius fiet, si acetū scilliticū in ꝑ
 mis ꝑtractauerim^o. Se. Scire aut cupio de oxymelle cō
 posito, ad qd vtile sit. Bra. Ad oia, ad q̄ simplex, sꝫ ve
 hemētius, ad febres antiq̄s, bilē crassam, atq; pituitā atte
 nuat, & oēs obstructiōes, ꝑsertim vētriculi, lecoris, & sple
 nis aperit, vrinā mouet, calculosis ꝑdest: Qd ē Arabes

72
latentur: Sed tuū modū acetī Scillitici enarra. **Se.** Ego
Mesue p̄cise imitor, etenim scille cortices accipio, nec in-
trinsecas, nec extrinsecas, sed medias inter eas, q̄ incētro
sunt, & q̄ ī circūferētia, & acu simul cō suo linea, & .xl. die-
rū spacio in vmbra siccati p̄mitto: postea ligneo cultro ī
frusta cōminuo, & p̄ oī libra huius cōminutæ scillæ, ace-
tī boni lib. viii. inijcio, & in vas vitriatū arētī orificiū īpono
obturoq; & deīde p̄ alios .xl. dies soli expono: postea co-
lo: Itaq; acetū p̄paratū ē: Antiq; aut̄ parabat̄ ne hoc mō-
Bra. Paul. lib. vii. cap. xi. hoc mō p̄ficit, Accipe scillæ cā-
didæ ī minutas partes p̄cisæ, & dieb⁹. xl. in vmbra exicca-
tæ, & rursūm purgatæ, minas sex, acetī boni xestas. xii. op-
culato vase ponas sub solē p̄ dies. lx. q̄bus transactis Scil-
lam exp̄ssam abijce, & acetū excolatū in vas reponito.
Se. Inter hoc Pauli, & illud Mesue multa d̄ria non est.
Bra. Non eq̄dē: Alii ēt p̄ficiendi modi a Paulo edocen-
tur: nēpe aliq; Scillæ minā vnā in acetī xestis sex recipie-
bāt: Alii viridis Scillæ idē p̄odus in sex acetī minas p̄dūt
q̄d tñ cæteris acutius est. **Se.** Paulus mētione nō facit
q̄d mediū cortices sumi debeāt. **Bra.** Subintelligere opz
& a Dioscoride lib. iiii. aīaduertit, vbi hanc cōpositionē
scribēs inq̄t, Scilla, q̄ sit alba deligif, huius crude direptis
duris, & extrinsecus positis oib⁹, teneram medietatē per
minutas ptes recidūt, & filo suspēdūt ex interuallo, ne se-
p̄tingant segmēta p̄ dies. xl. ī vmbra, donec assiccenē: de-
īde cū arida erūt, in acetī optimi. xii. sextarios mergūt,
vt diebus septē patiaris esse sub sole ohturatis diligenter
vafis: post eū numez diez Scilla eximif, calcat, abiicif,
acetū ipsum eliquat, trāsfunditur, reponif. **Se.** Video
apud antiquos in tpe expōnis ad solē d̄riam esse: Cur at̄
medias cortices, & nō extremos accipiūt? **Bra.** Hoc nō
īmerito faciūt, qa sup̄ficiales ptes tū nimis siccæ sunt, tuz
ob solis ardorē & actionē venenosæ effectē sunt: ptes ve-
ro, q̄ apud cētrū sunt, humiditate nimia abūdant: Vnūq;
adde, nō esse recipiēdos cortices nimis crassos, nec nimis
subtilēs, sed scilla, quā sumis, mediocrē substantiā habere
oz: Tñ & Dioscorides alioz cōpositiones recenset: Nēpe

aliquo pondere Scillæ in sextarios aceti quodque demittunt: Nec
deerant, quod acerrimum acetum pararent, alio modo quod proficeret
suum acre Paulus: etenim repugnat tunicis cortices, & exar-
rescere non permittunt, statimque multas ac recentes alias
pari mensura coniiciunt in acetum: & initio. vii. mensis exi-
munt. Se. Hoc acerrimum esse dicitur, ut fere gustu tentari non
possit. Bra. Tamen eo antiquo utebantur. Se. Gaudeo cum vi-
derim & antiquos in suis compositionibus diuersos, ut nul-
lus inueniat quod eadem compositione eodem modo perfecta paret:
Recentes igitur reprehendendi non sunt, quoniam & hoc semper fuit
antiquorum vitium. Bra. Si tu antiquorum compositiones con-
templaberis, statim inuenies diuersitatem esse, quia compositio
efficacior, & minus efficax reddit: Quas diuersitates me-
dicus cognoscere dicitur, ne inefficaciori remedio utatur, quam ef-
ficaciori indigemus, & est prior: In Recentium autem composi-
tionibus diuersitas est in simplicibus, quam aliam intentionem phar-
maco tribuunt, & quam morbo potius priora est: Hoc est, quod va-
rias compositiones dano, non quia non nouerim antiquos et
per varietate ingeniorum & diuersarum aetatum compositiones imu-
tasse: Hoc. n. in nostra hac facultate usu venit, ut aliqui in quolibet
aetate nascentur, quod sibi arrogent: unde Plinius medicinam
artem Interpolatam appellat: hic (ut videantur potius quam sint) omnia
immutant, omnia peruertunt, adeo ut multis occasionem dederint
hanc artem inconstantissimam appellandi, quam nulla constantior,
firmiorue sit. Se. Succurrit ne tot affectibus, quot
Mesue enumerat, hoc acetum? Bra. Immo & pluribus quam
a Mesue dicantur: nam Plinius cap. ii. li. xxiii. Inueteratum magis
probari docet, & prodesse acescentibus cibis, nam gustatum poena
nam eam discutit: et prodesse his qui Ieiuni vomunt, nam callum fau-
cium facit, ac stomachi: odorem oris tollit: gingiuas adstri-
git: dentes firmat: colorem meliorem praestat: Tarditatem quoque
aurium gargarizatione purgat, & transitum auditus aperit: oculo-
rum aciem obiter exacuit: Comitialibus, Melancholicis, ver-
tiginosis, vuluorum stragulationibus, percussis, ac precipitatis, &
ob id sanguine congesto, neruis infirmis, renum vitijs pro quibus
vtilis, cauendum exulceratis, Adde a Dioscoride plura alla-
dici, quae a Plinio scripta sunt: sed in genere vehementer incidit.

Se. Quū apud Authores tot diuersitates inueniantur, quō p̄fecturus sum ego? Bra. Apud Latinos diuersitates solū in tpe sunt. Se. Fuere ne alii antiquiores Latini, q̄ p̄ter Pliniū de hoc aceto tractarēt? Bra. Columel. lib. xiii. cap. 34. Acetū Scilliticū, & eius cōpositionē edocet, p̄p̄ a Pli. differens, nisi in numero dieꝝ, quo insolatur: Palladius in Julio mēse capite octauo, d̄ hoc aceto agit & p̄parādi modū ostēdit: q̄ & ipse in diebꝝ insolatiōis differt. Se. Plinii locū non indicasti, quo hoc acetū parare docet. Bra. Et locū indicabimꝰ, & v̄ba afferemus: vt eius more p̄ficere possis: Locus est. xx. lib. cap. ix. Vbi de Scilla agit, inq̄ens, Scillaꝝ in medicina alba ē, q̄ masculꝰ foemina nigra: Scilla, q̄ candidissima fuerit, vtilissima erit huic aridis tunicis direptis, q̄d reliquū e viuo est, p̄sutum suspēdit lino modicis interuallis: Postea arida frustra in cadū aceti quā asprimi pendentia imergunt, ita ne vlla p̄te vas p̄tingant: hoc fit añ solstitiū diebus. xlviij. Gypso deinde oblitus cadus ponit sub tegulis totius diei solē accipiētibus: post eū numeꝝ dieꝝ tollit vas: Scilla eximit: acetū transfundit. Se. A Mesue non p̄p̄ differt, Is t̄m non est: hoc ē loco Plinius eius vires describit: inter q̄s h̄ mixꝝ dictu ponit, sed t̄m (inqt) vis est vt auidius haustus extinctæ aīe, momento aliquo sp̄em p̄beat. Se. Mirū dictu hoc est. Bra. Mixꝝ q̄dē, sed nō impossibile: nepe & n̄o tpe huius ḡnis ardentes aquæ parant, q̄ semimortuos p̄ aliq̄d t̄pis spaciū reuiuiscere faciūt. Se. Scio, & iā ego tuo noīe parauī. Bra. Alias parasti: Nunc vero vnā ab aliis diuersam parare incipies in ḡfam Illustris. & exceleñ. Herculis Ducis Ferrariæ quarti, Quē nobis Deus optimꝰ diu seruet: De qua mira plerūq; vidi, adeo vt tres guttæ, q̄nq; aliquē adeo reuiuiscere fecerint, q̄d dormui suæ opportuna disposuit, testatꝰ est, & triū dieꝝ spatio adhuc supuixit, q̄ debebat eadē hora mori: Nōnulli q̄ Carmelitę iudicarūt hanc cōpositionē eā esse, qua Cle mens. vii. Pōtifex maximꝰ vita fere destitutus, p̄ aliquot dies supuixit: Sed Deus optimus, q̄ gregē suū ab eo p̄store liberare voluit; huius aquæ vires p̄fregit: T̄n hæc cō

positio, quā faciemus, illa adhuc potētiōrū, quā pōtife
 haufisse dī. Se. Quidā Author n̄r, q̄ seruitor inscribit,
 alios quosdā modos acetū scilliticū parādī docet: at ego
 quez imitari debeam ignoro. Bra. Quū antiq̄ inter se
 dissidentes sint, & potissimū in tpe, quo insolat: p̄pea
 tua p̄suetudine te dimouere ne cirē, vt Mesuem seq̄ris,
 q̄ a gr̄cis, & latinis p̄p̄ euariat, & ī tpe insolandi. xl. diez
 spatū accipit, qd̄ tps, apud medicos in plurib⁹ criticū est:
 Scias aut̄ quē admodū mulieres n̄r̄e singulis annis oleū
 rosaceū parant, vt eo p̄ totū annū vtant̄ qn̄ opus erit, ita
 antiquori tpe q̄sq; acetū scilliticū p̄ vsu domus p̄ficiēbat,
 nec paulatim exhibere verebant̄ quousq; ad cyathū vnū
 & duos sumerent: sed de hoc aceto satis. Se. Igit̄ de oxy
 melle scillitico loquamur. Bra. Loquamur, postq; gr̄ci
 ci, Latini, & Arabes de aceto scillitico inter se differunt:
 Sed quo mō hoc Mel scilliticū paras? Se. Mesuem se
 quor, nepe accipio Mellis despumati lib. iiii. acetū scillitici
 lib. ii. Simul coquo cū facilitate semp̄ despumando, quo
 ad p̄fecta syrupi formā habuerit: Quo p̄fecto, ad medi
 cos vsus seruo, qn̄ materiæ valde frigidæ sunt, valde glu
 tinosæ, & tenaces, & quæ in locis sunt a q̄bus difficulter
 euellūtur: v3̄ ē ad vētriculi, capitis, & viscerū ægri tudines
 ad vesicæ mollificationē, & ad eructationē acetosam.
 Bra. Quō sine aqua p̄ficere potes? Se. Ego aquam
 non addo. Bra. Ego aut̄ addendā puto: vt postea semp̄
 despumando coquas: & hoc est, qd̄ Mesue dicit, & p̄fici
 tur decoctio eius, vt diximus in spēbus secaniabi: Ibi aut̄
 aquā ponit, Ideo iudico, qd̄ aque lib. iiii. iniicere debeas:
 Nā sicut in secaniabi de radicibus aqua est duplū acetū,
 ita hic aqua duplū acetū esse d3̄, ē aqua in simplici seca
 niabi acetū in maiori copia superat, sed qd̄ dixi satis est:
 semp̄ aut̄ ob p̄fectiorem cocturā aquā iniicere, & ob eaz
 causam q̄ dicit Mesue in oxymelle simplici. Se. Dein
 cept̄ semp̄ ita agā: Antiquores aut̄ de hoc Oxymelle scilli
 tico tractarūt ne? Bra. De hoc nunquā, sed Paul⁹ ægi
 meta lib. vii. cap. xi. alterius oxymelitos scillitici meminit
 qd̄ in tua officina p̄fectū voluerim, Appellabiturq; oxy

Melli scilliticū cōpositum. Se. Elūs compositionem
ni pigeat edoce. Bra. Hæc est, quam dicam.

Recipe Interaneorum mollium Scillæ. lib. .ij

Aceti acrioris albi.) xestas. xv.

Piperis)

Petroselini macedonicici) añ. vnc. ij.

Dauci cretici) Foeniculi)

Ameos) Semi cymini)

Anisi) Laserpitij)

Nardi gallice) Zinziberis) añ. vnc. ij.

Libyftici) añ. semissē Pyretri)

Affari) Hissopi cretici)

Cardamomi) Costi)

Spicæ nardi) Pulegij)

Amomi) Mētæ viridis, fasciculū. j.

Rha pontici) Rutæ viridis, tenerioris

caules. v. Mellis attici xestā. j. Hepsema

tis. i. sapæ. xestas. ij. Apij viridis. fasciculū. j.

Interanea Scillæ candida ꝑcisa conijce in acetū, & ꝑ
dies septem sub ardentissimo canis æstu macerari finito,
Deinde scillā subleuans, arida qdē iā ꝑcisa viridia vero in
tegra aceto insere, & post. vii. dies rursū oīa extrahens,
aceto imitte Mel cū hepsemate: Quibꝰ decoctis vsq; ad
crassitudinem in vasculo vitreo recōde. Hæc est Pauli cō
positio, qua (inqt) vel ante prandiū ꝑpinationis loco vti
debemus vel post cibū veluti in salsamento. Se. Hæc
terte magna cōpositio est: Mesue & ipse s̄m Democritū
Scilliticū Oxymel parare docet, sed cū isto nihil hz, oīno
sum ipsum paraturus, sed opus erit, qd̄ simplicia qdam
edoceas. Bra. Libenter fiet. Se. Nunc de Oxyszacha
ra sermo fiat. Bra. Hermolaus Barbarus Oxymel sim
plex, Si cū zucharo fiat, & non cū melle oxysachar voca
ri inqt, & re vera. i. suū ꝑpriū nomen: sed alia cōpositio ē
quā vos Pharmacopolæ ꝑ Oxysachar paratis, & corru
pto vocabulo Oxyszachara dicitis. Se. Est cōpositio Ni
colai, q̄ recipit tres res, acetū, succū granatoꝝ & zucharū.
Bra. Ego qnq; ex solo aceto parari iubeo, qnq; ex solo

granatorū succo, quāq; ex vino Omphacio, quāq; ex limo-
num, vel narantiorū vocatorū succo, ut sumentū puenit:
Nicolaus per hūc ordinem suum Oxyfachar fieri iubet,
ut recipiant zuchari. lib. j. Succū malorū granatorū vnc.
viii. Aceti vnc. iiii. ponant ad ignē in vase stāno circūli-
nito, & bulliat semper spatula agitando, donec ad quan-
titatē zuchari vel fere deueniat. Bra. Est potus suavis,
q̄ febriū tertianarū inflāmationes sedat: q̄ bilē in ventricu-
lo purgat, qui ē plurimū aperit: Et Oxyfachar loco oxy-
mellis tutius uti poteris, quā rōne mellis ita nocere non
potest, ut oxymel facit, Quippe certus sum si Hippocra-
tes & Galenus zucharū nouissent, Oxyfachar cōponēdū
voluissent, minori dispendio, q̄ oxymel. Se. Gaudeo
quoties apud nos aliqua esse inuenio, q̄ antiquioribus il-
lis recondita, & occulta fuere. Bra. Certū est oīa nō no-
uisse antiquos, In multis tñ diligentiaz habuere: In vno
aut in Oxyfachar te attentuz faciam, qd̄ zucharū nō cla-
rifies. Se. Ita semp paro. Bra. Bene ē. SENE X.

88 **M**EL violatū p̄siderandū p̄ter miseramus. Bra. De
Millo agendū erat, qn̄ de syrupo violato, & infusione
violaz loquebamur: ut aut de ipso perfecte loquamur,
quibus utaris edoceas. Se. Ego i mea officina Mel vio-
latū, & zucharū violatū habeo: Zucharū violatū eodem
mō paro, quo Rosatū, vnicuiq; libe zuchari vnc. iiii. vio-
laz. i. floz violaz exhibens: Etiam Mel violatū ex infu-
sione eodē modo p̄ficio, sicut Mel rosatū ex infusioe ro-
saz, quia ex infusione violaz & Melle, Mel violatū pa-
ro. Bra. De violato zucharo errare non potes, qa a Me
sue perfectā normam habes, & ab eodē de violato melle
ē regulam habes, quia vel fit colatū, vel non colatum, si
quidem colatū fiat, Melle regulā tribuit, Duaz violarū
partes sint, & sex mellis, ut ē in Zucharo facis: Tñ huius
mellis rarus vsus est: Si vero colatū facias, vnus est mod⁹
cū infusione violaz, de quo superius egisti: Alius est mo-
dus ex puro violaz succo: Tertius est modus, q̄ mihi sū-
me placet a Nicolao factus, ut in. x. lib. albissimi & puris-
simi mellis despumati (sm Nicolaū, sm nos aut Mel ad

auri inclinēt) ponatur succi Recentium violarū lib. j. cū igni apposita sunt, adde violarū recētū cultro incisarū. lib. iij. & bulliāt semp miscēdo, ad p̄sumptionē succi. Se. Qñ q̄; solebam hoc modo parare. Bra. Siccitati pectoris, & lenta febre affectis plurimū conuenit. SENE X.

PAucissima inter Syrupos p̄siderāda v̄nr, Si qd sit, Diamorū est. Bra. An inter Syrupos Diamorū numerari debeat, nec ne, In dubio est, tū quia Mesue inter genera Loch (vt eius vocabulo vtar) numerauit, tū quia Syrupi more non bibitur, Sed de hac re digladiari nō liceat, modo compositionem ipsam cognoscamus: Quod genus Diamorum paras? Se. Quod omnes alij, Illud scilicet quod a Nicolao edocetur, Qui in hunc modū p̄ficit.

Recipe morum celsi, lib. 5. Mellis lib. 5.
Morum bati lib. j. Sapæ vnc. iij.

Ita ē p̄ficio, Sumo succū Mororū cū Melle & Sapa in vase æreo stāno circūlito, & suauiter decoquo: cū aut̄ an coctū sit cognoscere volo, gutā supra marmor pono, & si inhereat, coctū est: adeo aut̄ inhæreat, vt si digito tangas, resiliat, tunc coctū est: hoc viso p̄colo, & in vase stanno circūlito vsui reseruo. Bra. V̄sus eius magnus est in palati excoriatiōibus, qñ vna deciderit, & mā aliqua implet, vbi in gula ardor persentitur, aut feruor qdaz ingens: In principio ē synanches plurimū v3: Sed Mesue aliam cōpositionē h3, quā Diamorū appellat, in ea distinctiōe vbi de lochi tractat, quā ē plures faciūt, & q̄; ad oēs gutturis & vna apostemata valere dicit, & ad oēm p̄focationem.

Recipe succi Mororū dulcium)
Mororum de sceni) añ. lib. j. 5.
Rob)
Mellis) añ. lib. j.

Coquant cū facilitate vsq; ad Mellis spissitudinem, & serua, Appellaturq; simplex Diamorū: Sūt aut̄ q cū maior necessitas ingruit, Addunt,

Aluminis,)
Myrrhæ) añ. partes equales
Crocī)
Succi Agrestæ)

SE. Ego nunquam hæc, vel addidi, vel addere vidi.
 Bra. Ego aut in Diamoro quæque, & hæc, & alia (vt opus
 est) addo. Sed vnū admoneo, Mesuem huic cōpositioni
 hæc addidisse, q̄ a Galeno addunt. vj. lib. de cōpōne me-
 dicamētoꝝ s̄z loca; q̄ liber a Barbaris Miamir nūcupat,
 & quæuis eadē p̄cise a Galeno i hanc cōpositionē nō inij-
 ciant, tñ eandē intentionē seq̄t, eo. n. loco Duas Diamo-
 ri cōpositiones describit, quaz̄ altera Andromachi, alte-
 ra ipsi Galeni ē, Galenus docet nos puro succo vti dēre
 Phlegmone incipiente, & ego eo vtor, quū recētia mora
 i sua arbore p̄dēt, alio. n. tpe cū desunt mora, eoꝝ succo
 melle mixtus seruat, tñ sine melle vehementius repellit.
 Qd̄ in phlegmonū p̄ncipijs q̄ritur: post p̄ncipium, q̄a si-
 mul & repellere, & resoluerē indigemus, tūc cū melle cō-
 uenit: Tñ Galenus in p̄ncipio simul cū succo, quæque Rhū
 i. sumachiū dictū miscebat, quæque omphaciū, quod deficiem-
 tibus, Rosaz̄ flores sumebat, aut siccas rosas, aut balau-
 stiū, aut Gallā, aut Thus, aut hypocistida, aut succū lentī-
 sci, aut (vt breuibus expediat) aliqd̄ adstringēs, qd̄ viz re-
 pellēdi hēat: Et hæc ē in p̄ncipio oīum phlegmonū itē-
 tio repellere: post p̄ncipiū ad cōcoquēdū Myrrha & cro-
 cus addunt: postq̄ coctio facta sit, iniiciendū ē aliqd̄ di-
 scutiens, vt nitꝝ, aphronitrū, sulphur, vel organū, vel pu-
 legiū, vel Thymum, vel aliquid simile. Se. Quomo-
 do parabat Galenus suū Diamoz̄. Bra. Hoc modo.
 Recipe Mellis. lib. j. Succi Moroz̄ rubi. lib. v.

Croci	)	añ. 3. j. 5.
Myrrhæ	)	
Omphacij		3. j.

Hic modus Diamori a Paulo ægineta lib. vij. cap. 14.
 Diamoz̄ cōpositum appellat, quod a Galeni Diamoz̄
 in aliquibus & in simpliciu ponderibus differt: Est aut Pau-
 90 li Diamori compositi descriptio ea quæ subsequitur.
 Recipe mororum succi cotylas sex coquas ad strigmen-
 ti balneorum crassitudinem.

Croci contriti	denarium. j.	Omphacij	denariū. j.
Myrrhæ,	denarios. ij.	Schisti lapidis	Triobolū

Mellis Cotylam vnā. Decoquito quousq; crassi-
 tudinē induat. Se. Si Paulus Diamor̄ cōpositus hoc
 appellat, necesse est, qđ simplex pri^o edocuerit. Bra. Im-
 mo id egit: nā eodē loco duo Diamori simplicis ḡna po-
 nit, alte^r ex moror̄ succi sextarijs tribus, qbus antea de-
 coctis ad p̄sumptionē tertiæ partis, iniice Mellis sextariū
 vnū, & denuo ad Mellis spissitudinē decoqto: alte^r ex
 succo Moror̄ batino^r. i. ex rubis nascentiū facit, qđ pri-
 mo adstringentius est: p̄pea & Galenus vel ex moris cel-
 si, vel rubi p̄ficat: Sed ex rubi moris magis laudat. Se. In-
 tā ampla autho^r discordia qđ agendū mihi ē? Bra. Lau-
 darē ego, vt duo hæc Diamori simplicis ḡna, q̄ a Paulo
 fiūt seruare: nā post p̄mū, sc̄do vteremur: Si deinde ve-
 hemētiori repercussione indigeremus, Repellētia, vt Ga-
 lenus facit, addemus: qñ resolutione opus erit, resoluētia
 iniiciemus: Hi aut̄ Authores Sapa nō ponūt, q̄ in hac cō-
 positione mihi sūme displicet, q̄uis & a Serapione, & a
 multis alijs addat. Se. Cū ēt Hali. x. lib. eius practicæ
 aliā cōpositionē huius Diamori sequat, & aliā Mesue in
 capite de Squantia, quem ego imitari debeo? Bra. Si
 duas Pauli simplices cōpositiones hēre non vis, simplex
 Diamor̄ ex Moris celsi, vel Moris batini^s p̄ficito, qđ so-
 lū hēas: Medici vero p̄ ægro^r necessitate, s̄m varia mor-
 bo^r t̄pa addent: Si aut̄ (vt officina tua copiosior sit) Dia-
 mor̄ cōpositū hēre studeas, Illud ex Galeno p̄aductū,
 magis q̄ id ex Paulo parato. Se. Cū Nicolai Diamor̄
 Sapa recipiat, estne idē modus apud oēs tū antigores
 tū Recentes, parandi Sapa? Bra. Rē discutiendaz mo-
 ues, q̄ magni momenti est in n̄ra arte: Sed postea quā in
 hāc arenā descēdimus, oīa cū recētiū, tū antiquo^r volu-
 mina euoluemus, quoad tibi p̄ pte satisfactū eē cogno-
 scamus, & hoc tanto libētius agem⁹, q̄a Sapa vnū est ex
 his, q̄ simpliciū examine tua icuria omīssa sunt: Ab Ara-
 bibus aut̄ initiū sumam⁹: Cū in Arabū: & Mauritano^r
 cōpositionibus Rob, vel Robub, simplici vocabulo iue-
 neris, Sapa intelligere opz: & hoc p̄petuo, nā id vocabu-
 tū succū significat, Sapa Ḥo per excellentiā succ⁹ appel-

latur, quia vna excellens res est, quæ succū delectabilissi-
mū facit. Se. Vinū igitur erit Robus. Bra. Duo exigū-
tur, vt aliqđ sit Robus, vnū, qđ sit succus, aliud, qđ sit in-
spissatus ad formā mellis: In alijs succis ad Sapa ipsam
exemplū sumimus, qñ de eorū inspissatione tractam⁹, fiat
ad formā Rob, vel Robus. i. ad formā Sape: Ois ergo in-
spissatus succus Robus dī, sed p excellētiam Sapa sim-
plici vocabulo Robus vocat⁹: vt autē hęc sit Robus, op⁹
est in p̄mis, qđ succus defecat⁹ sit, deinde p solis, aut ignis
calorē tm̄ inspisset, vt sine corruptiōe longo tpe seruari
possit: vnde Ferrariēses mulieres p duos, & tres annos sa-
pam integrā seruant. Antiq̄ duo gñā Sapæ, imo tria ha-
bebant, p varias cocturas distincta: vnū gen⁹ erat, quod
ebulliendo, ad tertiā partē resoluebāt: aliud ad dimidiū:
92 p̄mū a Græcis σείπιος, ἢ εἴψμα. i. Sireū vel hepsēma, Latī-
ni sapa; vocant: s̄m Defrutū dī: hoc Pli. lib. xiiii. cap. ix.
docet, Ingens, Nā Sireū, qđ alij hepsēma, nri sapa ap-
pellant, Ingenij, nō naturæ opus est, musto vsq; ad tertiā
partē mēsuræ decocto: quod vbi factū ad dimidiū est, de-
frutū vocamus: oia in adulteriū mellis excogitata: Et lib.
23. cap. ij. inqt, vino cognata res sapa ē, vino decocto, do-
nec tertia pars supersit: ex albo hoc melius. Se. Igitur ex tri-
bus partibus duas resoluebāt in Sapa? Bra. Ita ē. Se.
Ego autē Pliniū intelligebā qđ tm̄ tertia pars resolveret⁹,
& due relinquerent⁹. Bra. Ille nō est Plinij sensus, qđ
ostēdit cū ex hoc capi. ij. lib. 23. vbi inqt, decocto donec
tertia pars supersit, si qđ superest tertia ps, iudiciuz est, qđ
aliæ duæ ptes euanere: Immo & illud ex illo loco non
capitis lib. 14. colligi pōt, vbi inqt, Musto vsq; ad tertiā
ptē mēsuræ decocto: sed q̄ hęc verba non magis id si-
gnificant, q̄ qđ sola tertia ps resoluator, p̄ea id qđ seq̄
ostendit, qđ duæ partes resolui debēt, & vna superesse: Seq̄-
tur autē quod vbi sc̄m ad dimidiū est, Defrutū vocamus
ac si dicat, Sapa est quoties, adeo resoluit vt tertia pars su-
perfit: at in hac resolutionē qñ ad dimidiū puenit, defru-
tū vocam⁹: cū vero vsq; ad resolutionē duarū partiū trāsi-
tus sit, est Sapa, vel Hepsēma, ab Hippocrate Hepsēton

Vocatur: Nonius aut dicit suo tpe sapa vocata esse Mel-
 laciū, forte q̄a Mel recipiebat, vt nōnullæ ex n̄ris mulie-
 ribus faciūt: vel q̄a loco mellis vtebant: Cui⁹ dulcedinē
 repr̄sentat: Est & tertiū genus, q̄d fit ex resolutione vn̄ius p-
 tis ex trib⁹, & caloenū appellabat. Se. Q̄d n̄ræ mulie-
 res singulis annis parāt, quō appellari d̄z, Aut i quo ḡne
 ponendū est? Bra. Non est defrutū, neq; Sapa, neq; Ca-
 loenū, q̄a ex q̄nq; partibus quatuor resoluūt: forte q̄a vi-
 na n̄ra Ferrariensia adeo potētia non sunt, ex q̄nq; n. si-
 tulis adeo bulliunt, ut una tm̄ relinquant: Quæ aut me-
 liorē & suauiorē sapa parare uolunt, uuas bene maturas
 deligunt, & pinsunt: aliter nō est suauis sapa, & quā faci-
 le putrescit: ut aut q̄dā acor e sapa adimat, mulieres n̄ræ
 cydonia iniiciunt, ut simul bulliant: Si Cydonijs carerent,
 poma alterius ḡnis, mō dulcia sint, accipiūt: Decipiunt
 aut Recentēs, q̄ uolunt hoc Tertiū gen⁹ sapæ dici carenū
 q̄a tertia parte careat: Immo illius sn̄iæ fuit Isidorus: at
 res aliter est: nā calenus d̄r a Caleno oppido, & Caleno
 monte, q̄ distat. 14. millibus passuū plus minus a capua
 capite & p̄maria olim Capaniæ urbe: Nunc oppidis Fer-
 rariæ p̄pinqs uix s̄ilis est: Distatq; Calenus mons a Sessa
 nunc urbe, non sinuessa, quatuor millibus passuū plus,
 minus: In caleno aut monte nūc nec oppidi uestigia ex-
 tant: Hac hyeme ea loca uisitaui, qm̄ ab antiqs cele-
 brata sunt, cū illustriss. Princeps & patron⁹ meus Hercu-
 les Estensis Dux Ferrariæ quartus Neapolí ad Carolum
 v. Imperatorē pficisceret, Ad calenum mōtē eq̄taui⁹,
 uina calena bibimus, q̄ suauissima sunt: p̄pea Horatius
 uolens Mæcenatē allicere ex uino, ut secū in Cœna sit li-
 bro. i. Carminum. Ode. ij. Inqt, Prælo domitam caleno,
 Tu bibes uuam: & Iuuenalis. Molle calenū porrectura
 uiro. Se. Uuaz̄ igit̄ ḡna, magis & minus Sapam coq̄
 faciunt? Bra. Ita ē, q̄a calena uina ut sapæ p̄fectionē
 & formaz enanciscerent, solū indigebant resolutionē uni⁹
 partis ex tribus: N̄ra aut uina indigent resolutione qua-
 tuor partiū ex q̄nq; Immo & ex Caleno mōtē phalerna
 uina, nigra dulcia & spumantia ueniūt: nūc is locus, idē

93

94

nomē seruat, nā incolæ appellāt li saluorni. Se. Possēt
ne hēri v̄lis regula sine hac mēsurā? Bra. Possēt & hęc
fit: Q̄ d̄cūq; genus v̄x, aut musti accepis, adeo bulliat,
vt mellis formā acqrat. Se. Si græci in Diamoro Sapa
nō ponūt, miror, q̄ Arabes, & Recētes inijcerint: Nescio
q; v̄n ortū habuerit: Idq; dubiū mihi v̄r de re ipsa nūq̄
Sapa in his gutturis affectibus, in q̄bus Diamorū puenit
p̄sertim in p̄ncipio Sapa pueniat. Bra. Rē arduā mo-
ues, in qua nō ita facile r̄ndere possūm⁹: Nēpe Græci au-
thores nōnulli in gargarismatibus & oris collutionib⁹, &
ad inflāmatas Ginguas Sapa vtunt: Aetius. n. capi. xx.
lib. viii. de inflāmatis ḡgiuis tractās: Primo Asininū lac
in ore detinēdū esse p̄monuerat: postea addit, & hoc q̄
ex vino ad tertiā vsq; mēsuræ partē decocto apparat, q̄
Sapā dicim⁹, Itēq; Hepsēma: & capite. § I. eiusdē. 8. lib.
Idē Aetius vbi ea ponit, q̄ his q̄ in arterijs patiunt cōue-
niunt, & de arteriaz pharmacis loq̄tur, inter alia Sapā ex-
hibet, q̄ Sireū quoq; & Hepsēma appellat: a vino autēz
abstinēdū monet: & capite § 2. vbi de asperitate & sup̄p̄-
sa voce tractat q̄n e pectore educere op⁹ ē, Mel & Sapā
addit: Paul⁹ et Aegineta, vbi d̄ Raucedinis, Arteriarū ue-
curatiōe loq̄t, Sireo. i. Sapa utit: Trallianus et lib. ij. cap.
iij. De destillatiōe tenuis materiæ a capite in asperā arte-
riā loquēs, ex defruto, & Sapa cōpōnes facit, vbi de Dia-
codione sermonē fecerat: ex his forte, & s̄ilibus Arabes,
& Recētes in p̄ncipio phlegmonū gutturis, Sapa vtunt,
& eo p̄sertim q̄ Dioscorides lib. v. vbi de vino passo, &
p̄tropo disputat, Inq̄t, Itē q̄ mulso decocto fit, & Sireū
ab alijs hepsēma: & Sapa d̄r: Si nigra euadāt, piguia, co-
piosi q; alimēti erūt: Si alba tenuiora: Si heluola, variata
q; mediā vim v̄triusq; naturæ ferēt: oībus t̄n vis adstrin-
gēdi, p̄tinēdi q; adiūcta: Arterie lāguidos ic̄t⁹ recreat. Ex
his hēs s̄m Dioscoridē, Sapā viz restringēdi hēre, & ex cō-
sequēti repcutiendi: p̄pa ad inflāmationes gutturis ī p̄n-
cipio valere sumi pōt: Sed his oībus Hippocrates oppo-
sit⁹ esse v̄r, q̄ in. ij. lib. de rōne victus inq̄t: Defrutū calefa-
cit, madefacit, & subducit: calefacit, q̄ vinosum est: ma-
defacit,

defacit, quoniam nutrit: subducit qđ dulce est: vnde fm
 Hippocratē colligere potes in haz inflātionum initijs
 Sapa exhiberi non posse: ppea (salua semp Dioscoridis
 pace) in pncipio inflātionū aspere arteriæ, aut partiū
 oris, ego nunq; vterer Sapa. Se. Quid dixit Dioscori-
 des? Bra. Esse adstringētis naturę: Qđ si sit, in pncipijs
 puenit: Nēpe ab oibus antiquorib⁹ medicis, & ab ipsa rō
 ne aīaduertit in pncipijs repellētib⁹ nos vti dēre: postea
 resoluentibus, deniq; mitigātibus: qđ bis aut ter a Paulo
 ægineta lib. iij. capi. 26. edocef, & ab Aetio locis p̄citatis:
 quos si p̄teplemur, in pncipijs Sapa nō vtiť: Ab Alexan-
 dro Tralliano li. ij. ca. iij. A Galeno in. vi. de cōpōne me-
 dicamētoꝝ p loca. Se. Sapa qñ fieri d̄z? Bra. Qñ vug
 sunt exquisite mature: q̄uis Pli. lib. 14. cap. 21. dicat, Ipsa
 quoq; Defruta, ac Sapas, cū sit cælū sine luna, hoc ē in Si-
 deriseius coitu, neq; alio die coq iubēt. Præterea plūbeis
 vasis nō æreis, nucibus iuglādibus additis: eas. n. fumū ex-
 cipere. Nřæ aut mulieres poma cydonia: aut alia, si hæc
 defint, iniiciūt. Idē Pli. lib. 18. cap. 31. de tpibus vindemię
 loquēs inqt, hoc. s. ips, & Defrutū coquēdi, silēte luna no-
 ctu, aut si interdiu, plena: Quę a Ferrariēsis mulierib⁹
 nunq; obseruant. Se. Igit sine Sapa Diamoz parabo?
 Bra. Sine Sapa: Quippe Græci authores sine Sapa cō-
 ficiunt, & Alexāder Trallianus lib. j. cap. 41. vbi Anginę
 p̄fidia scribit, Diamori simplicis & cōpositi p̄fectiōes edo-
 cet. Se. Quę sunt hæc? Bra. Pro simplici Diamoro
 p̄ficiēdo recipit Succimoroꝝ sextarios qnq; decoqto, do-
 nec Mellis liqdi crassitudinē p̄hat: Deinde Mellis sexta-
 riū vnū adijcito, & itez coqto, donec Mellis dēfitatē obti-
 neat. Se. Quō facit suū cōpositū Alexāder? Bra. Nūc

Recipe Succimoroꝝ sextariū vnū (dicemus.

Croci) Denarium pondo duum.

Myrrhæ)

Omphacij tosti & in puluerē redacti denarij pōdo vni⁹.

Aluminis Denarium pondo duum.

Mellis Sextarium dimidiatum.

Succus moroꝝ p horā arefcat: Inde igni admotus par-

Epiffior reddat: Mel aut iniectū ad tertias decocto, & ubi
gelascere coeperit, pulueres quoq; iniice: & sicubi incidat
vſus, vt ere. Se. Tñ hoc cōpoſito in pncipio vtī non de
bemus, Bra. Non eqdē, Immo ipſemet Trallianus ubi
ſimplex Diamor̄ deſcribit, hoc obſeruādū monet, vt ε' ω' ε'
τ' η' ς α' ρ' χ' η' ς .i. in pncipio adhibeant̄ q̄ repmendi vim hñt
ε' ω' ι' τ' η' ς α' ι' μ' η' ς .i. in ſūmo vigore q̄ dīgerēdi, ε' ω' ι' τ' η' ς ω' ε'
ρ' α' ι' μ' η' ς .i. in declinatione, q̄ leniēdi phlegmonē, mitigādī
q; facultate p̄dita ſunt: Immo Paulus ægineta p̄citat̄is lo
cis Mel in pncipio miſcēdū eſſe non vult, ſed in augmen
to ſolū: Adim^o aut nos mel, vt diu ſeruet̄: aliter breuī cor
rūperet̄ & diu ſeruari non poſſet. Se. Cū in ſimplicium
examine Mora p̄termiſerimus, ab re non erit, ea hoc loco
tractare. Bra. Id libēter faciā a Recētib^o initiū ſumens:
nā ex his in antiquā hær̄ rez̄ cognitionē veniem^o: Ap̄
nos duo Moror̄ gñā reperiūt̄ur ex colorib^o diſtincta, Al
bū, & Nigrū: De Albo moro nihil apud Theophrastum,
Dioscoridez, Pliniū, Catonē, Palladiū, Columellam, aut
aliū ex antiquorib^o, q̄ de re ruſtica, aut plantis locuti ſunt,
Se. O rē mirā, quā audio: Igit̄ antiq̄ albū mor̄ ignora
rūt? Bra. Ita v̄r. Se. Tñ Sericū hēbant, Bra. Hēbāt
& Bōbices, Sed nigro Morovtebant̄, & ſuos bōbices iſto
paſcebāt: & ſi hi vermes nigro Morovtebant̄, Sericū pul
chrius, ſplēdidiusq; fit. Se. Fieri pōt̄ qd̄ antiquor̄ aliq̄s
de Albo moro locutus nō fit? Res ē, q̄ mihi fere ip̄oſſibi
lis dictū v̄r. Bra. Nullus, p̄ter Ouidiū Albū mor̄, vel a
longe deſcripſit. Se. Non poſſuz nō valde mirari de an
tiquorib^o, & p̄ſerti de Plinio oīum ſagaciſſimo. Bra. For
te Pli. albū mor̄ p̄terijt, qm̄ a Theophrasto eius mentio
nulla fit, quē in plantaz̄ h̄iſtoria adeo imitat̄, vt eius Si
mia vere dici poſſit. Se. Nec illud dici pōt̄, hos viros iō
albū mor̄ omiſſiſſe, q̄a arbor notiffima eſſet, qm̄ de valde
notiorib^o h̄iſtoriā ſcripſere: & de vilioribus, & huius arbo
ris foliū ad paſcēdos vermes mollius ē, q̄ Mori nigræ fo
liū, & nūc tota Italia folijs huius albæ mori vt̄it̄: S3 quo
loco, & ad qd̄ p̄poſitū de alba Morovmonē h3 Ouidi^o?
Bra. Eſt in .iiii. lib. Metamor. Vbi Thyſbes & Pyrami in

Tolentes amores describit: Quippe locū quēdam statuerūt, in quē ambo puenirēt: locus autē erat notissima morus, sub qua alter alter expectare debebat: Ne autē Catmina q̄ras, hęc sunt q̄ dicā, Ne ue sit errandū lato spatian tibus aruo, Cōueniāt ad busta Nini, lateantq; sub vmbra Arboris, Arbor ibi niueis vberima pomis Ardua Morus erat gelido p̄termina fonti, Immo Ouidij snia vī, qđ oīa Mora p̄us alba fuerint: Deinde ob Pyrami & Thysbes sāguinē, nigra effecta sint: Ideo deinceps cū seipsum perimit Pyramus, in hūc modum canit. Quoq; erat accinctus, demisit in ilia ferrum, Nec mora feruenti moriens e vulnere traxit, Et iacuit resupinus humo. cruor emicat alte, Nō aliter q̄; cū vitiato fistula plūbo Scindit, & tenui stridēte foramine, lōgas E iaculat aquas, atq; ictib⁹ aera rūpit. Arborei foet⁹ aspgine cædis, in atria Vertitur faciē, Madefactaq; sanguine radix Purpureo tinxit pendētia Mora colore. Se. Hęc mihi vnr̄ anilia fabulamenta, q̄ hyeme apud ignē puerulis recitātur. Bra. Fabulamēta vnr̄, sed q̄ sub tegmine philosophiæ mysteria tegunt: & q̄ pnt saltē testimoniū reddere apud Romanos Mora alba extitisse: Nā deinceps cū Thysbe se perimit, Deos rogat: vt arbor suæ cædis testis sit: & sicuti Pyrami sanguine tincta erat, et sui ipsius sanguine nigra: p̄pea canit Ouidi⁹. Vota tñ tetigere Deos, tetigere parētes, Nā color ī pomo est vbi pmaturuit ater. Se. His nugis omissis, ad rē nostrā redeamus. Bra. Apud antiquos authores alba mora nō extant, Sed nigra solū, q̄ Sycaminea appellabant, & Sycomora. i. egyptia ficus, & mora rubi: Sycomorū nō hēmus. Se. Arbor illa p̄cera, q̄ nūc Ferrariæ passim viret, q̄; vulgus Sycomorū appellat, nō ē ergo Sycomorus? Bra. Nō eqdē: ē tñ Sycomorus p̄cera arbor, sed ficui similis, q̄ fructū moro maiorē, & ficu minorē gignit, dulcē, suauē, & q̄ granula nō hēat vt morū. Se. Igit̄ Sycomoro caremus. Bra. Caremus, iō p̄termittat: extant apud nos Mora nigra, q̄ vulgo celsi mora vocant: putant Recētes ob arboris celsitudinē celsi mora nūcupata esse, Sz apud antiquos absoluto vocabulo Mora dnr̄, & cū mo

ra dñr, hæc intelligūt, q̄ ē appellānt Sycamina: q̄uis hæc
nomina attica non sint, vt Gale. lib. ij. de Alimentoꝝ fa-
cultatibus docet: Sed (vt inqt) qb̄ plz Atticismus, his nō
plz Medicæ artis veritas: Ab Arabib⁹ hæc Mora, q̄ a Re-
cētibus Celsi mora dñr, Tut vocant, vt ex Serapione ca-
pi. 132. de Simpliciu medicamētoꝝ facultatibus colligere
13: eo aut loco Galenū adducit: Sunt igif hæc mora, q̄ su-
pra arbores p̄ceras nascūtur, & q̄bus in mēse maij & Iu-
nij vescimur, & q̄ aduersari stomacho: & facile corrupi
Discori. & Gale. dñt, ea quæ ab antiqs absoluto vocabu-
lo mora dñr: Sūt p̄terea Mora bati, q̄bus Galenus & pau-
lus ad cōponēdū Diamoꝝ libenti⁹ vtunt: In rubo nascū-
tur multū differēte Callo, ab Hippocrate Maratha nūcu-
panf, Sed Hermolaus Hippocratē emēdat, vt legenduz
nō sit μαρθα αρω βατου. i. Maratha a bato, Sed μωρα τα
αρω βατου. i. Mora a bato. i. Rubo: Nos aut tria Moroz
ḡna in humilibus plantis nascētia cognoscimus vnū su-
pra Rubū, aliud supra Ideū rubū, Tertiū qd̄ vulgo Mo-
ra cāpagnola appellamus, inter cāpos nascit & iter arua
humilis arbuscula spinosa folia tñ rubi: & eiusdeꝝ generis
moz duoz, triū, quatuor, aut ad sūmū qnq; acinoꝝ fert.
Se. P̄ntne hæc ad certa genera & cōmuniora noīa du-
ci? Bra. Duo sunt latina noīa, q̄bus hæc oīa signantur,
Rubus & Sētis: Plinius hoc nomē Rubus scribit, & eovti-
tur: Columella hoc noīe Sētis vtif: vt apud Latinos hæc
duo noīa ḡnalia sint, Rubus: & Sētis: sed apud Græcos
ḡnale nomē est βάτος: Propterea cū apud Galenū, aut
alium authore græcū legimus μωρα του βατου, hæc itel-
ligimus: Sed nostri his vocabulis oīas addūt, qd̄ & græci
prius fecere: nā apud Latinos oīes sunt. Rubus caninus,
Rubus Ideus, Rubus terrestris, vel Sētis canis, vel cani-
nus, sētis humilis, vel terrestris, Sētis Ideus: Græci aut
hnt cynosbatō, baton Ideū, Chamæbaton. Se. Nōdū
edocuiſti, qd̄ essent hæc mora apud nos. Bra. Nunc id
agem⁹. Mora, q̄ in spinis sunt supra rubos In senticetis, &
pro tuendis nr̄is aruis a beluis, & hoībus, absolute Mora
rubi dñr, vel Mora sētis, vel Mora sētis canis, vel Mo-

99

100

rabati, vel batina. Se. Hæc cognosco: & his vtor in Dia-
 moro. Bra. Dioscorides dicit nūcupari Mora vaticana
 ab Arabibus Suleich dñr, vt Serapio testis est, capi. 124.
 sui libri de Simpliciu medicamentoꝝ facultatibus, p̄serti
 si ipsum Galeno p̄feras, eo loco, quo de Rubo sermonez
 hz: Adest & apud nos ī foueis q̄ agros disternāt, & alie
 nos greges arcēt genus quoddā rubi breues spinas hñs &
 tenellas, Ipsaq; arbuscula tenella ē, & flexibilis, hoc gen^o
 Rubus Ideus nūcupat. Se. Putabā in Ida mōte solū
 nasci. Bra. Non dñ Idæus qa solū in Ida monte nascat
 sed ob magnā copiā, q̄ ibi viret: tñ & in Ferrariēsis bus sen-
 ticetis Idæi rubi pullulant. Se. Nos Moris Idæi rubi, &
 Rubi canis indiscriminatim vtimur: Dic aut̄ q̄ sunt apd
 antiquos illa Mora parua valde nigra, q̄ in aruis nascū-
 tur: & multū adstrigētia sunt? Bra. A græcis arbuscula il-
 la Χαμαιβάτος Chamæbatos .i. humilis Rubus, vel ter-
 restris rubus, vel sentis humilis nūcupat: hoc est genus
 illud rubi, qd̄ facit mora apud nos cāpagnola appellata,
 q̄ nigra sunt parua, & ad summū qnq; granula coacerua-
 ta hñt, de quo rubo Theophrastus. iij. de plātaꝝ historia
 meminīt, cū inqt. εἴ τι δὲ καὶ τοῦ βάτου πλείω γενή μεγε-
 συν δὲ ἔχουσιν διπφορὰν, οἷο δ' ἄλλο οὐρθοφικῆς καὶ υἱασ ἔχων.
 σ δὲ ἐπιτήρ γῆς, καὶ εὐθύς κατω νέων. καὶ ὅταν συναπτι-
 τι γῆ, ριζοῦμενος πάλιν δ' ὕδ' ἡ καλοῦσι τινες Χαμαιβάτον
 σ δὲ κυνοβάτος καρπὸν ὑπερυθρον ἔχει, καὶ παρὰ πλῆσιον
 τῶ τοις ροιας φύλλω. εἴσι δὲ δένδρου καὶ θάμνου μεταξύ καὶ
 παρόμοιον ταις ροιας, τὸ δὲ φύλλον ἀγνώδες. Quem si
 interptari velimus hæc dicit. Amplius aut̄ & Rubi plura
 gñā maximā habētia dñiam, qd̄ hic qdē rectus, & in altā
 tudinē se hz ille aut̄ in terrā & deorsum inclinans; & statiz
 cū terrā attingit, itez radicē facit, quē nōnulli Chamæba-
 ton .i. humilē rubū appellant: Ille aut̄, quē cynosbatō. .i.
 canis rubū vocant fructū hz rubentē similē illi punicæ. .i.
 sifem cytino punicæ, Est aut̄ medius inter fruticē & arborē,
 & punicæ. sifis, folio amerinæ, hæc Theophrastus. Se.
 Mibi vī Theophrastū voluisse nīm Rubū caninū in al-
 tū ærugi. Bra. Id qdē absolute non dicit, Sed ad alterū
 cōparatione facta, q̄ humilis & terrestis appellat, Ideo dñ

xit ipsum esse mediū inter fruticez & arborem. Se. Ex
Theophrasto solū duo Rubi gña sumi vñr, canin⁹ & ter
restris: tñ adest & Rub⁹ absoluto. Bra. Apd Dioscoridē
tria gña Bati. i. Rubi, vel sentis tñ inueniūtur, Cynosba
tos, de quo in. j. lib. quē Serapio capi. 125. Set appellat, &
Batos absolute, & Batos Idæus, de qb⁹. iij. lib. tractat: Sz
Batos absolute. i. rub⁹, & Rub⁹ Idæus nō differūt nisi spi
nis, & loci abūdātia, Ideo apud Dioscoridē solū duo rubi
gña iueniūtur, Cynosbatos, & Batos, Vñ & Gale. de duo
bus solū tractat, de Bato. vj. li. de simpliciū medica. facul
ta. & de Cynosbato. vii. lib. Paulus & Aetius eūdē ordinē
seruant, nā de Bato & Cynosbato duob⁹ locis tractant, &
de Rubo Idæo nusq; tanq; de eo q nō est distinctus a ru
bo nisi p teneritudinē, & spinas: Immo & Pli. solū de Cy
nosbato & rubo differit, q;uis lib. 24. cap. 14. dicat Cyno
sbaton hēre foliū vestigio hoīs file, & Idæū Rubū tñ in
Ida nasci, cū tñ apd nos sit, & eoloco multa rubi gña enu
meret, q re x̄a a Theophrasto, Dioscoride, Gale. & aliis
distinctæ plantaz spēs ponant. Se. Ignoro adhuc, qd
p hūc tuū inordinatū discursum inferre velis. Bra. Hoc
inferre intēdebā, Theophrastū, Diosco. & alios Græcos s̄
bi ipsis p̄sentire, & esse tñ duo rubi gña. s. rubus absolute
vel rubus terrestris, vel rubus humilis, & Cynosbatos. i. ru
bus caninus, q duo gña tñ enumerant: nā rubus Idæ⁹
saltē viribus a rubo humili non differt, nec de illo Galen⁹
Paulus, aut Aeti⁹ tanq; de re distincta tractant: Nec ipe
dit, qd Theophrast⁹ v̄r sentire tria esse rubi gña, humilem
magnū. i. canī rubū, & Mediū: qa ad duo reducūtur. Im
mo, & Gale. in. ij. lib. de Alimē. faculta. solū de duplici ru
bi fructu differit, primo de rubo, postea de rubo canino:
de rubo inqt, Rubi fructū nrates hoies a bato, batinū vo
cant, & deniq; addit, Oia porro quę ex Mori succo medi
camēta cōponunt, ex huius liquore parata efficaciorē
virtutē acqrunt: postea de rubo canis tractat ingens Ca
nis rubi fructus lōge adstringētior rubi fructu existit, ideo
q; ventri supprimendo accōmodatior: Rustici frequenter
hunc existant tenui alimonia, vocātq; Cynosbaton. i. ca

nis rubum. Vt ergo in hac re finem faciamus, & deniq; re-
 ceptui canamus, Scito id gen^o sentis aut rubi, qđ Chamæ-
 batos. i. humilis rubus a Theophrasto vocat, a Dioscori-
 de, Galeno, Paulo, Aetio absolute Baton dici, a Plinio ru-
 bū, a Columella Sentē: Est at id qđ Mora cāpestria a no-
 bis vocata gignit, q̄ inter cāpos nascūtur, & cū vindemia
 maturescūt, nigraq; sūt dulcia, & ad sūmū. v. aut. vj. gra-
 nula hñtia. Se. Illa sunt, qbus p̄ Bati moris i Diamoro
 pficiēdo vtimur. Bra. Illa pueniūt, & sumi debēt: Illud
 aut qđ a Theophrasto dī Cynosbatos. i. rubus canis ves-
 sentis canis, ē ille met Rubus, de quo Dioscori. Gale. Pau-
 lus: & Aetius agūt, & est ille qui apud nos dī Roueda, q̄
 in Ferrariē sib^o foueis passim inuenit, ad arcē das beluas
 & furaces hoies a cāpis, facitq; mora ad oliuē magnitudi-
 nē: In Ferrariensi solo infiniti hui^o gn̄is rubi inueniūtur.
 Se. Nouimus, sed qđ est rubus Idæus? Bra. Considera
 Ferrariēsis agri Senticeta, Rubos inuenies q̄ puas spinas
 hēant, raras, & q̄ magis tenelli sint, & eorū mora magis ru-
 bra sūt. Se. Frequēter vidim^o siles rubos, imo & sine spi-
 nis iuenimus. Bra. Hic ē Idæus rub^o, q̄ in multis Italicis
 ptib^o, p̄sertim p̄ Apēninū sine spinis viret: Rustici Medio-
 lanēses hui^o rubi Idēi moris libēter vescūtur, nec spinas hz-
 ita in Montib^o Mediolano p̄pingorib^o nascit: Hęc mo-
 ra ab Incolis Nā poni p̄po gentis vocabulo appellat.
 Hęc de Moris tibi dicenda videbant: nisi in mentē venis-
 set Seruiū p̄ fragra, Mora q̄ in herbis nascunt̄ iterptari In
 Damoetæ & Corydonis altercatiōe cū Poeta canit. Qui
 legitis flores, & humi nascētia fragra. Si qđē terrestria mo-
 ra itelligit Serui^o, certe decept^o ē: At si intelligit v̄a fragra
 q̄ in Triphyllo nascunt̄, ipse aut̄ appellet mora in herbis
 nascentia ob similitudinē, q̄ fragra cū moris hñt, Seruio ad-
 stipulamur: Nēpe multa sunt, q̄ cū Moris affinitatē hñt
 & ex sūba granulosa & acinosa cōposita sunt. Se. Quæ
 sunt apđ Auicēnā Mora de sceni, q̄ ipse amara eē fatef?
 Bra. Ea ne intelligis, de qb^o tractat lib. 2. capi. 5. oz? Se. Ea
 itelligo. Bra. Alias qđ eēnt dubitauī, ob id qđ dicit, Amara
 at, qđ noīat Moz d̄ sceni: nulla at̄ mora amara iuenim^o

ideo putabā in Auicennę patria mora aliqua amara esse
sed postea aduertimus, nihil aliud esse morę de Sceni,
q̄; id qđ nos vocamus Morę celsi: Morū autē, qđ ipse ap-
pellat Alfir sedu, & qđ dicit fm Semicā sic^o currere, ē Sy-
comorus, quē Latini ægyptiā ficū vocāt: p̄pea Auicēna
dicit magis loquēdū esse de Moro de Sceni, q̄; de Alfir
sedu, vñ pprietates, quas ponit de Moro d̄ Sceni, oēs sūt
pprietates Mori celsi, vel Mori absolute Dioscoridis. Se.
Aliqui p̄ Mora de Sceni, bati mora intelligunt, Alij mora
cynosbati. Bra. Hi mire decipiūtur, quia de Rubo capi-
te. 579. & simul de Rubo, & rubo canis p̄tractat: Iō apđ
ipsum nihil aliud intelligo, q̄; qđ Alfir sedu Sycomor^o sit,
& Morū de Sceni, Dioscoridis morę sit, qđ vos celsi morę
vocatis: Nec moueor, qđ legatur esse amara, qā interps̄ er-
rauit, & debuit interpretari acidū: Id apparet ex hoc, qđ de
eius Rob tractare volēs, dicit esse acetosum &c. Se. Nō
possum non credere qđ dicitis, quoad ab alio melius edo-
cear: Sed vnū est, in quo de Plinio miror, qđ dicat Cynos-
batō hēre foliū vestigio hoīs file. Bra. Alias & ego ad-
miratus sum: sed postea admirari desij, multa folia p̄side-
rans, quæ similitudinē Soleæ hēre vñr: Theophrastus dicit
hēre folia αϑου: Hermolaus Barbarus legendum putat
αϑου δεξ, i. humani vestigij forma, qā & hoc mō visus est
Plinius interpretatus esse Theophrastū, & eā lectionem ha-
buisse. Se. Miror ēt cur lib. 24. cap. 14. Plinius dicat cy-
nosbatō ferre vuā nigrā, in cui^o acimo neruū h3, vñ Neu-
rospastos d̄r. Bra. In hac re si p̄ neruū lanā itelligat Plī-
nius vez̄ dicit, aut duritiē quādaz in medio: Si qđ aliud
qđ sit nescimus, nisi cū Hermolao dicamus deceptuz esse
Pliniū in Cynosbato, qā Smilax aspera. i. hedera cilissa,
vuas mō labruscæ h3, tñ vt Dioscorides inqt, ab aliquibus
cynosbatos d̄r, vt in hoc vocabulo Cynosbatos decipia-
tur: Sed potius arbitror p̄ neruū lanā, aut duritiā quādaz
p̄ vuā Morę ipsum Pliniū intelligere: nā Smilax vuā ni-
grā nō h3, sed rubrā, & pulchro rubore insignitā. Se. Plī-
nius ēt velle v̄r apud Græcos Rhānū rubi speciem esse.
Bra. Ita sentit Plī. tñ nullū Authorem vidi (qđ sciam)

104

105

qui Rhānum, aut Iytium speciem bati poneret: forte quā
 p̄pinque nascūtur, iō Pli. Ad Rubi genus deduxit: Nūc
 breuibus receptui canamus, quū ab Authoribus mora la
 rina absolute dñr, mora intelligas, q̄ vulgo cāpagnola ap
 pellamus. Se. Sēper illa accipio. Bra. Tñ alij sunt, q̄
 illa nō accipiūt, sed ea q̄ dumetis supra cynosbatos. i. ru
 bos caninos nascūtur. Se. Quæ est horū dñia? Bra.
 Quia rubi canini morū magis adstringit q̄; humilis rubi.
 Scitoq; alba mora p̄ infitionē fieri supra populū albam:
 Ideo nouū inuentū esse, Quare non mix, si de illo anti
 quiores non meminere.

S E N E X .

Vereor, ne Rob nucū, qđ Diamoz seq̄batur, de tā lō
 ga mora p̄queraf: lō his omissis, ipsum p̄teplemur,
 qđ Diacarydiō a Græcis dñr. Bra. *διακάρυον*, non Diaca
 rydion dici dñ: In hac aut cōpositiōe quē seq̄ris? Se. Me
 sue sequor, q̄; uis & Hali, & Serapio, in sp̄ibus Rob, eadē
 cōpositionez faciant. Bra. Quō aut paras? Se. Hoc
 mō h̄; Mesue Recipe succi exteriorū corticū nucū In die
 bus canicularibus. lib. iij. Decoq; ipsum decoctiōe vna:
 Deinde adde Mellis: lib. ij. & decoq; donec incrassetur, &
 fiat sicut Mel: Hæc ē p̄ma cōpositio, q̄ a Mesue p̄ficitur:
 Bra. Alias nūc p̄sequaris. Se. Mesue i hoc Rob nucū
 quatuor intētiones ponit: Prima ē, Si hoc medicamē pue
 ris exhibeaf, aut mulieribus, aut humidis nā, nihil aliud
 addit, q̄; qđ simpliciter dcm̄ est: Scđa intētio, qñ morbus
 est in p̄ncipio, opus est stiptica imiscere: vt sunt rosē & ba
 laustia: Tertia intētio, qñ morbus est in statu, opus ē cro
 cū: & myrrhā cōmiscere: Quarta intētio, qñ morbus i de
 clinatione ē, Baurach, & Sal hamoniac⁹ addēda sunt: In
 his intētionib⁹ Græcos imitat: Hæc. n. cōpositio illis ex
 hibet, qbus a capite ad pectus, & cānā pulmonis mā acu
 ta & subtilis defluit, q̄ qñq; eadē die suffocat, aut absces
 sum facit, q̄ breui perimit: pp hoc Græci duas cōpositiōes
 parāt: Alterā Dianucis, simplicis, Alterā Dianucis cōposi
 ti: Videoq; Mesue hāc suā cōpōnē ab Alexadro Trallia
 no accepisse: In Mellis aut q̄; titate differūt, qa ex nucib⁹
 cōpositionē facit, Sicut et Diamoz fecerat: tñ coquendi

106

107

modo considerato, in eadem fere quantitatem veniunt,
qa in mense augusti Nuces accipit, & exteriores cortices
detrahit, q̄ in mortario p̄tūdīt & exp̄mit magmate p̄iecto:
succū mediocriter decoq̄t, & pauxillū mellis addit, vt in
cōpōne Diamor̄; & deniq; ad mellis p̄sistentiā elixat: In
Diamoro aut̄ accipit succi moror̄ sextarios. v. & ad mellis
ligdi p̄sistentiā coq̄tur: postea sextariū. j. mellis addit, & ad
spissitudinē mellis coq̄t: Ita in cōpōne ex nucibus fiat, su-
manē. v. sextaria succi putaminis exterioris nucis, & bulli-
ant ad spissitudinē mellis ligdi: postea addat̄ sextariū. j.
mellis, & ad p̄sistentiā mellis deducat̄: Postea Trallianus
ea addit, q̄ nos putam⁹ Mesue ad v̄bū accepisse, Inq̄t. nō
infantib⁹, & mulieribus, & in p̄ncipijs, sine aliquo addito
esse exhibendū: In sūmo aut̄ vigore addendā esse Myr-
rhā: In morbi v̄o declinatiōe sulphura & nit̄ addit: Me-
sue t̄n differt; qa in p̄ncipio rosas, & Balaustia cōmiscet:
Alexāder aut̄ nihil: Paulus aut̄ Duplex Diacaryon facit,
simplex & cōpositū: simplex idē fere est cū illo Alexādr̄
& Mesue: Nēpe recipit succi p̄tusi corticis nucū viridiū co-
tylas q̄nq; Mellis cotylāvnā, & coquat̄ ad Diamet̄. j. ad-
p̄ueniens corp⁹, qd̄ est ad spissitudinē mellis mellis. Se-
Cōpositū nūc tractem⁹. Bra. Cōpositū qd̄ docet pau-
lus, & de cōposito seorsuz scribit, qd̄ nihil aliud est. q̄ sim-
plex, cui ea q̄ a Mesue accepta sūt addit, & cōpositū vo-
cat: Nēpe inq̄t Paul⁹ ab initio qd̄ statim, & in vigore, in-
oris inflammatiōib⁹ miscere op̄z croci, & aluminis vniuscui-
iusq; denariū. j. Myrrhæ denarios. ij. In declinatione aut̄
pp̄ dissipationē Nitri denariū. j. Sulphuris t̄ndē p̄dictor̄
q̄tū cū succi, tū mellis. Se. Mihi nō pl̄z, In p̄ncipio cro-
cū cōmiscere. Bra. Nec mihi, p̄pea arbitratus sum, Pau-
lū hoc mō intelligendū esse, Ab initio qd̄ statim op⁹ est
vti Sīplici Dianuce, postea sequat̄ & i vigore miscere op̄z
Croci & aluminis vniuscuiusq; denariū. j. & h̄ in p̄ncipio
nō ponat̄: S̄z Alexādro p̄cors i p̄ncipio simplex def: A-
lia in alijs t̄pib⁹ addant̄, tūcq; a Paulo lib. vij. cap. xii. Dia-
caryon cōpositū appellat̄: De Diacaryo ēt Galen⁹ diffu-
se lib. vi. de cōponen. pharmacis fm̄ loca agit: Immo Ga-

genus huius cōponis intrentor fuit, Nullus autē ip̄ ea vsus
 est: His autē omissis, alios syrupos psequamur. Se. Nul
 lus syrupus est a p̄dictis diuersus; quē in officinis hēam⁹, nī
 si medicus aliq̄s p̄ticularis vnū sibi finxerit, & p̄ se parari
 iubeat. Bra. De his nihil ad nos, q̄ppe institutū nob̄ erat
 eos syrupos tm̄, p̄seq, q̄ & Ferrariæ, & p̄ totā Italiā in cōi
 vsu sunt: Si qs autē vnū sibi fingant, eo vtaf, & illū, vt sibi
 v̄, examinet, Si cōponendi canones bñ didicerit. Se. So
 lebamus & in officinis Rob de Ribes seruare, nūc autē nō
 habemus, nec eo vtimur. Bra. Et null⁹ est Ferrariæ q̄ ha
 beat, Venetijs autē multi sunt q̄ Ribē seruāt: Tñ apud Au
 thores qd̄ sit incertū est: Nēpe apud Theophrastuz, Dio
 scoridē, Galenū, Oribasiū, Paulū, Aetiū q̄rēs iuenite nō
 potui: Minus apud Catonē inueni, Varronē, Pliniū, Pal
 ladiū. Columellā: Soli Arabes de h̄ succo, & d̄ ipsa herba
 vel frutice locuti sūt. Nā Serapio ca. 241. de Ribes tractās
 solos Mauritanos refert, & nullos græcos: Assuet⁹ autē est,
 quū græci de aliq̄ re loquūtur, ipsos p̄mo adducere, quoz
 nō nullū græcū adducit, est Arabū inuentū, & res sua p̄
 pria: Ribē autē s̄m Isaac eben Abrahā describit, plantā eē
 q̄ hēat capolos recentes, rubros ad viriditatē tendētes, &
 h̄z folia magna, lata, rotūda, viridia, & h̄z grana, quoz sa
 por est dulcis cū acetositate, & ipsa est frigida & sicca i. ij.
 gra. & signū sup̄ hoc ē acetositas eius, & stipticitas: oēsq̄
 authores, quos Serapio adducit inq̄t frigidā & sicca eē i
 ij. gra. Auicēna v̄o in. ij. gra. dicit. Venetias quendā suc
 cū ferūt, quē dōt esse Ribē, deferūt autē Alexādria Aegy
 pti, Inquientes ex Damasco prius Alexandriam allatum
 esse, & quod in Syria ingens copia nascatur: Alij ex Cora
 sceni deferri tradiderunt. Vt autē de re ipsa agamus: Scito
 Arbusculam quandam ex varijs Apennini locis ad nos
 cōportari, q̄ ribem appellant, & nunc in multis locis Fer
 rariæ habetur: & in multis hortis viret: folium vitis habet
 sed minus incisum, & paruos racemos facit, qui qñ ma
 turantur, rubri fiunt, & saporem acidum habent, adeo vt
 ego putem in secundo gradu in frigidare & exicare, Et
 etiam is succus qui Alexandria Venetias affertur (meo

iudicio) in secundo gradu potius quam in tertio frigidus & sic-
cus est: Iō Serapioni potius quam Auicennae credimus: Quod
autem nos Ribes vocamus, & nunc Ferrariæ, & Murani Vene-
tiarum aliquibus locis, & Patauij, & Bononiæ viret, Maurita-
narum Ribes esse non potest, quia inquit suum Ribes lata folia ha-
bere, magna, rotunda, viridia, Sed folia apud nos vocati Ri-
bes, rotunda non sunt, nec multum viridia, sed ad figuram folio-
rum vitis accedunt: Adde nunc Ribes potius inter vinas nume-
rari debere: Rasis autem in Almasore Ribes inter fructus compu-
tat, & fructum esse iudicauit: At quia Serapio, Capolos recen-
tes rubros ad viriditatem tendentes habere dicit, & aliqui per capo-
los racemos intelligunt, ideo in hoc, cum nostro vocato Ribes simi-
litudinem habere videtur: Sed video Serapionem de Ribes loqui tam-
quam de re sibi incerta, & solum aliorum sententias sequi: Ideo quod sit ex
ipso bene exprimi non potest: Ex alijs vero Authoribus adhuc
minus, quia nullus est alius, qui Ribes pingat: Genuensis solus
Arabes quendam Authorem citat, qui de Ribes hoc modo loquitur. Est
planta hinc stipitem rubeum, ad viriditatem declinans, tenax, cuius
sapor est dulcis acetositate mixtus, folia rotunda, viridia, &
magna, cuius granum petas de Corasceni, acidi saporis, de
quo fit Rob. Hæc ille Arabs, quem Genuensis citauit, cuius
nomen est Alhauj, ut hinc habeas, & hunc Authorem inter fru-
ctus connumerare: Hoc admonere volui, quia multi sunt, qui
succum ex quodam herba esse dant, Immo Gulielmus Placenti-
nus Ribes, acetosam herbam esse iudicauit, in eo deceptus, quia
Mesue dicit, quod Rob herbe acetose est in virtute eius.
Se. Nunc igitur Ribes, quem in hortis habemus, Arabum Ribes
non erit. Bra. Non erit. Se. Nec Ribes apud Græcos, aut
Latinos reperit. Bra. Nec istud (quod sciam). Se. Quid est
ergo, quod per Ribes habemus? Bra. Intelligisne hunc, quem A-
lexandria Venetias deseruit, vel illum, qui ex Apennino petit?
Se. Vtrumque. Bra. De eo Ribes, quem habent Veneti, ex Sy-
ria Damascum, Damasco Alexandria, Alexandria Venetias
comportatum, nihil aliud tibi dicam, quam quod supra ex Serapione
& halauj dictum est: De eo vero, qui ex Apennino affert, apud
Antiquos quod sit ignoro, in viribus tamen peruenire arbitror, quia
sapor manifeste ostendit frigidum & siccum esse, & est opatio

nes: quare ad idem valet hic noster Ribes, ad quæ Damascenus, Damascenus. n. (vt Auicēna inqt) Acetositas citri, & omphacij vires hz: Qd & Serapio fm Abē Mesuaī restat: Mesue ēt dicit esse in virtute herbæ acetosæ, Vnde p Ribe, citri succo, Omphacio, succo herbæ acetosæ, aut nro vocato Ribe, q in Apēnino viret, vti possumus. Se. Ad quæ v3? Bra. Ad ingentē calorē, & Sites ingētes, ad incēdētes febres, ad pfluuiū ex bile: Cardiacis succurrit: Vomitū fistit: Apetitum excitat: Morbilos, & variolos sanat: Bilē extinguit: Hæmorrhoidas sedat, & ebrietati conuenit: Ad oēs abscessus pestilētis morbi v3: Visum acuit: Immo vnū est ex his que in pestilēti morbo plurimū pficiunt. Se. Egregius ergo est hic syrupus. Bra. Est egdē, & adhuc in maiori p̄tio esset, nisi citri succū hēremus: Nūc vero ad alios syropos flectamus. Se. De Syrupis finitū est. Bra. Tā paucis vtimini? Se. Non pluribus nisi infusione Senæ inter Syropos numerare velimus. Bra. Et cur nō numerabimus? nā p̄coquendi vires hz, & ego alio Syrupo mixta vtor, vt ægro p̄uenit, magno eius p̄sidio: Sunt aut in ea conficienda Phatmacopolæ disidentes. Tu quō paras? Se. Hoc mō, quem dicemus.

Recipe florum boraginis	)	
Buglossæ	)	
Violarum	)	añ. 3. j.
Rosarum rubearū	)	
Aquæ fontis		lib. j.
Mellis rosati colati,		vnc. ij.
Senæ		vnc. ij.

Miss. & fiat infusio fm artem. Bra. Nihil aliud addis? Se. Nihil. Bra. Alij sunt qui Gingiber miscent. Se. Et ego id facio in hyeme scrop, Gingiberis iniicio. Bra. Sēper addendū est, qa ob id addit, vt quædā frigida qualitas a Sena remoueat, quæ v̄triculū offendere solet, & flatus excitare: alias aut ob amaritudinē, quā hz, v̄triculo cōmoda est: Sed a quo Authore accepisti? Se. A nullo qa magistralis cōpositio in hac officina a cētū annis citra p̄fecta, doctissimi medicæ artis p̄fessores ita indixere, de

Inceps patres mei, & ego persecuti sumus. Bra. Tua autē
p̄citata cōpositio ab alijs i p̄dere multū differt, Ita. n. cō
ficiūt Alij. Recipe Senæ electæ. vnc. j.

Florum Boraginis)
Buglossæ)
Violarum) añ. 3. s.
Rosarū rubrum)
Gingiberis)

Mellis rosati colati. vnc. j. Aquæ fontis. vnc. vi.

Fiat infusio s̄m artē. Se. Hi mihi v̄nr paucissimā aquæ
q̄titatē accipere: opus. n. ē duas vncias ad minus resolui,
Iō quatuor t̄m superunt. Bra. Alij vero hoc mō parāt.

Recipe Senæ optimæ, vnc. j. Gingiberis. 3. s.

Florum violarum)
Buglossæ) añ. 3. j.
Boraginis)
Rosarum)

Deinde hoc mō p̄ficiūt, Senā in. x. aq̄ fontis libras inij
ciunt, & ebullitione vna ebullire faciūt: Deide supra alias
res. s. flores & Gingiber; q̄ in vitriato vase sint, decoctū il
lud versant, & vas adeo obturant, qđ nihil respirare pos
sit, Itaq; p. iij. horarū spaciū dimittūt: Deinde p̄colant, &
in hoc qđ descēdit inijciūt Mellis rosati. vnc. iij. Se. Hi
igif Mel rosatū in infusione nō ponūt. Bra. Nō ponūt
nec poni o3, Sed facta exp̄ssioe addēdū ē: Inter se p̄terea
differūt, qm̄ hi Senę folliculos, Illi folia, Alij indiscrimina
tim folliculos, & folia recipiūt, p̄us t̄m pediculis, & puis se
stucis ablatis: Alij Senā ebullire non faciūt, Sed cū aqua
ipsa feruet, in eā Senā inijciūt: deide hāc aquā s̄l & Senā
in vitreatū vas inijciūt, in quo flores & Mel rosatū posita
sint: Alij non Semidrachmā Gingiberis, sed scrupulū ipo
nūt, & p. x. horas in infusione relinquūt. Se. Quid igif
in tāta p̄fusione agi op3? Bra. Hoc, qđ nūc explicare co
nabimur, Sicut Sena apud antiquos icognita erat, & (vt
Auerrois inq̄t) noua cōpositio est a recētibus excogitata
q̄ in atrabilaris passioib⁹, Scabie gallica, lepra, p̄sora, &
eiusdē ḡnis alijs multū p̄ficat, q̄ ab atra bile depēdēt: pp

hoc flores, quos cordiales appellant, addidere: In hac aut
infusione ego nunq; p̄mittendū putarē Polypodiū, ad
intentionē senæ, & passulas atq; Sebestē, veluti ea q̄ aluū
emolliūt: qđ & in hac infusiōe requir̄: vbi ēt possūz flores
citroz, aut limonū, aut narrantioz addi facio. Se. Ergo
& Simpliciu p̄d̄, & paradi modū edoceas. Bra. Hic ē.

Recipe Senæ optimæ, siq; sint folliculi & folia, sed folli
culi folia excedāt, & sit sena ex oriēte potius q̄; ex liguria
aut Appulia delata: nā p̄fectior ē oriētalis, neq; multū an
tiqua sit, immo quāto recētior, tanto melior. vnc. j.

- Gingiberis Radix vna parua, vel ad pondus. 3. 5.
- Floz boraginis, De buglossa curæ nō sit, quia)
- borago est vera buglossa,)
- Violarum) añ. 3. j.
- Rosarum rubearum)
- Citroz, vel limonū vel narrantioz, si habeantur.)

Polypodij, 3. ii. Passulaz. vnc. 5. Sebestē, nu. x.
Et si qs domi hanc infusione p̄ficiat, loco Sebestē, pruna
Damascena exiccata accipiat, & hoc mō fiat, Sumatur li
bra aquæ fontis feruētissima, q̄ in vitriatū vas, in quo oīa
p̄dicta insint, iniiciat: Postea vas optime obturet, & p. x.
horas dimittat, deinde exp̄mat: sed ō Melle rosaceo an
misceri deat necne, Medic^o s̄z intentionē ægritudis, vel mi
sceat, vel omittat, nā ad p̄fectionē Infusiōis nō exigif: Si
āt cōmiscere voluerit, sint. iij. vnciæ mellis rosati: Tñ p̄sue
tudo ē, sēp infusione alicui syrupo imiscere, vt affectiōi al
tere q̄ in ægro repit, p̄uenit: forte Mel rosatū p̄ueniet, tūc
illo vt̄i poteris: Nō mihi aut plz, Senā in infusiōe ebullire,
q̄a ex sena sup̄ficiales p̄tes solū exp̄timus: Si qs vero Se
nā in feruente aquā iniicere voluerit, & statim aquā cū Se
na supra flores imittere, nihil refert, mō sena nō ebulliat:
Hæc aut infusio fit, vt hōz simplicium vires in aqua reci
pantur: Nam infusiones qñq; fiunt, vt malitia alicuius
Medicamenti simplicis reprimatur: Qñq; vt vires alicui
medicamento p̄donentor: Qñq; vt medicamētum lubri
cū efficiat. Qñq; vt vires Sipliciū in aquā recipiant, Qđ
in hac infusione senæ fit: De his vero infusionum modis

antiores nō tractauerūt, Sed Mesue capi. iij. Summæ scdē
in canonib⁹ vlib⁹ has ifusiōes abūde edocuit. Se. Quot
vncias hui⁹ infusiōis ppinare possum⁹ (Q nq; tres, qnq;
quatuor, qnq; sex exhibeo, vt his puenit, qbus ppinaē :
Rō quoq; hnda ē, Si sola, aut cū alio syrupo mixta biba
tur: & an multū, vel paz euacuare pueniat: Sed cōe pō
dus ē, qđ euacuat sil, & digerit. iij. vnci. exhibere: nā huic
mire pficit, cui potui daf. Se. Tu frequēter ea vteris, q
de causa? Bra. Qm frequētes atrabilarios incido, qbus
ipsa puenit. Se. Audiui, qđ vētriculū offendat. Bra. Et
Id Mesue capi. xv. de simplicium medica. facula. asserit.
Se. Quō fieri pōt, cū ipse mesue calidā in pnci. scdi, &
ficcā in pmo dicat? Bra. Immo & subamara est Sena.
Quæ qlitas ventriculo pdesse solet: Sed ptes quasda fla
tuosas hz, qbus illi obest: hoc aut facile remouet, qa Gin
gibere addito, ptes illæ euanesct: Ideo vel hyems fit vel
estas, Ggiber ptinuo addi dz: Qđ aut vētriculū offendat
qsgs in seipso facile experiri poterit, si hāc ifusionē semel
absq; Ggibere bibat, nā statim in ei⁹ vētriculo flatus ex
citabunt: Iubeo plerūq; vt ipsam infusionē ex iure capi
aut pulli pficiāt, & his multū pficit: q sumūt. Se. Immo
hoc vī eē Mesue documētū. Bra. Ita certe est, ppea &
qnq; iubeo ex Sero capræ parari, vt docet Mesue, & tūc
mire pficit affectiōib⁹ cutaneis ex salsa pituita, & aliqua
atræ bilis miscella. Hæc de Sena, Quæ cū iter syrupos vl
timo loco enumerata sit, oro te (nisi aliquo negocio occu
peris) hac nocte mecū dormias, nō vt Tityr⁹ Melibœū in
uitauit, fronde sup viridi, sed molli sup pluma, aut (si na
uis) lana. Se. Quēda negotia sunt mihi expediēda: cras
sūmo mane huc accedā, vt pilularū cōpositiones aggre
diamur: Nepe mihi istitui, nunq; desistere, sz tibi ppetuo
molestus esse, quoad hæc cōposita tuo examine ppenfa
sint: Vale nūc, & geta nocte fruaris. Bra. Et tu quoq;.

F I N I S.

Venetijs per D. Bernardinum Stagninum.

1538.

5

Stima fidi
Se Quot
a tres qiq
ppini:
ra bina
ccie po
d huc
a
a. lra
a. affer
fidi, p
Sena.
didi fia
ga Gin
a h vel
Bendat
femel
atus ex
e capi
a
nuc
qua
est
ocru
nir
ine
cras
na
p

III | 9332

2

